MUHABBET TILSIMI

HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR

MUHABBET TILSIMI

ROMAN

Üçüncü baskı

ATLAS KİTABEVİ — ISTANBUL

MUHABBET TILSIMI ilk defa 1928 yılında yayınlanmıştı. İkinci baskısında MÜKERREM KÂMİL SU eliyle bugünün diline aktarılmıştır.

1

BİR çocuk doğmazdan önce o çırılçıplağı kabul için bazı şeyler yapılır. Kundaklar hazırlanır, minimini gömlekler, zıbınlar, pamuklu bezler dikilir. Her aile bütçesine göre, nereden geldiği belli olmayan bu küçük yolcunun rahatını sağlamağa çabalar. Fakat zavallı Ali Bekir için durum hiç de böyle olmamıştı. Çünkü doğurmakta bir maltız keçisi bolluğu gösteren anası, onu dünyaya ölen, kalan çocukları arasında dokuzuncu olarak, hem de bir kız kardeşle beraber, ikiz getirmişti. Zaten evdekileri besleyemeyen zavallı kadın, Ali Bekir'i düşürmek için yapmadığı kocakarı ilâcı, tutunmadığı tırmalayıcı ot, yemediği heskin madde bırakmamıştı. Tanrı bazen türlü tehlikeler içinde kulunu öldürmediği gibi Ali Bekir de dölüt hayatının direnişiyle ana rahmine tutunarak vakti saatı gelmedikçe bulunduğu yerden dışarı çıkmamıştı.

Çocuk karnında oynadıkça, kadın vücudunun depreşen yerini hiddetle yumruklayarak:

— Nereye geleceksin arsız? Senin için sofrada yer yok, diye söylenirdi.

Ne tuhaf kaderdi? Bu istenmeyen yaratık daha dünyaya gelmeden dayak yemeğe başlamıştı.

Anası Kartal ilçesine bağlı köylerin birindendi. Dokuz çocuğu beslemek için kocasıyle beraber tarla, harman işlerine rençperliğe gidiyordu. Bir gün gündelikçide bulunduğu bir tarlada ağrısı tuttu. Yanındakiler onu en yakın bir ahıra geçirdiler. Ali Bekir, Hazreti İsa gibi üç inekle bir eşeğin arasında dünyaya geldi. Şakacı oğlan anasının isteksizliğiyle alay eder gibi yalnız gelmedi.

Sanki elinden tutarak beraber bir de kız kardeş getirdi. Köylü kadının sıkıntıdan sütü kaçtı. Ali Bekir hayatının ilk adımında kıtlığa uğradı.

Ananın işinin çokluğundan birer ot yastık gibi oraya buraya bırakılan çocuklar açlıktan ağlarlar, nihayet yorularak susarlardı. Kız bu açlığa, bu bakımsızlığa dayanamadı. Neresi olduğu belli olmayan yine o geldiği yere gitti. Fakat oğlan ölmüyor, hayatın bütün yokluklarına, acılarına o yaşta dayanıyor, inanılmaz bir inatla yaşıyordu.

Üç dört yaşma geldi. Soyunun babadan oğula çektikleri sıtmaya o da mirasçı oldu. Esmer, ince bacakları şiş karnını taşıyamaz, yalınayak, başıkabak bir halde çirkefli kapıların önünde, fışkı yığınlarının arasında sürünüyor, elinde kemirdiği bir dilim kara ekmeğe saldıran sineklerden, bir lokma dünya rızkına ne kadar ortak üşüştüğünü o yaşta vahşî bir denemeyle anlıyordu.

O soluk benzi, zayıf vücuduyle yedi yaşında rençperliğe başladı. Köyde adına mektep denilen süprüntülüğün ortasında yıkık bir dam vardı. Orada çocuklar birkaç yaprak kâğıdın önünde mırıldanarak sallanırlar, sallanırlar, nihayet bir şey öğrenmeden köyün bu akan, kokan en sıkıcı yapısından kaçıp kurtulurlardı. Okumak bellemesi o kadar zor, o kadar zor ki, bunun iç yüzüne, özüne hâlâ Hoca bile erememişti. Çünkü bir gün şehirden gelen ince yazılı bir mektubu koca sarığıyle kekelemiş kekelemiş, içinde ne olduğunu anlayıp da bir türlü söyleyememişti. Sarıklının sökemediği bir şeyi sarıksızlar nasıl öğrenebilirlerdi? Okumak dünya için değil, öteki dünya içindi. Bunun için her kula nasip olan bir devlet değildi. Ezberden namaz surelerini öğrenmek yeterdi.

Akşam güneş batar. Köyün etrafına kızıl bir sis çöker. Müezzin tahta minareden Tanrı'nın adını bağırır. Etraftan böğürerek davarlar gelir. Bütün köylü alınları

terli, kafaları üzüntülü, yorgun argın, sıkıcı, alçak, karanlık, yıkık evlerine dönerler. Bir saat sonra ışıklar söner. Sesler kesilir. Zavallı Ali Bekir sanır ki, her yerde hayat böyledir. Her memleketin insanları böyle yazın sıcağında, kışın soğuğunda çalışırlar. Bulgur çorbası içip yatarlar. Birkaç günde bir sıtma nöbetiyle titreyip yanarlar. Yiyecek bir şey olmadığı vakitler sızlanınca analarından, babalarından dayak yerler. Evet, talihsiz oğlan fakir bir köylünün dokuzuncu çocuğu olarak dünyaya gelmek düşkünlüğünü hayatın genel biçimi sanırdı.

Köyde arada bir birkaç torba tarhana ile Istanbul'u dönüp dolaşarak gelen bir Güllü Kadın vardı. İşte o, son gelişinde Adnan Şem'i Paşanın konağından dokuz on yaşında bir oğlan evlâtlık istedikleri haberini getirdi. Bu işte kadının hem köyden, hem konaktan kazancı vardı. Kendisine en büyük armağanı verecek olanın çocuğunu götürecekti. Istanbul'un beygirsiz yürüyen arabalarını, denizin üzerine kurulmuş kaldırımlı caddelerini, yerin altından işleyen kara vapurlarını, karanlık bir yerde hayaller biçiminde çalgıyla gösterilen Ali Cengiz oyunlarını, eski zamanın ince yaşmaklarını, şimdi baldırlarına tutunan bir karış ökçeli yarı çıplak hanımlarını, oğlan, kız diz kapaklarından yukarılara kadar donsuz gezen yetişkin çocuklarını, kuyumcu çarşısının elmaslarını, giyecek, yiyecek, içilecek malların bolluğunu, iyiliğini söyleye söyleye bitiremiyor, Başkenti ancak eşi masallarda işitilebilen doğa üstü memleketlerin de daha üstüne çıkarıyordu. Oraya beslemelikle giden oğlanlar büyük mekteplerde okuyorlar, Bey, Paşa oluyorlar, kızlar vezirlere vararak Hanımefendi adını alıyorlardı.

Ali Bekir'in annesi önemle yerine getirdiği her türlü korunma çarelerinin tersine, onuncu çocuğuna gebe kalmıştı. Güllü Kadın'ın bu tatlı anlatışlarını salyalı ağız, nemli gözlerle dinledi. Karnındaki dünyaya çıkmadan

önce son oğlunu böyle yağlı ballı bir konağa yerleştirerek onun öğreneceği okuma yazma sayesinde, kaderinde varsa, ömrünün son yıllarında paşa anası olmak isteğine kapıldı. Güllü Kadın'a en büyük ikramiyeyi vermek için gözünü yumdu. Sandığında, sepetinde, zahireliğinde en iyi nesi varsa kıydı.

Çocuğun değiştirecek üstü başı yoktu. Yırtık mavi şalvarı, kirli alaca mintanı, yağlı fesiyle bu büyük yolculuğa çıkarken oğlunun gözlerinden öperek:

— Hadi göreyim seni Ali Bekir... Oku, yaz, paşa ol, dedi.

Türkün köylüsünde de, şehirlisinde de bu delilik vardır. Oğullarını paşa yapmak... Çünkü bu yüksek yere ermek için iyi şanstan başka eğitim ve öğrenime, bilime, erdemlere, doğuştan bazı niteliklere pek o kadar lüzum olmadığını herkes bir parça bilir ve bu rütbeye yeltenmekten kendini alamaz...

2

ALİ Bekir Güllü Kadın'la beraber trenlere, vapurlara bindi. Gözlerinde anasının, babasının, kardeşlerinin ayrılıklarından kalma birkaç damla yaşla şehire girdi. Türlü kıyafette erkek, kadın karışık o kalabalık neydi? Burası Hocanın köy camiinde vaızda anlattığı mahşer miydi? Köyde Koca Mehmet'in düğününde bile bu kadar kalabalık halk toplanmamıştı. Küçük köylünün hayretten ağzı açık kaldı. Nasıl yürüyeceğini şaşırıp kılavuzunun eteklerine sarılarak:

— Güllü Ana, bura nere ki? Ben korkuyorum...

Bir tatlı su kokonası Ali Bekir'in iki küreği ortasına bir yumruk indirerek:

— Üzerime sürtünme... Yürüsene, pis çocuk... Onda

kazık kakmışsın? Köylü budalası... Mikrop yuvası... Herkes seni bekleyecek bunda?

Ali Bekir'cik ne fırtınaya uğradığını anlamadan, sırtı yüklü iri yarı bir hamal, koca nalçalarıyle zavallıcığın ayağına bastı. Ali feryadı kopardı:

— Iş ana, ayağımı köpek kaptı sandım. Üzerimden yürüdü. Topukçuğum çürüdü.

Hamal — Hadi de, hadi de, kapana sıkışmış fare yavrusu gibi ciyak cıyak bağırma ayağımın altında! Sırtımda yüküm olmasa ben sana iti, köpeği gösteririm, köpoğlu köpek...

Ali Bekir ağlayarak:

— Ben gitmem gayrıh... Güllü Ana, beni köye dönder...

— Yürü oğlan yürü... Biz nerdeyiz, köy nerde?

Ali Bekir yüzünün üç kaynağından sızan koyu, duru sıvılar birbirine karışarak küçük şalvarının içinde tepine tepine:

— Güllü Ana, gitmem diyom sana... Yüreğime çöktü ayağımın acısı...

— Hiç köylü oğlu acıdan, sızıdan ağlar mı? Anan sana şamar çalmaz mıydı?

— Çalardı ama ağrısını duymasın diye ardından ağzıma da bir parmak bal vururdu.

— Haydi yürü... Yürü oğul, sana ben de şuradan bal alırım. Görürsün şehirin balı köyünkünden daha tatlıdır. Daha yürek yakar...

İtile kakıla, çiğnene sıkışa yürüdüler. İlerde dükkânların birinden Güllü Hanım kırmızı kâğıtlı bir tablet çikolata aldı. Çocuğun eline verdi.

Ali Bekir — Ana, bu ne olacak?

— Yenecek oğlan... Sana şehir balı alacağım deme-

dim mi? İşte bu o.. Bir elinle çarşafıma yapış... Birbirimizi yitirirsek artık bir daha bulamayız.

Çocuğun tuhaf bir hali vardı. Eline geçen bir şeyi yenir mi, yenmez mi, diye bir kere sorardı. Yenir cevabını alınca taş olsa dişleryile öğüterek mutlaka yerdi.

Köylü yavrusu bir eliyle Güllü Ana'nın sımsıkı eteğine sarıldı. Ötekiyle çikolata tabletini kırmızı kâğıdıyle beraber ağzına götürdü. Çünkü o tatlı kızıl rengini pek içi çekmişti. Dış al kabı ve iç beyaz varakıyle çikolatayı kemirmeğe başladı. Çikolatanın tadına katık ederek kâğıtları da beraber yutuyordu. Istanbul balından hoşlandı. Onu çiğnerken ayağının acısını unutuverdi...

Kabataş'a gitmek için tramvaya bindiler. Araba halkı Ali Bekir'in suratına bakıp bakıp gülüşüyorlardı. Güllü Hanım bu alayların anlamını anlamak için gözlerini dikkatle çocuğun yüzüne dikti. Elinde olmadan o da bu gülüşmelere katılmaktan kendini alamadı. Çünkü Ali Bekir'in yüzü karnaval maskesi gibi yarı yarıya boyanmıştı.

— Oğlan dişin mi kanadı?

— Yooo...

— Ya nedir o? Ağzının etrafı şebek gerisine dönmüş...

— Bilmem...

— Istanbul balını ne yaptın?

— Yedim.

— Üstünün kâğıtlarıyle beraber mi?

— Ha!...

— Hayvan, kâğıtlar yenir mi?

— Ya sen bana kâğıtlar yenmeyecek demedin ki...

— Nasıl yuttun kâğıtları oğlan?

— Ana, o kadar tatlıydı ki bir daha alsan kalıbıyle beraber yine yerim...

— Pisboğaz...

— Pis değil, çok tatlı.

Kırmızı boya ile çikolatanın şekeri çocuğu susattı. Kadının çarşafından çekerek:

— Ana...

— Ne var?

— Su...

— Nerde bulayım şimdi suyu?

— Çeşme yok mu? Söyle arabacıya dursun da içelim...

— Oğlan buna trampo derler. Köyün öküz arabası değil ki, istediğin yerde dursun...

Araba Tophane'de durdu. Şıkır şıkır bardak döve döve tramvayların etrafında dolaşan sucular dan birini çağırarak Güllü Hanım bir bardak suyun yarısını çocuğa içirdi. Yarısıyla da mümkün olduğu kadar yüzünün boyalarını yıkadı...

Çikolata, kırmızı boya, su üçü birleşerek Ali Bekir'in Istanbul havasına yabancı midesinde etkilerini göstermeğe başladılar.

— Ana...

— Ne var?

— Çişim geldi...

— Hangisi?

— İkisi birden...

— Şimdi ineceğiz... Sabret oğul.

Bir dakikalık dayanmadan sonra çocuk, renk daha solgun, gözler daha süzgün, ter daha bol bir bitkinlik içinde:

— Ana, tutamıyorum, bırakacağım...

— Çalarım şimdi tokatı... Ağzını yum, büzüğü sık... Kendini tut. Burası köy değil, rasgeldiğin yere sıçılmaz.

Çocuk öyle burunuyordu ki, kadın kendilerini korkutan tehlikeyi vatmana anlattı. Herif en acı alaycılığıyle:

— Ah bu Istanbul halkı... Her şey için dur... Bir de ...mak için! dedi.

Hep gülüştüler. Yalnız Ali Bekir ağlayarak:

— Ana, dermanım tükendi. Oluyor o iş ben istemeden...

Tramvay durdu. Güllü Hanım çocuğun başlamış iki akıntısını tamamlamasına vakit bırakmadan koltuklarından kavradı. En yakın sokak içine koşturdu.

3

KABATAŞ sırtında kısa bir yokuşu çıktıktan sonra Güllü Kadın aşı boyalı, iri kanatlı bir kapının ziline bastı. Elinde meydan süpürgesiyle avluyu süpüren bir ayvaz, kanadı açtı. Adnan Şem'i Paşanın geniş evi ayvazlı, dönme dolaplı eski stilde bir konaktı. Giriş yerini örten tahta paravanayı geçtikten sonra Harem kapısını da çaldılar. Açıldı.

Büyük mermer taşlıkta birkaç hizmetçi geziniyordu. Güllü Kadın başlarına gelen kazayı anlattı. Helâ aralığında yirmi dakikalık bir uğraşmadan sonra çocuğu temizledi.

Önce Kalfa Hanımın huzuruna çıktılar. Bu azatlı kırk beşlik kart Çerkez, altı yüz lira parasıyle bir hayli çeyiz eşyasının verdiği üstünlükle kendisinden beş on yaş küçük bir koca bekliyordu. Kendisi gerçekte çoktan kırkını geçmiş, fakat nüfus kâğıdında resmî olarak henüz otuzunun içinde görünüyordu. Bulunacak kocanın temiz süt emmiş olması şart koşulmuştu. Bütün istenen nitelikler bu deyimde saklıydı. Lâkin içilen sütün bu kadar yıl sonra nerede bulunacağı ve temizlik derecesi hangi ölçüyle ölçülebileceği belli değildi. Sütlerin bozukluğundan korkan kalfanın kısmeti uzadıkça huyu titizleşiyor, yüzü buruşuyor, çenesi düşüyordu.

Güllü Kadın içeri girer girmez lakırdı olsun diye tramvayda geçirdikleri kazayı ve kendi becerikliliği sayesinde felâketin yarı yarıya önü alınmış olduğunu anlattı.

Kalfa Hanım birden köpürerek:

— A Güllü, buldun buldun da köyden bize bu altı tutmazı mı getirdin?

Köylü kadın ettiği zevzekliğin yanlışını düzeltmek için:

— A, merak etme Kalfa Hanımcığım, onun altı köy yapısı, sağlamdır. Her zaman böyle gevşeklik etmez. Bugün kâğıdıyle beraber çikolata yedi de hazmedemedi...

Güllü Hanımın bu sözüne orada bulunan hizmetçiler, halayıklar hep bir ağızdan gülüştüler. Çocuk şaşkınlık belirtisi olarak parmağının ucu dudağının bir köşesinde, birer alay sebebi aramak için yüzüne dikkatle bakan yüzleri bön bön süzüyordu.

Kalfa Hanım — Çek parmağını ağzından, ayıptır. Alık mısın sen?

Çocuk bu azarlama karşısında ağlamaklı oldu. Biraz da korktu. Şaşırdı. Parmağını ağzından çekti. Burnuna soktu. Kalfa Hanım şimdi sinirli bir tiksintiyle:

— Terbiyesiz, çek elini burnundan... Ben öyle kaka şey istemem...

Oğlan parmağını burnundan çıkardı. Nereye koyacağını bilemediği iki eline ürkek, şaşkın bakıyordu. Bu ne fena kadındı. Parmaklarını nereye dokundursa kabahat sayarak darılıyordu. Kalfa Hanım gittikçe sinirlenerek:

— Senin adın ne?

Küçük köylü somurtarak en kalın sesiyle karşılık verdi:

— Ali Bekir...

— O nasıl ad öyle? Sarı tekir gibi bir şey... Bu adı değiştirmeli. Ben böyle köy adı istemem.

Ali Bekir babasından öğrendiği ağır bir «Lâ havle» ile başını sağa sola çevirerek ensesini tatlı tatlı kaşıdı. Kalfa Hanım şüphelenerek:

— Bu çocukta galiba böcek de var...

Ali Bekir bu haşerenin yalnız bir adını bilirdi. İğrençliğini hafifletmek için ona kondurulan bin bir niteliğini bilmezdi. O, ikinci kaşınışında ensesini başlayan, iğneleyen düşmanını bularak iki pardağınm cımbızı arasına sıkıştırmıştı. Bu küçük avı getirdi, öteki avucunun ortasına koydu. Yanılmamış olduğunu görmek için bir kere dikkatle baktıktan sonra:

— Püff ffff ffff... diye üfleyerek elinde hapsettiği şeyi odanın ortasına savurdu.

Bunun üzerine bütün kadınlarda bir ağızdan bir çığlıktır koptu. Kalfa Hanım konak tutuşmuş gibi bir telâş ve yardım isteme sesleriyle avaz avaz:

— Nereye gittiyse onu bulunuz kuzum... Şimdi bayılacağım a dostlar...

Herkes yerlere eğildi.

Bu görünmez yaratığı, bu canilerin canisini yakalamak için harıl harıl arıyorlardı. Ali Bekir bir tek bite verilen bu değer ve öneme şaştıkça şaşıyordu. Elini tekrar ensesine attı. Bir tane daha yakalıyarak:

— Onu aramayınız, aramayınız... Bende başka çokkk... Size gerekse nah işte bir tane daha! dedi.

Bu yeni avı sunmak için parmaklarını her kime uzattıysa üzerlerine yılan geliyormuş gibi etrafında camları sarsan birer çırpıntıyla keskin birer çığlık boşandı.

Kalfa Hanım odanın en uzak köşesine yapışmağa uğraşarak:

— Çek elini, bitli musibet!... Şimdi seni pencereden sokağa atarım.

Şaşkınlıktan şaşkınlığa düşen Ali Bekir her hareketinden büyük bir kabahat çıkaran bu huysuz kadının densizliklerine artık dayanamayarak:

— Ne var ki?... Kehlesiz adam olur mu? Bizim köyde Koca Veli onu uğur sayar...

4

ACELE Ali Bekir'i hamama soktular. Temizlikle pek bağdaşamamış olan çocuk sıcak su ve sabunlarla oğula oğula çamaşır gibi yıkanmaktan hiç hoşlanmadı. Kir, derisinin ince deliklerine kadar dolmuştu. Yıkamak ve su dökmekle uğraşan iki hizmetçiden biri:

— Bu oğlanı kırk gün, kırk gece boğadaya koysan yine temizlenmez. Galiba doğdu doğalı hamam yüzü görmemiş, kir bunun iliklerine işlemiş...

— Köylerinden böyle çarığıyla gelen kel, uyuz çocuklar arlanır, paklanır, okur, yazar, büyür, adam olur da sonra seni beni beğenmez... Ömrümüz varsa görürsün. Bir gün gelir bu da öyle olur...

Ali Bekir'in başını tıraş ettirdiler. Orasında burasında başlamış yaralara ilâç sürdüler. Hemen o yaşta bulunan Küçük Beyin. Gagıp Şem'i Beyefendinin eski elbiselerinden giydirdiler. Oğlanın yüzü açıldı, şirinlendi.

Şimdi Paşanın, Hanımefendinin huzurlarına çıkarılmazdan önce hödüklüğünü biraz yontmağa uğraşıyorlardı. Çünkü adı çağırılınca «Ha!» diyor, burnunu çekiyor, oraya buraya tükürüyor ve daha yapılmalarına temizlik, görgü ve eğitimin müsaade etmeyeceği birçok şeyleri alışkanlık nedeniyle ve saflıkla yapıp duruyordu.

Nihayet Ali Bekir bu büyük huzurlara kabul şerefine de erdi. İltifat gördü. Bağış aldı. Onun köylü âdetleri, saflıkları, acemilikleri bir hayli süre konak halkını güldürdü, durdu.

Adnan Şem'i Paşa, Sultan Hamit çağının ileri gelenlerindendi. Önemli yerlerde bulunmuştu. Meşrutiyet öncesi günlerde hükümet, millet, serbest bir yönetim gelişmesinde mutluluk, özgür bir hayat arayarak ruhlarını yenileştirmeğe uğraşırken Adnan Şem'i Paşanın istibdat

geleneğine aşırı bağlılık endişesiyle kaşları çatılmıştı. Çünkü o sokakta kendine secde eder gibi yerlere kadar eğilerek selâm veren halkın bu saygılı davranışlarına karşı arabasının parlak camları arkasından hafif bir el işaretiyle karşılık vermeğe alışmıştı. Görev sahipleri haklarını zamanında ve tamamıyle alamazken onun, resmî kâğıtların kulaklarına çizdiği iki kelimecikte bir büyü gücü vardı. Onun bir «verile» işaretiyle binlerle liralar elden ele geçerdi.

Zamanın istibdat kutbuna özünü, gönlünü, bağlılığını doğru tuttuktan sonra her halde kesin buyruk padişahındı. Artık kuldan değil, Tanrı'dan bile korkmanın gereği yoktu.

Meşrutiyetin öyle bir kuduz zamanı oldu ki, eski devir mareşalleri, vezirleri sokaklarda arabalarından indiriliyor, hapislere sürükleniyor, istibdadın o asık, titretici, kibirli yüzlerine tükürülüyor, yaptırmış oldukları konaklar, köşkler, yalılar, apartmanlar, gelir getiren her şey bir bir intikamcı halkın öfkeli hesaplaşmasından geçiriliyordu.

Çoğunun eski hiçlikleri, dünkü züğürtlükleri ve o günkü milyonları bilinen bu istibdat kodamaları, avukatlar tutarak, gazete sütunları kiralayarak, kitaplar çıkartarak yükselme çağlarında ensesinde boza pişirdikleri milletin gözünde temize çıkmağa uğraştılar. Bu ne şaşkınlık, ne dalgınlık, daha doğrusu ne budalalıktı? Memleketi baştan başa boğan bilgisizlik, Türkün kanını uyuşturan sefalet, işlenen bunca hainlikler, haksızlıklar ve memleketin her taşı, toprağı tarihlere gerçeği yazarken kahkahalarla gülecek kadar uydurma, insanı tiksindiren, kusturacak kadar gerçek dışı yayınlarla hak kazanmak isteyişleri duygu ve vicdanlarının adîliklerine en açık bir ölçüydü.

Halkın bu derece saflığından emin olmak için her şey-

den önce ne kadar ahmak bulunmak gerekir. Yirmi beş yıldan fazla süren bir kötü yönetimin elebaşıları halkı aldatmağa o kadar alışmışlardı ki, kanavanın ters yüzü meydana çıktıktan sonra bile hâlâ bu cesaretlerinin kırılmamış olduğunu göstermekten çekinmiyorlardı.

Halk, bu tür eski devir kodamalarının arabaları ardından tükürük fırlatırken Adnan Şemi Paşa han ve apartmanlarının bir kısmını karısına ve başka yakınlarına ferağ ederek kapağı Avrupa'ya attı.

Tabiatın her hareketi bir tepkiye varır. Soğuktan sonra sıcak, gerginlikten sonra gevşeklik, fırtınadan sonra durgunluk, faaliyetten sonra tembellik gelir. Paşa bu kuralı biliyordu. Bekledi. Yeni politikacılar yönetimin bütün altını üstüne getirdiler. Nihayet eski yönetimcilere rahmet okumak sırrı belli oldu. Evet, halk bu eski devir istibdatçılarının ölenlerine bol bol rahmet okumağa, dirilerini mumla aramağa başladı. Ve Paşa Avrupa'dan konağına geri döndü. Vapurdan çıkınca epeyce bir halk tarafından oldukça sıcak bir şekilde karşılandı.

Paşa şimdi vaktini ellilik bir Hanımefendi ile en yaşlısı otuz beşinde birkaç genç odalığın ortasında geçiriyordu. Eskiden devletin en gürültülü işlerini yönetmeğe alışmış, çok yüksek makamlarla bulunmuş bir adam için bu bir köşeye çekiliş, bu bırakılış ağır geliyordu. Gerçi konağı Başkentin en civcivli bir yerindeydi ama pek giden gelen yoktu. Kendi gibi zamanın gözden düşürdüğü, yüreği yanık bazı arkadaşları gelirdi. Sarmaşırlar, halleşirler, dertleşirler, geçmiş parlak günlerin anılarıyle oyalanır, o devletli günlerden konuşmakla ferahlamağa çalışırlardı.

Birkaç yüz ciltlik bir kitaplığı varsa da hiç elini uzatmazdı. Çünkü bilimden anlamaz, fen bilmez, edebiyattan tat almaz, tamam eski zaman padişahına lâyık, kafası sönük bir adamdı. Her sabah önüne konan bir yığın gün-

lük gazetenin politika sütunlarını, haberleri, zabıta olaylarını gözden geçirmek ona yetiyor da artıyordu bile... İç sıkıntısına çare bulmak için bazı çocuklarla oymacılık yaptığı olurdu.

Gelin, damat, torunlar sahibiydi. Avrupa'ya kaçışından önce kendisinden beş yüz bin lira istedikleri zaman korkudan konağın bütçesini daraltmış, salonlarının lambalarını söndürmüştü. Hâlâ o korku yüreğinde kalmış, hâlâ o ileriyi düşünme çabasıyla yaşıyor, kendine acındırmak için bazen yana yakıla yokluktan, geçim darlığından bile söz ediyordu.

5

PAŞA dünyayı bilgisizliğin, istibdat sevdasının büsbütün körleştirdiği bir taraflılık gözlüğü altından görmek isterdi. Zamanın gidişinden, görgüsüzlüğünden, saygısızlığından, küstahlığından pek şikâyetçiydi. Fakat çoluğuyle çocuğuyle başa çıkamıyordu. Kendinin müsaade etmediği şeyleri onlar gizli gizli ille de yapıyorlardı. Onları istediği gibi eğitmeği başaramadığı birçok noktalarda zamanın gerektirdiklerine ister istemez boyun eğmek zorunda kalıyordu. Söz geçiremeyeceği konularda emrinin dinlenmediğini, otoritesinin kırıldığını görmemek için susuyordu. Eğiteyim derken pek farkında olmaksızın kendisi eğitilerek yavaş yavaş yontuluyordu.

Konağın yönetiminde ayvaza varıncaya kadar eski sistemin, gelenek ve göreneklerin korunmasına uğraştığı halde günlük hayata yine her gün bir türlü yenilik giriyor, bunların bazılarından hemen hemen zoraki bir uyma ile giderek kendi de hoşlanıyordu.

Paşa, Adapazarı'ndan, Anadolu'nun başka yerlerinden kırkar, ellişer lira para karşılığı Çerkez kızları, azat edilmiş esirler getirir, bunların içinden kendine odalıklar

seçerdi. Eski aile âdetlerinin bu bölümüne karşı durulmadıkça Adnan Şemi Paşa konağa giren yeniliklerin çoğunu hazma katlanabilirdi. İnce üzüntülerle yorulmak yaradılışında olmadığı için kalın kafası sayesinde bünyesi pek sağlam kalmıştı. Yaşının yetmişi bulmasına rağmen midesi yediğini bir taş değirmen kolaylığıyle hazmediyor, sinirleri dayanıklı gemi halatları gibi direnerek her fırtınaya karşı koyuyordu.

Boğazına düşkündü. Her öğünde kebabıyle, böreğiyle, tatlısıyle özü için hazırlanan bir tabla nefis yemekten tabaklarda pek az bir kırıntı kalırdı. Paşadaki bünye sağlamlığı damar sertliği, kalp yetersizliği gibi o yaşa musallat olan hastalıkları kendine yanaştırmıyordu. Enine boyuna genişlemiş bu kaba kütük vücut sanki bütün hastalıkları ürkütmüştü. Yedikleri vücuduna kuvvet oluyor, kanma gençlik getiriyor, damarlarına hiddet veriyordu. Bu içerde biriktirilen kuvveti harcamak için Paşa odun yarmaz, yük taşımaz, pehlivanlık etmezdi. Ne yapacaktı? O da bütün hızını Anadolu'dan getirtilen Çerkez kızlarından alıyordu.

Hanımefendi çoktan Paşanın kaba kullanışından yıpranarak çürüğe çıkmıştı. Mızmız, gırgırı, titiz bir kadın olmuştu. Bazen hiç yoktan şeyler tutturup huysuzluğu ayyuka çıkardığı zamanlar kocası ona genç odalıklardan artan neşesinden bir okşama sadakası ayırmanın yolunu bulurdu. O zaman kadın kendinde bir çekicilik kalıntısı bularak kırım kırım kırıtır ve birkaç gün için sinirleri yatışırdı.

Mebrure Hanımefendi ömür değirmeninin elli yıllık dönüşü altında bütün kasları erimiş, bir deri, bir kemik kalmış, uzun boylu bir kadındı. Fakat kendi kaknemliğini bilmezdi. Şeytan aynada yüzünü bütün güzelliklerin üstünde bir şirinlikle cilâlayarak onu aldatır, zavallı kadını genç odalıklarla güzellik yarışmasına kalkışmak gü-

lünçlüğüne düşürürdü. Çukura kaçmış gözlerini, fırlak elmacık kemiklerini, çil basmış porsuk derisini onarmak için badanaların her rengini, sürmelerin en koyusunu kullanmaktan çekinmezdi. Kendinin böyle ince, uçucu, nazlı, tatlı güzelliğini görmeyip de gözleri kırmızı kor ateşi gibi yanan, yanaklarından kan damlayan tıkız, topuz kızlara düşkünlüğünden dolayı Paşayı zevksizlikle suçlardı.

Biri mevsimsiz cinsel istekleriyle, öteki artık onarım kabul etmeyen yüzünün tuvaletiyle uğraşan ana babanın bu halleri arasında tümen tümen yetişen çocukların, torunların aldıkları aile terbiyesi, gördükleri kötü örnekler, peyda ettikleri zihniyet incelemeden ziyade ders alınacak nitelikteydi.

Meselâ Paşanın büyük oğlu Câzim (1) Beyin kendi karısından küçük bir üvey annesi vardı: Gülizar Hanım... Paşanın gözbebeği, hayatının mutluluğu, ihtiyarlığının gençlik üzerine olan son zaferi... Gülizar'a yan bakan Hazret'in öfkesiyle çarpılırdı.

Adapazarı mallarından konakta bir sürü bulundurmak Paşanın en büyük zevkiydi. Bunlardan birtakımı odalık, sofalık, kilerlik, mutfaklık, ince iş için, kalın iş için ayrıldıktan sonra yine bir kısmı belirsiz hizmetlerde kullanılmak üzere bir yedek sınıf gibi ortada dolaşırlardı. Pat, günün birinde içlerinden birinin karnı üfürür şişerdi. Buna önce hastalık adı verilir. Herkes zavallı şiş karına acırdı. Önce nefes ettirilir. Sonra hekim getirtilir. Daha sonra da ebe... Bu şişkinliğin üfürükçülerin iddia ettikleri gibi ne uçucu yel, ne gezginci hava, ne de Kurşuncu Havva Kadın'ın ortaya koyduğu gibi kurbağa yumurcağı değil, fakat normal bir gebelik olduğunu ilân ettiği saatta konağın içi birbirine girer, derhal erkekler

(1) Halk dilinde Cazım olarak kullanılır.

arasında çocuğun kimden olduğu aranırdı. Lâkin din ve yaş bakımından bu işe cesaret edebilecek büyükbabadan toruna kadar evdeki erkeklerin hepsi kimi andlar içerek, kimi aptes alıp Kur'an'a el basarak cinayetten habersiz ve masum olduklarını iddia ederlerdi.

O zaman zavallı gebe kadın sıkıştırılırdı:

— Söyle, kimden?

Suçlu kadın sağlığın bu nazik döneminde ağlar, ağlar, inanılmaz bir vefa ile sır arkadaşını bir türlü ele vermek istemezdi.

Hanımefendi ökçeli terliğini, korkutarak elinde ters çevirip de:

— Kız, niçin söylemiyorsun? Orospu! hakaretiyle üzerine saldırdığı vakit... Kızcağız, hayır kadıncağız bir karşılık vermek zorunluyla kıvranarak:

— Beni döve döve öldürürsünüz diye korkumdan söylemiyorum...

Manalı sözleriyle Hanımefendiyi büsbütün küplere bindirirdi. Kendi doğurma yeteneğini kaybetmiş olduğu için meşru olsun, meşru olmasın her gebe kalana, her doğurana pek kızardı.

Bütün bu patırdılar çoğu zaman Kurşuncu kadının pek pahalıya sattığı bir fincan ilâcıyle mayna olur, yani ya çocuk düşer yahut annesiyle birlikte mezara gider, iş biterdi. Bazen Kurşuncu kadının kurtarıcı ilâcı etkisiz kalırsa gebe kadın, konağın azatlı çıraklarından Kesmekaya'da zenci Ferah Kadın'ın evine gönderilirdi. Orası Adnan Şem'i Paşa konağının doğumeviydi. Ferah Kadın deneyler geçire geçire bu işin ustası olmuştu. Konaktan gelen gebeler şiş karınlarıyle beraber bu fakir evceğize bolluk da getirirlerdi. Evin doğum olaylarıyle şenlenmediği yılları Ferah Abla uğur saymazdı.

9

TEMİZLENDİ. Giyindi, kuşandı. Yedi, içti. Ali Bekir'in hödüklüğü çabuk gitti. Herkese kendini sevdiriyor, küçük beylerle beraber biraz ders de görüyordu. On altı on yedi yaşına geldi. Hareme girmesi yasaklandı. Adnan Şemi Paşanın bu konuda tutuculuğu pek fazlaydı. Kızmış erkek kediyi bile odalıklarına ateşli bakar kokusuyla harem dairesine sokmak istemez, yakışıklı, genç erkekleri konaktaki gözdelerinden çok kıskanırdı. Hanımefendi genç kızların düşmanıydı. Paşa da delikanlıların...

Ali Bekir o sıtmalı, şiş karın, hırtlamba köylü çocuğu gelişti, serpildi, renklendi. Kendini bildikten sonra kaşlarının yayı Tanrı'nın hünerli fırçasıyle karardı. Kestane rengi gözlerinin bebeklerinde birer çekici ışık parladı. Yanaklarında körpe şeftali kızartısı belirdi. Taze kiraz turfandalığıyle ateşlenen dudaklarının üzerinde doğacak bıyıkların belirtisi gölgeler gözüktü. Bahar hayatının bütün büyüleyici güzellikleri, bütün estetik zenginliği bakışlarında, söyleyişlerinde, jestlerinde görünmeğe başladı. Ali Bekir'in böyle güneşte açılan rekli bir çiçek gibi kokusuyle, tazeliğiyle aşk mevsimi başlangıcına ermesi konak için ve konağın içini dolduran bir alay kocasız genç kızlar da bu delikanlı için karşılarında iki tehlike meydana getiriyordu.

Ali Bekir'in hareme girmesi yasaklanmıştı ama orada büyüyüp yetiştiği için içerinin ona açılmamış hiç bir sırrı kalmamıştı. Haremin genç, ihtiyar bütün kadınlarını en ince yüz çizgileriyle, bütün biyografileriyle, huyları, karakterleri ve zevkleriyle bir bir tanıyordu. Şimdilik gönlünde bu güzel kadınlardan birine ayrılmış bir yer, herhangi biri için bir ateş yoktu. Ta Paşanın gözdesi Gülizar'dan Pervin'e kadar hepsini de birbirinden ayırma-

dan aynı ölçüde seviyor gibiydi. Bu Pervin, bir ziyafet için gevrek otlarla beslenen bir kuzu gibi bir döşek sofrasına ayrılmış olarak büyütülüyordu. Lepiska saçlı, ince sırma kaşlı, peri güzeli pembe beyaz, şuh, yaramaz on iki, on üç yaşlarında, gittikçe afetleşen bir kızdı. Ali Bekir'in sinirlerini tambura gibi geren, gençlik rüyalarına, kâfir şeytan bütün oynaklığı ve çekici güzelliğiyle hep bu kızı getiriyordu.

Oğlanın henüz aşk şarabından tatmamış gönlü onda bin türlü hayal tatlar kurarak yutkunup duruyordu. Lâkin henüz yırtılmamış, utangaç çocuklar gibi bu yasak meyveden isterim demeğe sıkılıyordu.

Haremdeki kadınlardan da Ali Bekir için içi titreyenler yok değildi ama onun çocukluğuna güvenip de henüz açılamıyorlardı.

Selâmlıkta konağın emeklilerinden bir Lala İshak Ağa vardı. Paşa ile yaşıttı. O, ailenin çok kahrını çekmiş, sevinçlerine, üzüntülerine, ahlâksızlıklarına, güzel ve mutlu günlerine tanık olmuş bir ihtiyardı. Emekliliğine gururlanarak kimseden çekinmez, çenesi durmaz, her şeye karşı koyar, vara yoğa karışır, her rastgeldiğine yerli yersiz öğütler vermeğe kalkışırdı.

İçeride türlü dalavereler dönüp de gerçeği ondan saklamak istedikleri vakit karşısındakinin yüzüne alayla bakarak:

— Ben bu sakalı değirmende ağartmadım! derdi.

Ali Bekir bu Lala İshak Ağayı baba gibi sever, odasını süpürür, işini görür, görünüşte hiç sözünden çıkmazdı.

Bir gün İshak Ağa onu bir kenara çekerek:

— Ali Bekir, artık sen kendini bildin, dedi.

Çocuk bu sözden bir şey anlayamayarak şaşkınlıkla ihtiyarın yüzüne bakınca Lala gözlerinin derin süzüşüyle sesinin açıklama gücünü artırarak tekrar etti:

— Oğlum, artık sen erginlik çağına erdin.

Ali anladı, kızardı. Önüne baktı. Lala devam etti:

— Oğlum, hayat mevsim mevsimdir. İnsan durmaz, daima bir mevsimden ötekine geçer. Her mevsimin görevleri vardır. Tanrı dininde öyle buyrulmuştur. Sen çocuktun, şimdi erkek oldun. Tanrı'nın emirlerini yerine getiriyor musun?

Ali Bekir bu emirlerden bilgisizliğini ve habersizliğini anlatır utangaç bir sessizlikle yine önüne baktı.

Lala yine ağır ve içe işleyen sesiyle:

— Senin gibi gençleri gece rüyada şeytan aldatır. Su gerektirir. Ertesi sabah yıkanmak, aptes almak gerekir. Sen her düş azışında gereken din görevini yapıyor musun?

Ali Bekir pancar kesildi. Lala söylüyordu:

— Gerçi şimdi bu sözlerim sana kaba ve çok uygunsuz gibi gelir ama bunları sana anlatmamayı kendime büyük bir günah bildiğim için söylüyorum. Bu önemli şeyleri uygunsuz sayarak çocuğa anası söylemez, babası söylemez, hocası, bildiği, tanıdığı, dostu öğretmezse o zavallı kimden öğrenecek? Dinde uygunsuz ve ayıp şey olmaz. Bizim Paşanın oğulları bu din görevlerini öğrenmeden büyüdüler, erkek oldular, evlendiler. Tanrı, dededen toruna kadar günahlarını bağışlasın... Bu konağın içinde doğup yetişenlerin hepsi besmelesizdir. Anladın mı yavrum?

Lala İshak bu din görevlerinin şartlarını ve nasıl yapılacaklarını en ince ayrıntılarıyle ergin çocuğa bir bir anlattı. Bu anlatış ve öğretişte hiç bir şeyi eksik bırakmamak için ayrıca bir kelime söyledi. Sonra bu kelimenin okullarda çok bilinen adını açıkladı ve daha sonra halk deyimiyle bunun ne şekilde yapıldığını da bir güzelce anlattı.

Şiddetle sakınma öğüdünde bulunduğu bir işe büyük bir saf deyişle çocuğu kışkırttığından haberi yoktu. Ve

en sonunda öğütlerini şu sözlerle mühürledi:

— Bu zararlı alışkanlık sağlığı, zekâyı, ahlâkı, her şeyi bozar, bitirir... Dikkat et oğlum, şimdi senin gül gibi yeni açılmağa başlayan genç vücuduna musallat birçok düşmanların, daha doğrusu yüzünde görünen Tanrısal güzelliğe âşık bin tutkunun vardır. Onlardan kendini sakınmalısın. Bu konağın selâmlığı bekâr uşaklarla, içerisi fingir fingir kaynaşan genç kızlarla dolu... Bunlardan birinin gönlüne baştan çıkarıcılığı düşerse hemen gel, bana haber ver. Öğüdümü al... Ona göre hareket et. Gençliğin bin bir kazasından Tanrı seni korusun. Sen de kendi kendini korumayı bil... Haydi göreyim seni oğlum Ali Bekir. Bu baba öğütlerimi daima aklına getir...

Bu ak sakalla bıyık arasındaki kararmış ihtiyar dudaklardan saçılan ve kendine biraz bunakça gelen bu öğütlerin önünde Ali Behir çok sıkıldı. Utandı. Konakta küçük beylerin, hanımların besmelesiz olduklarına şaştı. Genç, bilgisiz kafasında manası tamamıyle aydınlanamayan bu deyimin ne demek olacağını düşündü. Kendini hafifçe terleten bu sözlerin üzerinden birkaç saat geçtikten sonra hepsini unuttu. Küçük beyler ve hanımlarla daldığı oyunlar, eğlenceler aklından bu vaizları sildi. Yalnız o gece döşeğine girdiği zaman, İshak Lalanın şiddetle sakınma öğüdünde bulunduğu yasak şeyi şeytan aklına getirdi. Ve anlatıldığı biçimde bunun deneyine vardı. İhtiyarın iyilik olsun diye büyük bir saflıkla verdiği öğütlerin tersini yaparak günaha girdi. Damarlarını yakan ilk gençlik taşkınlıklarından bir parçasının ateşini vücudundan attı. Hayatın ilk zevk titremelerini veren kadehi kendi elinden tattı. Bir çocuk nasıl annesinin sütünden birinci damlayı yutarak yaşamanın tadına varır-

sa o da öylece cinsel isteklerini söndürme önemli sırrına erdi. Kısası Ali Bekir ilk tadı tattı. Kendi kendine baştan çıktı.

7

ALİ Bekir, ünlü şarkı sözlerinin felsefesine tutularak «Çeşme-i pür hun-u fenadan» (1) bir yudum tattı. Fitili aldı. Şimdi konağın genç kadınları gözüne başka türlü çekici, dayanılmaz görünüyor, tahammülsüz kalıyor, şeytan onu artık her gece aldatıyordu. Konakta ta Paşadan Beylerin en küçüğüne kadar başlıca uğraşı şeytanın bu tatlı baştan çıkarıcılığına kendini bırakıştı. Lala İshak Ağanın dede öğütlerine rağmen Ali Bekir bu ahenge uymak havasından kendini alamıyordu. Onun gönlü şimdi sıkı bir rüzgârda yelkenleri pupasına dolmuş hafif bir kayık gibiydi. Dalgalar üzerinden uçuyor, önünde kaya mı var, girdap mı, kasırga mı? Bunlardan şüphe bile etmiyordu. Fakat konaktaki en genç, en güzel kadınlar ihtiyar Paşanın, Beylerin hisselerine ayrılmıştı. Ali Bekir'e olsa olsa bunlarla göz çerezi geçinmekten başka bir tat düşmüyordu. Lâkin kâfir şeytan daima onun kulağına: «Ali Bekir, dişini sık. Gelecekte bunların en güzellerine sahip olacaksın.» va'dini fısıldıyordu. Bu vaade heyecanla kalbini bağlayarak Ali Bekir aldığını, bulduğunu tuvaletine veriyor, pek az ele getirdiği yazıyı birtakım hayal sevgililere aşk mektupları yazarak işletiyordu. Yazıyor, yazıyor, kimseye göstermeden yine yırtıyordu. Zaten ne imlâsı vardı, ne ifadesi... Yazdığı şeylerden kendinden başkasının tam bir mana çıkarabilmesi şüpheliydi.

Bir gün bir şey söylemek için harem kapısına indi.

(1) Ölümlülüğün kan dolu çeşmesinden.

Dönme dolaba vurdu. Yarım dakika sonra kulakları kuş cıvıltısı gibi bir tatlılıkla okşayan nazik bir ses dolap arkasından karşılık verdi:

— Ne istiyorsunuz?

Bu cıvıltı Pervin'in ötüşüydü. Bu sesin okşayışıyle Ali Bekir'in yüreği gıcıklandı, gıcıklandı... Zavallı çocuk söyleyeceğini, isteyeceğini tamamıyle unuttu. Yutkunmalara, hıçkırıklara tutuldu. Sesinin dalgalarını göğsünde eliyle bastıra bastıra sadece bir şey söylemiş olmak için:

— Sen misin Pervin? İyi misin? Ne yapıyorsun?

— Teşekkür ederim Ali Bey... Sen nasılsın?

— Eh ne yapalım? Seni gördüm, daha iyi oldum...

Pervin gevrek gevrek gülerek:

— Beni gördün mü ya? Yalnız dolabın arkasından sesimi işittin...

— Evet... Fakat... Benim için o da büyük bir kazançtır... Bir nimettir...

Pervin müzik gibi sesinin bütün tatlı titreşimleriyle uzunca güldü. O anda kadınla erkek perdesi arasında kaba, kart, boğmaklı bir azarlayıcı ses yükseldi:

— Pervin, kız ne yapıyorsun orada? Nedir o fingirti?

— Dolapta konuşuyorum...

— Özrü kabahatinden büyük... Dolaba gitmeyeceksin diye ben sana kaç defa tembih ettim?

— Buradan geçiyordum. Dolabın vurulduğunu duydum. Gittim... Ne olmuş? Cinayet mi işledik?

— Bir söz söyle, bin karşılık işit. Ne saygı kaldı, ne usul, ne kural... Ne küçük belli, ne büyük... Sen sen, ben ben... Vaktiyle kalfalarımız bize söz söylerken göbeğimize kadar kızararak önümüze bakardık. Şimdi iş tersine döndü. Küçükler büyükleri korkutup eğitmeğe kalkıyorlar.

Pervin çekildi, gitti. Kalfa Hanım azarlamalarını şimdi dolabın arkasına yönelterek:

— Kimdir oradaki?

— Benim Kalfa Hanım.

— Ali Bekir...

— Evet...

— Senin dolapta ne işin var kuzum? Söylesene bunu bana...

— Selâmlıktaki kanaryaların yemleri bitmiş de...

— Fesüphanallah!... Selâmlıktaki kanaryaların yemleri senden mi sorulur? Dışarıdaki kuşlara Dilâver bakar. Yem içeride, kilerde durur. Buna da kilerci Şehnaz karışır. Bu işin hiç de seninle Pervin'le bir ilişkisi yok. Anlıyor musun? Dolaba Lala İshak Ağa gelecek, Dilâver gelecek, Ayvaz gelecek. İşitmedim deme... İşte bir daha söylüyorum, dolap eğlence, fingirti yeri değildir. Hadi bakayım işine Ali Bekir

Delikanlı, kokuşmuş kıyıları yalayarak gelen ağır, öğürtücü, bunaltısı bir lodos rüzgârına benzeyen Kalfa Hanımın bu azarlamaları karşısında biraz sersemledi. Onu efendileri bile böyle azarlamıyorlardı. Sanki kalbinin sinirleri burkuldu. İnce ince damarları koptu. İçinden sıcak sıcak bir şeyler taştı. Bu kurt Çerkez için yüreği kinle doldu. Hayır, bin kere hayır, bu Kalfa Hanım olacak karı yalan söylüyordu. Dönme dolaba dışarıdan her uşak gelir, içeriden her istediği hizmetçiyi, halayığı çağırarak konuşabilirdi. Kalfa Hanım bu yasağı şimdi çıkarmıştı. Kendisi Pervin'le ne zaman konuşsa bu karı ifrit kesiliyor, ne yapacağını, nasıl engeller çıkaracağını bilemiyordu. Acaba niçin? Şüphesiz bu kakavan Çerkezin yüreğinde bir kıskançlık zehiri kaynıyordu. Kimi kimden kıskanıyordu? Ne demek? Ne demekti bu?

Ali Bekir, düşündü, taşındı. Bu tuhaf bilmeceyi gerektiği gibi tam bir açıklıkla çözemedi. Bu sert, cadaloz-

ca davranıştan yaralanan yüreğinin acısını yalnız bir şey hafifletiyordu: Pervin'in tatlı sesi... Onun hatır soruşuna karşılık kızın:

— Teşekkür ederim, Ali Bey. Sen nasılsın? deyişindeki musiki bütün varlığını sonsuz bir tat ve mutlulukla dolduruyordu. Ali Bey... Ali Bey... Bu yüksek rütbeyi ona konakta ilk veren Pervin olmuştu. O, Bey olabilir miydi? Konağın küçük beyleri Câzim'le Ragıp ayarlarına kadar yükselebilirdi? Yoksa Pervin kendisiyle eğlenmiş miydi? Kızın bu ruhu okşayan unvanı söyleyişinde içtenlikten başka bir şey sezinlememişti. Kulaklarında kızın sesindeki musikinin tatlılığı, gönlünde öyle güzel bir ağızdan çıkan Beyliğin sevinciyle o gece odasına çekildi. Pervin kendisiyle eğlenmiş bile olsa bunu şansının ve aşkının geleceği için bir iyi işaret sayıyordu.

Döşeğine uzandı. Uyku tutmadı. Ruhunun derinliğinde hep Pervin'in tatlı sesi, o büyük iltifatı, sonra Kalfanın acı azarlayışı...

Okumak için bir kitap aradı. Sokak yaymacılarında «Ali Bahadır» adlı bir hikâye görmüş, kendisiyle ad benzerliğinden dolayı bunu almıştı. Ali Bahadır Hintli bir kahramandı. Dünyanın bir ucunda, tepesi bulutlara karışmış yüksek bir dağın yalçın kayaları, kartal yuvaları arasına perilerin, devlerin kurdukları bir kalede hapsedilmiş kırk kızın kalplerini fethetmeğe gidiyordu. Bu pek tehlikeli, uğursuz bir işti. O ana kadar bunu kimse başaramamış, bu sırlarla dolu kalede zafer aramağa gidenler hep ölüm bulmuşlardı. Kırk genç kızı bir büyücü acuze bekliyor, oraya hiç bir kahramanı yanaştırmıyordu. Ali Bahadır rüya âleminde devlerin ak sakallı ulu kişisiyle görüştü. Kalenin büyüsünü sordu. «Karadeniz'in doğu bitiminde dipsiz bir kuyunun içinde son derece büyük, korkunç, çirkin, iğrenç, azılı bir ejderha ve onun karnında bir gümüş çekmeyeceye kilitli kırk altın anah-

tar vardır. Bu anahtarları elde etmedikçe kırk genç kızın gönüllerine taht kuramazsın» karşılığını aldı. Sonra bu rüyayı Horasan diyarının Cifr biliminde (1) usta bir rüya tabircisine yorumlattı. Şu gerçeğe erdi:

«Karadeniz acuzenin gönlü, ejderha da aşkıdır. Bunun için önce kocakarının gönlünü edip onunla birleşmeğe istekli olmayınca kızların kalplerini fethedemezsin.»

Ali Bahadır adamın dediklerine göre hareket etti. Acuzenin siyah gönlü içinde kıvranan ejder aşkını gençliğinin dayanılmaz çekiciliğiyle büyüleyerek kırk genç kızla muradına erdi.

Ali Bekir, Ali Bahadır'ın bu kıssasından kendine bir hisse çıkarmak için düşünmeğe başladı. Pervin'e kavuşmak için Kalfa Hanımın kağşamış gönlünden geçmek... Bu nasıl olabilirdi? Ali Bahadır'ın masalı kendi gerçek hayatına uygulanabilir miydi? Her masalda bir parçacık olsun gerçek bulunmamak mümkün değildi. Masallar, hikâyeler birçok deneylerden doğmuş eserler sayılmazlar mıydı?

Bu düşüncelerle dimağını tatlı bir uyku sardı. Kitap elinden kaydı. Gençliğin renkli rüyalarına daldı. Ali Bahadır'la birleşti. Acuze başlı bir ejdere bindi. Kırk kızın el değmemiş, masum göğüslerini aşk süngüsüyle delmeğe gidiyor, fakat altındaki ejderha Kalfa Hanıma ne kadar benziyordu...

Sabahleyin uyandı. Hep bu rüyalara: «Hayırdır inşallah!» dedi. Yorumlatmak için bir rüya tabircisi aradı. Lâkin yine kimseye açılamadı. Lala İshak Ağanın

(1) İlm-i Cifr: Rakam, harf ve sembolle ifade edilir bir bilgi olup insan bununla geleceği hakkında bazı haberler edinir.

gölgesinden kaçıyordu. Çünkü ondan aldığı öğütlerin ters etkisiyle zavallı Ali Bekir günden güne berbat oluyor, yüzüne bakar bakmaz gerçeği anlayacak diye ihtiyardan ödü kopuyordu.

8

KOMŞU Tayfur Paşanın yine yetmişlik bir emekçisi vardı: İlyas Ağa. İshakla çok sevişirlerdi. İkisi de pinpon... İkisi de çenesi düşük... İkisi de zamandan, yenilikten şikâyetçi... Bazı geceler birleşirlerdi. Sinemadan, tiyatrodan, gazeteden, yeni basının hiç birinden hoşlanmayan bu iki geçkinin zevki karşı karşıya geçip gırla çene çalmaktı. Ağalar odasında battal saç mangalın başında bağdaş kurup da küçük yoğurt kâsesi kadar okkalı fincanları ele aldıkları, uzun kiraz ağızlıklara parmak kalınlığında sigaraları geçirdikleri vakit artık keyiflerine son olmazdı.

Yine bir akşam mangal başına çöreklendiler. Hacısının, hocasının, sofusunun, namaz kılmazının, gencinin, ihtiyarının bütün Istanbul halkının ayaklarına ip takıp sürükledikten sonra İlyas Ağa bir fıkra anlatmağa girişti. Onların kaynakları: «Tılsımname», «Tutiname», «Kadı-i Kutbüddevran», «Şah Meran Hikâyesi» türünden birkaç kitaptan ibaretti. Bunları başka birine okutturup dinlerler ve sonra kendileri okumuşlar gibi ona buna, yani kendilerini dinlemeğe katlanabilenlere satarlardı. Hikâyenin anlatılışı sırasında Ali Bekir de odada bulunuyordu. Tütün tablalarını dökmek, su vermek, daha böyle ufak tefek işler gördürmek için onu çağırmışlardı. Çocuk ortada gezinirken İlyas Ağanın hikâyesine kulak misafiri oluyordu.

Tılsımname'den nakledilen fıkra şuydu:

Beyaz Okyanusun Şabur Beldesinde (1) talihli bir Şehzade vardı. Sıcak bir günde Numaniye sahrasında emri altında bulunan kişilerle beraber ahu avına çıkmıştı. Şehzade sıcaktan bunaldı. Su aradı. Dere, ırmak, bir kaynak bulmak için etrafı dolaştılar, araştırdılar. Ne yazık ki, bir damla suya rastlamadılar. Bu araştırma sırasında önlerine çevik bir ahu çıktı. Hemen oklarını avın üzerine yönelttiklerinde ahu dile gelip etti:

— Ey Şehzadem, avcılarına buyur ki, ben dertliyi vurmasınlar. Zira şurada, yuvada beni bekleyen yavrularım vardır. Analık görevim şudur ki, dağlardan, sahralardan nafakam toplayıp ahucuklarımı emzirem...

Ahunun yalvarışından Şehzade duygulanıp yanındakilere ona ok atmamalarını buyurdu. Ahu teşekkür etmeğe başladı:

— Şehzadem, hararetten ne kadar susamış olduğun bilirim. Şurada dağın doğusunda bir hayat suyu kaynar. Onun bekçisi Peripeyker'dir. Sudan iç, lâkin sakın o melek yüzlüye bakma. Çünkü âşık olursun. Dahi çaresi yoktur. Ömrün boyunca ah eder, ağlar, inler, öyle kalırsın...

İlyas Ağa kim bilir kaç yüz defa okutup dinlemiş olduğu bu masalı böyle hiç bir yerini şaşırmadan kelime kelime bellemişti. Onun kahve yudumları, sigara dumanları arasında sakalını oynatarak geviş getire getire anlattığı kendi gibi eskimiş tamlamalarla dolu uzun hikâyenin özeti şuydu:

Şehzade emri altında çalışan kimselerle birlikte gitti. Hayat Suyu kaynağını buldu. Kana kana içti. Lâkin yazık ki, ahunun öğüdüne aykırı olarak suyun bekçisi Peripeyker'in güzel yüzüne baktı. Su susuzluğunu gi-

(1) Bu coğrafî isimlerin doğruluk dereceleri yazarca asla garanti edilemez.

derdi. Fakat şimdi aşk ateşine tutuldu. Yüreğini alevler sardı. Yazık ki, Peripeyker'in büyülenmiş gönlü hiç bir suretle elde edilemezdi. Artık mutsuz olan eski talihli Şehzade dağlara düştü. Mecnun'a döndü. Söylemiyor, gülmüyor, yemiyor, içmiyordu. Bir gün bir akarsu kenarında ah çekip ağlarken karşısında yine o ahu belirdi:

— Ey Şehzadem, dedi. Öğüdümü dinlemedin. Peripeyker'e baktım. Böyle divaneye döndün. Şimdi bana gerektir ki, derdine derman arayayım. Yarana merhem vurayım. Tus diyarında İlm-i Ledün'den (1) anlayan, gayet bilgili, tanınmış bir derviş vardır. Aşk tılsımının sırları ondadır. Bu dervişi bulup acıklı halini hikâye eder de bir tılsım alabilirsen bütün Peripeykerler hemen sana tutulur ve her istediğin şeye boyun eğerler.

Şehzade gider, dervişi bulur. Tılsımı alır. Gerçekten bununla dilediği aşk sırrına erer. Yalnız Hayat Suyu'nun bekçisi Peripeyker'le değil, dünyada arzu ettiği bütün güzel kızlarla birleşip zevk eder, neşelenir.

İlyas Ağa kendi kafasından da birçok abur cubur katarak anlattığı hikâyesini sona erdirdikten sonra söze kanamamış olduğunu gösterir bir gevezelik iştahıyle:

— Bu söylediğim bir masaldı. Şimdi gençlikte başımdan geçen bir olayı hikâye edeceğim...

Ali Bekir cevzeleri sürdü. Tablaları döktü. Her cümlesinden buram buram aşk tüten bu ahular, sahralarla çerçevelenmiş Peripeyker hikâyeleri oğlanın ilk gençlik ateşiyle uyanmış, el değmemiş duygularına hoş geliyor, pek zevkine gidiyordu.

Yine fincanlar, ağızlıklar nöbetleşe dudaklara gidip gelirken İlyas Ağa bu keyif çatma arasında ağır ağır başladı:

— Çocukluğumda ben Hatemî Paşanın konağında

(1) Tanrı sırlarından, niteliklerinden bahseden ilim.

ahretliktim. Haremde kadınların dizleri dibinde büyüyordum. Ne zaman ki yaşım ilerledi. İlk meyvesini veren bir fidan gibi damarlarıma su yürüdü. Sesim kalınlaştı. Gözlerim ateşlendi. Tüylerim püskürdü. Haydi beni selâmlığa attılar. İşte o zaman yetimliğimi anladım. İçerde bir Hüsnümelek vardı. Körpecik bir cariye... Eşsiz bir afet... İşte onun için yanıp tutuşuyordum. Fakat Hüsnümelek, Paşanın oğlu Hurrem Bey için odalık yetiştiriliyor, bunun için kâfir kız bana önem vermiyordu. O bana böyle kayıtsız, ilgisiz durdukça ben ateş alarak gizli gizli odalarda dövünüp ağlıyordum. Halim pek acıklı ve ümitsizdi. İki yönden mutsuzdum. Önce Hüsnümelek beni sevmiyordu. Sonra Efendimin oğlunun odalıklığına adaydı. Bu iki zorluğun arasından ben ona nasıl sahip olacaktım? Lâkin gönlüm söz dinlemiyor, aşkım dizgin almıyordu. Yemiyor, uyumuyor, zayıflıyor, harap oluyordum... Istanbul'da muhabbet büyüsü yapan acuzeler, hocalar, cinleri toplayıp onlara iş gördüren kimseler bulunduğunu haber aldım. Her gün bunlardan birine gidiyor, elime geçen paraları onlara veriyordum. Ne türlü muskalar taşımadım... Şirin görünmek için hiç bir midenin kabul etmeyeceği ne iğrenç şeyler yemedim. Yeni doğmuş çocuk kakası, hüthüt yumurtası, dövülüp ezilmiş kırlangıç gagası, yarasa derisi, farenin gerisi, üç yüz pirenin ezilip zerrin nigâr tohumu ve nöbet şekeriyle karıştırılarak saf macun halinde yenmesi... Hangi birini anlatayım? Ben işte hep bunları yedim, içtim. Şimdi bu kadar yıllardan sonra hatırladıkça hâlâ öğüreceğim gelir... Ne benim muhabbetimin ateşi söndü. Ne de Hüsnümelek'in bana karşı on paralık bir isteği uyandı. Bütün bu pislikleri yediğim yanıma kâr kaldı. Ne türlü şüpheli, gizli tarikat tekkelerine gittim. Aşk üzerine zafer isteği için Şeyh adına ne kadar üfürükçü, büyücü heriflerin ellerini öpmedim. O genç

yaşımda yüzüme bakıp bakıp; «Yanıyorum ya Pîr...» narasıyla «Hu!» çeken gözleri kızmış dervişler arasında ne tehlikeler geçirmedim. Ne kazalar atlatmadım. Ben sevgilime ereyim derken onlar bana âşık olmağa başladılar. Nihayet aşkında isteğine varmış bir tecrübe sahibi bana bir tekke yakınında bir türbe salık verdi. Gittim. Aradığımı buldum. Hâlâ dünkü gibi bir bir hatırımdadır. İşte o zatın tarifi: Abdal Sinan Mahallesi, Aybayıldım Yokuşu, Nohutlu Baba Tekkesi, kurumuş Hayat Suyu çeşmesi, sel ıskarası, bakkalı dolaş, aktarı geç... Azıcık sağa git. Biraz sola yürü. Dört yol ağzında şaşırma. Tekkenin avlusunda sinirli bir köpek vardır. Çıt olsa hayvar. O sese git. Karşına sütçü kârhanesi çıkar. Tekkeyi sağına, kârhaneyi soluna al. Bir lâm elif çevir, çıkmaz sokakla yüz yüze gelirsin. Ta dipte aşı boyalı, yeşim kapılı, sarmısaklı nazar takımlı Âşık Veli Hazretlerinin türbesi vardır. Kutsal penceresine tel gerilidir. Dilek bağlarından görünmez. Pencerenin önünde saygıyla dur. Âşıkın ruhuna üç İhlâs ile bir Fatiha-i Şerife armağan et. Sen de tele dilek bağını bağla. Bu bağ yeşil renkte ve ibrişimden olursa daha iyi ve daha çok etkili sayılır. Yana yana dua et. Yalvar. «Ya âşık, bu kulunu aşk tılsımına eriştir, zira yanıp kavruldum!» de... Arkana bakmadan yürü. Bu türbe ziyaretleri sabah namazı vaktinde kırk gün devam edecek. Eğer Âşık Veli Hazretlerine özünü doğru, inancını tam tutarsan bu kırk gün içinde oralarda sırtı ceylan derili, eli tesbihli, keşkül elinde, kıvırcık uzun saçlı, nur yüzlü bir derviş görünür. Hemen kutsal ellerine sarıl, ağla, yalvar. Tılsıma ermedikçe Hazretin elini bırakma...

İlyas Ağa bu dinlediği şeylere göre hareket eder. Sabah namazı vakitlerinde Abdal Sinan semtine gider. Bir gün, beş gün, otuz gün üşenmez. Devamı kesmez. Nihayet Tanrı'nın izniyle gün kırkı bulmadan sırtı cey-

lan postlu dervişle buluşur. «Aman ey aşk sultanı! Yandım...» diye yalvararak ellerine kapanır. Derviş güler. Tılsımın hediyesi üç öpücük olduğunu söyler. Oğlanı koklaya koklaya sıkıca üç defa öper. Gönülleri çekmede elde edeceği gücü kötü kullanmaması şartıyle tılsımı sunar. «Ya Hak, Hû!» der, gözden kaybolur. Erenlere karışır.

İlyas tılsımın değeri olarak dervişe verdiği üç öpücüğü bu kutsal şeye geri vererek muskayı boynuna takar.

Aman Tanrı'm, muskadaki hayret verici kuvvet, amansız etki hemen kendini gösterir. İlyas besmeleyi çeker. Konakta Hüsnümelek'ten başlar. Fethetmediği kadın kalbi bırakmaz. Herkes bu oğlandaki çekicilik ve şirinlik büyüsüne şaşar. Korkunç bir manyatizmacı gibi arzusunu herhangisine yöneltse hiç bir güzel kadında direnmeğe güç kalmaz...

Bu gönüller fatihi konaktaki kadınlardan doyar, bıkar. Fethedişlerini mahalleye, mahalleden daha ötelere taşırmağa başlar. Kocalar bunun elinden el-aman çağırır. Herkes bu aşk Napolyon'unun bu etkiyi nereden aldığına bir türlü akıl erdiremez. Önüne gelen kadını büyüleyişinin sırrını ondan sıkı sıkıya sorarlar. İlyas bir gün zevzeklik eder. Tılsım işini olduğu gibi anlatır. Bir gece uyku sırasında boynundan muskayı çalarlar. Zavallı İlyas yine eski aşk talihsizliğine düşer. Hiç bir kadın yüzüne bakmaz olur...

İlyas Ağa sigarasının dumanlarını savura savura gençliğinin o tatlı saatlarını tekrar yaşayarak tatlı tatlı macerasını anlatırken Ali Bekir o kadar dikkat ve hararetle dinler ki, Abdal Sinan Ağa Mahallesini, Aybayıldım Yokuşunu, Nohutlu Baba Tekkesini, kurumuş Hayat Suyu çeşmesini, sel ıskarasını, bütün bu isimleri âdeta birer birer zihnine çiviler. Kırk gün sabah nama-

zı vakti Âşık Veli Hazretlerinin türbesine devama karar verir. Sırtı postlu, uzun saçlı dervişe rastgelirse muhabbet tılsımını almak için ona üç öpücük vermek değil, gerekirse cömertlik ve fedakârlıkta daha pek çok ileri varmayı bile göze alır.

9

ALİ Bekir o gece kulağı dolgun, gönlü coşkun, beyni Pervin'in hayaliyle pırıl pırıl ve tılsımcı dervişin lûtfundan ümitle dolu döşeğe yatar. Her sekiz on dakikada bir kalkar, Abdal Sinan Mahallesini, Aybayıldım Yokuşunu, Nohutlu Baba Tekkesini, Âşık Velinin türbesini düşünür. Çırpınır, didinir, yanar, yorgun düşer. Alaca bir uykuyla pek az bir süre dalar. Tekkeler, türbeler, selviler, Tanrı adını anışlarla dolu kısa, çarpıntılı rüyalarla kıvranır. Nihayet sırtı ceylan postlu dervişe rastgelir. Hemen yanağını uzatır: «Öpücüklerini al, tılsımı ver!...» der. Kan ter içinde uyanır. Ayağa fırlar. Etrafına bakınır. Ne tekke var ne ermiş... Ne tılsım var ne derviş...

Oğlancağız sabahı dar eder. Alaca karanlıkta sokaklara düşer. Aman bu gençlik, aman bu sevda... İkisi de ne çekilmez tatlı belâ...

Ali Bekir Zümrüdüanka kuşu aramağa çıkan masal şehzadeleri gibi uzak semtlere dalar. Rastgeldiğine sıkıla büzüle Abdal Sinan Mahallesini sorar. Bazıları: «Mahallenizi mi arıyorsunuz?» diye alay ederek onun bu sorusuna güler. Bazıları cevap vermez, yürür. Bazıları bu mahallenin daha pek uzakta olduğunu söyler. Zavallı Ali cadde demez, meydan demez, yokuş demez, iniş demez gider. Tekkelere rastgeldikçe adlarını sorar. Türlü türlü adlar öğrenir. Fakat hiç nohutlusuna rastlamaz. Türbelere rastladıkça okur, üfler.

Sora sora Bağdat bulunur derler. Doğuda usul böyledir. Avrupa'da her kilometre başında, bulunduğunuz ve gideceğiniz yerlerin adlarını söyler, uzaklıklarını belirtir levhalar varmış. Bizde şehrin bir yerinden öteye evlerin numaraları, sokakların adları bile okunmaz bir hale geldi. Yolcular sinirli, sorunuza karşı bir ekşi azar yiyorsunuz. Daha doğrusu şehrin yüzü tanınmaz, bitik bir görünüş aldı. Yavaş yavaş eski adları bilen, silinen levhaları hatırlayacak adam kalmıyor...

Nihayet sokakta görüşecek adam arayan lakırdıcı bir ihtiyar, Ali Bekir'e Abdal Sinan'ı uzun uzadıya anlatır. Delikanlı tekrar yola düşer. Adımlarını dinlediği tarife uydurarak gider gider, dik, uzun bir yokuş çıkar. Sormağa hacet yok. «Aybayıldım Yokuşu» işte burası olmalı. Çünkü çocuk yorgunluktan biter. Ohhh, nihayet türbeyi de bulur. Kılığı düzgün bir geçici efendiden Nohutlu Baba Tekkesi'nin orası olup olmadığını sorar. Şu cevabı alır:

— Oğlum, şimdi tekkelerin ne nohutlusu kaldı ne mercimeklisi... Artık hepsi sade suyadır. Bundan sonra nohutlusunu hiç bir yerde bulamazsın. Boşuna arama...

Efendinin bu sözlerini Ali Bekir alay sanır. Bunun için tekkeyi nohutlu sayar. Tekkenin avlusundaki sinirli köpeğin havlamasını bekler. Hiç ses gelmez. Istanbul itlerinin Meşrutiyet kurbanları olduklarını, birtakımının uygarlık adına resmî olarak öldürüldüklerini, kalanlarının da açlıktan öldüklerini ve özellikle İlyas Ağanın macerası üzerinden en azından kırk yıllık bir süre geçmiş olduğunu düşünür. Şimdi sütçü kârhanesini arar. Bulamaz, sorar. Yine alaycının biri, Abdülhamit devri Zaptiye Nazırlarından bir gayretlinin ister sütçü ister yoğurtçu olsun bu addaki ticaret evlerinin hepsinin temellerine kibrit suyu döktüğünü söyler.

Ali Bekir ne söyleseler yılmaz, araştırmalarında bü-

tün kararlığıyle devam eder. Bir eski yoğurtçu dükkânı bulur. Tekkeyi sağına, yoğurtçuyu soluna alır. Bir lâm elif çevirir. Istanbul sokaklarında mezar, türbe mi yok? Bir tanesiyle karşı karşıya gelir. Kurumuş Hayat Suyu çeşmesi kaç tane istersiniz? Çeşmenin üzerindeki parlak levhada adı Hayat Suyu, fakat yıkık haznesinde bir damla acı su bile yoktur. Sel ıskarası, bakkal, aktar dükkânı hep bunlar tarife uygun düşer. Türbenin şebekesine yeşil ibrişimden dilek düğümünü bağlar. Üç İhlâs bir Fatiha-i Şerife okur, üfler. Lâkin vakit sabah namazını değil öğleyi de hayli geçmiş bulunur. Tesbihli, kemerli tılsımcı aşk sultanının lüle lüle saçlarını titreterek «Ya dost!» seslenişiyle böyle zamansız oralarda görünmesine ihtimal vermez. İş düşündüğü gibi olur. Ali Bekir dervişi göremez, döner. Fakat Âşık Veli'nin türbesini ve aşk sultanının göründüğü semti buldu ya... Artık buraya her sabah devama başlar. Kırk sabahın birinde muradına ereceği inancını hiç bozmaz.

Nohutlu Baba Tekkesinin damı çökmüş, şeyhlerinin sandukaları fakirlerin tabutu gibi kuru tahta kalmış. Bahçenin ağaçları diplerinden baltalanmış, şadırvanın suyu çekilmiş, ne şeyh var ne şeyhe bağlanan kişi, ne hücre ne sofuların ibadet ettikleri tenha yer. Küçük tekke... Bir yığın taş, bir alay mezar... Eski dervişler adına bu yıkıntı üzerinde şimdi hu çeken birkaç güvercin... Etrafta eşinen birkaç horoz, tavuk...

Ali Bekir'in Abdal Sinan semtine sabahları devamı bir haftayı geçti. Zavallı çocuk Nohutlu Baba Tekkesi yıkıntısıyle Âşık Veli Türbesi arasında mekik dokur. Durmaz, gider gelir. Bildiği duaları okur. Etrafına üfler. Hasret ve ümitle dolu, her yanı gözler. Fakat saçlı, teberli derviş değil, başı sarıklı, eli asâlı bir adama bile rastlamaz. Şimdi gündüz ortasında bile insan görünmeyen bu ücra semtten sabah karanlığında kimse geçmez.

Oh, nihayet bir sabah hırkalı, entarili, başı takkeli, fakat asık suratlı, orta yaşlı bir adama rastlar. Bu kimse Ali Bekir'e yaklaşarak:

— Oğlum, ben bu mahalledenim. (Eliyle yıkık bir dam göstererek) İşte evim... Birkaç gündür sabah karanlıklarında devamlı olarak senin buralarda gezindiğini görüyorum. Bu semtin adamı değilsin. Bu tenha yerlerde, yıkık türbeler, tekkeler, mezarlar arasında ne arıyorsun? Merak ettim, söyle bana.

Ali Bekir gerçeği söylesin mi? Söylemesin mi? Kızarır, bozarır. Hık mık eder. Onun böyle ent bent olup renkten renge girmesinden, oraları alaca karanlıklarda ziyaretinden önemli bir maksadı olduğunu herif anlar. Söyletmek için çocuğu daha ziyade sıkıştırır. Ali Bekir düşünür. «Derdini söylemeyen derman bulamaz.» atasözü aklına gelir. Bir parça açılır. Oraya, muhabbet tılsımı veren dervişi görmeğe geldiğini söyler...

Herif sorar:

— Sen daha çocuksun. Bu yaşta muhabbet tılsımını ne yapacaksın?

— Pek lâzım...

— Kendin için mi arıyorsun? Yoksa bunu sana bir başkası mı ısmarladı?

— Kendim için...

— Demek bir kız seviyorsun?

Ali Bekir utanarak bir doğrulama gülümsemesiyle önüne bakar.

— Doğru söyle, bir kız mı seviyorsun? Üç mü? Beş mi?

Oğlan yine manalı bir gülümsemeyle sırıtır. Herif de bu sırıtmaya katılmaktan kendini alamayarak:

— Demek ki ne kadar ele geçirebilirsen o kadar seveceksin?!.

Ali Bekir herifin bu sorusunu kadınlara karşı obur-

luğunu gösterir arsızca bir gülmeyle onaylar...

Bu mahalleli adam oğlanın suratına dik dik bakar. Biraz düşünür. Zihninden epeyce önemli ve tuhaf şeyler geçirdiğini gösterir bir tavırla:

— Evet... Buralarda sabah namazı vakitlerinde bazen bir derviş görünür. İsteyenlere muhabbet tılsımı verir. Bu doğrudur. Devamını kesme, inancını tam tut. Ona sen de rastlar, tılsımı alır, muradına erersin...

Ali Bekir içten bir teşekkürle yanından ayrıldıktan sonra o adam arkasından azarlayıcı bir şiddetle bakarak:

— Seni gidi soyunu sopunu bellediğimin ahlâksız katırı seni!... Muhabbet tılsımını alıp da mahalledeki bütün güzel kadınları, kızları tesbihe dizeceksin değil mi? Evliyayı, peygamberleri, erenleri, dervişleri de keyfine, zevkine sözüm ona aracılıkta kullanacaksın ha?... Dur, ben seni güzelce bir tılsımlatayım da gör... Elâlemin kızlarını, karılarını ayartması nasıl olurmuş anla... Uğursuz seni...

10

ABDAL Sinanlı zatın kendisine söylediği sözler üzerine Ali Bekir yüreğinde büyük bir sevinçle Kabataş'a, konağa döner. Sabahı nasıl edeceğini bilemez. Orada burada dolaşır. Kalfa Hanımın azarlamasına ve şiddetli emirlerine rağmen Pervin'i görmek için türlü bahaneler bularak beş on defa dönmedolaba gider. Kızla görüşemez. Bir yolunu bulur çağırtır. Lâkin halayık gelmez. İçinden kendi kendine: «Ben muhabbet tılsımını alayım da... Sonra siz hepiniz görürsünüz. O zaman siz benim üzerime düşeceksiniz. Ben nazlanacağım!» der.

Ertesi sabah henüz ortalık ağarmadan sokağa fırlar. Dazıra dazır Abdal Sinan semtini boylar. Viran tekke ile yeşil türbe arasında durmaz, gezinir. «Aman Âşık Veli, himmet... Neredesin saçaklı derviş, neredesin aşk sultanı? Artık görün, lütfet!...»

Ali Bekir'in yalvaran gözleri ağaran yıkıntılar arasından beklediği manevî zatın görünmesini ve kulakları etraftan görünmeyen yerlerden çıkacak bir sesi beklerken uzaktan:

— Medet ya Dost!...

sesi biraz ışıyan ufakların hüzünlü aydınlığını titretir. Galiba işte o... Geliyor... Aşk sultanı... Tılsımcı derviş... Sesin heybetinden zavallı Ali Bekir'in yüreği varır gelir. Lâkin metin olmalı. Korkmamalı. Sultanın kutsal eline yapışmalı. Ah, mümkün mü? Bu seher vaktinin sırlı hüzünleri içinden gelen göklere ait seslenişin derin etkisiyle titrememek kabil mi? Hem sevinçten, hem korkudan Ali Bekir'in çeneleri birbirine vurur. Hazretin görünüşünü heyecanla bekler, gözlerini etrafta dolaştırır durur.

Kuru bir ihtiyar selvi ile iki iri mezar taşı arasından bir karaltı belirir. Elde teber (1), belde kemer, saçlar omuzları döver. Son derece heybetli aşk sultanı görünür. Çocuğa doğru yalpalı bir yürüyüşle geliyor. Sultanda gözler ocak ayı sobası gibi yanıyor. Dehşet verici bir ifade ile velfecri okuyor. Galiba Hazret içkili... Sağa sola dümen kıran bir salapurya gibi yürüyor...

Ali Bekir kaçsın mı, dursun mu? Lâkin kaçmağa pek vakit yok. Herifte kuşları ağzına düşüren yılan miknatıslığında bir bakış var ki, etkisinden kurtulmak imkânsız...

---

(1) Teber: Dervişlerin taşıdıkları yarım ay biçiminde olan balta.

Derviş yaklaştıkça oğlan titrer, o titredikçe Hazret yanaşır. Gelir, gelir, gelir... Hemen burun buruna bir yakınlıkta durur. Buram buram içki kokan nefesiyle bir daha haykırır. Fakat bu defa Ali Bekir'in gözbebeklerini büyüleyerek candan yürekten: «Ya mahbup!» diyerek etrafı çın çın öttürür. Bu deyimden huylanarak oğlanın ödü kopar ama ne yapsın? Derviş sırtındaki benekli benekli koca kaplan derisinin altından ellerini uzatınca bunların hemen çengel tırnaklı canavar pençelerine dönerek kendisini kavrayivereceği korkusuna düşer.

Etrafta bir yeşil türbe, bir yıkık tekke ile küme küme mezarlardan başka gözükür can yok. Çocuk kime seslensin? Nereden yardım beklesin?

Ali Bekir kaç sabahtır kutsal gelişini bekleyerek titrediği manevî kişinin maddî varlığıyle böyle burun buruna, göz göze gelince aşk sultanını dikkatle süzer. Bunun sivri külâhlı, hiç su ve tarak yüzü görmemiş yağlı saçlı, çarşı ve pazarlarda dolaşarak: «Ya Hak... Mangır, erenler... Hû!» diyerek dükkânlara, yolculara keşkül uzatan türden olduğunu anlar. Baktıkça titremeleri artan çocuğun ürküntüsünü hisseden Hazret, korkusunu gidermek için ağır ağır arkasını sıvayarak okur, suratına üfler. Kalan nefesini de kendi göğsüne püskürür. Kısa bir susuştan, dalgın dalgın duruştan sonra o sıtma görmemiş gür sesiyle sorar:

— Dileğin nedir, evlât?

Ali Bekir kekeler, kalır. Bir şey söyleyemez.

Aşk sultanı kendi sorusunun karşılığını yine kendisi verir:

— Muhabbet tılsımı istiyorsun...

Söylemeden insanın gönlündekini bilen Hazretin bu sözleri karşısında Ali Bekir utangaç ve onaylayıcı bir biçimde başını önüne eğer. Derviş birdenbire gürler:

— Muradın bu değil mi? Söyle...

— Evet...

Aşk sultanı yine birdenbire sesinin tonunu alçaltıp tatlılaştırarak tekrar eder...

— Muhabbet için tılsım istiyorsun. Muhabbet... Muhabbet... Muhabbet... Muhabbet... Muhabbet...

Hazret muhabbet kelimesini söylerken hecelerin üstüne basar, etkili bir ahenkle kelimeyi çatlatır ve her çatlatışta çocuğun sağ ve sol yanaklarından birer öpücük almağa atılır, fakat oğlan şiddetle geri çekilir.

Ali Bekir İlyas Ağadan dinlediğine göre tılsımın hediyesi üç öpücük olması lâzım geleceğini ve bu belirli sayının da muskanın tesliminden sonra ödeneceğini düşünür. Bunun için gayet iri, pek tüylü ve salyalı bir fino gibi kendisini yalamaya atılan dervişin bu sınırsız saldırılarından bir şey anlayamaz. Var gücüyle kendini savunur, böylece epey didişirler...

Derviş çocuktan pek ummadığı bu zorlu karşılığı görünce onu manevî kuvvetiyle çarçabuk yenemediğine hiddetlenir. Bu acıyla yüzüne baktıkça arzusu artarak sesinde özel bir ahenkle:

— Bana Derviş Okyanus derler. Güzel oğlanları öperler. Söyle yavrum, sana ne derler?

Adnan Şemi Paşanın ahretliği kedi pençesine düşmüş fare gibi gözleriyle kaçacak bir yer arayarak:

— Ali Bekir...

Derviş Okyanus kendinden geçmiş olarak coşkunlukla:

— Ya imanım Ali, sana mum gibi yanarım ezelden beri... Adın büyük. Seni takdis farz oldu. Ya Ali Bekir, yanadığını dudağıma getir...

Ali Bekir yumruklarını dervişin göğsüne dayayarak koç gibi gerilir. Tos vurmağa hazırlandığını anlatmak istercesine başını çarpıtır. Bir kesin kararla kendisini savunacağını anlatır bir keskinlikle:

— Derviş Baba, bu tılsımın üç öpücük nezri olduğunu söylediler bana... Ver tılsımı, al üç öpücüğünü... Bir tane ne eksik ne ziyade...

Derviş Okyanus bu vaat karşısında yine kendinden geçer. Kuru vücutlarını gökyüzüne uzatmış iki ihtiyar selvi arasından birdenbire yıkık tekkeye doğru yönelir. Göğsünden derin derin inlemeler geçirerek Ali Bekir'in anlamadığı bir dilden bir şeyler okur. Çocuk, bir uğultu gibi birbirine eklenen gırtlağından çıkardığı kelimeler arasından yalnız tılsım soyundan gelen birkaç kelimeyi anlar. Okyanus, tılsım, muhabbet, mahbup kelimelerini birbirine karıştırarak uzun bir tesbih çeker. Yalnız kendisine görünen kutsal kişilerle konuşuyormuş gibi bazen sırıtır, bazen surat çatar. Bazen güler, bazen ağlar gibi yapar. Birdenbire Ali Bekir'e dönerek:

— Tılsımı tılsımlamak için senin kirli donun lâzım...

Kirli dondan pek temiz olmayan bu teklife Ali Bekir şaşırır kalır. Fakat Derviş Okyanus sözünde ısrar ederek bir çeşit manyatizma ile:

— Haydi şuraya, tekkenin helâlarından birine git. İç donunu çıkar. Bana getir. Tılsım başka türlü tutmaz. (1).

Zavallı Ali Bekir Okyanus'un mum gibi yanan gözleri önünde büyülenerek başka türlü harekete kendinde güç bulamaz. Dervişin kendini izleyip izlemediğini anlamak için titreye titreye arkasına bakarak yıkık helâlardan birine girer. İç donunu çıkarır, getirir, dervişe verir.

Aşk sultanı donu alınca hemen hırsla yüzüne gözüne sürdükten sonra koynuna sokar. Ali Bekir yanağına karşılık dervişe kirli donunu öptürerek bu işten kurtulduğuna sevinir...

Okyanus Hazretleri öpme arzusunu bu suretle yatış-

(1) Hikâyenin bu noktası aynen böyle geçmiştir.

tırdıktan sonra tılsıma sahip olmanın ayrıntılarını da şöyle bildirir:

— Tılsımın âyini ve sözleri vardır. Onları bu akşam çekeceğim. Muskayı hazırlayacağım. Yarın, adağı olan üç yüz kuruşu getirirsin. Sana Pîr İni'nde tılsımı teslim ederim. Onun etkisiyle ve kudretiyle aşk sultanı, muhabbet şahı olacaksın. Uçanla kaçan elinden kurtulmayacak. Haydi ya gözüm Ali, yarın sabah bundan erken burada beklerim seni... Sevgili üzerine başarılı, düşmanlarına karşı kuvvetli ol. Bak bana ya Haydar lika, ezelden âşıkım sana...

11

ALİ Bekir, Okyanus'un pençesinden kurtulur. Yıkıklıklar arasından kaçar. İki üç sokak açıldıktan sonra uzun bir ohhh çeker. Hâlâ dervişin salyalı ağzını gözlerinin önünde, yağlı meşine benzeyen kokusunu burnunda hissederek tiksinir. Şöyle kendini bir yoklar. Ne kâr, ne zarar ettiğini düşünür. Irzına, namusuna bir kırat eksiklik getirmediğine dünyalar kadar sevinir. Yanağı yerine kirli donunu öptürmüş olduğuna ve dervişin bu pek midesizce davranışına gülmeden kırılır. Öbür defa da donundan daha kirli bir şeyini öptürmekle Okyanus'un saygı değer dudaklarını memnun edebileceğini düşünür. Gülmeden sinirleri boşanır. Ve hatta gelecek defa iç çamaşarım daha kirli bir halde bulundurmakla tılsıma daha fazla lâyik olacağını düşünerek tepine tepine güler...

Dervişi bulmuş, tılsım için vaat almış ve bu büyük manevî yardıma karşılık çamaşırını öptürerek kurtulmuş olmayı çok önemli bir başarı sayar.

Ali Bekir o geceyi geçirir. Ertesi sabah yüreğinde tılsım ümidi, cebinde üç yüz kuruş adağı, yine karanlıklarda yola düşer. Fakat dervişle Abdal Sinan tekke yı-

kıntılarında buluştuktan sonra tılsımın alışveriş işleminin yapılması için Pîr İni'ne gidileceğini düşünür. Bu Pîr İni neresi olsa gerek? Bu da bir tekke mi, bir küçük tekke kalıntısı mı? Tuhafça bir deyim... Okyanus'un pirleri inde mi oturürlar?

İnsana elinde olmadan ürküntü veren biraz vahşî bir yer... Ne olursa olsun başlanılmış böyle önemli, kutsal bir iş yarıda bırakılmaz ya... Ali Bekir neden korksun? Dervişin büyüsü varsa onun da gençlik gücü kuvveti var. İş pazı zorluğuna kalırsa yumruklarını Okyanus'un göğsüne dayayarak onunla pekâlâ başa çıkabildiği deneme ile anlaşılmadı mı? Herifi memnun ve sarhoş etmek için gerekirse Hazrete öptürülecek kirli bir şey bulması da zor değil.

Ali Bekir bazen gülerek, bazen somurtarak fakat her şeyi iyiye yormağa uğraşarak gün doğmadan Abdal Sinan semtini bulur. Yıkıntılara varır. Bir de bakar ki, sayın Okyanus orada... Kendinden geçmiş bekliyor.

Aşk Sultanı oğlanı görünce kalın gövdesinden en ince dallarına kadar silkilen bir dut ağacı gibi titrer. Birbirinden yüksek sekiz on hu çeker. Pazısının kuvvetine güvenmekle beraber delikanlıyı bir çarpıntı alır. Lâkin dervişin bu coşkunluğunu yine derin bir sessizlik ve durgunluk izler. Ali Bekir biraz bekler. Üç yüz kuruş adağı getirmiş olduğunu anlatmak için elini cebine sokar. Fakat Okyanus Hazretleri alışveriş yerinin orası olmadığını işaretle anlatır. Çocuk ne ile karşılaşacağını bekleyerek susar.

Hazret alaca gündüz ufaklarla işaretleşerek gönül alır, gönül verir. Nihayet şehrin batısına, sur yıkıntılarına doğru yürür. Ali Bekir'i de eliyle çağırır. Okyanus önde, dalgası arkada beraber bir bilinmeyen semte doğru yavaş yavaş adım atarak yürürler. Aralarında hep sessizlik... Hep durgunluk sürer gider...

Birçok yerleri inmiş, yığıntı haline gelmiş alçak iki kuru duvar ortasından uzanan eğri büğrü yollardan, bostan aralarından, bahçe sokağa, sokak bahçeye karışmış sınırsız, şehir mi, çöl mü bellisiz, adsız, biçimsiz, kimsesiz yerlerden giderler. Arada bir temeli kaymış, saçağı kopmuş, camsız pencerelerine kaba kâğıtlar yapıştırılmış, hırka eskileri tıkanmış, basılan yer kül rengini almış, orada burada seyrek, az bulunur bodur ağaçların yapraklarına varıncaya kadar bütün yeşilliği kemirilmiş yanık, çıplak, renksiz, fakir mahallelerden geçiyorlardı.

Bir tarafı sur duvarları, bir tarafı çürümüş sebze kokan bostanlar, uzun bir yoldan gittiler. Okyanus'ta derin bir durgunluk vardı. Hep sessizlikle yürüyordu. Nihayet kale bedenlerinin dökülmüş bir yarasından yürüdü. Devrilmiş tek parça duvarların arasından, yığılmış toprak tümsekleri üzerinden inişli çıkışlı sıçan yollarından gidiyor, Ali Bekir öncüsünü şimdi biraz daha artan bir yürek çarpıntısıyla izliyordu. Cinayetlere, rezaletlere, kirli işlere sığınak olan bu delik ve kovuklarda bir Pîr'in yurt veya in tutmuş olmasına çocuğun hayreti artıyordu.

Dünyanın dört köşesinden gezginlerin ziyarete geldikleri bu tarihsel izbelerin bu derece korkunç olduklarını o güne kadar denememişti. Bazen yarı göçmüş bir tonozun açık duran kara ağzı kendini yutuverecekmiş gibi geliyor, titriyordu...

Burası yüksek burçlarıyle, dehlizleriyle, yer altından karanlık yollarıyle, tonozlarla örtülü boşluklarıyle, tarihsel yüzündeki ağırbaşlılığıyle beraber zamanın kötülüklerine, uğursuzluklarına karışmış sırlarla dolu bir memleket... İçinde yaşayanları gündüz gizlenen, gece uyanan, yarı öteki dünyalı, başka tür bir hayatın merkezi müthiş bir şehirdi. Sabahın çiğleriyle nemli bu çiğnedikleri otların, kümbetlerin, bunca sırlara mezar olan bu duvarların, toprakların altında kimbilir ne kadar ha-

zineler, tılsımlı defineler yatıyordu? Evet, burası tılsım kumkumasıydı.

Belki aşkın, muhabbetin gürültülerden, entrikalardan, hainliklerden, eziyetlerden kaçan perileri tarihin bu taşlaşmış hatırasına sokulmuşlar, buradan yine tılsım şeklinde gönüllere girmeğe yol arıyorlardı.

Mevlevihane ile Silivri Kapısı arasında topraklara gömülmüş, gerçekten bir in ağzına benzeyen bir mağaranın karanlık ağzı önünde dururlar. Burası neresi? Hangi Pîr'in ini? Yoksa Hazretin kendi evi mi?

Okyanus eğilir, delikten geçer. Ali Bekir'i de elinden karanlığa çeker. Oğlanın sinirleri gevşer, başı döner. Yürüdükçe siyah bir kuyuya doğru dalarlar. Mezbahaya götürüldüğünü anlayan bir hayvan gibi, çocuk bir iki defa bütün gücüyle irkilir, Okyanus'un kollarına asılarak gerilir. Ali Bekir genç fakat Derviş de ızbandut gibi... Oğlan bağırsın mı? Yoksa Okyanus'un gırtlağına mı atılsın? Koca Aşk Sultanı bu hareketlerin hiç birine meydan bırakmaz. Okur okur, avının üzerine üfler. Onu bütün okuyup üflemeleriyle büyülemeğe çalışarak:

— Korma ya velet... Aklından şeytanı kov... Pîr İni'nde fenalık olmaz. Korkarsan tılsımı ürkütürsün. İnancını tam, kalbini ferah tut. Tılsımlanmadan tılsım alınmaz...

Çamaşır yıkanır. Bakır kalaylanır. Fakat insan nasıl tılsımlanır? Zavallı delikanlı o merakta... Zihninde bu düğümü evire çevire Okyanus'un gittikçe derinleşen mağarası içinde başına gelecekleri kabullenmekten başka çare bulamayarak yürür. Nihayet bir yere gelirler. Tonozların çatlayan, delinen bir iki tarafından yansıyan hafif bir ışığın yardımıyle Ali Bekir görür: Yerde lime lime bir hasır parçası, tüyleri dökülmüş, deri kalmış bir post... Bir gaz tenekesi, ağzı kırık bir toprak testi, duvar kenarında yine kırık dökük birkaç şişe... İrili ufak-

lı boş konserve kutuları, kısası süprüntülüklerden toplanmışa benzeyen birtakım eşya... Duvara yapıştırılmış «Ya dost, medet», «Ya Hak», çifte Ali ve daha anlaşılmaz dualar, kargacılar, burgacıklar yazılı kâğıtlar...

Bu dekorlardan buranın Pîr'in yahut dervişin yeri ve her halde zabıtanın gözü altında bulunması gereken bir kovuk olduğunu Ali Bekir anlar. Okyanus misafirinin altına bir hasır parçası sürer. Duvar kenarında küme ile duran çalı çırpıyı kibritle tutuşturur. Ne olacak? Aş mı pişecek? Ateş biraz alazlanınca okuyup üfleyerek ortasına bir tütsü atar. İnin içine kalp vuruşlarına gevşeklik getirecek bir koku yayılır.

Altı teneke, üstü iri, siyah bir hindistancevizi kabuğu, nargileye benzer, ince kamıştan iki uzun emzikli bir şeyi ortaya kor. Bunun ağzını ateşler. Bir emziğini kendi çeker. Ötekini genç misafirine uzatır. Bir nefes çekmesini emreder. Ali Bekir korkar. Dervişi aldatmak için çekiyormuş gibi yapar. Fakat Okyanus bu hileyi anlayarak:

— Tılsımın dumanından yutmayan tılsımlanmaz. Ve tılsımlanmayınca da onun tılsımı kimseyi tutmaz. Ürkütme yavrum tılsımı... Onu içine çek de cennetimi, sarayımı, hurilerimi, meleklerimi gör...

12

ALİ Bekir çekmez. Yine mızmızlanmak ister. Çocuğun hindistancevizinden uzanan kamışı çekmemesine karşılık Okyunus ortaya her biri zeytin tanesi irliğinde bir kulaçlık bir tesbih çıkarır, çekmeğe başlar. Çalı çırpının ortasında tüten şey zavallı çocuğun körpe sinirlerine kuvvetli bir içki, ağır bir uyku ilâcı etkisi yapıyordu. Bu kokunun içinde ve arada bir titreyerek sert «esma» çeken Okyanus'un mırıltıları karşısında Ali Bekir bir uyuşukluğa düşerken duvarın kenarından bir yılan peydah oldu. Uzunluğu bir arşından ziyade, alacalı, yumru-

başlı korkunç bir hayvan!. Silindir gibi vücudunun halkaları uzun bir körükmüşçesine açılıp açılıp toplanarak dalgalana dalgalana geliyordu. Oğlan birdenbire uyuşukluktan sıyrıldı. Yoğun bir korku içinde kaldı. Titreyerek kaçmağa davrandı. Fakat Okyanus kendinden geçmişçesine bir kahkaha koparark:

— Zavallı çocuk, nereye kaçacaksın? Burası Pir İni' dir. Burada bunlar bir iki değil ki...

Gerçekten Ali Bekir kaçacağı tarafa baktı. O yandan da bir tane daha irisi kangallana kangallana geliyordu. Ali Bekir çocuk gibi ağlayarak:

— Ayaklarını öpeyim ya Pîr!... Beni artık korkutma... Elverir. Kutsal gücünüze inandım...

— Ya velet, iç şu kamıştan, muhabbet edelim... İç de kimin huzurunda, hangi yüce yerde olduğunu anla... diyorum sana, bu başarı, bu devlet her kula nasip olmaz...

— Yaklaşan şu yılanlardan korkuyorum...

— Korkma... Bu kamıştan bir nefes çekeni ömrü boyunca yılan sokmaz. Ne korkuyorsun? Onlar benim hizmetçilerimdir. Ne emredersem onu yaparlar...

Ali Bekir, yılanları, çıyanları emrine boyun eğdiren bu dervişin sözlerine, başka çıkar yol olmayınca, itaattan başka çare görmez. Çocuk kararsızlığının son titremeleri içinde kamıştan bir yudum çeker. Şimdiye gadar tanımadığı hafif kokudan başka şiddetli bir şey hissetmez. Loşluk içinde kedi gibi parlayan Okyanus'un gözlerinden yılanlar kadar ürker...

Okyanus: — Çek oğlum, çek... Gözlerinin dünyalık perdeleri sıyrılsın. Şimdi bir duvar kovuğu şeklinde gördüğün sarayımın sirlarını seyret...

Ali Bekir: — Yılanlardan korkuyorum Okyanus baba...

Derviş kalktı. Yılanları süründükleri yerlerden kavradı aldı. Birer halat parçası gibi birbirine sardı... Koca-

man bir yumak yaptı. Gaz tenekesinin içine attı. Üzerlerine bir kapak, daha üstüne iri bir taş koydu. Yine geldi, postuna oturdu.

Kamıştan ilk çektiği hafif yudumun etkisiyle olmalı, çocuğun kalbinden fışkıran ışıklı, renk renk bir neşe bütün vücuduna yayıldıktan sonra dışarıya taşıyor, etrafını salkım salkım allı, sarılı, yeşilli, leylak rengi, pembeli nurlarla dolduruyordu. İkinci yudumda Ali Bekir kahkahalarla gülmeğe başladı. Duvarlarda uzun sakalları yerleri süpüren koca kafalı, şiş karınlı, sivri külâhlı birer karış bacaklı cüceler birbirlerini kovalayarak türlü yüz buruşturmalarıyle insanı kahkahadan katıltacak maskaralıklar yapıyorlardı. Sonra her biri bir başka renkte dört beş güneş doğdu. Şimdi Ali Bekir etrafında firuzeden dalgalar köpüren mavi bir denizin ortasına kurulmuş bir billur sarayda idi. Güneşlerin yakut, zümrüt, pırlanta ateşleri gözleri ve dimağı kamaştıran pırıltılarla billurların içinde oynarken tavuslara binmiş, nurdan tüllere bürünmüş çıplak kızlar birer yıldız gibi altın saçlarını ufuklara dağıtarak katar katar geçiyorlar, süzgün, şehvetli gözleriyle Ali Bekir'e öpücükler yolluyorlardı...

Anlaşılmaz bir şeyin etkisiyle kendinden geçen derviş sordu:

— Ne görüyorsun evlât?

— Cennetin billur köşkündeyim. Uzayın çiçekler kadar değişik renklerde güneşleri üzerime nurlarını döküyorlar. Gökyüzünün melekleri soyundu. Önümde geçit resmi yapıyorlar.

— Aferin ya velet! Senin iç dünyaya gözün açık... Mana âlemi sana çabuk göründü. Ali Bekir, derviş yalan söylemez. Okyanus yalan demez. Sen tılsım almağa geldin. Fakat gerçek tılsım senin güzelliğindedir. Bundan sonra hiç bir kadın çekiciliğine karşı duramayacak, bir

bakışın önünde en gururlu kadınlar baş eğip dizlerine düşecek, bir küçük isteğin karşısında en namuslu kimselerin namusu yanıp duman gibi dağılacaktır. Şimdi renk renk nurlar saçarak önünden geçtiğini gördüğün çıplak periler senin gelecekteki odalıklarındır... Havva kızlarının nazlarından yılma... Onlara bir koç gibi saldır. «Ah sana yanıyorum» aşk sözlerinde büyük bir sihir vardır. Bu sözün büyüsü önünde bulanmayacak, sarsılmayacak namus düşünülemez. Yıldızın kutsal, tılsımın kuvvetli, zaferin açıktır...

Ali Bekir bu sihirli kamıştan bir nefes daha çekti. Gözlerinin kirpikleri birer altın tel gibi uzadı. Uçlarında binlerle kıvılcımlar saçan çark-ı felekler dönmeğe başladı. Vücudu, içinde oturduğu billur köşk gibi saydamlaştı. Kamıştan çektiği dumanın bedeninde dönüp dolaştığını görüyordu. Yavaş yavaş vücudu eriyor, çevresindeki nur âlemine karışıyordu. Ali Bekir bir insan mıydı? Bir âlem miydi? Şimdi vücudunu dış âlemden ayıramıyor, ılık, duru bir suya atılmış bir tutam şeker gibi o nur dünyası içinde eriyor, havadan hafif bir ışığa karışıyor, dalga dalga açılıyor, anlatılması zor bir neşe, bir keyifle açılıyor, genişleye genişleye evren kadar büyüyordu. Sonra bir pırlanta yağmuru dökülmeğe, bu elmas damlaları arasından renk renk kanatlı kelebekler uçuşmağa başladı. Öyle ki, bütün bu pırıltılar Ali Bekir'in vücuduna girip çıkıyor, dokunuşlarıyle hayatta tadılan tatların hiç biriyle ölçülemeyecek zevkler uyandırıyorlardı. Ali Bekir tüllerden ince, hassas bir kalbur olmuştu. Evren oradan süzülüyordu. Bütün varlıklar değişiyor, her şeye duygu ve ruh geliyordu. Renkler şarkılarıyle, çiçekler pırıltılarıyle, parıltılar kokularıyle Ali Bekir'i sarhoş ediyorlardı. Devamlı bir yayılış, bir dalgalanış, bir titreşim içinde her şeyde bir sonsuz değişme görüyordu...

Ali Bekir karşısındaki Okyanus'a baktı. Onu tek bacağı üzerinde duran koca bir leylek şeklinde gördü. Başında yeşil sarığı, çenesinde mor sakalı, elinde uzun çubuğu vardı. Her nefes çekişinde altın lülesinden anadan doğma çıplak kızlar, oğlanlar fırlıyorlar, gülerek, eğlenerek, etrafa işaretler ederek kıvrıla kıvrıla duman olup dağılıyorlardı.

Çiçekler kokar, kuşlar öter, bütün evren titreşimlerle dolu, genel çekimi ve aşkı kutlar, Ali Bekir'in vücuduna renk renk nurlar dolup boşanırken billur köşk birdenbire ufuklarını bir sıraya kuşatmış kızgın güneşlerin alevleriyle yanan bir çöl oldu. Ne bir hurma ağacı, ne bir vaha, ne bir serap... Çölün altın kumları güneşlerin altında yanıyordu. Gözlerin alabildiği kadar uzanan bu sonsuz alanın en uzak noktasından bir yaldızlı sinek belirdi. Ali Bekir'e doğru uçuyordu. Yaklaştıkça sinek büyüye büyüye yeşil ipek yeleli, yakut gözlü, sırma işlemeli, İran sembolü gibi sırtında güneş, elinde kılıç bir aslan oldu. Etrafında bir küme yaldızlı sinek uçuşmaya başladı. Okyanus kılıcıyle bir işaret verdi. Hepsi sırtları güneşli, elleri çatal kılıçlı birer aslana döndüler.

O aralık zümrüt sarıklı, firuze gözlü, ak pırlanta sakallı, kızıl alev cübbeli bilginler güruhu sökün etti. Yine elmas yağmuru dökülmeğe, bir anda mücevherli çiçekler açılmağa, renk renk kuşlar uçuşup ötüşmeğe başladılar. Bu, hiç işitilmedik, seslerine doyulmaz bir gökyüzü konseriydi.

Ateş cübbeliler Ali Bekir'in etrafını aldılar. En iri sarıklısı ilerledi. Delikanlının boynuna meşine dikili üçgen biçiminde bir muska taktı. Üzerine okuyup üfleyerek:

— Ali Bekir, kadınların üzerine bahtın açık, tılsımın kutlu olsun! dedi.

Öteki sarıklılar da dua ve okuyup üfleme ile tılsımı kutladılar...

13

ALİ Bekir bu rüyadan uyandığı zaman kendini boş bir bostanın bir köşesinde, çürümüş sebze yığınlarının üzerinde buldu. Meydanda ne Derviş Okyanus vardı, ne billur köşk, ne pırlanta yağmuru, ne tavuslara binmiş çıplak melekler, ne zümrüt sarıklılar... Bütün vücudunda çok içki içmiş olanların gözlerini açtıkları vakit duydukları bir kesiklik, ağır bir sersemlik, bulantı, zihin dağınıklığı vardı. Boynunu yokladı. Gerçekten oraya bir muska takılmış olduğunu gördü. Ceplerini karıştırdı. Tılsımın adağı için hazırlamış olduğu üç yüz kuruşu bulamadı. Bu para alınmış fakat saata, kordona, cüzdanındaki öteki paralara dokunulmamıştı.

Bu bir tiyatro değildi. Fakat büsbütün asılsız, sadece bir hayal âlemi de değildi. Çünkü insan rüyasında suya düşer fakat uyandıktan sonra kendini ıslak bulmaz. Dayak yer. kalkınca bir tarafında sızı, bere hissetmez. Oysa Ali Bekir geçirdiği garip âlemin eserlerini hâlâ başında, midesinde duyuyor. Hindistancevizi kabuğuna takılı ince kamıştan çektiği tuhaf dumanın kokusunu hâlâ genzinde buluyordu.

Zavallı çocuk neye uğradığını anlamak için düşünüyor, düşünüyor, Abdal Sinan semtinden, Nohutlu Baba Tekkesi kalıntılarından, Derviş Okyanus önde, o arkada beraber yürüdüklerini, kale bedenlerinden geçtiklerini, uzun, karanlık bir mağaraya girdiklerini, duvar kenarından karşılıklı iki yılan çıktığını ve sonra kamıştan bir nefes çektiğini, geçirdiği olayı işte o ana kadar hatırlıyor, ötesini billur köşkler, pırlanta yağmurları içinde kaybediyor, birbirine karıştırarak pek seçemiyordu.

Hep bunlar ister yalan, ister gerçek olsun, Ali Bekir aradığını buldu. Tılsıma malik oldu ya... Uğradığı garip,

çok garip macerada gerçekle hayalin fark olunamayacak kadar birbirine karışmış olmasına artık önem vermiyordu. Elini boynuna attığı vakit orada pamuk ipliğine bağlı, üçgen biçiminde bir meşine dikili bir muska buluyordu. İşte bu hayal değil, elle tutulur yoğun, maddî, gözle görülür bir gerçekti.

Ali Bekir ayağa kalktı. Üstünü başını elleriyle mümkün olduğu kadar süpürdü. Mendiliyle temizledi. Etrafına bakındı. Bostanı ve çevresini pek tanımıyordu. Neresi olduğunu bilmeyerek Kazlıçeşme'ye kadar yürüdü. Yüzünü yıkadı. Bütün suratına bakanlardan macerasını biliyorlarmış gibi sıkılıyordu. Şimdi gitsin, Okyanus'un sur yıkıntıları içindeki inini, billur köşkünü arasın mı? Hayır... Tılsımı aldı. Paraca, bedence adağını verdi. Artık dervişle alışverişi kalmadı. Hem Pîr İni'ne alaca karanlıkta ve birbirine benzeyen bostanlardan, dar yollardan, kale bedenleri arasındaki patikalardan öyle dolambaç yollardan gitmişlerdi ki, üç dört gün arasa uzun mağarayı, o sırlı evi bulması şüpheliydi...

Yedikule'den trene binip Sirkeci'ye inmeğe karar verdi. Bostanlar, mezarlıklar arasındaki koca kaldırımlı sur dışı caddelerinden giderken köylü ile şehirli arasında allı güllü bir tuvalet yapmış, kol kola yürüyen üç Rum kızına rastladı. Kızlar hafif, şuh gülüşmelerle Ali Bekir'i süzerek yanından geçtiler. Onlar biraz ilerledikten sonra delikanlı döndü. Arkasına bir göz attı. Kızların da başlarını çevirip hâlâ gülüşerek kendine baktıklarını gördü. Bu ne demekti? Tılsım kendini göstermeğe mi başlamıştı?

Kabataş'a konağa döndü. Odasına çekildi. Kapıyı sürmeledi. Şimdi büyük bir hazinenin sahibiydi. Bu yeni kuvveti acaba iyi kullanabilecek miydi? Muskayı boynundan çıkardı. Evirdi, çevirdi. Bu tatarböreği biçiminde ve büyüklüğünde siyah meşine dikili bir şeydi. Aca-

ba içinde ne vardı? Eliyle üstünden yokladı. Parmakları derinin altında yumuşak ve katı bazı şeylere dokunur gibi oluyordu. Söküp baksa belki tılsımın hassası bozulurdu. Bunu göze alamadı. Meşinin içinde ne olursa olsun bu kendince o kadar önemli bir şey değildi. Tılsımın etkisini, kuvvetini denemek gerekti. Kadın denilen oynak atın artık yularını ele geçirebilmiş miydi? Bunu denemek için durduğu yerde duramıyor, işe nasıl ve neresinden başlayacağını kararlaştıramıyordu.

Muskayı boynuna taktı. Konağın büyük bahçesinde, sofalarında aşağı yukarı dolaşmağa çıktı. Yüreğinde tuhaf bir bekleyişin çarpıntıları kaynıyordu. Sanıyordu ki, etrafındaki kapılardan, pencerelerden birkaçı açılarak sevdadan, arzudan boğazları gıcıklanan kadınlar, seslerinde gizli yalvarışlar titreyerek ona: «Bana baksana elmasım, Ali Bey... Ne büyüye tutulduğumu bilmiyorum. Senin için ölüyorum... Merhamet, merhamet!... Gönlüm, kapım, pencerem senin için daima açık... Ne zaman istersen bir işaretine bakıyorum!..» desinler...

Ali Bekir bu kuruntuyla geziniyor, geziniyor, etraftan komşu pencerelerine varıncaya kadar böyle çağrılar bekliyor fakat arkasından hiç çağıran olmuyordu. Derviş Okyanus ona ne demişti? «Kadınların nazlarına, isteksiz görünmelerine hiç önem verme. Aşkını söylemek için sıkılma, utanma, sevdanda, onların gönüllerine girmede inatçı ol. En güzel, en yükseklerinin zihnini çeler, onları elde eder, muradına erersin...»

Utanma, sıkılma, korkma, çekinme... İyi... Lâkin bu kelimelerin anlamlarına bu davranışlarda bulunarak alışmak, sırnaşıklığa, bu tür cesaretlere idman gerek...

Derviş Okyanus gibi mağarada güneşler doğduran bir Pîr'den sıkılmamak, çekinmemek, korkmamak derslerini

aldıktan sonra işe başlamak için kararsızlığa artık yer var mıydı?

Ali Bekir dönmedolaba indi. Güm güm vurarak Pervin'i çağırdı. Lâkin Pervin'in yerine Kalfa Hanım geldi. Sordu:

— Kimdir o?

— Benim... Ali...

— Sen misin Ali'ciğim?

— Benim Kalfacığım...

Kalfa Hanımın sesinde eski sertlikten eser yoktu. Tersine ağzından bal akıyordu. Bu hal tılsımın etkisi, onun hızlı büyüsü müydü?

Ali Bekir'in aklına Ali Bahadır masalındaki kırk kızın bekçisi acuze geldi. Onun Karadeniz kuyusunda yatan ejderha gönlünden geçerek altın anahtarları almadan kırk el değmemiş kıza ulaşmanın kabil olmadığını düşündü. Vakit geçirmemeli, fırsat kaçırmamalı, sıra o sıra, saat o saat, dakika o dakikaydı. Kalfa Hanıma hemen aşk sözleri etmek gerekti. «Sana yanıyorum» aşk sözündeki büyük sihirden yararlanılacak andı. Derviş Okyanus yalan söylemezdi. Kalfa Hanımın, gençliğinde Paşanın hırslı elleriyle kim bilir kaç defa yoklanmış. Namusu pek sağlam bir kale olmasa gerekti.

Kalfa Hanım yaşına uymayan bir fıkırtıyla:

— Ne istiyorsun güzelim?

— Ne mi istiyorum... Ah... Şey...

— Ne?

— Bir parça yüzünüzü görmek istiyorum.

Ali Bekir dikkat etmişti. Kalfa ona hiç «oğlum» diye hitap etmezdi. Yaşça büyümüş olacağı için mi kadın bu deyimi ağzına alamıyordu? Yoksa kalbinde taşıdığı duygulara zıt mı buluyordu? Şimdiki on sekiz yaşıyle Ali Bekir ferah ferah onun başinci küçük oğlu olabilirdi.

Kalfa Hanım orta kapıyı aralayarak:

— Yüzümü mü görmek istiyorsun?

— Ah evet...

Kalfa biraz şaşırarak:

— Bu da nerden icap etti?

— Şimdi burada söylenmez...

— Benzin uçuyor, gözlerin süzülüyor, dudakların titriyor... Ne oluyorsun Ali?

— Ah, ne olduğumu biliyor muyum?

Bazı delikanlıların kendilerinden birkaç yaş büyük kadınlara âşık olduklarını birkaç hikâyede okunurken Kalfa dinlemişti. Aşk öyle bir sihirdi ki, barometresinde bazen böyle mevsimsizce karışık, çapraşık iniş, çıkışlar olurdu. Gönül kimi severse güzel odur. Bunun gerçek bir örneği de kendisiyle Ali arasında meydana gelmiş olmasın?

Kalfanın zihninden derhal oğulları, belki de torunları yerinde çocuklara varan yaşlı kadınların ve elâleme destan olan yakışıksız sevişmelerin, evlenmelerin panoramaları geçmeğe başladı. Fakat kendisi öyle miydi? Hayır...

Kalfa Hanım kendini beş on yaş küçülttü. Ali Bekir'i de bir o kadar büyüttü. Aralarında hemen hiç fark bırakmadı. Kendini ona denk yaptı. Kendi kaşını, gözünü zaten pek beğenirdi. Paşa onu yirmi yıl önce odalık yapmak istediği zaman «O çekici gözlerin beni bitiriyor» demişti. Paşanın o yalvarışları hâlâ aklındaydı. Lâkin o vakit Nurullah adında genç, güzel, selâmlıktan bir uşak seviyordu. Onunla kaçmak, ona varmak sevdasındaydı. Nurullah'ın aşkı, Paşanın yatağını kabulüne engel olmuştu. Sonra nasılsa Nurullah muhabbetinde sadık çıkmayarak Kalfayı acılar içinde bırakıp konaktan savuşmuş, Paşa da bir daha kendisine bir arzu göstermemiş, öte taraftan da bir kısmeti çıkmamış, zavallı kalfacağız kakavanlaşıp evde kalmıştı.

Ohhh... Yıllardan, yıllardan beri hiç bir erkek Ali Bekir'in bugün ona içini çekerek çevirdiği süzgün, bitik bakışla bakmamıştı. Oğlanın bu yanık bakışı, o sevdalı, manalı sözleri, tutkulu tavırları kadının arzu edilmekten yıllarca uzak kalmış gönlünün küllerini birdenbire karıştırdı. Eşeledi. Kıpkızıl korunu meydana çıkarıverdi. Zaten yaşlı, genç herhangi bir erkek biraz yüzüne baksa kadın bu bakışta bir evlenme arzusu sezinlerdi. Artık bu hal kendinde bir delilik şekline giren bir huy olmuştu.

Kısmet, kader ne ise o olur. Bunca vakittir beklediği, Fesüphanallah, meğerse Ali Bekir'e varmak içinmiş... Allah'ın bu değerlendirmesine, bu işine şaştı. Bu şaşkınlıkla ne diyeceğini, ne yapacağını bilemiyordu.

Ali Bekir Okyanus'un kendine yaptığı gibi gözlerini Kalfanınkilerin içine dikti. Onu böyle bakışıyle büyüleyerek tılsımın kuvvetini denemek istedi. Kalfanın zaten yarım olan ve yaşıyle tersine küçülen aklı, böyle sevdalı umulmayan bir bakışla bakan gencin bu anî isteği önünde büsbütün iflâs etti.

Tılsımın kuvvetindeki şiddete şaşıran Ali Bekir:

— Kalfacığım, aşkıma cevap...

Kalfa:

— Ne diyeyim? Kısmetse olur...

Cevabını kekeleyebildi.

Ali Bekir bu «kısmetse olur» sözündeki evlenme manasına dikkat bile etmeyerek Okyanus'un yılgınlık göstermemek hususundaki öğüdünü hatırlıyarak:

— Kısmetse ne demek? Elbette olacak...

— A, aaa...

— A, ma, bilmem... Bu gece...

— A, a, a!

— Belki de biraz şimdi...

Ali Bekir selâmlık avlusuyla harem taşlığının o an-

daki kimsesizliğinden yararlanarak Kalfanın zayıf vücuduna sarıldı. İhtiyar halayık şeytanın tatlı kandırıcılığına uyduğu bu aşk dakikasının bir tanığı olup olmadığını anlamak için bir kere etrafına bakındı. Paravananın loşluğu arasında açılan bu genç kucağa baş döndürücü bir uçuruma düşer gibi beti benzi sarararak kendini bıraktı. Biri hayatının en ateşli anında, öteki yıpranıp sönmek döneminde fakat her ikisi de aşk oyununda acemi bu iki vücut birbirini sıktı. Göğüsten göğüse birbirinin yürek çarpıntısını duyarak ayrıldı.

O titiz, o çetin, o kimseleri beğenmez, o her şeye karşı koyan, inatçı Kalfa Hanım yarım dakikada Ali Bekir gibi bir çocuğa teslim olmuştu. Bu tılsımın kuvvetinden miydi? Kadının zaafından mı? Ali Bekir sevdalı her saldırışında bu kolaylığa erecek miydi? Bunu gelecek gösterecek, öteki denemeleri ispat edecekti.

Ali Bekir kendi gözünde kaplan eğitimcilerinin canavarı itaate zorlayan kuvveti gibi kadınlar üzerinde bir etkisi bulunduğuna inanıyordu. Kalfayı kucaklamakla o zavallıyı ihtiyarlığında bir daha sonsuz esir almış oldu. Şimdi artık aralarında öyle bir sır, bir hâkimlik, hükümlülük vardı ki, o hatır kıran Kalfa, Ali Bekir'in huzuruna daima yürek çarpıntıları, utangaçlıklar içinde, başı önüne düşük çıkacaktı...

14

ALİ Bekir Okyanus'un cennetinde gördüğü akıl almaz garipliklerin kutsallıklarına inanıyor, mübarek adamın kirli donu öpmüş olmasında da bir başka dervişçe sır bulunduğuna ihtimal veriyordu. Tılsımdaki kesknilik her türlü ümidinin üstünde çıktı. Direnmede, tutuculukta Çanakkale Boğazı sandığı Kalfa Hanımın o hızlı düşüşü oğlanı hayrete düşürdü. Artık ne olursa olsun her

yaşta, her seviyedeki bütün kadınlara karşı içini bir güvensizlik kapladı. Konaktaki genç, ihtiyar bütün kadınları benimsedi. Hanımefendiden Pervin'e kadar bunlların içinde elde edilemeyecek olanını görmüyordu. Paşanın sevgili odalığı o çekici, o afet Gülizar'ı, Pervin'i, o körpecik peri kızını bile eskiden olduğu gibi değerlendirmiyor, önemsemiyordu. Çünkü hep bunlar kendisi için sürmeleri çekilmiş ve tılsımın etkisi önünde birer ufak fiske ile açılıverecek sevda kapılarıydı.

Tesbihe geçirilecek kadınları yaş ve güzellik sırasıyla aşk defterine yazdı. Konağın en kuytu köşe bucağında geçen en gizli olayların içinden umacı gibi başını çıkaran, her şeye karışan, her şeyi karıştıran cadaloz Kalfa Hanımın susuşu satın alındıktan sonra artık korkacak ne kaldı?

Kalfa Hanım bumbar gibi ince uzun, porsuk, esmer bir deri torba içine doldurulmuş bu bir yığın kemik, değme mükâfat karşılığı yenir yutulur şey değildi. Fakat başka çare var mı? Öteki güzel kadınlara, bu kadından sayılmayacak kaskatı bayat parçayı azar azar katık edecek. O da az bir zaman içindi. Zavallı ihtiyar Kalfa. Ali Bekir'in genç aşkıyle yenilip artık hiç ses çıkaramayacak bir yenilgi ve alçalışla yere serildikten sonra onun ne önemi kalırdı?...

Paravana arası kucaklaşmanın üzerinden bir hafta geçti. Bu kısa süre içinde Ali Bekir, Kalfa Hanım denilen çorak, kurak, eski malikânenin bir ucundan girdi, öbüründen çıktı. Mutsuz, düşüncesiz kadın delikanlının hiç söz dinlemeyen, hiç engel tanımayan ilk ateşli taşkınlıkları önünde öyle sersemleyerek o, kadar büyük bir kendini bırakışla yerlere düşmüştü ki, vakit ve saatı gelip de Ali Bekir kaldırmak için onu kolundan tutarak: «Kalfam, kendine gel bakalım... Ben senin küçük oğlun yerinde bir çocuğum. Bu duyguyla seni uzun süre mem-

nun edemem. Haydi davran... Bu rüyayı unutalım. Senin haz duyduğun kadar ben bu sevişmeden rahatsız oluyorum...» diyeceği dakikanın acılığını düşünüyordu. Çünkü köyden gelen kehleli murdar çocuğu temizleyip adam eden oydu. Üzerinde âdeta yarım analık hakkı vardı. Az bir süre sonra Ali Bekir ıstıraplar içinde kalmaya başladı. Çünkü ilk atılışları sarhoş bir adamın yaptığını yarı seçemez haliyle olmuş, ikincileri çaba ile, üçüncüleri de nefretle sürüp gitmişti.

Ali Bekir bu Kalfa köprüsünden sevgilinin semtine atlamak için geçti. Lâkin iş o kadar tuhaf bir şekil aldı ki... Pervin'i gözetlemek için herhangi bir deliğe başını soksa, ne vakit dönmedolaba inse hemen karşısında Kalfa Hanımı buluyor... Hem de nasıl? Gözler arzu ile baygın... Dudaklar öpmek için titreyiş dolu, kollar sarılmak ateşiyle ardına kadar açık... Etrafı yabancı gözlerden uzak bulursa çocuğu ıstakoz gibi hemen kıskaçlarının arasına alıyor, sıkıyor, eziyor, emiyor, öldürüyor, posa bırakıyor. Oğlan, «Çekil ya mübarek!» demekle başından atamayacağı pek büyük bir belâya çattığını ve öyle kendine gel Kalfam, gibi nazikçe sözlerle ayılması kabil olmayacak bir derde tutulduğunu anladı.

Tılsımın kuvvetini güzel Pervin'in üzerinde denemeğe şakit bulamıyordu ki... Kalfanın bu düşkünlüğü, bu yatışmak bilmeyen aşkı, bu ateşi, oğlanın duygularını önce tiksintiye, sonra şiddete, sonra öfke ve hınca çevirdi. O şimdi Kalfanın beline değil boğazına sarılarak soluğunu kesmek isteğinden kendini alamıyor, kıvranıyor... Pervin'le mercimeği fırına verinceye kadar bu karıyı avutmak, bu kara belâya katlanmak zorunluğu karşısında deliye dönüyor.

Ali Bekir, Kalfanın görüp erişemeyeceği gizli, emin bir yeri nerede bulup da Pervin'i oraya çağırabileceğini düşündü. Düşündükçe de işin zorluğunu anlıyordu. Per-

vin'le her nerede olursa olsun beş dakikacık baş başa konuşabilecek olsa iş kolaylaşacaktı. «İki gönül bir olunca samanlık seyran olur» atasözü Ali Bekir'in kalbine rahatlık veriyordu. Konakta seyrana dönecek samanlık bulabilmeleri zor değildi.

Kalfa Hanım ümmîdir. Onun yazı işlerini öteki beriki özellikle Ali Bekir yapar. Oğlan bu yönden de kadının birçok özelliklerini bilmektedir. Zavallının önemli bir ip ucunu da buradan tutar. Kalfanın ümmîliği şimdi oğlanın çok işine yarıyor. Pervin şeytan kız, kendine bir gösterilirse on öğreniyor. Küçük Beyin gelecekteki odalığı pek kara cahil bırakılmak istenmiyor. Yalnız okumak değil, yazmayı da iyi beceriyor.

Konakta bir Van kedisi var: Sincap... Bu hayvan Pervin'in dostu ve koruyucusudur. Kızın en büyük eğlencesi Sincap'la oynamak, onun ipek tüylü boynuna al, mor her gün bir renkte fiyonga bağlamaktır. Dostun dostu dosttur. Tabiî kediye Ali Bekir de bayılıyor. Sincap sıcak sıcak kızın ılık kucağından kalkıyor, selâmlığa, Ali'nin yanma geliyor. Ona tüylerinin üzerinde Pervin'in kokusunu, sıcaklığını getiriyor.

Bir gün Sincap selâmlığa, Ali'nin yanma geldi. Sırtını tümsekletip onun dizlerine sürtünerek okşanmak isterken oğlan bu sevgilisinin sevgilisini hemen kucağına aldı. Tüylerinin arasında Pervin'in ince, minimini ellerinin izlerini değil soluklarının kokusunu ararken bir şey düşündü. Her ikisinin kıymetli dostu bu güzel kedi aralarında postacılık işini göremez miydi? Kendisine böyle bir görev verilirse bunu pek gizli bir şekilde yapacağına şüphe yoktu. O gün de hayvanın boyňunda ateş alı atlastan bir fiyonga vardı. İnsanın kalbini ısıtarak fikrini açan bir renk...

Ali Bekir bu renkten esinlendi. Yeni bir kafiye bulan şair gibi kızla haberleşmek için güzel bir yol buldu.

Gayetle ince bir kâğıdın üzerine şu satırları yazdı:

«Sevgili Pervin'im!.

«Sana pek önemli şeyler söyleyeceğim. Harem dairesinin en üst katında, çatı arasında, selâmlık bahçesindeki büyük fıstık ağacının tam hizasında bir boş oda var. Bu gece herkes yatıp da el ayak çekildikten sonra beni orada bekle. Fıstık ağacına tırmanarak oraya kadar çıkacağım. Bu mektubumu alınca hemen cevabını yaz. Yine bu posta kutusunun içine koy. Kediyi selâmlığa salıver. Çok heyecanlıyım. Beni uzun süre bu yürek çarpıntısında bırakma... Ölüyorum Pervin'im!..»

Gizli tutkunun
Ali Bekir

Ali Bekir bu kâğıdı katladı, büktü. Mümkün olduğu kadar küçülttükten sonra saatının kordonundan madalyonu çıkardı. İçine yerleştirdi. Kapağını kapadı. Bunu bir agrafla kedinin fiyongasına taktı. Hayvanı hareme salıverdi.

Şimdi oğlancağız ağrısı tutmuş bir gebe gibi bir yerde duramıyor, gözleri kedinin geri geleceği yollara dikilmiş, oradan oraya dolaşıyordu.

Kediyi boynunda bu imzalı tezkeresiyle salıverdikten sonra yaptığı çocukluğun, ettiği deliliğin derecesini anladı ama iş işten geçmişti. Ya şimdi kötü bir raslantıyla kedi bir başkasının yanma gider de madalyon yabancı ve düşman bir el tarafından karıştırılırsa... Hem kendine hem Pervin'e ne büyük bir fenalık etmiş olacaktı.

Bir yandan böyle korku içinde düşünmekle beraber, bir yandan da tılsımın kuvvetine, kutsallığına içinden bir güvenme geliyordu. Okyanus'un cennetinde gördüğü harikalar büsbütün asılsız olabilir miydi? Elbette bu kutsal dervişin manevî havasından, ruhunun büyüklüğünden, tılsımın sırlı hassalarından bir yardım görecekti. Boy-

nunda taşıdığı kutsal muskanın Kalfa Hanım üzerindeki iksir gibi hızlı etkisi inkâr edilebilir miydi? Yalnız dervişten bir şey sorup öğrenmeği unutmuştu. Bu tılsımla bağlandığı kadınlardan bıkıp da ayrılmak isterse bu etkiyi bozmak için ne yapılacağını bilmiyordu. Kalfa Hanımdan sonra büyük bir sırnaşıklıkla peşine takılacak bıkılmışlardan yaka kurtarmanın pek önemli bir problem olduğunu bu ilk deneme ile anlıyordu.

Kediyi salıvereli henüz on beş yirmi dakika olmuş olmamıştı. Lâkin bu sürenin her bir dakikası kendine saattan uzun geliyordu. Nihayet haremin bir bölme duvar üzerinden selâmlık bahçesine bakar pencerelerden birinin sessizce kafesi sürüldü. Sincap duvarın üzerine salıverildi. Ohhh... Ohhh... Ali Bekir'e ömrünün en büyük macerasının ilk en önemli, en büyük haberini getiren postacı geliyordu. Delikanlı etrafını Paşanın, Kalfanın casuslarıyle dolu sandı. Titredi. Gönderdiği mektup başkasının eline geçti de acaba kendine bir kapan mı kuruyorlardı? O, Pervin'in yazısını tanırdı. Yaprak hışıltısından, en hafif bir rüzgârdan, kendi adımlarının sesinden, soluğundan ürkerek duvarın altına gitti. Elini uzattı. En tatlı sesiyle Sincap'ı çağırdı. İnce bir mırıltıyla inen kedinin boynundan hemen madalyonu agraftan koparıp aldı. İki gözünden öperek hayvanı salıverdi.

Şimdi madalyondan çıkacak cevabı okumak için etrafı emin bulmuyordu. Odasına çıktı. Kapıyı sürmeledi. Madalyonun ufacık kapığını açtı. İçinde kendi koyduğundan başka renkte ve büyüklükte bir kâğıt gördü. Evet, kendi tezkeresini almış, onun yerine cevabı koymuştu. Lâkin bu nasıl cevaptı? İyi mi? Fena mı? Kalbi sanki bir çekiçmiş gibi vücudunu döverek ellerini aralıklı, düzenli tık tıklarla sarsıyordu. Kâğıdın katlarını açtı. Şu satırlar çıktı:

«Sevgili Ali!.

«Birkaç gündür içimde büyük bir sıkıntı, anlatılmaz bir hüzün vardı. Uğurlu Sincap'ımın boynuna takarak gönderdiğin mektuba o kadar sevindim ki... Bilmem neden, yüreğimden öyle sözler kaynıyor ki... Kâğıtlara, defterlere sığacak gibi değil. Sen yazmasaydın ben sana yazacaktım. Fakat nasıl? Kimin aracılığıyle gönderebileceğimi düşünüyordum. Sen benden daha şeytan çıktın. Ah Ali ah... Hem iyi ettin, hem fena... Minimini bir madalyona sığacak kadar söz yazmak zorunluğu beni öldürüyor. Peki, dediğin odada bu gece seni bekliyorum. Sadık Sincap'ım senden bana getirdiği gibi benden de sana kazasızca bu satırları götürür inşallah...»

Pervin

Bu sözler ince bir kâğıdın üzerine dikiş iğnesi kadar sivri bir demir kalem ucuyla pirinç bir düzlüğe yazı istif edilir gibi sıkıştırılmıştı.

Ali Bekir kendi muskasıyle kızı tılsımladığı kadar onun bu satırlarıyle kendisi de büyülendi. Beynine, gönlüne, damarlarına yayılan mutluluk, aşk sarhoşluğu, aşkın verdiği zevk ve neşe ile kelimeler gözlerinin önünde birer pırlanta gibi parlayarak eridi. Birbirine ulandı, akıcı bir nur oldu. Bu nur dimağına kadar akıyor, bütün varlığına bir parlaklık veriyordu. Kendini hayatın şimdiye kadar bilmediği tatlı, yumuşak, hafif tabakalarına uçuruyor, uçuruyor, uçuruyordu. Ohhh aman Allah'ım, sevilmek... Pervin gibi bir kızın genç, masum, temiz aşkıyle sevilmek, dünyada hiç bir şeyde ölçü kabul etmeyen bir tat, bir zevk, bir sonsuz neşe idi.

Ya tılsımın bu yıldırım etkisi?.. Ali Bekir'in arzu ettiği bütün gönüller böyle birkaç satırla ardına kadar iki kanadıyle açılıverecekse... Aşk âlemindeki bu üstünlük, bu fatihlik, dünyada akıllara sığacak başarılardan değildi.

Ali Bekir Pervin'in o ince satırlarını bir düziye, ara vermeden öperek, o minimini kâğıt parçasını kollarının arasında bütün kuvvetiyle ve sevdasının bütün şiddetiyle sıkmaya uğraşarak yerlerde yuvar yuvar yuvarlanıyor, yüreğine sığamayan sevincinden çocuk gibi kâh ağlayıp kâh gülerek diyordu ki:

— Ey Derviş Okyanus! Ey Aşk Sultanı, ey ulu kişi, ey kutsal Pîr, senin bana birkaç öpücükle üç yüz kuruş karşılığında lütefttiğin bu tılsım için şu saatta milyonlar harcamağa hazır kim bilir ne kadar kara sevda mutsuzları vardır? Böyle bir nimetin karşılığı dünya hazineleriyle ödenebilir mi?

Ali Bekir Pervin'in o birkaç satırını yüz defa, iki yüz defa okuyor, doyamıyor, kanamıyor, her okuyuşunda başka bir tat, başka bir mutluluk duyuyordu. İlk aşk, ilk çağrı, ilk çağrıyı kabul... Hayatın ondan sonra birbirini izleyecek olan safhalarında bu ilk üç şeyin tadına denk gelebilecek başka ne vardı?

15

BU mutluluğa ermek için şimdi geceyi, sonra herkesin döşeğine girmesini, el ayak çekilmesini beklemek gerekti. Dünyanın dönüşünü hızlandıramamak veya geciktirememek bazen insanlar için ne büyük bir felâket sayılıyordu. İnsanın uzatmak istediği dakikaların hazzından zorla yoksun kalması veya atlamak istediği saniyelerin öldürücü ağırlığı altında yavaş yavaş ezilişi ne korkunç azaplardandı.

Ali Bekir feleğin çarkına kancalar atmak deliliğiyle odasının içinde lâstik top gibi kendini yerden yere fırlatmaktayken dışardan tık tık kapı vuruldu. Çocuk bu tık tıka kulak verdi. Vurulmalar tekrarlandı. İnsanların bazı anları vardır ki, yüreğinde yüzüne fışkıran en de-

rin ve gizli duygularının okunuşunu örtmeyecek bir zaaf içinde bunalıp kalmış olur. O zaman kimseye görünmek istemez. Özellikle yüzünden bir mana çıkarmağa gelenlerden sıkılır, kaçar. «Nen var?» sorusunun karşısında: «Hastayım...» dan başka bir söz bulup söyleyemez. Bu hastalığın uydurma bir şey olduğu bellidir. Onu söyleyen kadar dinleyen de bilir. Zavallı Ali Bekir işte o haldeydi. O bulunduğu dakikadan ta fıstık ağacının tepesine çıkacağı mutlu ana kadar sürecek olan bekleme saatları içindeki ruhunun çırpıntılarını kimselere göstermek istemiyordu. Kapıyı açmadı. Tık tıklara hiç ses vermedi. Kapıyı açıp da yüzünde göstereceği durgunluk, tutkunluk, dalgınlık, şaşkınlık gibi birçok tuhaf halleriyle üzerine ardı gelmez sorular çekmektense hiç ses vermemek daha iyi idi. Nihayet işin sonunda, hastaydım, yahut uyuyup kalmışım, gibi iki kısa sözle bu soruşturma işkencesini savuşturmuş olurdu...

Fakat kapının arkasından tık tıkları izleyen güm gümlerden sonra:

— İçerde değil misin?

sorusu... Tabiî buna, içerde değilim, karşılığı verilemeyeceği için oğlan yine sustu. Fakat dışardan kırgınlığı artan sinirli bir elin yumrukları altında kapı sarsılarak:

— Ali'ciğim, neye cevap vermiyorsun? Hasta mısın? Böyle gündüz ortasında kapını kapayıp da ses vermemek ne demek olacak?

Ali Bekir tık tıkları, sonra yumrukları, daha sonra bu sitemli soruları dinledi, dinledi... Gerçeğe erdi. Vay, vay, vay! Bu Kalfa Hanımın sesiydi. Kadını böyle selâmlıklara uğramağa kadar yüreklendiren sebep neydi? Görünüşe bakılırsa mesele önemli, acele ve sonuç olarak da galiba belâlıydı. Ali Bekir ne yapsın? Odadaki varlığını bildirsin mi? Bildirmesin mi?

Çocuk bu iki düşünce arasındaki kararını ölçmeğe uğraşırken dışardan şu ses geldi:

— A a a... Anahtar deliğinden işte görüyorum. Mart kedileri gibi yerlerde yuvar yuvar yuvarlanıyorsun. İçin bu kadar ateşlendi de bana neye haber vermiyorsun? Arzu ettiğin vakitlerde hiç sıkılmadan yanıma gel diye sana kaç bin defa söylemedim mi? Ben de senin gibi ateşler içinde yanıyorum. Utanmasam sofanın bir başından öbür başına kadar şose silindiri gibi yuvarlanacağım. Sen utangaç, ben utangaç, böyle halimizi birbirimize söylemeden sevda şehidi olacağız...

Bu Kalfaya ne olmuş? Konağın selâmlığında bulunduğunu unutuyor. Ağzından çıkanı kulakları işitmiyor. Ne sağını seçiyor, ne solunu, ne önünü, ne arkasını... Ya bir duyan olursa?...

Oğlanın içerde olduğunu, yerlerde yuvarlanarak bir kriz geçirdiğini görüyor, bunu bazı engellerden dolayı her an yatıştırılmasına imkân bulunamayan aralarındaki sevdanın şiddetine yüklüyor... Ah ne felâket...

Ali suçüstü yakalanmış gibiydi. Kapıyı açmaktan başka çare kalmadığını anladı. Yüzündeki sabırsızlık, sevinç, üzüntü gibi karmakarışık heyecan izlerini düzeltmeğe, yerlerde yuvarlanmasını akla uygun gösterecek bir sebep bulmağa vakit kalmadan kalktı. Birdenbire derin bir uykudan uyandırılmış gibi bir sersemlikle kapıyı açtı...

Kalfa başında örtüsü, arkasında yeldirmesi, buruşuk yüzünün geçkinliğine daha derin bir hüzün veren sitemli, mahmur gözlerle içeri girdi. Halinde çocuğu hem okşayacak, hem ısıracak, hem dövecek, hem sevecek bir kuduz kararsızlığı vardı. Ona pek susamış olduğu ateşini saçan gözleriyle Ali Bekir'e nöbet nöbet yalvaran ve azarlayan tavırlarla baktı, baktı. Nihayet yüreğinin çarpıntılarını elleriyle bastıra bastıra:

— İkimiz bir konakta mıyız? Yoksa birimiz burada, birimiz Kaf dağının arkasında mıyız?

Ali bu sitemleri dinledi. Cevap vermedi. Kalfa devam etti:

— Üç gündür fellim fellim seni arıyorum. Dolaba gelmezsin. Odanda yoksun. Nerelere saklanıyorsun kuzum? Bugün bir parça bahçede göründün. Kucağına o aşifte kızın kedisini almış seviyordun. Vallahi Ali, ben o uğursuz Sincap'ı yakalar, parça parça ederim... Huyum kıskançtır.

Ali Bekir sevda çekmek için tılsımdan yardım istemişti ama bu kadar şiddetli değil... Pervin'in kedisi ve kendinin muhabbet postacısı Sincap'a karşı gösterilen bu manasız düşmanlık delikanlının yüreğine çivi gibi battı. Acaba Kalfa madalyona mektup sıkıştırılmış olduğunu da görmüş müydü? Bu düşünceyle oğlanın kan başına sıçradı. Bu Kalfa ne belâlı, ne sinirli, ne sırnaşık, ne akılsız, düşüncesiz bir kadınmış...

Ali Bekir ne türlü bir tavır alacağını, ne söyleyeceğini düşünürken Kalfa odanın kapısını kapadı. Ve içerden sıkıca sürmeledi. Oğlanda artık dayanmağa güç kalmayarak:

— Ne yapıyorsun Kalfa?..

— Ne yapacağım? Kapıyı sürmeliyorum...

— Selâmlıktan biri farkına varırsa sonra bize ne derler?

— Ne derlerse desinler... Artık dünyayı gözüm görmüyor.

— Kalfa, rica ederim, kapıyı aç... İkimizin buraya kapandığımızı anlarlarsa sonra arkamızdan pek fena şeyler söylerler...

— Ne söyleyecekler? Kalfa Ali Bekir'i, Ali Bekir Kalfayı seviyor, derler... Kimseden korkum yok benim. Taa Paşadan, Hanımefendiden tut da ta gelinlerine, da-

matlarına, torunlarına varıncaya kadar ben onların bin gizlisini, bin bokluklarını biliyorum. Benim de onların yanında bir iki sırrım olmuş, ayıp mı? Böyle şeyleri geç, geç, geç sen... Hiç biri de umurumda değil. Azat kâğıdım, param, çeyizim, her şeyim var. Aman istemem artık, bir ayak önce bu konaktan kurtulalım... Yüzlerini şeytanlar görsün... Nikâhımız nerede kıyılacak? Birbirimizi nerede alacağız? Biz bunu düşünelim.

Kalfanın kuruntularını bu dereceye vardırmış olduğuna şaşmaktan ziyade öfkelenen Ali Bekir ayağa kalktı. Kollarını çapraz göğsüne kavuşturarak gözleriyle, kaşlarıyle küçültücü, alaycı, şaşırıp kalmış gibi tavırlar aldı. Tuhaflığını evlenme iddiasına kadar vardıran ihtiyar sevgilisini tepeden aşağıya bir süzdü. Bir şey söylemedi. Çünkü bu iddiaların, kuruntuların gülünç olduklarını hatırlatmayı bile gereksiz görüyordu.

Kalfa genç âşığının halindeki küçümsemeye dikkat bile etmeden o, yine hep kendi bildiğini okuyordu. Gözlerinin üzerine düşmüş birkaç tel saçını genç kız şuhluğu ile yukarı iterek:

— Nedir bu tuhaf halin?

— Hiç!

— Nasıl hiç?.. Gözlerinin içine kan oturmuş gibi mosmor bir suratla ateşli ateşli yerlerde yuvar yuvar neye yuvarlanıyorsun?

— İçimin sıkıntısından...

— İçin neye sıkılıyor?

— Ben de bilmiyorum!

— Pekâlâ bilirsin ama söylemek istemiyorsun.

— Bilmiyorum.

— Sen bilmiyorsan ben biliyorum...

— Biliyorsan işte iyi ya... Bana ne diye soruyorsun?

— Burada sen birini bekliyordun...

Ali Bekir şaşırarak:

— Kimi?

— Gelecek mi, gelmeyecek mi diye kendini merakından yerlere atıyordun. Seni o halde gördüğümden utandın da şimdi doğruyu söylemiyorsun...

— Nasıl yorumlarsan yorumla Kalfa... Şu saatta iç sıkıntısından boğuluyorum. Kimseyle çene yarıştırmağa vaktim yok...

— Kimi beklediğini ağzın söylemiyor ama gözlerin söylüyor. O kadar anlayışsız değilim... Hepsini anlıyorum...

— Kimi beklediğimi söyle, ben de öğreneyim...

Kalfa oğlanı kıskaçlarının arasına almak için bir ıstakoz sinsiliğiyle ağır ağır duvar dibi izleyerek:

— Beni bekliyordun Ali'ciğim, beni!..

Pervin'in hayal ve özlemiyle zihni dolu bulunan Ali Bekir, Kalfanın porsuk kollarından kendini sakınmak için iki adım geri sıçrıyarak:

— İşte bunu anlayışına, kavrayışına veremedim... Çünkü hiç anlayamamışsın... Şu saatta sen benim hiç ama hiç aklımda yoktun...

— Ben yoktum da ya kim vardı aklında?

— Artık orasını bilmiyorum...

— Söyle, söyle, seni benden soğutmak için büyü mü apıyorlar? Vallahi bu konağı temelinden tutuştururum... Ali, aklını başına topla. Bana diller döktün. Beni ayarttın. Kanıma girdin... Alacağım diye aldattın...

Ali Bekir beynini bürüyen öfkeyi güç yenerek:

— Yalan söyleme... Almak vermek sözü olmadı.

Kalfa bunak bir ihtiyarla alık bir çocuk dikkatsizliği arasında, gözlerinin yaşlarını yenleriyle sile sile bir boşanış boşandı:

— Ah hınzır kahpe, ben kendi başımı ateşlere yak-

tım. Senin yalancı dillerine kapıldım. Ben bugüne kadar yasağa uçkur çözmüş kadın değildim... Anladın mı Ali Bekir? Artık sen beni istemesen de ben senden geçemem. Bir yerlerde duramıyorum. Çıra gibi yanıyorum...

Ali Bekir işin önemini ve dehşetini biraz anlamaya başladı. Kendisinin de söylediği gibi Kalfanın o güne kadar cinsel bir yakınlık görmemiş sıska fakat el değmemiş vücudu Kerem'in arpa tarlası örneği bir baştan bir başa bütün sınırlarıyle ateş almıştı. Onu ayrılığın, ümitsizliğin, acıların son derinliğine iterek yanından çekilmek, kendinin konaktaki durumu ve rahatı bakımından uygun düşmeyecekti. Özellikle o gece Pervin'le buluşmaya söz vermişti. Bu kadın gerçeği anlarsa kıskançlık şiddetiyle her şeyi göze aldıracağa benziyordu. Her türlü tiksinti ve gönül işkencesine katlanarak Kalfayı daha bir süre avutmak, bu püsküllü belâya bir gem takmak gerekti.

Ali Bekir böyle bir tavır değişikliğini gerekli görerek kolunu duvara ve kolunun üzerine başını dayadı. Pervin'in gül dudaklarını, büyüleyici gözlerini aklına getirerek hüzünlü bir ağlayışla:

— Kalfacığım, sen zeki ve anlayışlı bir kadınsın. Benim gönlümü benden iyi biliyorsun. Orada bir sevdiğim varsa o da sensin... Fakat aşkınla deli gibi oldum. Bazen ne yaptığımı, ne söylediğimi bilmiyorum...

İhtiyar yengeç, taze avını değnek gibi kuru, katı kolları arasına aldı. Çocuğu ruhunun bütün ateşiyle ve taşkınlığıyle kemirerek:

— Bilmez miyim ben... Beni ne kadar sevdiğini gözlerinden anlıyorum. Ben sana yanıyorum. Elbet sen de bana yanacaksın. Tanrı'm sevdayı karşılıklı yaratmış...

Ali Bekir, ölçüsü belli olmayan bir süre ile ezildiği bu sıkıp suyunu çıkarma makinesinden bazı organlarını tamam kurtarmak için bir çare düşünerek:

— Kalfacığım...

— Ne var Ali'ciğim?

— Sofadan bir ses geliyor.

— Ben duymuyorum.

Kadın kulak vererek bir daha:

— Ben duymuyorum...

— Ben duyuyorum... Üzerimize biri gelmeden kapının sürmesini açalım.

— Ne olur gelirse?

— Konağın içinde, bütün mahallede dedikodu olur.

— Olsun... Sen beni alacak değil misin?

Oğlancağız bunak sevgilisini gırtlağından yakalayıp yere vurmak için yüreğinden kaynayan öfkeyi bin güçlükle yenebilerek, yavaş yavaş kıskançlardan kurtulmaya uğraşa uğraşa:

— Dedikoduya yer vermenin ne gereği var? Kapıyı açalım.

Kadın tekrar ümitsizlik ve şüphe ile bulanan gözlerini delikanlıya dikerek:

— Ohhh Ali, vallahi sende bir hal var...

Bu sefer kadın başını duvara verdi, ağlıyordu... Hıçkırıklarla sarsılarak Ali Bekir de tekrar kendini yerlere attı.

Kadın, Ali'nin gönlüne Pervin'in kedisi girmiş olduğuna, oğlan da bu kocakarıya tılsım kuvvetinin gereğinden fazla etki gösterdiğine ağlıyorlardı.

16

KALFA Hanım Ali Bekir'i kucaklamağa doyamadan odadan çıktı. Genç âşığından onun odasına girdiğinden on kat daha fazla bir istekle ayrıldı. Kadın onunla birleştikçe yatişacağına büsbütün ateşleniyordu. Bu sefer eski ateşine tutuşmuş bir çıra ucu daha eklenmiş oldu. Uğursuz Pervin'in uğursuz kedisinde mutlak bir iş var-

dı. Harem pencerelerinden selâmlık bahçesine atlıyor, kız kafesin arkasında bekliyor. Kedi oğlana gidiyor, yine hareme dönüyor. Bu ikisinin arsında mekik dokuyor. Elbette, a elbette, elbette bunda bir iş vardı. Kediye aracılık mı ettiriyorlardı? Hayvan bu işi görebilir miydi? Aaa, dünyanın sonu bu, neler olmaz? Hayvanlara türlü marifetler öğretmiyorlar mı? Acaba Sincap'a dil mi öğrettiler?

Bu kuşku Kalfanın zihninde çözümlenmesi gereken bir mesele şeklinde büyüdü. Kızı, oğlanı, kediyi şiddetle gözlemeğe karar verdi.

Tenha bir yerde kediyi tuttu. Her tarafını dikkatle yokladı. Bir şey anlayamadı. Hayvani boğacak gibi tartaklayarak:

— Maymun... Oğlana gidip de Pervin'in ağzından ne söylüyorsun? Bana da anlat bakayım... Yoksa seni şimdi boğarım.

Sincap, Kalfanın hınçlı elleri arasında kıvranarak can acısıyla bir iki keskin mırıltıdan başka cevap vermez. Kalfa Hanım, suratına bir tokat indirerek zavallı kediyi yere atar.

Şimdi Kalfa haremin kafesleri arkasından Ali Bekir'i gözler. Nereye girdi? Nereden çıktı? Ne yaptı? Nerede oturdu? Oğlanın hiç bir hareketini gözünden kaçırmaz. Fakat bir şey anlayamaz...

Bu sefer de gayet büyük dikkatlerle hemen hiç bir şey sezdirmeden Pervin'in hareketlerini izler...

O oooo, kızda bir dalgınlık, bir süzgünlük var. Ahlar, oflar salıvererek konağın en tenha, en kuytu yerlerinde dolaşıyor. İçini çekerek ezgili makamlardan yanık türküler söylüyor.

Kalfa, kızın bu olağan dışı hallerinden, eşini arayan kumru ötüşüyle o sevdalı gezinişlerinden adamakıllı şüphelenir. Aşk bir kırmızı gömlekmiş. Ne kadar saklansa ya

yakasından ya yeninden ille de görünürmüş. İşte bu kör kör parmağım gözüne... Gerçek besbelli... Ali Bekir Pervin'i, Pervin Ali Bekir'i seviyor. Şimdi Kalfa Hanım ne yapsın? Başka bir sebep bularak bir azar, bir tekdir, bir alabanda ile kızı hemen bir ağır işe koşmak, etrafını göremeyecek kadar sıkı bir baskı altına almak, bu sevişmeye engel olmak... Yok, hayır... Kalfa Hanım yeni alev alan bu muhabbeti kökünden kazımak istiyordu: Bu iki genci birbirinden o kadar kıskanıyordu ki, beyninden vurulmuş, yere kapanacak bir yaralı gibi ayakta sallanıyordu.

Bütün dimağının zehriyle kadın düşündü... Düşündü... Her ikisini de gizli gizli gözetleyip suçüstü yakaladıktan sonra konak içinde ilân ederek intikam almaya karar verdi. Oğlanın her hareketini kontrol edebilmekten ziyade kızı gizlice ve tamamıyle göz altında bulundurmak kendisince zor bir iş değildi.

Pervin kafesine atılmağa hazırlanan yılanın varlığından habersiz bir kanarya masumluğuyle izbe yerlerde hüzünlü hüzünlü şakrayıp dolaşıyordu.

Kız birkaç defa çatı arasına çıktı, indi. Orada ne yapıyordu? Kalfaya pek merak oldu. Onu, başka katlardan, uzak pencerelerden gözetledi. Pervin çatı arasındaki odanın penceresinden başını uzatıyor, selâmlık bahçesine bakıyor, pencereye doğru uzanan fıstık ağacının yüksekliğini hesaplar gibi düşünüyordu. Pek ince düşüncelere hacet kalmadan Kalfa gerçeği anladı. Kendi kendine çırpınarak:

— A a a a... Gece oğlan gelecek. Bu fıstık ağacından yukarı çıkacak. Kız onu bekleyecek. Pencereden odaya alacak... Şimdi ben ne yapayım a dostlar?

İki eliyle başını yumruklayarak kendi kendine:

— Kalfa Hanım, aklını başına topla. Sen onlardan kurnaz ol... Onlara bir oyun et ki, şaşırakalsınlar...

Bütün cadalozluğuyle düşünerek yoluna yoluna şöyle söylendi:

— Ben onları kendi hallerine bıraksam gece herkes uykuya vardıktan sonra kız çatı arasındaki odaya girer. Kapıyı sürmeler. Oğlanı içeri alır. Ben üzerine gittiğim vakit... Kapı kapalı değil mi? Oğlanı geldiği yoldan yine aşağı indirir. Sonra bana kapıyı açar ve her şeyi inkâr eder. Ben onları şöyle kucak kucağa öyle bir halde yakalamalıyım ki, artık inkâra hiç güçleri kalmasın... Ne yapayım Tanrı'm? Nasıl edeyim Allah'ım? Sen bana bir akıl öğret... Hah, buldum... İşte... Bu akşam bir hastalık bahane ederek odama çekilirim. Sonra kimseciklere sezdirmeden doğru yukarı, tavan arasına çıkarım. Kızın kapanacağı odada içine fazla döşekler yığılmış bir yük vardır. Daha kız gelmeden ben bu yüke girer, döşeklerin arkasına saklanırım. Ne konuştuklarını dinler, bütün gizli dertlerini, cinayetlerini öğrenirim. Öyle bir zamanda meydana çıkarım ki, şöyle ne yapacaklarını bilemezler, parmakları ağızlarında kalır...

★

Beri yanda zavallı Ali Bekir, Kalfanın bu korkunç kararından habersiz, o gece fıstık ağacının gökyüzüne uzanmış son dallarına tırmanarak sevdasına doğru yükselmeği düşünür. Bir kara humma ağırlığıyle üzerine çöken Kalfanın kucaklama kâbusundan kurtulduğuna memnun, o akşam ereceği mutlu birleşmeyi hayal ederek son derece sevinçli, gecenin bir an önce gelmesini dört gözle bekleyerek gezinir, durur. Nihayet gece ilk karanlıklarıyle erdireceği mutluluğu delikanlıya müjdeler... Lâkin boğazına bir yumruk tıkanır, yemek yiyemez. Kanının devamlı dönüşünden başka, içine bir motor konmuş gibi, bir yerde beş dakika duramaz.

O akşam bütün çenelerde durmak bilmeyen bir faaliyet, yorulmayan bir zevzeklik arzusu... Ali Bekir bekler bekler, kimsenin susacağı yok. Bütün konak halkının gözlerine birer bağ, ağızlarına birer kelepçe vurup, kulaklarına pamuk tıkayarak hepsini birer birer döşeklerine yatırmak deliliğine düşer. O gece kimse görmesin, işitmesin, konuşmasın... Ali Bekir'in Pervin'le gizli işi var.

Off, nihayet hele şükür, yüzyıllar süren birkaç saat sonra herkes birer ikişer döşeklerine çekilir. Ağızlar susar, gözler kapanır. Kulaklar duymaz olur. Bir saat kadar da uykuların derinleşmesini bekledikten sonra Ali Bekir içinden: «Dem bu dem, saat bu saat» şarkısını bütün aşkı, bütün özlemi ve ezgisiyle mırıldanarak sansar yürüyüşüyle fıstık ağacının altına vardı. Esen rüzgârlardan hile seziyor, pıt olsa ödü kopuyordu. Genç kollarıyle ihtiyar ağacın kalın, sert, pürüzlü gövdesine sarıldı. «Ya Allah!» dedi. Başladı baş yukarıya kulaç atmağa... Tepesine kocaman bir şemsiye gibi açılmış dalların orasından burasından yıldızlar parıldıyordu. Gövdenin ikiye ayrılan çatalı arasına geldi. Bacaklarını açarak ata biner gibi oturdu. Gökyüzünün parıltılı örtüsü altından geceyi dinliyordu. Çatı arasındaki odanın kafesi hafifçe tıkırdadı. Ali Bekir elini kalbine bastırarak en yumuşak, en çekingen sesiyle:

— Pervin...

— Efendim...

— Sen misin?

— Başka kim olabilir?

— Kâfir şeytan bu ya... Aklıma neler getiriyor. Bu mutluluğa inanamıyorum.

— İnan, inan... Şimdi burada bir sen, bir ben, bir de gece... Aramızda şeytan yok. Ben okudum, etrafıma üfledim... Fakat...

— Kesme... Fakattan sonra?

— Ağacın bundan sonra çıkacağın yerleri tehlikelidir.

— Ne kadar tehlikeli olursa olsun, sana kadar yükselebilmek için girişmeyeceğim tehlike düşünülemez...

— Tehlikeyi azaltmak için ben bir çare düşündüm.

— Nedir?

— Kalın, sağlam bir ip buldum... Bir ucunu iki pencerenin arasına sıkı sıkıya bağladım. Öbür ucunu da sana uzatıyorum. Ağacın ince dallarına çıktıkça gerekirse bu ipe tutunursun.

Kız ipin ucunu aşağıya uzattı. Oğlan sevgilisinin düşündüğü bu yükseliş çaresine sarıldı. Genç sevdalı, gözünü budaktan sakınmıyordu.

Beş altı dakika sonra Pervin'le Ali Bekir etrafı saran gecenin derin, gizli sessizliği içinde odada yalnız, karşı karşıya idiler.

17

KIZ beraber getirdiği ufak bir el lambasını, ne olur ne olmaz diye, ışığını hafif kısarak bir dolabın üzerine koymuştu. Ali Bekir bir elini beline, ötekini boynuna atarak sevgilisini hemen göğsüne bastırmak istedi. Fakat Pervin tazecik kollarının bütün direnciyle bu aceleye karşı koyarak:

— Ali Bey, ben bir sinema sevgilisi değilim... İlk sahnede alt alta, üst üste, nihayet dudak dudağa gelerek senin olamam.

Oğlan şaşırdı, durdu. Boynundaki tılsımın Kalfa Hanımın üzerinde gösterdiği hızlı etki ile şu dakikadaki ağırlığına bir mana veremiyordu.

Pervin:

— Bir sinema sevgilisi olmadığıma karşılık gerçekte ben neyim, elbette biliyorsun...

Ali Bekir daha ziyade alıklaşarak kızın yüzüne baktı.

Ufak bir açıklamayla karşısındakinin derin şaşkınlığını gidermek için Pervin devam etti:

— Ben, Adnan Şem'i Paşa oğlu Ragıp Beyin odalıklığı için yetiştirilen bir kızım. Sen kimsin? Şimdi de onu düşünelim...

Ali Bekir'de yine sessizlikten başka bir hareket görülmedi.

Pervin:

— Sen de aynı Paşanın evlâtlığısın... Şimdi gecenin şu sessizliği içinde birbirimize sarılmakla ne yapmış olacağımızı bir düşünelim. Sonra ben senin olayım, sen benim ol... Biz ilk buluşmamızda en bayağı sevdalılar gibi hareket edersek böyle üç dört buluşmadan sonra birbirimizi bulamayız. Seni bir tarafa, beni de öbür tarafa fırlatırlar. Bense Ali Bekir, seni candan seviyorum. İstiyorum ki, yaşadığımız sürece kanunca ve ölünceye kadar birbirimizin olalım. Düşün, ona göre hareket edelim. Seni ne kadar sevdiğimi bilsen, Ali Bekir...

Ali Bekir çok sevildiğine memnun olduğu ölçüde kucaklaşmaların gecikmesine üzülüyordu. Pervin'e karşı tılsımın bir çakaralmaz yanı bulunduğunu düşündü. Gözlerinden taşan iki kaynar damlayı silmedi. Damlalar yanaklarından aşağı süzülürken haline acındıracak en yalvarıcı sesiyle:

— Beni sevdiğini ağzın söylüyor, fakat kalbin onaylamıyor.

— Niçin? Ali niçin?

— Çünkü bir parçacık olsun sevsen o, ağzına hiç yaraşmayan ağır mantık susar, aşk konuşurdu...

— Bu ne demek Ali?

— Ne demek olacak? Bu kadar tehlikeler atlatarak buluştuğumuz şu dakikada birbirimizi kucaklamaz, sevişmezsek ne zaman bunu yapacağız?

— Ali, dediğimi anlamadın. Ben yarım yamalak sev-

gi istemem. Ya bütün bütün benim olursun, ya hiç olmazsın... Anladın mı? Ben pek kıskanç bir kızım. Ama Ali, dikkat et, pek kıskanç... Ben hiç bir vakit Ragıp Beyin odalığı olmayacağım. Öyle seksen odalıklı bir erkeğe karı olmamağa yemin ettim. Kaçmak için bir genç seçeceğim... İşte bu genç sen olabilirsin Ali.

Pervin lambanın kısık aydınlığı içinde altın saçları parlayıp sönerek hayatının ilk oyununu oynayan bir aktris gibi dolaşa dolaşa:

— Fıkaralıktan korkma. Göğsünde benim için çırpınan bir kalbin var ya, işte o yeter. Genciz, beraber çalışır, yaşarız. Ancak bu şartla birbirimizin olabiliriz. Anlıyor musun? Söz veriyor musun Ali?

— Veriyorum Pervin... Fakat müsaade et, terliklerinin üzerinden ayaklarını olsun öpeyim...

— Estağfurullah...

— Özür dilemeğe lüzum yok, bitiyorum. Senin elin, ayağın. boynun, yanağın benim için hep eşittir. Çünkü sen tek parça, baştanbaşa, canlı bir güzelliksin...

Pervin sıkılgan, küçük bir gülümsemeyle önüne bakar. Ali Bekir boynundaki tılsımın kuvvetini denemek fırsatı işte bu fırsattır diye yavaş yavaş kıza vücut vücuda rampa eder. Kolunu boynuna atar. Genç cariye sevildiğine memnun olduğunu anlatmak istemeyen bir çocuk somurtkanlığıyle önüne bakar. Naz olduğu açıkça anlaşılan bir iki ufak silkinti ile güya oğlanın sevda kucağından kurtulmak isyanları gösterir...

Tamamdır iki ruh birbirine kaynayacağı, ateş baruta dokunacağı bir anda paldır küldür yükün iki kapısı birden ardına kadar açılır, duvarlara çarpar:

Kalfa Hanım saçlar ürpermiş, gözler dönmüş, ağız çarpılmış, korkunç bir sevda sarası nöbetiyle ortaya fırlar. Bütün öfkesiyle oğlanın yüzüne geniş şelâleli bir tükürük şarapneli savurduktan sonra:

— Tuuuuuuu hayasız... Benim üzerime bu yumurcak kızı sevmeğe utanmadın mı? Allah'tan korkmaz Ali Bekir. İlâhi yerin dibine gir...

Bu kadın, hokkabazın şeytanı gibi yükün içinden nasıl fışkırdı? Oraya ne vakit saklanmış? Ne maksatla? Kalfa Hanım çıldırmış mıydı? Humma nöbetine mi tutulmuştu? O savurduğu saçmalar neydi? Pervin kendi kabahatini, bir delikanlıyla kucak kucağa tutulmuş olmak cinayetini unuttu. Torunla büyükana arasındaki bu işitilmedik sevda bilmecesini anlayabilmek için olanca dikkatiyle Kalfayı dinliyordu. Zavallı kadın köpürmüş, âdeta tımarhanelik olmuş, bar bar bağırıyordu:

— Benim üstüme ha? Benim üstüme bu mıymıntıyı, bu solucanı, bu cımcılız kızı sevdin ha? Tuuu midene, tuuu suratına, lânet olsun sana da, yedi ceddine de Ali Bekir... Meğerse kadından, güzelden hiç anlamıyormuşsun. Bu ham erik yenir, yutulur mu? Benim üstüme a dostlar, benim üstüme... (Pervin'e dönerek) Tuuu senin de arlanmaz yüzüne... Yezit orospu... Seni Adnan Şem'i Paşanın küçük oğlu için ayırdılar. Elini sıcak sudan soğuk suya sokturmuyorlardı. Prensesler gibi yaşıyordun... Başına konan bu devleti teptin. Dur ben sana bahçeye ipler uzatıp da içeri zampara almayı öğretirim kahpe... (Yüzünü yine Ali Bekir'e çevirerek) Beni ayarttın. Kanıma girdin. Harap ettin. Nasıl bir derde uğradığımı bilemiyorum. Bu ettiğin vefasızlıkları, bu hiyanetleri görüyorum da yine bir türlü gönlümü senden alamıyorum... Bana okuyup üfledin mi? Nasıl bir büyük yaptın bana? Nasıl kızgın büyüler yaptırttın, söyle bakayım?!. Söyle, Ali Bekir, sana cayır cayır yanıyorum...

Pervin bir yangından savrulan kıvılcımlar gibi beynine dökülen bu sözlerin etkisiyle tiksinti, öfke ve şaşkınlıktan kâh morarıyor, kâh kızarıyor, kâh sararıyor, renkten renge giriyordu. Kızcağız nihayet dayanamadı.

Kafasının durumu, işin iç yüzünü anlamak isteyen ateşlerini gözlerinden saçarak Ali Bekir'e döndü:

— Ali, bana anlatsana. Bu kadın ne demek istiyor? Mutlaka ya o çıldırmış olmalı, ya ben... Bu ikisinden uzak değil. Çünkü o saçmalara ne mana vereceğimi bilemiyorum...

Ali Bekir bu soruya birdenbire bir cevap uyduramadı. Çünkü Kalfanın sözlerinde işitenleri deliliğine inandıracak tuhaflıklar vardı. Ali Bekir'le sevişme iddiası zihinlerin kabul edebileceği bir mesele değildi. Fakat kadın büsbütün haksız ve yalancı mıydı? Gerçeğe dayanarak işin insaflıca açıklanması gerekse Kalfanın pek zavallı haline gülüp acıyacak olanların Ali Bekir'i de büsbütün masum görmelerine ihtimal yoktu. Oğlan susunca kız tekrar etti:

— Söylesene Ali, sen bu ananın anası yerindeki kadını seviyor muydun?

Ali Bekir bir cevap kekelemek istedi. Fakat Kalfa daha önce söze atılarak:

— Evet seviyordu. Hâlâ da seviyor. Birbirimizin aşkından çıldırıyoruz. Sen onun için geçici, küçük eğlenceden başka bir şey değilsin. O daima benimdir. Ben daima onunum. Boşuna uğraşma, bizi birbirimizden ayıramazsın. Hem de seninki gibi orospuca sevişmek değil... Biz Allah'ın emri, peygamberin kavliyle birbirimizin olacağız...

Hâlâ susmakta devam eden Ali'ye karşı Pervin, taşan bütün kırgınlığıyle:

— Susmak bu söylenenleri kabul etmek demektir. Niçin susuyorsun Ali?

Ali Bekir:

— Kalfanın bu saçmalarına inanıyor musun? Sözlerinin hiç birinde yalanlamağa değer bir nokta görmediğim için susuyorum... O çıldırmışa benziyor. Senin de mi

aklından zorun var ki, böyle lakırdılara önem veriyorsun?

Kalfa — Yaaaa soysuz Ali Bekir... Harem kapısının önünde, paravananın içinde bana ilânı aşk et, burada da iftira ha? Durunuz, ben şimdi ikinizin de terbiyesini verdirtirim...

Bu korkutucu sözlerinden sonra Kalfa Hanım kanayan aşkının bütün kudurganlığıyle odadan fırlar. Ali Bekir de arkasından... Onu uzun koridorun bir ucunda yakalayarak:

— Nereye gidiyorsun Kalfa?

— Rezaletinizi konağın içinde ilân ederek terbiyenizi verdirmeğe...

— Böyle bir delilik yaparsan vallahi bir daha yüzüne bakmam.

Kalfa ağlayarak:

— Beni sevmedikten sonra neme gerek?

— Kim demiş onu?

— İki dakika olmadı. Şimdi sen söyledin...

— Bu sözüme inandın mı?

— Niçin inanmayacağım?

— Pervin'in yanında başka türlü söyleyebilir miyim? Elbette sevmiyorum diyeceğim.

— Nafile, nafile yorulma. Sana bir kere kandım, harap oldum... Artık inanmam... Sen Pervin'i seviyorsun...

— Vallahi değil...

— Ah, ben yükün içinden hepsini dinledim. O döktüğün diller neydi? İkinizi biribirinizin kolları arasında bulmadım mı?

— Pervin'e döktüğüm o diller... O sarılmalar... Hep... Hep yalancıktandı.

— Niçin? Yalan söylemek zorunda mısın ona?

— Şimdi sana onu anlatması uzun... Ondan anlamak

istediğim bir sır var da ağzından onu kapmaya çalışıyorum.

— Bu ağızlara bir çocuk bile kanmaz...

— Sen şimdi bana inan. Sonra gerçeği anlarsın...

Ali Bekir ağzını tutması, kimseye bu gördüklerinden bir şey söylememesi için Kalfaya sarılır. Merdivenden inmesine engel olur. Kolları arasında kadının istekten titrediğini ve bu zavallı yaratığın bütün içtenliği, bütün ruhu ve sönmez bir aşkla kendisine bağlı olduğunu hisseder. Kalfayı böyle sözle ve okşamalarla yatıştırmağa ve inandırmağa uğraşırken elinde kısık lambayla koridorun öbür ucundan Pervin görünerek:

— A bu ne? Gözümün önünde bu rezalet!..

Ali Bekir şimdi bütün bütün şaşırır. İhtiyarına mı söz anlatsın, gencine mi? Oğlanın kadınları elde etmek için boynunda tılsım, dilinde tek bir söz var: «Seni seviyorum.» sihirli cümlesi... Fakat bu büyüleyici söz, karşı karşıya bulunan iki kadının önünde her ikisine de eşit olarak söylenebilir mi?

Ali Bekir Pervin'e yanıyor. Ağzına sıkılığını öpücükleriyle satın almak için belâyı defetme kabilinden Kalfayı da kandırmağa çalışıyor. Bu iki ucu birbirine bağlı öyle belâlı bir iş ki, kadınların ikisini de gücendirmeğe gelmez...

Ali Bekir bu zor anda tılsımcı dervişin, Derviş Okyanus'un öğütlerini hatırlar. Mübarek adam ne demişti? Utanma, sıkılma, saldır... Hemen Kalfayı bırakır, koşar, Pervin'e sarılır. Dudaklarını maceranın ateşiyle kızarmış kızın minimini kulaklarına yapıştırarak:

— Ruhum Pervin'ciğim, deli olma... Bu iki otuzundaki kart karı sevilir mi? Fakat sevda sırlarımızı dinleyerek bizi kucak kucağa yakaladı. Artık bütün mutluluğumuz, namusumuz, geleceğimiz hep bunun elinde... Şimdi bu öfkeyle aşağıya giderse iki sözle bizi mahveder,

bitirir. Aman meleğim, sen görmemezlikten gel... Ben onu bir iki okşamayla avutayım. Irzımızı, namusumuzu, geleceğimizi, aşkımızı her şeyimizi koruyalım... Kurtaralım...

Beride Kalfa Hanım ağlamasını kahkahayla karıştırarak:

— A aaa gözümün önünde bu olur mu? Olur şey mi bu? Allah bana Eyüp Peygamber sabrı versin...

Pervin, Kalfaya karşı bütün iğrenişiyle birden parlıyarak:

— Evet, gözünün önünde... İşte bakayım ne yapacaksın? Cadı, o sana mı lâyık, bana mı?

— A çarçabuk barıştılar... Gitti kızın kulağına ne okuyup üfledi? Aman Ya Rabbi! Ali Bekir bana söylediğin sözler ne? Bu yediğin halt ne? O perhizin üzerine bu lahana turşu hepimizin birden midelerimizi bozmaz mı? Gidi kepaze seni! İşte gidiyorum şimdi, Paşayla Hanımefendiyi döşeklerinden kaldırıp gördüğüm gibi bu rezaleti anlatacağım. Ben bu kapıdan yıllarca ekmek yedim. Bu rezaleti onlardan saklamak hiyanettir. Verilen nimetlere küfürdür, nankörlüktür. Kabul etmem... Vallahi gidiyorum...

Ali Bekir Pervin'i bırakıp Kalfayı yatıştırmağa koşmak ister. Fakat kız sımsıkı sarılıp sevgilisini tutarak:

— Çatla, patla işte... Salıvermeyeceğim. O beni seviyor, ben onu seviyorum. Birbirimizin yoluna öleceğiz... Sen değil a dünyada kimse bizi ayıramaz...

Kalfa: — Gidiyorum haber vermeğe...

Pervin — Git... Cehenneme kadar yolun var.

Kalfa sesinin bütün kuvvetiyle tavan arasını çınlatarak:

— Sen görürsün şimdi el, gün kepazesi! Yelloz... Utanmaz, hayasız seni!

Pervin bütün Çerkez inadıyle tepinip hançeresinin son ıslığını salıvererek:

— Ben esir değilim. Bu konaktan kurtulmak için hangi kapıya, hangi makama baş vurulacağını biliyorum. Adnın Şem'i Paşanın oğlu Ragıp Beye odalık olmayacağım. Olmayacağım da Ali Bekir'e varacağım... Ne yapacaksın bakayım? Dişleri dökülmüş, saçları üç renk olmuş cadı!

İki kadının gecenin sessizliğini delen bu üst perdeden haykırışmaları aşağı katlardan birçok kimseleri uyandırır. Ellerinde lambalarla koşuşanlar:

— Nedir o bağrışmalar? Tavan arası mı tutuştu? Yoksa gece yarısı yılan mı çıktı?

Kalfa Hanım merdiven başından aşağı bağırır:

— Yılan çıktı yılan... Gelmeyiniz, sizi de sokar...

Maceranın dumanı ayyuka saldırdığını gören Ali Bekir bütün kuvvetiyle silkinip Pervin'in sevdalı, nazik kollarından kurtularak odaya koşar. İpe sarılır. Fıstık ağacına iner. Oradan bahçeye... Hemen odasına kapağı atar. Kapısını kapar...

Tılsımdaki kuvvet, doğrusu korkunç, korkunç!

18

SABAH olur. Ali Bekir konakta büyük bir gürültü kopacağını bekleyerek başı önünde, gözleri dalgın, utangaç orada burada dolaşır. Ama beklediği fenalık görünmez. Acaba ne oldu? Kalfayı çağırıp bir şey soramaz. Pervin'i aramağa hiç cesaret edemez. Meraktan çatlar durur. İki üç saat geçer. Hâlâ gece olayına dair konağın içinde ne küçük bir haber, ne ufak bir dedikodu, ne şöyle böyle bir yorum... Konak tutuştu çığlıklarını koparsınlar, yılan var korkusuyla haykırışsınlar da ertesi günü her tarafta tısss hiç bir ses çıkmasın... Ali Bekir buna çok şaşar. Bu da mı tılsımın iyi etkisinden, büyük marasından?

Delikanlı merakını biraz olsun çözebilmek için haremle en ziyade ilişkide bulunan Ayvaz'a yanaşır:

— Ayvaz!

— Afandım...

— Bu gece haremde bir gürültü oldu galiba... Uyku arasında kulağıma öyle geldi. Bağrışma çığrışma gibi şeyler işittim.

— Ben de iyi anlamadım ama... Kalfa Hanımla Pervin tavan arasında dövüşmüşler.

— Gece yarısı tavan arasında ne yapıyorlarmış?

— Kim bilir Ali Beyim, karı aklı bu.

— Ey, sonra ne olmuş?

— Ne olacak? Hanımefendi kalkmış, ikisine de zapartayı vermiş. Sabahleyin de galiba birbirleriyle barıştırmışlar, iş olmuş geçmiş...

Ohhh Ali Bekir'in yüreğine su serpildi. Adnan Şem'i Paşa konağındaki hayatının bu ilk tehlikeli olayının öyle zararsızca geçirebilmiş olduğuna şaşarak seviniyordu. Demek Ali Bekir'i ele vermemek için biribirinin kanına susamış görünen o sevda çılgını iki düşman kadın birleşerek susmuşlar, her şeyi takımıyle yalayıp yutarak hazmetmişlerdi.

İkisinin de Ali Bekir'de gönlü, sönmez sevda ümitleri bulunduğu anlaşılıyordu. Kalfa Hanım gibi hırçın bir cadaloz, Pervin gibi deli fişek, bastığı yeri bilmeyen genç bir kız bu hale tahammül etsinler, böyle sır vermeme konusunda birleşsinler...

Akıllara durgunluk getiren bu mucize Derviş Okyanus'un tılsımındaki kuvvetten, etkiden, sihirden başka ne ile yorumlanabilirdi?

Ali Bekir tılsımın bu ilk deneyinden memnun, mutlu, sarhoş, hayallerini genişleterek gezinir, düşünür. Genç,

istekli, ateşli, sevdalı gözlerinin önüne sonsuz bir aşk alanı açılır. Dünyanın bütün güzel kadınları onun... Hepsi bir küçük işaretine, çağrısına bakıyorlar. Ali Bekir miniminicik bir iltifatıyle güzel kadınlardan en gururlularını ayaklarının dibine düşürecek tılsıma sahip... Lâkin bu hazineyi battal etmemeli, işletmeli. Kalfa Hanımla Pervin konakta nöbetlerini bekleye dursunlar. Dışardan da av aramağa çıkmalı. Ali Beyin kısmetleri bu güzel kadınlar nerede? Onları kutularında gizli kalmış mücevherler gibi bulmalı, tanımalı...

Oğlan bu kararla Kabataş'tan Bebek'le Azap Kapısı arasında kolaçana çıkar. Öyle değme kadına tenezzül etmez. Dudak kıvırır geçer. Dünya güzeli niteliğinde olağanüstü bir şey arar.

Bir gün Fındıklı taraflarında aradığına rastgelir. Arkasında bir Arap cariye, son moda mankeni, yeryüzü meleği, şık, şuh, oynak, afet...

Bu bir içim sudan tatmak için Ali Bekir'i hemen ateş basar. Boynundaki tılsımı bir iki defa yoklar. Okyanus'un «Sıkılma, utanma, saldır!» kanununu hatırlar. Hanımın peşine takılır. Zihninde zekâya, zarifliğe, seziş gücüne ölçü olacak bir iki cümle kurar. Afetin kulağına yaklaşarak:

— Gönlümde kurulan güzel kadınlar sergisinde siz birinciliği kazandınız.

Hanım gönül alıcı bir gülümsemeyle:

— A, tuhaf şey... Sizin içinizde pazar mı kurulur Beyefendi?

— Evet, ekspozisyon... Gönlüm güzel kadınlar sergisidir. Her gün dolar, dolar boşalır. Fakat sizin gibisine ilk rastlıyorum. Istanbul'un en güzel hanımı olduğunuzu onaylamak üzere derhal mührümü basabilirim. Ve iddiamda beni kimse haksız çıkaramaz.

— Fakat Beyefendi, pek erken başlamışsınız. Ağzınız daha süt kokuyor...

— Şimdi şurada sütlaç yedim de...

— Adam, ne de şakacı çocukmuşsun.

— Ah sizin gibileri görünce fikrim açılır, esinlenirim.

— Hepsini toptan söyleyin bakayım, benden ne istiyorsunuz Küçük Beyim?

— Bülbül gülden ne isterse...

— A, işte bunu uyduramadınız. Bülbül gülden bir şey istemez. Bu şarkıcı kuş, gülü ne koklar, ne yer. Çoğu zaman onun öttüğü ormanlarda tek bir gül yaprağı bile bulunmaz. Bu söylenti eski şairlerin yenilere kadar geçmiş bir tuhaflığıdır.

— Âşık sevgilisinden ne isterse...

— Ne çabuk âşık, maşuk olduk?

— Güzelim, parlayan aşkın süresi yoktur. Bir dakikada her şey olur!..

— A, ne yalan söyleyeyim, siz de benim hoşuma gittiniz. Bakışlarınızdaki sevda sırları gönlümü çekti. Siz de şuna emin olunuz ki, bugüne kadar sevdiklerimin içinde en hoppa bebek sizsiniz.

— Hoppa bebekliğime, şimdi bir şey daha eklediniz ki, o da iltifatınızın verdiği mutluluktur.

— Demek beni çok fazla beğendiniz, sevdiniz?

— Gelip geçenlerin şaşkınlıklarını çekmeyeceğimi bilsem sokak ortasında şimdi ayaklarınıza kapanacağım.

— Arkamızdan biraz ara vererek geliniz. Gireceğimiz eve dikkat ediniz. Bu gece alaturka saat bir buçukta kapımızın önünden geçiniz. Kapı aralık edilir edilmez hemen içeri dalınız. (Arkasındaki zenci kadına bakıp gülerek) Ondan ötesini artık Kademhayır bilir...

Başıyle hafif bir veda işareti ederek güzel Hanım cariyesiyle yürür. Arada on on beş metrelik bir açıklık bıraktıktan sonra Ali Bekir bu muhteşem kadını izleme-

ğe başlar. Koynundan tılsımı çıkarıp sokak ortasında birkaç defa öpeceği gelir. Kadınlar üzerine bu ne kolaylık, bu ne başarı, bu ne üstünlük...

Ali Bekir yerlere kadar eğilir, kandilli bir teşekkür selâmı çakar.

Hanım ateşli, Bay alevli bu iki kızgının arasında bir marsık, yola düzülürler. Tılsımlı zampara bu cariyeli yosmayı aralıklı izler. Biraz caddeden yürüdükten sonra Hanım o semtin merdivenle çıkılır, dar, dolambaçlı sokaklarından birine sapar. Çık çık bitmez. Fakat Hanımı, halayığı, zamparası hepsi genç. Yorulmazlar, çıkarlar. Birçok yokuş tırmandıktan sonra kuyu gibi loş, pencereden pencereye sigara yakılır, gün görmez bir sokağa dalarlar. Bir köşe başı dirseği dönerler. Oh, azıcık nefes alırlar. Hava dokunur, aydınlıkça bir yer... Mahalle kahvesi, eczacı, bakkal, hallaç... Ah, yine yokuş, yine minare dolanması... Ev ev üstüne bir sokak daha... Nihayet güzel Hanım dört beş odalı alçak, eski, kararmış bir evin önünde durur... Ev, içinde oturanın şıklığı, süsü, edası, fantazyasıyle hiç uygun değil. Fakat ne zararı var? Ali Bekir evi sevecek değil ya... Onun işi Hanımla. O basık evde bir sevda misafirliği süresinden ziyade oturmayacak.

Ali Bekir sokağa, evin bahçesinden dışarıya kol uzatmış dut ağacına, karşıki komşunun o karanlık yolu geceleri aydınlatmak için özel bir fener içinde dışarı sallandırdığı petrol lambasına dikkat eder, yürür geçer...

19

AKŞAM olunca toy zampara tılsımın kutsallığına güvenmekle beraber pantolonunun arka cebine bir tabanca, yan cebine bir elektrik feneri koymak gereğini duyar. Saat alaturka birden önce yola çıkar. Yokuşlara

saldırır. Gündüz genç hanımın girdiği eski evi bulur. Bahçe duvarından sokağa kol atmış dut ağacı... Karşıki fenerli ev... İşte sokak o sokak. Bereket versin ki, fenerin içindeki lamba yanmış değil. Ali Bekir hep bunları evlerin pencerelerinden sokağa hafifçe sızan ışıkların yardımıyle seçer. Oraya yakın sokaklarda dolaşır. İki üç dakikada bir elektrik fenerinin düğmesine basar, saatına bakar.

Nihayet bir buçuk olur. Belli evin önünde dolaşır. Kapı hizasına gelince adımlarını ağırlaştırır. Üçüncü geçişinde «tık» eder, kapı açılır. Dışarıya karanlıktan daha siyah bir el uzanır, kolundan tutar, Ali Bekir'i içeriye çeker...

Göz gözü görmez zifirî karanlık bir avluda birkaç adım gittikten sonra genç zamparanın kolundan tutup içeri çeken el bu defa teklifsizce boynuna dolanarak konyak kokan bir ağız ve zenci şivesiyle:

— Ayu Kuçuk Bey, sen geldi ama daha bizim Beyefendi sokağa çıkmadı ki, yukarda Hanımla beraber oturuyo...

A, şimdi belâya bakınız. Demek Hanım evli? Ne mutlu koca... Tünel gibi işliyor. Koca merdivenlerden iniyor, zampara yukarı çıkıyor. Ali Bekir kapı yakınken dışarı mı çıksın, içeri mi yürüsün? Taşlığın ortasında bir kararsızlık anı geçirmek ister. Fakat bu tür misafir yönetiminde kaşarlanmışa benzeyen Kademhayır onu kendi haline bırakmaz. Sürükler gibi içeri çekerek:

— Haydi yürü Beyciğim! Bizimki şimdi aşağı inerse sizi görmesin.

Sallapati bir yedekçi eline düşmüş bir kör gibi Ali Bekir bazen kolunu, bazen kafasını oraya buraya çarparak avlusunu, aralığını, merdivenini hiç tanımadığı bu netameli evin içine doğru yürür. Epeyce dolambaçlı, küf kokan, insanı aksırtan keskin havalı yerlerden geçerler.

Üç dört ayak merdivenden inerler.

Ağır kokulu bir havanın ciğerlerine değişiyle nefesi sıkışan gece misafiri sorar:

— Burası neresi?

— Komurluk...

— Bu kömürlükte çok duracak mıyız?

— Bizim Bey gıdınceye kadar... Şimdi defolur. Dur sana ıskamla getireyim de otur...

Arap koşar, bir tahta mutfak iskemlesiyle bir yanar idare gazı getirir. Misafir, bu isli aydınlığın müsaadesi kadar etrafına bakınır. Alçak tavandan ve köşelerden salkım salkım örümcek ağlarının süsleri altında kömür tozu yığınları, yarılmış odunlar, tahta, yonga parçaları, kısası kendini çağıran Hanımın fantazyasına hiç uymayan bir bekleme salonunda bulunduğunu görür. Fakat asıl görülecek şey, Kademhayır'ın tuvaletiydi. Abanoz vücudu galiba Hanımdan çırak çıkarılmda gül pembesi bir bluzla süslü gerdanında pazarlardan alınma yapmacık Yahudi malı çeşitil renk ve biçimde birkaç pandantif birden sarkıyor. Bileklerinde boncuklu bileziklerin, parmaklarında yalancı yüzüklerin türlüsü parlıyor. Arapçağız genç misafire şirin gözükmek için sandığında, sepetinde nesi varsa takmış takıştırmış... Ne kadar da konyak içmiş. İspirto deposu gibi kokuyor. Gözler süzgün, ağız bir sıra beyaz diş gösteren devamlı bir gülümsemeyle aralık... İstediği gibi giyinsin, takınsın, bezensin. Kime ne zarar? Fakat saldırgan olmasa... Pat, ikide birde Ali Bekir'in yüzüne sülük gibi yapışıyor. Öyle candan, öyle ateşli öpüş ki, çocuğun bütün kanını emip bitirecek... Adnan Şem'i Paşanın evlâtlığı biraz sonra tatacağı güzel Hanımın birleşme zevki hatırı için bu işkenceye katlanıyor. Tılsımdaki kuvvete, sihirliliğe hiç söz yok. Fakat Arabi çorabı böyle kıskaç gibi yakalamasa... Seçiminde biraz zevk olsa...

Ali Bekir bu işkencedeyken merdivenlerden kalın bir ses gelir:

— Kademhayır, nerdesin?

Arap:

— A! Beyefendi geliyor.

Telâşla lambayı alıp dışarı koşarak:

— Afandım...

— Nerdesin?

— Komurlukta...

— Bu vakit kömürlükte ne yapıyorsun?

— Sabah için elleme ayırıyorum.

— Kömür yine fırladı. Ellemeleri ölçülü kullan...

— A merak etmeyiniz Beyefendi, gozum gibi sakınıyorum. Allah eksikliğini göstermesin.

Güm, kapı örtülür. Beyefendi defolur. Kademhayır bir elinde lamba, ötekini şıkırdatarak ışıldıyan boncukları, pembe bluzuyle bir bar artisti gibi küçük bir tango oynaya oynaya gelir:

— Ohhh, baş belâsı defoldu...

Kömürlükten çıkarlar. Halayık bir fırça getirir. Hanıma takdime lâyık bir hale koymak için sarılmalar, öpücükler, türlü şakalarla misafirin tozlarını, örümceklerini süpürür.

Ayağı uğurlu Arap önde, tılsımlı zampara arkada yukarıya çıkarlar. Hanım gelişigüzel, şöylesine bir akşam tuvaletiyle misafirini merdiven başında karşılar. Endam, alım, renk, kaş, göz... Kadın hemen eşsiz bir güzellikte, elmasa, ipeğe, giyime kuşama ihtiyacı yok. Hiç bir şey giyinmeden çıksa insanı bütün bütün çıldırtacak...

— Buyurunuz efendim, buyrunuz!. çağrısıyla Ali Bekir'i doğrudan doğruya yatak odasına alırlar. Bütün güzellikler Hanımda toplanmış, ev, evin döşemeleri adî. Hele yatak odası adînin, bayağının da altında...

Yüklü, dolaplı, tavanı isli bir eski zaman odası...

Demir siyah karyola, pembe çözme çarşaf, dikişli, yünlü yorgan, kurdeleli, tenteneli yastıklar... Hepsi tertemiz, fakat döşeğin acınacak, daha doğrusu gülünecek erdemi misafire ayrılmış olmayıp karı koca yatağı olmasında... Anlaşılan bu karyola Ali Bekir'e meşru olmayan bir hizmet gördükten sonra yine o gece kocanın altında meşru bir yatak olacak...

Ali Bekir'e önce konyakla şeker ikram olunur, sonra soyunması teklif edilir. Bey içki tüccarı mıdır, nedir? Her nedense evde konyak çok bol...

Misafiri soyarlar. Kırmalı, büzmeli, kipurlu kadın esvabı giydirirler. Ali Bekir kadından farksız olur. Kademhayır birkaç konyak daha atmış olmalı ki, Hanımın yanında genç misafire saldırmağa cesaret eder. Lâkin Hanım şiddetle engel olur. Hızını alamayan Arap bütün tutkunluğuyle Ali Bekir'in yüzüne bakarak:

— A, tıpkı kız gibi oldu ayu... Şimdi bizim Beyefendi gelse de bunu görse valla bu akşam seni bırakır, bunu alır...

Böyle bir felâket ihtimali karşısında oğlanın yüreği hoplar ama güler, belli etmez. Bir konyak aldıktan sonra Arabı bin zorlukla odadan savarlar. Kapıyı sürmeleyerek baş başa kalırlar...

Komşuların horozları kümeslerden üürüü'leriyle Ali Bekir'in birinci zaferini ilân ederlerken sokak kapısına çatır çutur iri bir anahtar girer

Hanımın yumuşak, güzel kokulu kolu Ali Bekir'in sıcacık başı altında, oğlanınki Hanımınkinin altında birer yalın sevda iken bu çatırtı onları dudak dudağa uyudukları hafif kuş uykusundan uyandırır. Tılsımlı zampara karyoladan aşağı fırlayarak:

— Bu ne?

Hanım telâşsızca:

— Bey geliyor...

— Bu kadar erken gelecek miydi?

— Gelmeyecekti ama işte terslik bu ya...

Onlar böyle konuşurlarken Kademhayır güm güm oda kapısına vurarak:

— Kalkınız, kalkınız... Beyefendi geliyor.

Ali Bekir korku, telâş, şaşkınlıklar içinde:

— Ben şimdi nereye kaçacağım? Tekrar kömürlüğe mi?

Hanım:

— Hayır, vakit yok... Bey yukarı çıkıyor. Siz aşağı inerken merdivende karşı karşıya gelirsiniz...

Zavallı delikanlı tılsımın kadınlar üzerine büyük bir sihir kuvveti olmakla beraber her olayın sonunda böyle bir terslik çıkarmak uğursuzluğu bulunduğuna da artık inanarak:

— Çabuk söyleyiniz, ne yapacağım? Pencereden mi kaçacağım? Tavan arası bacasından mı?

Hanım:

— Yüke giriniz... Yüke... Ben onu şimdi savarım.

Ali Bekir'i hemen yüke tıkarak dışarda ne kadar döküntü elbise varsa üzerine attıktan sonra yük kapısını sıkıca mandallar.

Odada Molière'in komedilerine benzer bir komedidir başlar. Hanım derhal döşeğe atlar. Görenlere, işitenlere el oğuşturacak bir ustalıkla sancılanır. Ali Bekir budak deliğinden bu olağanüstü oyunu seyreder. Hanım sancının şiddetinden alı al moru mor yastıkları ısıra ısıra döşeğin çarşafını avuçları içinde bura bura koparıyor. Kademhayır çarçabuk nereden bulduğuna şaşılan elinde bir fincan ilâçla döşeğin başında ayakta ağlıyor.

Beyefendi odaya girer girmez alev gibi bir telâşa düşerek hastanın başını mı, midesini mi, karnını mı, neresini muayene etmek gerektiğini kararlaştırmakta şaşkın:

— Elmasım, ne oldun? Aklım başımdan gitti vallahi.. Nedir bu hal?

Hanımda son nefesini veren yaralılara mahsus derin, uzun iniltilerden başka cevap yok. Bey ümitsizlik titremeleri içinde Araba hitaben:

— Şimdi sapasağlam bıraktım, gittim. Bir şeyi yoktu. Ne var? Bu akşam ne yedi?

Kademhayır boğuk boğuk ağlamalar içinde:

— Va va vay Hanımcığım... Karışık şeyler yedi. Boğazına dayanamıyor. Kabahatı var.

— Ne yedi?

— Yalancı dolma... Pancar turşusu... Korpe salatalık... Ona pek dokanır, söyledim... Dinlemedi.

— Ne zamandan beri çekiyor bu sancıyı?

— Siz gittiniz, tutuldu.

— Biliyorsun, ben şurada Şehsüvar Beyin konağındayım. Niçin gelip haber vermiyorsun? Çabucak bir doktor getireyim...

— Gelecektim afandım, bırakmadı. «Evde kimse yok. Sen sokakta iken ölürsem kim benim ağzıma bir yudum su akıtacak?» dedi. Ben de korktum. Gitmedim... Neyir Beylerin İkbal Hanım böyle sancılandı da yarım saatın içinde ölmedi miydi? İçinize doğmuş... Allah omur versin, ben gitmeden işte siz geldiniz.

Bey acelesinden ne yapacağını bilemeyerek:

— Sen ocağı yak. Kazanı ateşe vur. Su ısıt. Banyoyu buraya çıkar. Ben şimdi bir doktor bulur, getiririm...

— A iyi söylediniz... İyi söylediniz... Banyo ona iyi gelir. Vücudunu yumuşatır. İçinin beresini alır. Geçen yıl da böyle olmadı mıydı?

Beyefendi hastanın yüzünden iki şefkat öpücüğü aldıktan sonra paldır küldür kendini merdivenlerden aşağı atar. Sokağa fırlar.

Böyle bir komedya hilesiyle belâyı başlarından savdıktan sonra Hanım çarçabuk canlanarak:

— Çok şükür atlattık. Hepimize geçmiş olsun...

Yükün kapısını açar. Korkudan yarı baygın bir hale gelmiş misafirini okşamalarla kolundan tutup dışarı çıkararak:

— Beyefendi, geçmiş olsun...

Kocanın gerçekten gitmiş olduğuna inanabilmek için kadın elbiseleri içindeki zampara odanın her tarafına göz gezdire gezdire dışarıları dinleyerek:

— Geçmiş olsun...

Kademhayır konsolun üzerinde kalmış bir kadeh konyağı korku bastırmak için ağzına dökerek göğsünü oğuştura oğuştura:

— Hepimize geçmiş olsun...

Ali Bekir büyük bir telâşla:

— Ben hemen bir iki dakikanın içinde giyinivermeliyim...

Hanım:

— Telâş etme cicim... O gelinceye kadar nasıl olsa seni bir tarafa atlatırız... Fakat ben rolümün en önemli bölümünü şimdi doktora karşı oynayacağım. Bakalım hastalığıma Beyi inandırdığım kolaylıkla doktoru da kandırabilecek miyim?

Kademhayır:

— Yine geçen gunku ihtiyar doktoru getirirse o sağır bunak çabuk aldanır.

Hanım:

— Ya bir sağlam kulaklı gencini getirirse?

Kademhayır:

— Gencini getirirse senin için daha iyi ayu...

Ali Bekir sırtındaki dantelli bluzu çıkarıp atarak:

— Anlayamadığım bir şey var...

Hanım: — Nedir, güzelim?

— Bey niçin bu akşam vakitsiz geldi?

— Efendim, onlar beş on kişi toplanırlar. Şehsüvar Beyin konağında poker oynarlar. Anlaşılan bizim Bey bu gece çabuk yutulmuş olacak ki, para almaya geldi.

— Bey pokere meraklı mıdır?

— Ah, pek düşkündür. Hastasıdır âdeta... Allah'ın her gecesi kumar, kumar, kumar... Eve daima sabaha karşı, bazen de gündüz ortasında bitkin gelir. Söz söylemeğe mecalsiz yatağa düşer. Biz evde geceleri Kademhayır'la iki kişi iç sıkıntısından çatlarız...

Kademhayır — Çatlarız da ne yapalım? Gece böyle içeriye sizin gibi erkek misafir alır eğleniriz... Aman, kadın misafir istemeyiz. Çok dedikoducu oluyorlar...

Ali Bekir iç çamaşırını ters giyer. Yakalığını çarpık ilikler, kravatını cebine kor. Bir hokkabaz çabukluğuyla karmakarışık elbiselerini böyle vücuduna geçirdikten sonra Hanımla Kademhayır'la birer ayrılık öpücüğü alıp vererek sokağa fırlar. Yokuştan aşağı su gibi akar. Alt başta üç kişiye rastgelir. Derhal tanır. İki doktorun arasında Beyefendi! O gece pokerde kaybettikten sonra karısının sancılanması üzüntüsüne uğrıyan mutsuz adam...

20

ALİ Bekir tılsımın dışardaki deneyinden başarılı döner. Maceraların sonlarında biraz üzüntülü karışıklıklar çıkmakla beraber elini herhangi bir kadına uzatsa boş dönmüyor... Fakat Pervin'e ait sevdasında tılsımın bu sihirli kuvvetine erip bir başarı sağlayamıyordu. Kalfa Hanımla geçen çatı arası patırtısından sonra macera üçü arasında bastırılmışa benziyordu ama, o geceden beri bir hafta geçti. Ne ihtiyar halayıktan ne Pervin'den hiç bir ses çıkmadı. Kalfa Hanım kızı korkuttu mu? Yoksa Ali Bekir'i kötülemek için alabildiğine dil uzatarak kızı on-

dan soğutmayı başardı mı? Veyahut ki, işi Hanımefendiye başka şekilde anlatarak Küçük Beyin gelecekteki odalığını sıkı bir baskı altına mı koydurttu? Haremin Pervin'e ait susuşu o kadar derindi ki, Sincap kedi bile tamamıyle gizlenen bir kadın hayatına sokulmuş, dışarı salıverilmiyordu. Ali Bekir onu kafes aralıklarından gözetliyor, gözetliyor, lâkin göremiyordu. Kalfa Hanım tılsımın kuvvetine karşı gelebilecek kadar büyük bir tedbirde mi bulundu? Ne oldu?

Pervin'in gömüldüğü derin gizliliğe benzeyen bu habersizlik sürüp gittikçe Ali Bekir'in kıza karşı henüz tatmin edilememiş olan aşkı şiddetleniyor, gözü dünyayı görmüyor, tılsımın başka kadınları tutan büyüsünden yararlanmak istemiyordu. Onun kalbinde, gönlünde, zihninde yaşayan artık hep Pervin'di. Bu ateşle orada burada hüzünlü, üzgün dolaşıyor, gece döşeğinde sıcak göz yaşlarıyla yastıklarını ıslatıyordu.

Ali Bekir bu ayrılığın dayanılmaz bir döneminde bir gün selâmlıktaki odasının penceresi önünde çenesini dirseğine verip derdine bir derman düşünmekteyken bir pıtırtı oldu. Başını çevirdi. Odanın ortasında yeldirme ve başörtüsüyle boylu boyunca Kalfa Hanımı gördü.

O kuru kadın bütün bütün erimiş, bitmiş, sarı ırktanmış gibi kirli sarı bir renk almıştı. Çukura kaçmış gözlerinin bütün ıstırabıyle oğlana baktı. Gözlerinde kaç gündür çektiği acıları açıklayan sessiz, lâkin öyle derin bir sitem vardı ki, Ali Bekir kadında gördüğü bu pek acıklı halin kendi çektiği ıstırapların kat kat üstünde olduğunu anlamakta zorluk çekmedi.

Kadın bir süre sessiz, sitemci ve yalvaran gözleriyle genç sevgilisine baktı, baktı. Sanki içinden birdenbire parlayan alevin acısına dayanamayarak sarılmak için oğlana saldırdı. Lâkin Ali Bekir Kalfanın bu anî saldırışına, onun

arzudan tiril tiril titreyen kollarının istekli baskısına karşı kendini şiddetle koruyarak:

— Üzerime gelme... Bana dokunma... Sürtünme, istemem...

Kalfa ağlayan, inleyen sesiyle:

— Halimi görmüyor musun? Acı bana Ali'ciğim. Ateşinle yanıp eriyorum. Gel, bir dakikacık seni göğsüme bastırayım... Sonra bütün bütün Kerem gibi kavrulup kül olayım...

— Hayır, yaklaşma bana. Boğarım vallahi seni... Sen ne halde isen ben onun beş derece üstünde ateşler içindeyim... Bana acımayana ben hiç acımam.

— Ah, canımın içi Ali'ciğim, ben yanıyorum, sen yanıyorsun. İşte iyi ya gel sarmaşalım... Birbirimizin ateşine su serpelim...

— Ben yanıyorum ama senin için değil, mankafa karı! Pervin için... Pervin... Pervin... Pervin... Zavallı kızı ne yaptın? Bir odaya mı kilitledin? Sincap bile meydanda yok. Hayvancağızı boğdun mu? Konaktan sürgüne mi gönderdin, söyle?!.

— İlâhi Pervin'in de boynu altında kalsın, kedisinin de... İkisi de gebersin, yerin dibine girsin...

— Sen onlardan önce inşallah...

— Ali, bana bu kadar etme... Günahtır, sonra çok çekersin.

— Asıl günah benim gibi torunun yerinde bir çocuğu sevmektedir Kalfa Hanım...

— Neden oluyormuşsun torunum yerinde?

— Bu gerçeği ispat etmek için imamdan, muhtardan kâğıt çıkartmağı gerekli görmüyorum... Haydi gidelim de aynanın karşısında yan yana duralım. Kör değilsin ya, görür anlarsın...

— Ne acı lakırdılar...

— Birbirimize sarılıp öpüşürsek tatlı da doğruyu söyleyince mi acı?

— Geçmiş ola Ali. Ne söylesen beni kendinden soğutamazsın artık... Ben sana yanıyorum... Yanıyorum... Yanıyorum...

— Yanıyorum demeğe utanmıyor musun?

— Dün senin müsaadenle, arzunla, zorlamanla, ısrarınla olan bir şey bugün neden ayıp oluyor? Anlat bana. Şimdi çıldıracağım... Gel kollarımın arasına Ali, bitiyorum. Bir an, bir ancık... Sonra öldüğüme gam yemem...

— Sen zaten çıldırmışsın. Lâkin dikkat et, Kalfa, ben de çıldırmak üzereyim. Bu iş bir cinayete kadar varır, bak anlatayım sana...

— Ali, gel kollarımın arasına da sonra öldür beni...

Kalfa yüzünün çizgileri gerilmiş, gözler dönük, ağız aralık, çarpık ve salyalı, büyük bir cinsel istek nöbetiyle çocuğu sarılmağa atılır. Ali bütün bütün sinirlenerek son dereceye gelen tiksintisiyle ve arada bir muşta ve tekmeyle kadını üzerinden atmağa çabalar. İkisi bu didişmedeyken odadan içeri Vekilharç Abdullah Neyir Efendi girer... Kalfa Hanımın taşkın sözlerinden ateşli son birkaç kelimesini işitir. İkisinin arasında sevişmek için bir uygunluk göremez. Ve bu çekişmeyi ana oğul kavgasına benzetemez. Gördüğünü kötüye yormak istemez. İyiye yoramaz. Şaşırır kalır.

Kalfa ile oğlan birbirinden ayrılır. Maceranın ağırlığı karşısında uygun bir yorum bulmak için üç kişi birbirine bakarlar. Ateşi söndürmeğe fırsat bulamayan Kalfa şimdi büsbütün kızıl öfke kesilerek Vekilharca karşı parlar:

— Seni buraya kim çağırdı kuzum Abdullah Efendi?

Abdullah Neyir Efendi büyük bir şaşkınlılıkla:

— Ali Beyin odasına girmek için çağrıya ihtiyaç olduğunu bugüne kadar bilmiyordum...

— Bilmiyordun ama böyle de damdan düşer gibi odaya girilmez...

— Ali Bekir Beyle aranızda gizli bir dava çözümüyle uğraştığınızı bilmiyordum. Affedersiniz Kalfa Hanım...

Kalfa Hanım bir kahkahakuşu uğursuzluğuyla acı bir gülme salıvererek:

— Davamız gizli değil... Herkes biliyor. Mısır'da Sağır Sultan duydu. A zavallı, daha senin haberin yok mu? Ali Bekir bana, ben ona tutuştuk. Birbirimiz için yanıyoruz. Yakında nikâhımız kıyılacak...

Abdullah Neyir Efendi Kalfadaki bu taşkınlığın delilikten başka bir şey olamayacağını anlamak için derin derin Bekir'in yüzüne bakar. Delikanlı tiksintiyle:

— Anlamıyor musunuz, zavallı kadın çıldırmış... Söylediği saçmalara kanamayarak deliliğini boğazıma atılmağa kadar vardırdı.

Kalfa Hanım kahkahasının acılığını artırarak:

— Bu bir çılgınlıksa önce sen çıldırdın Ali Bekir... Evet sen çıldırdın da deliliğin sonra bana bulaştı. En önce senin için yanıyorum, ölüyorum ilânı aşkıyle paravananın arkasında bana sarılmağa atılan sen değil misin? İnkâr et bakayım...

— Ben öyle saçma şey bilmiyorum.

— Ya, öyle mi? Kul önünde inkâr etsen de Allah hepsini biliyor Ali Bekir!

Kalfanın bu son sözleri pek deli lakırdısına benzemiyor, işte bir bityeniği gözüküyordu...

21

VEKİLHARÇ Abdullah Neyir Efendi, Adnan Şem'i

Paşa konağının ahlâksızlık fışkısı içinde yetişmiş simalarından biriydi. Ali Bekir'le Kalfa Hanımın uygunsuz, tiksinti veren sevişmelerine gelinceye kadar Vekilharç Efendi o aile içinde gelip geçmiş ne rezaletler varsa bilirdi. Ve kendisi pek pratik bir adamdı. Başkalarına ait iyi, kötü her ne hareket duyarsa yalnız halk gibi bu işi yapanları beğenmek yahut ayıplamakla kalmaz, her şeyden düşünüp taşınarak, ölçüp biçerek kendine bir hisse çıkarmağa uğraşır, manaca, kabilse madde bakımından da bir çıkar kapısı arardı. Çünkü dünyadaki bütün ahlâksızlıkların, fenalıkların kökü zaaf olduğunu bilirdi.

Kalfa Hanımla Ali Bekir'in macerasında kadının zaafı apaçık görünüyordu. Ali Bekir'i yakalayıp da biraz yüzüne gülerek, önüne dökülerek ağzını arasa haremin sırlarına ait henüz kendince bilinmeyen pek önemli şeyler öğrenebilirdi. Öyle büyük konaklarda Vekilharçlığın önem derecesini bilmez değildi. Hizmet ettikleri paşaların çiftliklerine, çubuklarına, hanlarına, gelirlerine ve hatta karılarına, odalıklarına varıncaya kadar mirasçı olmuş nice milyoner vekilharçların hikâyelerini kıskançlıktan gözleri süzülüp ağzı sulanarak dinlemişti. Bu herifler ekmeğini yedikleri kimselerin bıraktıklarını gerçek sahiplerinden kaçırıp, o zavallıları bir parasız koyup o kadar büyük servetlere ne ustalıkla konabiliyorlardı? Abdullah Neyir Efendi bu işi incelemiş, talihin bu müsaadesine eren vekilharçların hep haremden birer el tutmakla başarı sağladıklarını anlamıştı. Vekilharç veya Kâhya Efendi ile söylenmiş çok Hanımefendi hikâyesini bilirdi. Bunun için Mebrure Hanımefendinin gönlünü çekmek üzere Abdullah Efendinin hazırlanmış planları vardı. Bunları uygulamak için havasını bekliyen yelkenli gibi fırsat kollamaktaydı.

Ali Bekir, dünkü çocuk hareme çatmış, o çetin Kalfanın gönlünü çarpmış, neler olmuş da Vekilharcın bunlardan haberi yoktu. Abdullah Efendi çocuğu söyletmek için derhal kararını verdi, yemlemeyi hazırladı. Ali Bekir Pervin'in aşkı ve Kalfa Hanımla aralarında geçen son maceranın sıkıntısıyle ne yaptığını bilmez, hiç bir şey elde edemeden orada burada dolaşmaktayken Vekilharç, iyiliksever bir yüz ve tatlı bir dille önüne çıkarak:

— Ali Bey, hayrola elmasım, sende bir dalgınlık var.

— Bir şey yok.

— Bir şey var, yok. Ben senin sırlarını anlamak için sormuyorum. Herkesin gizlisi kendine. Fakat haline acıyorum. Görüyorum ki, çok sıkılıyorsun. Haydi gel, seninle şuradan tramvaya atlayalım. Arnavutköyü'ne kadar gidelim. Akıntıburnu'ndaki meyhanenin düzünü, mezelerini çok öğüyorlar. Birkaç tane çakarız. Gam dağıtırız. Haydi, düşünme canım, binin yarısı beş yüz...

Ali Bekir böyle bir teklifi kabule çoktan hazırdı. O üzüntüsü arasında hemen sırıttı. Sokağa fırladılar. Ta başlangıçtan binmeyince yer bulup oturmak kimseye nasip olmayan dolu tramvaya atladılar. İtile kakıla, ezile büzüle Arnavutköyü'nü buldular. Sete çıktılar. Vekilharç Abdullah Neyir Efendi büyük bir anlayışla mezeler hazırlattı. Buzlu küçük tenekelerin içinde rakılar geldi.

Birinci kadehleri toka ederek çektiler. Zaten Ali Bekir'in tatmadığı içki kalmamıştı. Küçük Beylerle, misafirlerle, uşaklarla içkinin türlüsünün tadına varmıştı. Hele o gün doymaz bir hırs ve arzu ile içiyor, şişeler gözüne pek ufak tefek görünüyordu. Birbiri arkasına iki üç kadeh yuvarladı. Körpe midesini saran tatlı bir sıcaklık beynine doğru yükseliyor, yüzü pembeleşiyor,

gözleri parlıyor, üzüntüsü dağılıyor, gençliğinin hayal ufukları açılıyordu. Gözlerini karşıki kıyıların birer oyma gibi zarif girintileri, çıkıntıları, bin bir renge bürünmüş tepeleri, aşklar, sevdalar, ümitler saklanmış gibi insana bin haz ve zevk vaat eden manzaraları üzerinde dolaştırdı. Sonra rıhtımın önündeki girdaba baktı. Orada mavi bir su tencereden taşar gibi köpükler içinde fıkır fıkır kaynaya kaynaya bir nokta etrafında fırıl fırıl dönerek ve dönüşüne giren şeyleri denizin derinliğine çekip yutmağa çalışıyordu.

Ali Bekir bu önünde dönen suyun kaptığı şeyleri yuttuğuna dikkat ederek Vekilharca dedi ki:

— Abdullah Efendi, şu suyun bir nokta etrafındaki kaynayışına dikkat ediniz. İşte içimde tıpkı buna benzer bir anafor var. Beni daima bilinmeyen bir uçuruma çekiyor.

Vekilharç gülerek:

— Bunlar hep gençlik dertleri, kuruntularıdır. Bu yaşta sevda damarları ziyade kabarır. Dimağa bir çeşit sarhoşluk gelir. Zihin türlü türlü şeyler yaratır. Mesele bundan ibarettir. Yoksa gerçekte ne kuyu vardır, ne uçurum...

Bir iki kadeh daha içtikten sonra söz bu konu üzerinde derinleşti. Ali Bekir gittikçe rakıyla bunalan kafasını toplamağa uğraşarak:

— Evet, inkâr etmem. Gençliğe musallat bir şeytan var. İnsana arzular, kuruntular veriyor. Lâkin benim görüp geçirdiğim şeylerin hepsi hayal değil. Sana anlatsam şaşarsın. Şaşarsın, şaşırır kalırsın, Abdullah Efendi. Dünyada neler oluyor. Lâkin bunlar benim pek özel sırlarımdır. Kimseye anlatmak istemem...

Ali Bekir sustu. Gözlerini rıhtımın önünde dönen anafora dikti. Zihninden pek tuhaf, önemli ve gizli şeyler geçtiğini işaret eder biçiminde başını sağa sola sal-

layıp kıkır kıkır gülüyordu. Abdullah Neyir Efendi delikanlıyı söyletmek için sırların bir ucunu bulup kurcalamağa uğraşarak:

— Evet, hakkın var. Sendeki sırlar herkese söylenmez. Çünkü en önemli bölümü hareme ait...

Ali Bekir sinirli bir silkinmeyle iskemlesi üzerinde kalkıp oturarak şaşkınlıkla sordu:

— Nerden biliyorsun? Hareme ait olduğunu nasıl anladın? Çünkü ben bu sırlarımdan kimseye bir söz söylememiştim.

— Geçen günü selâmlıktaki odanda siz Kalfa Hanımla çekişirken üzerinize gelmemiş miydim?

— Ha, sahi, evet...

— İşittiğim son cümlelerin gerçekten bana hiç bir şey anlatmamış olması mümkün müdür?

— Abdullah Neyir Efendi, ne kadar zeki olsan Derviş Okyanus'u, onun inini, billur sarayını, cennetini, hurilerini, meleklerini bilmeden, görmeden bu işten bir şey anlayamazsın. Çünkü bende bir muhabbet tılsımı var ki, bunun büyüsünden genç, ihtiyar, güzel, çirkin hiç bir kadın kurtulamıyor. Muskanın kuvvetini denemek için Kalfa Hanımın üzerinde bir deney yapmak istedim. Zavallı kadın bu kapancaya bütün ruhuyle en ince sinir ve damarlarından tutuldu. Artık şimdi elinden kurtulamıyorum. Kovuyorum, sövüyorum, dövüyorum, gitmiyor. Geçmiş ola... Bana ahtapot gibi yapıştı.

Abdullah Neyir Efendi böyle muhabbete ait büyü hikâyeleri çok dinlemişti. Zaten bu tür boş fikirlerden zihnini koruyacak kadar öğretim görmüş bir adam değildi. Bunun için onun böyle kuvvetli bir muhabbet tılsımına şiddetle ihtiyacı vardı. Birinci uygulamasını Hanımefendi üzerinde yapacaktı. Eğer tılsım Kalfadaki görünüşü gibi Hanımefendinin gönlünü de bütün ve amansız etkisiyle kavrarsa Vekilharcın işi işti. Konakta

söz geçerlikte birinci dereceyi kendi kazanacak, Paşa ikinciye inecekti. Bunun için tılsıma ait bütün sırlarını söyletmek için oğlana mezesiyle beraber dolu bir kadeh sundu. Gazinonun seti Ali Bekir'in ayakları altında hareket halinde bir kıldırım gibi dönüyordu. Dirseklerini masaya dayadı. Yüzünü avuçlarının içine aldı. Bir süre düşündü. O zaten Derviş Okyanus macerasını birine tatlı tatlı anlatmak arzusuyla kaç zamandır yanıyordu. Maceranın Pervin'e ait bölümünü kapalı geçtikten sonra olayı olduğu gibi anlatmakta bir sakınca görmeyerek başladı.

Aybayıldım Yokuşunu, Abdal Sinan Mahallesini, Nohutlu Baba Tekkesini, seher vakti Hazretin selviler, mezarlar arasından göründüğünü, Pîr İni'ni, yılanları, billur köşkü, tavuslara binmiş çıplak melekleri, tılsımlanmayı kendi gördüğü ve yaşayarak hissettiği şeyi bütün ayrıntılarıyle anlattı. Vekilharç şaşkınlıktan şaşkınlığa düşerek dinledi. Tılsıma sahip olmanın çok büyük fedakârlıklara bağlı olduğunu anladı. Abdullah Neyir Efendi kırkını geçmiş bir adamdı. Çenesinin ak düşmüş kıllarını avuçlaya avuçlaya beş on dakika derin bir sakal bıyık falına vararak düşündü. Okyanus'un görünüşünü bekleyerek kırk sabah Abdal Sinan semtine devam etse de Hazret onu tılsımına lâyık görerek aynı aşk ve istekle Pîr İni'ne kabul ve aynı törenle tılsımı kendine sunacak mıydı? Her hesapta kendi çıkarına yontmak yolunu bilen Vekilharç çalmadan hiç bir işin dönmeyeceği teorisine inanarak, deneyerek inanmıştı. Hesap pusulasından zihni ve eli alışmış olduğu bu hileyi hayatın her hususuna uygulamakta büyük bir ustalık kazanmıştı. Abdal Sinan Mahallesini, türbeleri, tekkeleri, yıkıntıları boylamağa ne lüzum vardı? Kır serpmiş sakalıyle huzuruna çıkacağı dervişin lütuf ve yardımından ziyade öfke ve gazabını çekmesi ihtimali vardı.

Genç Ali Bekir'de olduğu gibi Hazretin Vekilharç Efendiden kirli çamaşırını isteyerek onu mübarek dudaklarının öpüşüyle onurlandırması öyle pek de olacak şey değildi. Bunun için Pîr İni'nden tılsım almaktaki türlü zorluk, başarısızlık ve sakıncalara uğramaktansa Ali Bekir'in boynundakini çalmak en uygun bir hareketti. Abdullah Efendi, iskemlesi üzerinde dengesini kaybetmiş olan çocuğa bir rakı daha vererek ve sesinin en tatlı tonunu bulmağa çalışarak:

— Ali Beyefendi, maceranızı dinlerken kendimi kâh roman okuyorum, kâh rüya görüyorum, kâh sinema seyrediyorum sandım. Hikâyenizi o kadar çekici, tatlı, güzel ve olağanüstü buldum. Böyle bir olayın kahramanı olmak gerçekten bir mutluluk, âdeta bir şereftir. Fakat sizden bir şey rica edeceğim. Bu kadar tuhaflıklara ve Kalfa Hanımın size karşı bu düşkünlüğüne sebep olan bu kutsal tılsımı bir dakikacık olsun göremez miyim?

Ali Bekir iskemlesinin üzerinde doğru oturamayacak kadar içmişken bu rica karşısında ayılmağa uğraşarak düşündü. Kapakları ağırlaşmış gözleriyle yere düşürmüş olduğu bir şeyi arar gibi önüne baktı. Cevap vermedi. Lâkin Vekilharç ricasını tekrarla:

— Olağanüstü bir güçteki bu kutsal muskayı ziyaret için âdeta kalbimde dinî bir aşk uyandı. Boynunuzdan çıkarmayınız. Şöylece gömleğinizin arasından bir göreyim.

Ali Bekir başı biraz önüne düşük ve yayıkça bir gülümsemeyle elini gömleğinin arasından iç fanilasına doğru sokarak üçken biçiminde bir şey tuttu. Göğsünün aralığından biraz dışarıya çekerek dünyada eşi olmayan, hazineler değer kıymette bir pırlantası olanlarda görülebilecek bir gururla:

— İşte!. dedi.

Vekilharç elini uzattı. Parmaklarının ucuyle bu kutsal şeyi biraz okşayarak:

— Teşekkür ederim... demekle yetindi. Elini çekti. Şimdilik sadece muskanın biçimi nasıl olduğunu ve oğlanın neresinde takılı bulunduğunu öğrenmek... Bunu çalmayı daha uygun bir zamana bıraktı.

Ali Bekir birdenbire masanın üzerine kapandı. Önce bir iki höngürtüden sonra içli içli ağlamağa başladı. Aklına Pervin gelmişti. Kızı nereye kapamışlardı? Onu nerede, ne vakit, nasıl görebilecekti? Özlemiyle yüreği sızım sızım sızlıyordu. Bu anî taşkınlığa şaşan Vekilharç Efendi soruyordu:

— Ali Bey ne oldun? Bu ağlama nedir?

Ali Bekir yarısını içeriye yarısını dışarıya akıtarak bir kadeh daha doldurup çektikten sonra:

— Köyüm, anam, babam, kardeşlerim aklıma geldi de onlara ağlıyorum.

Delikanlının gereğinden fazla sarhoş olduğunu gören Abdullah Efendi onu hemen bir otomobile atarak konağa getirir, odasına çıkarır. Oğlanı kendinden geçmiş bir halde yatağına uzatır. Elbiselerini soyarken boynundan tılsımı kolayca aşırır. Kendi göğsüne takar. Kapıyı örter. Odadan savuşur...

22

ERTESİ sabah Ali Bekir dünkü içkinin etkisiyle başını yastıktan kaldıramaz. Döşeğin içinde bir yandan öbür yana yuvarlanır. Dimağından ağır ağır çözülmeğe başlayan yoğun bir sisin arasından dün nerede olduğunu, konağa nasıl geldiğini, onu döşeğe kimin yatırdığını, esvabını kimin soyduğunu düşünür. Hep bunları birer birer anlamağa çalışır.

Her gün döşekte gözlerini açınca hazinesini yokla-

yan bir cimri gibi tılsımını eliyle okşamak âdeti olduğundan hemen göğsünü araştırır. Vücudunun neresine saldırsa eli boşluğa gider. O üç köşeli kutsal şeyi bulamaz. Çıldırmış gibi hemen kendini karyoladan aşağı atar. Döşeğin içini, yastık, şilte aralarını, karyolanın altını, urbalarının ceplerini, bütün yerleri gözleri yuvalarıdan fırlamış, saçları ürpermiş saralı bir telâşla arar, arar, arar... Tılsım yok...

Büyük bir ümitsizlik krizi içinde kıvranıp çırpınarak düşünür. Dünkü Arnavutköyü içki âleminin beş altı kadehinden sonra dumanlanmış olan hatıralarını delmeğe uğraşır. Vekilharç Efendinin tılsımı görmek istediğini, hatta eliyle okşadığını hatırlar. Bu değerine paha biçilmez hazineyi Abdullah'ın aşırdığına hiç şüphesi kalmaz. Aşk Sultanının tılsım hakkında sıkı ağızlı olması için verdiği öğütlerin tersine bu hırsız vekilharca açılmış olduğuna pişmanlıktan başını, göğsünü yumruklar... Fakat ne kadar dövünse faydası var mı? Giden gelir mi? Felâketin dehşeti karşısında çıldırmak bile az... Tılsımı ele geçirdiği için şimdi o kaba sakal Vekilharç yalnız konakta değil bütün dünyadaki güzel kadınların gönülleri üzerinde hükümdar mı olacak? Ah öyle ya... Ona ne şüphe... Mühür kimde ise Süleyman odur...

Pervin'in kazanmış olduğu muhabbetini şimdi tılsımla beraber kaybetmiş mi olacak? Ali Bekir hemen hırsızı yakalayıp sıcağı sıcağına cinayetini yüzüne vurmak için bacaklarına bir pantalon çeker. Sırtına bir ceket geçirir. Vekilharcın odasına koşar. Herifi koydunsa bul... Ne odasında var, ne konakta... Harç düzmeye, işe gitmiş...

Ali Bekir konağın içinde akşama kadar deli gibi gezinir. Ne Pervin'den bir haber, ne Kalfa Hanımdan bir ses... Bu iki kadının gönülleri üzerinde kısacık bir sü-

re saltanat sürdükten sonra bu birdenbire düşüş katlanılır belâlardan mıdır?

Ali Bekir anlatılmaz işkence dakikalarıyla günü geçirir. Akşamı eder. Nihayet Vekilharç Efendiyi odasında yakalar. Önce gücü yettiği ölçüde yumuşaklıkla söze girişerek:

— Dün bana bir şaka yapmak istediniz sanırım.

Vekilharç şaşırmış görünerek:

— Ne şakası?

— Anlamazlıktan gelmeyiniz.

— Ben anlamazlık manlamazlık bilmiyorum.

— Abdullah Efendi, şaka tadında gerek. Sonra süresi de kısa olmalı. Bu şartların dışına çıkınca şakanın hiç bir tadı kalmaz.

— Niçin bana gelip de şakadan, tattan söz ediyorsunuz, anlamıyorum...

— Anlamıyorsanız anlatıncaya kadar uğraşmak zorundayım.

— Sizin anlatmak zorunluğunuza karşılık bende de bir anlamak veya dinlemek zorunluğu bulunduğuna inanıyor musunuz?

— Hay hay...

— Çok tuhaf!..

— Evet tuhaf... Hem de çok tuhaf... Çünkü ben sizi bir dost bilirdim. Bu konaktaki göreviniz gereği son derece inanılır, güvenilir bir adam olmanız...

— Ey, hakkımdaki güveninizi sarsacak bir davranışta mı bulundum?

— Ne yazık ki, evet...

Vekilharç Efendi odasındaki küçük yazıhanesine bir yumruk indirerek:

— Ne ile suçlandığımı bilmek isterim, Ali Bey...

— Bildireceğim efendim. Fakat bu yaptığınız şeyin şaka olmasını arzu ederdim. Halinize, sözlerinize bakıyo-

rum. Artık davranışınızı şakaya yormağa imkân kalmadığını görüyorum. Bunun için küçücük bir başlangıçla söze girişmek gerekiyor.

— Bu akşam yapılacak harcama hesaplarım var. Küçük, büyük hiç bir başlangıç dinlemeğe vaktim yok. Bunda haklı olduğuma karşı bir diyeceğiniz olamaz sanırım.

— Dün alışılmışın dışında yüzüme güldünüz. Beni Akıntıburnu'na götürdünüz. Kendimi kaybedinceye kadar içirdiniz. Bütün istediğinizin ne olduğunu bu sabah uyanınca anladım.

— Sizi Akıntıburnu'na götürmekten birlikte biraz keyfetmek arzusundan başka ne isteğim olabilir?

— Abdullah Efendi boynumdaki tılsımı görmek arzusunu göstermenizden maksadınız neydi?

— Öyle mübarek bir şeye dokunmak... İşte bu kadar...

— Elinizi dokundurmanızdan kutsal tılsım o kadar rahatsız olmuş ki, onu uyanınca boynumda bulamadım.

Vekilharç büyük bir şaşkınlık göstermeye uğraşarak:

— Ya?!..

— Abdullah Efendi bunda ne yağ var ne bal... Rica ederim, muskamı veriniz. Beni üzmeyiniz. Şakanız tatlıya bağlanmış olsun...

— Bu suçlamanızdan dolayı özür dilemenizi isterim. Değil böyle tılsım, hazineler olsa ben hırsızlık gibi son derece kötü bir şeye tenezzül etmem.

— Gözümde tılsımın değeri dünya hazinelerinden çok yüksektir. Bu hırsızlığı işleyen sizden başka biri değildir. Bence bu söz götürmez bir gerçektir. Kabil değil bu tılsımı sizde bırakarak gönüller üzerinde hüküm sürmenizi istemem. Gönüllerdeki sultanlığımı feda edemem. Bu iş aramızda ölümlük dirimlik korkunç bir mesele olur. Ben onu kimseden çalmadım. Gittim, maddî mane-

vî adaklarını ödeyerek Pîr İni'nden aldım. Size yerini salık veriyorum, Usulünü, kurallarını öğretiyorum. Gidiniz, bir tılsım da siz alınız. Çoktan beridir gönül çekerek ümitsiz kalmış olduğunuz bir kadının muhabbetini kazanabilmek için bunu benden aşırmış olabilirsiniz. Bu adî bir hırsızlık sayılmaz. Muskamı geri veriniz. Her şey hiç olmamış gibi kabul edilebilir. Sizi asla ayıplamam...

— Ben bu iftiranızı kesinlikle reddettikten sonra siz hâlâ iddiada, iddianızda direniyorsunuz.

— Direnirim. Çünkü beni yatağıma kadar götüren, üstümü soyan, bunun için de tılsımı çalan sensin...

— Sus, edepsiz!..

— Susmayacağım, hırsız!..

— Haremdeki masum kadınların ırzlarına saldırmak için Pîr inlerine girip çıkan, türlü ahlâksızlıklar yaparak dervişlerden tılsımlar alan rezil! Ekmeğini yediği kapıya nankörlük eden alçak...

— Rezilin rezili herif. Sen o tılsımı daha meşru bir yolda kullanmak için benden çalmadın. Kalbinin içini avucumun içi gibi biliyorum. Kimbilir haremde ne fesatlar karıştıracaksın?

— Sus, hergele!

Ali Bekir bir atlayışta Vekilharcın gırtlağını avucunun içine alarak herifi yere çarpar. O ona, o ona, tekme yumruk dalaşa hırlaşa yerlerde yuvarlanırlarken gürültü duyulur. Uşaklar koşarlar. Kudurmuş gibi birbirini pataklayan bu iki gözü dönmüşü ayırmaya uğraşırlar. Fakat dövüşenlerin ağızlarından saçılan türlü alçaltıcı sözler, küfürler arasında «Tılsımı çaldın, çalmadım» sözleri duyulur. Konağın içinde bu söz yayılır. Türlü yorumlara uğrar.

Adnan Şem'i Paşanın yeğenlerinden Aziz Sakıp Bey gürültü zerine gelir. Olayı olduğu gibi Paşa Amcasına

anlatmak için soruşturmalara girişir. Aziz Sakıp Bey Eczacılık'tan diplomalı, yakışıklı bir gençtir. Karakterce terelellidir. Paşanın yakın akrabasından olmakla beraber hasbahçenin bütün çiçeklerinden bal toplayan arı gibi haremdeki Çerkez kızlarını ayrı ayrı koklamak ister. Ali Bekir'in tılsımına karşılık eczacılık fenninden diploması vardır. Konağın bozuk havasından ikisinin de morali bozulmuştur. Ahlâkça birbirine uygundurlar. Sevişirler. Tabiî Aziz Sakip Bey soruşturmayı Ali Bekir'den yana yürütür. Vekilharcın tarafını tutanlar da olur. Aşağı yukarı mesele de örtbas edilir.

Tılsım dedikodusu haremde ağızdan ağıza türlü şekiller alır. Biraz gerçekçilikten yana olan Aziz Sakıp'ı bu konuda merak sarar. Tılsım hakkında Ali Bekir'den doğru bilgi ister. İki genç bir akşam bahçenin bir köşesinde içerler. Ali Bekir coşar. Tılsımın Pervin'e ait bölümünü atlayarak öteki olağanüstü etkilerini daha da büyülterek yeminler, antlarla anlatır. Eczacı Bey inanmak istemediği bu ayrıntılı bilgi karşısında düşünür. İşi fenne uygulamak, buna bir açıklama bulmak yolunu araştırır. Bazı taşların, madenlerin belde kemer, parmakta yüzük şeklinde, cepte ve başka suretlerle vücutta taşınmakla bazı etkili özellikleri bulunduğu iddia olunduğunu hatırlar, düşüncelere dalar.

Tılsımın kendince olumlu, denenmiş hassaları üzerine uzun uzadıya tartışmada bulunduktan sonra Ali Bekir der ki:

— Kardeşim Aziz Sakıp, böyle bir hazineyi bu uğursuz, bu hırsız Vekilharcın eline bırakıp da karşıdan mı bakacağız?

— Hayır...

— Ya ne yapacağız?

— Elbette bir çare düşünürüz.

— Sakıp'cığım, o kadar aklım başımda yok, o kadar

zihnim dağınık ki, düşünüyorum, düşünüyorum da yalnız tek bir çareden başka aklıma bir şey gelmiyor.

— Nedir o tek çare?

— Ne olacak? Düpedüz bir cinayet... Herifi öldürmeğe kadar göze aldırıyorum.

— Yok canım, çıldırma. Oralara hacet kalmaz.

— Bu işte bana yardım edecek misin? Bunu vaat ediyor musun?

— Bundan kesinlikle emin olabilirsin.

— Oh, nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum kardeşim. Fakat sen de kesinlikle şundan emin ol ki, o ayı herifin elinden tılsımı kurtarmak kolay bir iş değildir. Bana o uğursuzu öldürmedikçe tılsımı boynundan alamayacağız gibi geliyor.

— Öyleyse merak etme.

— Ne yapacaksın?

— Eczacı değil miyim? Herifi öldürür, boynundan tılsımı aldıktan sonra tekrar diriltirim.

— Benim bu kadar üzüntülü zamanımda alay etme Allah aşkına...

— Vallahi alay değil. Görürsün.

— Bu mucizeyi ne vakit yapacaksın Sakıp?

— Acele etme.

— Yoooook... Bir dakika durmağa tahammülüm yok. Acele etme ne demek?

— Canım azıcık sabret de işin tadını çıkaralım.

— Nasıl?

— Bu herifin tılsımı senden çalmakta elbette bir maksadı olacak.

— Evet bu apaçık bir şey...

— Bu da haremde göz atmış olduğu kadınlardan birini elde etmeğe, ayartmağa kalkmaktan başka bir şey değildir.

— Buna da peki...

— Biraz bekleyelim. İçerden hangi kadınla sevda kapısı açacağını görelim... Tamam o işi pişirmek üzereyken melunu gebertir, tılsımı elinden alır, tekrar diriltiriz...

23

SELÂMLIKTA işler böyle giderken haremdeki Kalfa Hanımın hali de içler acısı denmeğe değer bir dereceyi bulmuştu. Nice söylenmez kadın günahları vardır ki, sinir hastalığı deyimiyle örtülür. Kalfa Hanımın üzerine gelen fenalığı âleme karşı açıklamak için bu deyim kullanılıyordu. Buna hekim ağzıyla «isteri» denilir ve bu frenkçe sözü merak hastalığı, rahim boğuntusu gibi teknik tamlamalarla dilimize çevirenler vardı...

Zavallı Kalfanın dosta açılmaz, düşmana söylenmez, çekilmez, katlanılmaz o derin sevda acıları, o gizli ıstıraplarını böyle sözlerle kapatılıyordu. Ah, fakat acaba hiç bir dilde onun çektiği korkunç gönül işkencelerini anlatabilecek kelime var mıydı?

Kalfa önce hekime nabzını verdi. Sonra Hocanın nefesine başını uzattı. Ne ilâç, ne püf, ne banyo, ne duş, bu garip hastalığa hiç bir şey iyi gelmiyordu. Onun gönlünde ter bıyıklı. kırmızı dudaklı, ateş gözlü, dokunduğu yeri yakar sıcak nefesli bir şeytan vardı ki, onu dayanılmaz bir azapla her an kemiriyor, yakıyor, bitiriyordu. Galiba hiç bir kuvvet onu oradan çıkaramayacaktı.

Bu büyük derdinin esasını biraz anlayan eş dost öğüdü üzerine bütün günahlarına tövbe etti. Kendini namaza, tesbihe, Tanrı inancına, ibadete verdi, olmadı. Nihayet Rebia Hanım adlı bir dostu ona çok etkili bir deva salık verdi. Zincirlikuyu'da, Asmalı Sokakta, hud-

damlı bir hoca... Nefesi, muskası, tütsüsü, büyüsü öyle keskin ki, kendilerini naza çeken en gururlu, en inatçı genç şeytanlara yirmi saat içinde aman dedirtiyor. Bu sevda arsızlarını beğenmedikleri, hor gördükleri kadınların ayaklarına kapandırıyor...

Bu aşırı öğmeler üzerine Kalfa Hanım çeyiz parasından önemli bir miktarını cebine koyarak soluğu Zincirlikuyu'da alır. Asmalı Sokağı, saygı değer hocanın evini eliyle koymuş gibi bulur. Dünya çıkarlarıyle ilgisi olmayan, paraya pula aldırış etmeyen ne mübarek bir zat... Kendi adına bir kırıntı kabul etmiyor, yalnız iyi saatta olsunlar için birkaç lira alıyor. Her dileğe bakmıyor. Ahlâka aykırı, kirli işler için yapılan baş vurmaları geri çeviriyor. Öfkeli, kızgın, çetin bir kişi...

Kalfanın davasını dinler, iyi saatta olsunlar adına on beş lira siftahla bu işi üstüne alır. Öfkeli bir davranışla Karagöz gibi başından kavuğunu oynatarak parlar, bağırır:

— Kadın, ben senin bildiğin hocalardan değilim. Esma çekerim, koca taş yapıları zıngır zıngır yerinden oynatırım. Bana hiç bir kul, hiç bir şeytan, hiç bir cin karşı gelemez. Hepsini buyruğuma alır, baş eğdiririm. Sevdiğin erkek Kaf dağının arkasında olsa birkaç saatta getirir, ayaklarına kapandırırım.

Kalfa Hanım göz yaşlarıyle bu Huddamlının olağanüstü güçteki varlığı karşısında kendinden geçerek diz üstü düşer, adamın ayaklarına kapanır:

— Aman efendim, ne olursa sizden olur. Bittim. Tahammüle takatım kalmadı. Beni kandırdı. Deli kahpe, ben de haşa huzurunuzdan dışarı, bir kere şeytana uymuş bulundum. Sonra benden yüz çevirdi.

— Birkaç günde gelip sana nasıl yalvaracak görürsün. Önce senin yıldızına bakacağım. Babanın adı?

— İsmail...

— Ananınki?

— Hanife.

— Kendi adın?

— Suzidil...

— Doğum tarihin?

— Bilmiyorum.

— Aşağı yukarı yaşın kaç?

— Bilmem otuzuna bastım mı?

— Peki, ben yıldızlara bakar, yaşını çıkarırım. Sevdiğin erkeğin adı?

— Ali Bekir...

— Bu Ali Bekir kaç yaşındadır?

Suzidil Kalfa kızarıp bozararak âşıkını büyütmek için uygun bir yaş düşünür. Nihayet çocuğa şu iftirayı atar:

— Bol bol yirmi altısında var...

Oğlanı daha fazla büyütmeğe, yalanını yüzüne vurur korkusuyle Huddamlının buluş gücünden çekinir. Fakat hocada zekâ, keramete kıç attıracak derecede... Kalfanın ellisini geçmiş olduğunu hiç bir keramete muhtaç olmadan suratından anlar. Henüz otuzuna bastığını pek zorlukla söyleyebilen Suzidil'in kendi yaşından yaptığı büyük çıkarma ölçüsünde oğlanın yaşını artırmada bulunduğunu derhal anlar. Bunun için hemen hemen torunu yerinde bir çocukla sevişmeğe kalkışmış bulunduğunu anlamakta zorluk çekmez. Yaşta büyük olduğu kadar zavallının akılca da küçüklüğünü, terelelliliğini görür. Onu kolayca tüyleri yolunacak bir kaz yerine kor. Kalfa iyi saatta olsunlara epeyce harçlık bırakarak üç gün sonra yine gelmek üzere hocanın evinden çıkar. Belirli gün gelince yine gelir. Herifi pek öfkeli bulur. Huddamlı köpürerek yıldızlardan çıkardığını şöyle söyler:

— Yıldızlarınıza baktım. Ali Bekir'in yıldızı Akrepten Yay burcuna atlamak istemiş. Şeytana yakalanmış.

İyi saatta olsunların eline geçmiş. Bütün damarlarına ecinli dolmuş. Şimdi kurtulmak için dört yana çabalanıyor. Bu delikanlının vücudunu kötü ruhlardan kurtarmak pek zor. Çünkü cinler güzel, genç kız şeklinde görünerek onu büyülüyorlar.

Kalfa Hanım dövünerek:

— Aaa anladım, şimdi anladım Hoca Efendi... O uğursuz Pervin de cinlere karışmış olmalı ki, ikimizin arasına girip de oğlanın yüzünü benden kendine doğru çevirmeğe uğraşıyor.

Hoca böylece Kalfayı söyletip birçok sırrını öğrendikten sonra iyi saatta olsunların adına ve hesabına kadını iyice tırtıklar, soyar durur. Onu Huddamının baskısı altında sızdırdıkça muskalar, tütsüler, şerbetlerle beraber şu öğütleri verir:

— Sevgilin cinlerin elinden kurtulup da Akrepten Yay burcuna atlayıncaya kadar sabret... Son tahammülünle dişini sık. Gidip yalvarma, yüzüne bakma. Surat et... Ben Esma çekerek onun vücudunu kötülüklerden temizler ve sonra Huddam kuvvetiyle getirip senin ayaklarına kapandırırım. Eğer dediğimden başka türlü hareket edersen kendin berbat ve harap olursun. Beni de çok uğraştırırsın...

Kalfa, hocanın verdiği muskaları takıp tütsüleri yakarak, şerbetleri içerek ve öğütlerini yerine getirerek Ali Bekir'e görünmüyor. Istıraplarından hiç renk vermiyor, Huddam kuvvetiyle oğlanın bir gün gelip:

— Aman efendim, ben ettim sen etme... Pişmanlığı ve yalvarışlarıyla ayaklarına kapanacağını inançla bekliyordu...

Konaktaki haller bu ortamda iken bir gün Paşa süzük gözler ve iltifatlı bir yüzle Kalfayı odasına çağırdı.

Suzidil'in birdenbire yüreği oynadı. Çünkü Paşanın halinde olağanüstü bir şey seziliyordu. Bu kadar yıl sonra acaba yine Kalfaya ilânı aşk mı edecekti? Huddamlının büyüleri Ali Bekir'den önce Paşayı mı tuttu?

Konağın görgü kuralları gereğince efendisinin karşısında el pençe divan durdu. Paşa en tatlı sesiyle:

— Suzidil, biraz daha yaklaş. Söyleyeceğim şey şimdilik aramızda gizli kalması gereken önemli bir meseledir...

Kalfanın yüreği hop, hop, hop attı. Paşa bütün ihtiyarlığının süzülüşü ve tatlı diliyle devam etti:

— Suzidil Kalfa, seni gayet nazik bir işe memur edeceğim. Bunu başarmak için bütün çabalarını, bütün zekânı, seziş gücünü göstereceksin...

Kalfa Hanım eğilip bir temenna ederek (Selâm vererek):

— Emir Efendimizindir. Elimden geldiği kadar çalışırım.

— Pervin'i odalık almak istiyorum.

Bu hiç beklenmedik cümle karşısında Kalfa Hanım eski terbiye ve usullere uymak geleneğinin tersine ağzından birkaç defa:

— A a a...

Şaşkınlık sesini çıkarmaktan kendini alamadı. Paşa yerinden ağır bir kımıldanışla kaşlarını çatarak:

— Sözümde bu kadar şaşacak ne gördün?

Kalfa Hanım Paşanın beyaz patiska gecelik takkesi altında morarak çürümeğe yüz tutmuş çok geciken bir meyve bayatlığıyle buruşmuş suratına, kirpi gibi gözlerine doğru uzamış kaşlarına, yetmiş yılın yorgunluğu toplanmış, fersiz, ölgün, durgun gözlerine, bir tel siyahı kalmayan bembeyaz bıyıklarına, sarkmış avurtlarına, iri bir kütük ağırlığıyle kamburlaşmış koca vücuduna baktı, baktı. Ali Bekir'le sevişmesinde kendini

ona denk on beş yaşında bir kız gibi körpe buldu ve hoş gördü. Lâkin Paşanın suratındaki bu incelemesini ve araştırmasını ne kadar haklı olsa söyleyemezdi. Bunun için şaşkınlığına bir zorlu sebep bulmak için dedi ki:

— Efendim bağışlayınız. Bu sözünüze karşı şaşırdım. Çünkü Pervin'i yüksek müsaadeleriniz üzerine Ragıp Beyefendinin odalıklığına hazırlıyorduk da...

— Evet, öyleydi. Lâkin bazı sebeplerden bu kararımı değiştirmek gereğini duydum.

— Ferman Efendimizin...

— Bak Suzidil, işi sana biraz anlatayım. Bizde servet yavaş yavaş suyunu çekiyor. Küçük oğluma kendi dengim fakat benden çok zengin vezirlerden birinin kızını almak istiyorum. Şimdi bu soylu evlenmeden önce çocuğun koynuna bir odalık korsak birçok dedikoduyu üstümüze çekmiş oluruz. Kimse kız vermek istemez...

— Pek güzel düşünüyorsunuz efendim.

— Oğluma Pervin'den güzel, hem pek zengin, âdeta bir Karun kızı alacağım.

— İsabet buyrulur efendim...

İhtiyar Paşa meselenin en pürüzlü yerini bir iki cümle ile bir çırpıda düzeltmek için altın bilezikli, kehribar ağızlığına en nefis kokulu tütünden yapılmış bir sigara geçirdi. Kalfa hemen koştu. Tabla tutarak bir kibrit çaktı, sigarayı ateşledi. Paşa ilk yudumun dumanlarını kangal kangal savurarak:

— Bu kadar körpe bir kızı odalık edinmek arzusuna düştüğüme belki bir parça şaşarsın. Fakat düşün ki, erkeğin ihtiyarı olmaz. Bir erkek her yaşta istediği kızı odalık alabilir ve arzu ettiği ile de evlenir.

Paşa sigarasından bir nefes daha aldıktan sonra:

— Bak bana bu arzu nereden geldi... Geçen gün tahtaboşta Pervin'i gördüm. Kendini erkek gözlerinden uzak sanarak pek açık saçık çıkmıştı. Haspa ne kadar ser-

pilmiş. Göğsünde güzellikleri kabarmış, pazıları doluşmuş, gerdanı kaymaklanmış. Tatlılaşan bir turfanda meyve halini almış, içim çekti. Bu çiçeği doya doya kendim koklayacağım. Bu meyvenin eme eme özünü ben tadacağım. Fakat kız pek gençtir. Kim bilir şimdi onun hayalinde neler dolaşır? Belki beni zevkine uygun bir koca bulmaz. Emrime itaatsizliğe kalkışır. Böyle bir dik başlılık, inatçılık ederse sen onu kandır. Gereken emirleri ver, nasıl davranması gerektiğini anlat. Paşa döşeğine girmenin kurallarını öğret. Elmas, para, otomobil ne isterse, anladın mı Suzidil, ne isterse... Bu işi senden bekliyorum Kalfa... Haydi bakalım ne kadar kavrayışlı olduğunu ispat et...

— Fakat Paşa Hazretleri, affınıza sığınarak bir şey söylemek isterim.

— Söyle.

— Gülizar Hanımefendiyi gücendirmiş olmaz mıyım?

— Hayır, hayır...

— Gülizar cariyeniz Pervin'den çok yaşlı ve güzellikte ondan geri midir Efendimiz?

— Suzidil, gönlümün isteğine karışma. Bilirsin ya her gün yiyen şekerden bıkar. Sen çeşni değiştirmekteki tadı bilmezsin. Emirlerimi noktası noktasına yerine getir sen... Pervin'i senden isterim. Kız itaatsizlikte bulunursa onu terbiye ederek döşeğime sokmak için sana her türlü yetkiyi veriyorum. İstediğini yapabilirsin. Döv, söv, bir yerlere kapat. Gülizar bu akşam Hisar'a misafirliğe gidecek. Bu gece Pervin'i senden isterim...

Kalfa Hanım, Pervin'i ezerek Ali Bekir'den ayırmak için bu fırsatı büyük bir kazanç bildi. Bütün zekâsı, bütün kavrayış gücüyle ve bütün kıskançlığının hırsıyla düşünerek:

— Yüksek müsaadeniz olursa bu hususta düşündüklerimi söyleyeyim!

— Söyle Kalfa...

— Efendimiz, Pervin hırçın, huysuz, densiz bir kızdır. Daha çocuk! Kusuruna pek bakılmaz. Bazen dik kafalılık eder, fakat her halde yavaş yavaş yola gelir. Bu ilginiz onun için ne büyük devlet... Lâkin toyluk bu ya efendim, belki bunu değerlendiremez. Birdenbire terbiyesizlikte bulunur. Kendisine bu hususta bir şey açmadan bu gece şerbetinizi Pervin'le göndereyim. İltifat buyurursunuz. Yüksek bir güzelliği olan yüzünüzde büyük bir çekicilik ve Ali Haydar heybeti vardır. Genç, yaşlı, hiç bir kadın devletlû arzunuza karşı duramaz efendim... Bir tatlı bakışınız, bir gülümsemeniz, bir okşayışınızla kızı büyülersiniz efendimiz...

Kalfanın bu piyazlarından Paşanın ağzı kulaklarına vardı. Çürümüş sevdasıyle körpe kızların kanlarına girmekte o, denemeler sahibiydi. Suzidil'in pohpohlamalarıyle erkekliğinden bir gurur duydu. Talihine güveni arttı...

24

ÖTEDEN beri Paşa kendisince tıpça bir gelenek olarak gece yatmazdan biraz önce mevsimine göre gül, turunç, çilek ve benzeri meyve şerbeti içerdi. Bu iç açıcı şurubunu beyaz, pamuk ellerden alarak güzel, körpe, melek yüzlere bakarak yudum yudum içmek alışkanlığındaydı.

Kalfa Hanım sevinçten etekleri zil çalarak Paşanın yanından çıktı. Artık Pervin'e karşı üstünlüğünü muhakkak biliyordu. Kızcağız, Paşanın yatağını kabul etse Ali Bekir'le aralarına bir kale duvarı örülmüş olacaktı. Kabul etmese gazaba uğrayarak, terbiyesi Kalfaya bırakılacaktı.

Gece şerbet zamanı Kalfa Pervin'i odasına çağırttı.

Kızcağız Paşanın kendi hakkındaki bu büyük ilgisinden habersiz, yine ihtiyar halayığın Ali Bekir'e dair bir sevda nöbeti tutmuş olması ihtimaliyle korkunç bir boraya göğüs germeyi göze aldırarak Suzidil Kalfanın karşısına çıktı. Fakat kart Çerkezin kinli yüzünde bora, fırtına belirtilerine karşılık tuhaf bir gülümseme vardı. Kızı yukardan aşağıya bir müfettiş gözüyle süzdükten sonra:

— Saçını başını topla. Arkana temiz bir ceket, ayaklarına çorap giy...

Kız bu emirlerden bir şey anlamayarak bel bel Kalfanın yüzüne baktı. Kadın devam etti:

— Yıl uğursuzundur. Bu yakınlarda başına büyük bir devlet konacak...

Pervin yine bir şey seçemedi. Kalfa söylüyordu:

— Bu akşam Gülizar Hanım konakta yok. Paşanın şerbetini sen götüreceksin. Bilinir ya, Paşa Efendimiz bu gece içkisini konaktaki en güzel kadının elinden almak merakındadır.

Pervin'in aklına yine hiç bir şüphe gelmedi. Gerçeği kavrayamadı. Çünkü o, Paşanın gelini olmağa adaydı. Bu koca adamın en küçük oğluna karşı olan sözünden o ak sakalıyla kendisinden yana vazgeçerek gelinliğini odalık yapmağa kalkışmasına kızcağız nasıl ihtimal verebilirdi?

Pervin yalnız Gülizar'ın yokluğuyle kendisine verilen konağın en güzel kadınlığı payesinden masumca bir kıvançla duygulandı. Kız bu gururla aynanın karşısına gitti. Kendisine gelecekteki kayınbabasının huzuruna çıkabilecek bir çekidüzen verdi. Caketini, çorabını giydi. Gerçek aranırsa Pervin'in en içten isteği, duygusu Paşaya gelin olmak değil Ali Bekir'e varmaktı. Fakat delikanlıyla birleşmelerine engel olan bin türlü belâlı zorluk ortadan kaldırılıncaya kadar Ragıp Beyin odalıklığı

adaylığını üzerinde taşımağı gerekli buluyordu.

Kilerci Kalfa bir gümüş tepsi üzerine kapaklı bir kesme billur bardağa konmuş soğuk şerbeti getirdi. Paşanın yatak odasının giriş yerindeki aralıkta tepsiyi kızın eline verdiler. Pervin tepsi elinde, başı önünde, görgü kurallarına tam manasıyle uyarak içeri girdi. Paşanın eli tepsiye uzanabilecek bir yere kadar ilerledi. Odanın süslülüğünün, temizliğinin tersine Paşa etrafına bir insan bayatlığı, bir ihtiyarlık kokusu saçıyordu. Koca adam, üzerine ince yemeni sarılı gecelik takkesinin altında uzun ak kıllar bürümüş suratıyle, belinden kuşakla boğulmuş parmak dikişli ipek hırkasıyle bir genç kız için hayli korkunç bir şekil almıştı. Şerbetin yudumları ağır ağır boğazından aşağı giderken sönük gözlerini baygın baygın genç halayığa dikti. Kızcağız önüne bakıyordu. Bu süzüşten, bu bakıştan Paşaya öyle bir cinsel isteğin verdiği yürek çarpıntısı geldi ki, beş altı yudumdan sonra şerbet boğazından gitmedi. Yarısına kadar içemediği şerbeti geri verdi. Sesinde arzusunun titreşimleri dalgalanarak:

— Pervin, tepsiyi oraya, masanın üzerine koy da gel terliklerimi çevir... dedi.

Halayık aldığı emri yapmak üzere ilerledi, tepsiyi masanın üzerine bıraktı. Lâcivert kadife üzerine ipek işlemeli, al atlas içli hantal terlikleri eğilip de çevirirken Paşa onu birdenbire iki koltuğu altından yakalayarak kendine çekti. Kız önce bunu babaca bir kucaklama sandı. Lâkin ihtiyarın geçkin bir turşu kokusuyla ağır nefesler saçan dudaklarıyle kendi ağzını aradığını, vücudunda meydana gelen uyanıklıkları, çenesinden aşağı sicimlenen salyalarını, gözlerinin kayıklığını görünce zavallı çocuk tiksintiler içinde bunalarak şaşırdı:

— Paşa Baba ne yapıyorsun? Ayıp değil mi? Bırak beni... Ölürüm de sana teslim olmam... sözleriyle derin

bir ürperme içinde bu eski kapandan kurtulmağa çalıştı.

Paşa yetmiş yaşının bütün kendini kaybettiren aşkıyle baygınlıklar içinde, şiddetli arzu titremeleriyle:

— Aman Pervin, kaçma yavrum. Ne istersen emret. Sana dünyaları vereyim. Seni yıldızlara uçurtayım... cümleleriyle kesik kesik yalvarıyor. Kızcağız gittikçe artan tiksintilerini gizlemeden:

— Bir şey istemem. Allah belânı versin. Utanmaz pinpon... sözleriyle efendisini alabildiğine küçülterek, aşağılatarak yumrukluyor, tekmeliyordu. Damarlarında gençleşmeğe, depreşmeye uğraşan durgun bir kanın geçici parlayışıyle Paşa titrek kucağından kızı kaçırmamağa çabalar, kız kurtulmak için bütün bulantılı iğrenişleriyle didişirken ihtiyar kütüğün genç fidanla kuvvetleri hemen hemen denk geliyor, kavga uzuyor, Paşa yalvarmalarla yerlerde sürünürken Pervin hakaretlerin üst perdelerine çıkıyordu.

Kalfa Hanım, damadın zaferini ev halkına duyurmak için zifaf kapısında bekleyen bir Yenge Kadın haliyle, büyük bir dikkatle odanın giriş yerinden kulağını içeriye vermiş, Paşa kızın nefeslerini sayarcasına olanı biteni dinliyordu.

Birdenbire «patt» diye bir düşme duyuldu. Galiba Paşa bu güreşte ağır vücudunu tutamayarak yıkılmıştı. O iri gövdenin bu çöküşünden hemen pek az sonra Pervin kafesinden kaçan bir kuş hızıyle dışarı fırladı. Kalfa bulunduğu yerde kızı yakasından kavrayarak durdurmak istedi. Lâkin Pervin bu gereksiz yengenin buruşuk avurduna bir yumruk atarak elinden kurtuldu. Konağın öbür ucuna doğru uçtu. Kalfa şimdi fena halde şaşırdı. Suratının acısına mı yansın? Kendini bilmeyen kızın arkasından mı koşsun? Bir külçe gibi halının üzerine yayılan efendisinin yardımına mı yetişsin?

Kalfa böyle kararsız düşünürken içerden Paşanın

iniltisini işitti. Şaşkınlığı geçti. Hemen onun yanına koştu. Gözler cinsel isteğin can çekişinde, aralık ve salyalı ağız biraz çarpık, surat kıpkırmızı, velinimet halının ortasına pestil gibi serilmiş. Nefesi nefesine yetişmiyor. Hemen gidiyor, gitti gibi bir şey...

Kalfa haykırır, koşuşurlar. Hemen belinden kuşağı, göğsünden düğmeleri çözerler. Gül sirkeleri, lokman ruhları, kolonyalarla zavallının yorgun damarlarını oğarlar. Gergin sinirleri yatıştırmağa uğraşırlar. Limonlar koklatırlar. Doktorlar çağırtırlar. Hekimler hastayı dikkatle muayene edip böylesine heyecanlanmış olmasının sebebini anladıktan sonra mesleklerinin bütün inceliği ve sanatlarının bütün nezaketiyle Paşanın yaşı gereği böyle cinsel heyecanlara, üzüntülere gelemeyeceğini ve Tanrı yardımıyla bir felç tehlikesi atlatılmış olduğunu anlatırlar.

Bu ihtiyar horoz pek körpe bir pilice karşı mevsimsiz kabarmak istemesinin tehlikesini bu seferlik böyle geçirir. Lâkin koca Paşa, cinsel istekleri yoluna kurban gitmeğe hayatını adamış gibi, doktorların sözlerinden aklını başına almaz. Belki ikinci defada başarırım ümidiyle kızın elinden bir şerbet daha içmek sevdasına düşer. Fakat Pervin, Çerkez inadının bütün saralarıyle tepinerek Paşa babaya şerbet götürmeye artık tövbe ettiğini, boğazına kadar dünya malına, mutluluğuna boğsalar velinimetin terliklerini çevirmeyeceğini en kesin ifadesiyle anlatır. Bu inatçı kızın gönlünü etmek için araya ricacılar, öğütçüler konur. Kalfa Hanım suratına yediği yumruğun hakaret ve acısını bağışladıktan başka Paşanın kağşamış kucağını şenlendirmesi için kızın eteğini öpmelere kadar tenezzül eder. Asî Pervin'i yola getirmek kabil olmaz. Beri taraftan velinimet de arzusunu yenemez...

Kalfa Hanımla Kâhya Kadın, halayıkların hocası

Fethiye Hanım, kızı kandırmağa memur edilirler. Her birine çarşaflıklar, elbiseler, paralar vaat edilir. Kızın elini bırakıp eteğini, yüzünü bırakıp ayağını öpenlerin haddi hesabı yok... Her biri bir türlü alçalışla yerlere eğilip yalvarıyorlar...

Kâhya Kadın bütün iki yüzlülğünün tatlı yalan ve kandırıcılığıyle dudaklarını süsleyerek:

— Kaydi güzelim, haydi elmasım, haydi sultanım, başına konan devlet kuşunu ürkütme... Hanımefendi olacaksın. Kullar, halayıklar karşında el pençe divan duracaklar. Emir, kumanda hep senin... Bu mutluluğu tepme kızım...

Pervin bütün tiksintisiyle haykırarak:

— İstemem... Kuşu da, mutluluğu da, Paşası da ak sakalıyla beraber yerin dibine girsin...

Ricacılar hep birden:

— Aaaa sus... O nasıl lakırdı? İnsan velinimetine karşı böyle nankörlükte bulunur mu? Sus yavrum... Sus, belki kulağına gider.

— Gitsin... Ben onun yüzüne karşı söylerim. Korkum yok. Öldürünüz beni. İstemem o pinponu...

Hepsi elleriyle kulaklarını tıkayıp canavar görmüş gibi ürkek suratlarla birbirine bakışarak:

— A a a ağzından yel götürsün. Nasıl lakırdı onlar? Tanrı'm akıllar fikirler versin. Hoca Hanım nefes ediver şu çocuğa... Onun zihnine şeytan bağdaş kurmuş...

— Tanrı'm size akıllar fikirler versin. Siz kendinizi okutunuz. Benim aklım fikrim yerinde çok şükür... Ben o muşmula herifin koynuna girmem...

— Sus kızım, sus. Bugüne bugün velinimetindir. Besleyenindir.

— Hay Allah'ım, onu velinimetler götürsün. Bıktım, usandım, yandım bu sözlerden... Velinimet, velinimet... Yediğin ekmeğin sahibi, besleyenin... Sağlık selâmetle

bu konağa gelmeyeydim... Gelmez olaydım... Elbette Tanrı bir taraftan rızkımızı verecekti. Aç oturacak değildim ya...

— Kızım Pervin, kendine gel. Ağzından çıkanı kulakların işitmiyor. Cahilsin. Bir gün aklın başına gelir, eyvah dersin... Düşün yavrum. Şöyle bir gözünün önüne getir. Kulaklarında pırlanta küpeler, kollarında mücevher bilezikler. Her tarafın ipekler, elmaslar içinde...

Pervin duyduğu bulantıların belirtilerini yüzünde göstererek:

— Susunuz karılar, artık yetişir. İstemem diyorum. Onun elmaslarını, bileziklerini, mücevherlerini kaldırır kaldırır kel kafasına, koca burunlu buruşuk suratına birer birer fırlatırım. Elverir Hanımlar, kusturmayınız beni... Can kurtaran yok mu?

Bu sözler saçılırken hep kulak tıkıyorlar, bu kelimelerin sanki manalarından uçuşan çirkin şeyleri görmemek için göz yumup yerlere kapanıyorlardı.

Pervin'in bu ardı arası gelmeyen karşı durmaları, iğrenmeleri karşısında Paşanın ona olan hevesi, ateşi bir türlü sönmüyordu. Toy bir delikanlı gibi «Pervin'i isterim de isterim» makamını tutturmuş gidiyordu.

Kıza karşı rica, öğüt dönemi geçti. Şimdi baskılar, korkutmalar başladı. Fakat onun inadını hiç bir şeyle kıramadılar. Artık terbiyeni verme ve ceza zamanı geldi. Yine başa çıkamıyorlardı. O ince vücuduyle her baskı ve belâya karşı koyuyor, bütün bulantısıyle Paşanın kokmuş kucağına karşılık mezara girmeği üstün tuttuğunu bar bar bağırıyordu.

Nihayet Kalfa Hanım onu sürükleyip götürdü. Koca konağın ta bir köşesinde pencereleri demir parmaklıklı, bir arşın ötesinde kalın bir duvar örülü bir taş odaya tıktı, kapısını kilitledi. Anuahtarını cebine koydu. Düş-

manı Pervin'in artık zindancısı olmakla ihtiyar Suzidil mutluydu.

25

KONAĞIN küçük oğlu Ragıp Adnan Bey çifte dadılar, çifte lalalar ve hoppala paşamla büyümüş, şımarık bir çocuktu. On sekizine girdi. Beş altı yaşındaki densizliklerinden hiç birini kaybetmedi. Şöylesine bir gençti. Paşa çocuğu olmasaydı, yüzüne karşı övmeler, koltuklamalar, dalkavukluklar, yalanlar, yüze gülücükler, pohpohlar içinde büyümeseydi belki bazı erdemlere malik olabilirdi. Ona eşsiz güzelsin, benzeri bulunmayan dâhisin, bilginsin demişlerdi. Her gün kulakları bu şişirmelerle dolan bir insan, toy bir paşa çocuğu değil her kim olsa kendinde bu niteliklerin, bu herkeste olmayan üstünlüklerin varlığına inanmaktan nefsini kurtaramaz...

Mekteplere gitti. Özel hocalardan okudu. Dersini isterse ezberler, isterse ezberlemezdi. Ona bir şey belletmek için en ufak bir baskıda bulunmak, yahut yıl başında imtihandan çevirmek kimsenin haddi değildi. O, öğrendiği, öğrenmediği derslerden eşit olarak tam numaralar, aferinler alır, her mektepten yaldızlı diplomalarla çıkardı. Ta bebekliğinden beri onun her tutturduğu şey hemen yapılmak, her arzusu yerine getirilmek ta anasından babasından en ufak hizmetlilere kadar bütün konak halkınca birer kutsal görev hükmündeydi.

Pervin daha dokuz on yaşındayken Ragıp Beyefendiye:

— İşte bu güzel Çerkez kızı senindir! dediler.

Çocuk önce babasının bu armağanına, küçük halayığın aşırı güzelliğine pek önem vermedi. Çünkü arzu edebileceği hangi kadın Ragıp Beyefendinin değildi ki, Pervin olmasın?... Hatta odalık adayını daha şimdiden her emrine, her baskısına esir gibi boyun eğdirmek için ona

karşı sert bir erkek tavırları bile takınmıştı. Fakat karşılık olarak Çerkez kızı dandini Beyin bu avur tavurlarına hiç önem vermedi. Bu adaylıktan memnun görünmedi. Kız onun bu kabalıklarına karşı kayıtsız, tok ve hatta bazen dik başlı görününce güzelliği kadar nefsine gururu bulunan bu garip yaratığı günden güne Küçük Bey daima artan bir aşkla sevmeğe başladı. Lâkin bu muhabbetini kıza karşı göstermeği, ağzına almağı onuruna yediremediği gibi başkalarına açmayı da büyük bir zaaf sayıyor, yalnız kalbinde saklıyordu.

Pervin'in Ali Bekir'le sevişmesinden bir şey sezinlememişti. Kalfa Hanım bu işin ailece olağanüstü nezaketini bildiğinden konakça yayılmasına engel olmak için çok uğraşmıştı. Çünkü kızın bu büyük cinayeti duyulursa gazaba uğrar, konaktan çıkarılır. Ali Bekir de her felâketi göze aldırarak onu izlemekten çekinmez. Bu suretle Kalfa Hanım oğlanı yanından, elinden kaçırmış olur.

Fakat Paşanın Pervin'e ilânı aşkı, kızın şiddetle, tiksintiyle reddedişi konakça pek gizlenemedi. Kulaktan ağıza fıs fıslar, manalı gülümsemeler, türlü yorumlar devam ediyordu.

Büyük Hanımefendinin, Gülizar'ın daha başka odalıkların birbirlerine karşı bir çeşit politikaları, birbirinin sırlarını öğrenmek için aralarında kullandıkları hafiyeleri, kendilerinden yana olanları, hık deyicileri, fedakârları hatta gönüllüleri vardı.

Gülizar Hanım gece misafirliğinden döndü. Derhal Paşanın hıyanetini, Pervin'e karşı olan yenilgisini tellendire pullandıra anlattılar. Ak sakallı bir adamın yetmişinden sonra bu gönül maceraları, bu sevda krizleri neydi? Gülizar bu dedesi yerindeki göçkünü koca diye sevmiyor, asla kıskanmıyor, fakat kendi gibi genç yaşında kadınlık hazlarınca nefsini bu pipona feda etmiş,

âdeta bütün doğal haklarından geçmiş güzel bir kadının üzerine ihtiyarın bu taşkınlıklara kalkışmasından dolayı onuru sızlıyor, pek canı sıkılıyor, etrafındakilerden ve bütün âlemden âdeta utanıyordu. Paşa bu defaki gülünç sevda çılgınlığıyle yalnız karılarını ve odalıklarını gücendirmekle kalmamış, küçük oğlunun odalıklığına ayırdığı miniminicik bir kızı zorla odalık yapmağa kalkışmakla yalnız babalık şanına aykırı değil, ahlâkça ve her bakımdan kötü, ayıplanabilecek bir harekette bulunmuştu.

Gülizar Hanım artık dayanamadı. Gitti Ragıp Beyi odasında buldu. Çocuk suratını sabunlamış, makineli usturayla çenesinin hafif tüylerini alıyordu.

Genç kadın canı içine sığmaz bir kırgınlıkla kenardaki bir koltuğu biraz ortaya sürdü, oturdu. Ve ateşli ateşli:

— Küçük Beyefendi, dedi. Buraya, yanınıza önemli bir adamı çekiştirmeye geldim.

Ragıp yüzünün köpükleri arasında gülerek:

— Hanımefendilerin zaten adam çekiştirmekten daha önemli ne işleri olabilir?

— Bu defaki suçlamamda haklı olduğumu Küçük Bey, sen herkesten önce kabul edeceksin. Her şeyden önce şu duayı edeyim ki, Tanrı seni ahlâkça Paşa babana benzetmek felâketinden korusun...

— Paşa babama karşı bu ateşlenmenizin sebebini söyleyivereyim mi?

— Hadi söyleyiver bakayım Paşa oğlum...

— Mutlak koca kahraman üstünüze bir daha evleniyor...

— Tastamam üstüne vurdun. Fakat bu defa kimi almak istediğini pek kolay bilemezsin...

— Paşa babamın huyunu, seçme zevkini bilirim. Kız oğlan kız olacak, on beşini geçmeyecek. Gül yüzlü, konca

dudaklı, ay kaşlı, servi boylu... Ve sonra ve sonra eski divanların şairane nitelemelerine tıpatıp uygun olacak.

— Aşk olsun Ragıp Bey... Hele şimdi de adını açıkla... Üstün zekânı iki avucumla alkışlayayım.

— Şu kırmızı saçlı körpe turunca benzeyen Dilârâ'yı...

— Hayır.

— Şu levent endamlı Boşnak kızı Nazperver'i...

— Geç... O da değil.

— Ya hangisi? Durunuz bakayım....

— Üzülme Beyim, ben söyleyivereyim. Hiç aklına gelmeyen birini... Yüksek adayınız Pervin'i...

Ragıp Adnan hemen elinden usturayı fırlatıp genç üvey annesinin karşısında iki yumruğunu sıkarak:

— Yok, Gülizar Hanım, böyle soğuk şakadan hoşlanmam...

Gülizar kahkahayla:

— Şaka mı, zavallı çocuk?!. Senin dünyadan haberin yok. Ben konakta yokken Pervin'le Paşa babanın arasında ne sahneler geçmiş. Babanız torunuyle taze bir gerdeğe daha girmek istemiş. O küçük halayık Paşa Efendimizin bunak kafasına bir iki yumruk, koca karnına bir iki tekme indirmiş. Şimdi kızcağız hapiste bu cinayetinin cezasını çekiyormuş. Kalfa Hanım onu taş odaya tıkmış, kapısını kilitlemiş. Anahtarı iple boynuna asılı...

Ragıp Adnan ne yapacağını bilmez bir öfkeyle henüz tıraşını bitirmediği çenesinin sabunlarını silip havluyu yere fırlatarak:

— Paşa babamın bu hareketlerini nasıl ayıplayacağımı bilemiyorum. Buna delilik demek az gelir. Cinayet demek kuvvetsiz düşer. Dünyada artık kadın mı kalmadı ki Pervin'e el uzatıyor? Bu kız babamın isteği ve seçimiyle benim odalıklığıma ayrıldı. Ya benim Pervin'de

gönlüm varsa? Hiç ayrılık kabul etmez bir aşkla, ateşle ona yanıyorsam?... Kızı benim kollarımın arasından kendi döşeğine çekmekle ne büyük felâketlere sebep olacağını düşünmüyor mu? (Parmaklarının çengelleri arasında koparacak gibi saçlarını çekerek) Vallahi şimdi deli olacağım...

— A zavallı çocuk! Saçlarını yolmak değil ya, bir tabanca kurşunuyle kalbini delsen onun böyle zevkine, cinsel isteğine ait hususlarda yine Paşa babanı kendine acındıramazsın. O, senin, benim, Pervin'in gönlümüzü, aşkımızı, gençliğimizi, hiç bir şeyimizi tanımaz. Yalnız kendi nefsini bilir. Hepimizi kendisinin yetmiş yıllık porsuk iştahı uğrunda kurban eder. Bizi öldürür. Cesetlerimizin üzerinden yürür geçer. Hiç çekinmeden, üzülmeden bir genç kızın koynuna girer. (Acı acı gülerek) Ben doğru söylerim. Paşa babanı koca saymam ki... Sayamam ki, onu başka kadınlardan kıskanayım. Fakat artık elâlemden utanıyorum...

Ragıp Adnan genç Gülizar'ın bu acı kahkahalarına katılarak:

— Aferin Pervin... Aşk olsun ona... Mert bir kızmış. Babamın ak sakalına iki tokat da benim için indireydi...

Birdenbire içeriye Mebrure Hanımefendi girer. Zayıf, soluk yüzü öfkeden pembeleşmiş, her tarafından kırgınlık, güceniklik titremeleri taşarak oğluna hitap eder:

— Ragıp, duydun mu rezaleti? Senin şu genç yaşında yapmadığın çapkınlıkları baban yapıyor. Pervin onun gelini demekti. Paşa için bunamış demekten başka bir söz bulamıyorum. Yiyor, içiyor, kuduruyor... Söyletmeyiniz beni, bu yaşta bilmem nesini düşünmekten, onun havasına gitmekten başka işi gücü yok. Kaderi yardım edip de bir nezarete daha geçerse artık memleket böyle adamlardan hizmet beklesin.

Gülizar: — Pek doğru söylüyorsunuz Hanımefendi. Gelini yerine koyduğu bir damla kıza göz attıktan sonra artık ben onun öteki çabalarını, insanlıklarını tefe kor da çalarım. Önce Paşamın kendi konağı içindeki kötü yönetime, aile üyeleri arasındaki geçimsizliğe baksınlar. Biz birbirimize karşı neyiz? Ortak üzerine ortak, üvet ana, üvey evlât... Söyleyiniz Hanımefendi, siz beni sever misiniz? Nezaket için seviyorum diye seksen kere yemin etseniz yine de bu sevginize beni inandırmak kabil midir? Kalbinizin içindeymişim gibi biliyorum, sizin beni sevmediğinizi, sevemeyeceğiniz biliyorum. Ben doğru sözlü bir Çerkezim. İşte söylüyorum, ben de sizi sevmem ve sevemem. Çünkü siz benim bütün mutluluklarıma ortaksınız. Siz tepemde varken ben bir aile anası olamam. Bütün kadınlık haklarımı sizinle ve daha üzerimize gelecek ortaklarla bölüşmeğe, paylaşmaya mecburum, mecburuz... İstemem efendim, bana Paşa karılığı gerekli değil. Çöpçü karısı olayım, evimin bir hanımı olayım. Şimdi Ragıp Bey beni sever mi, sevmez... Çünkü üvey ana sevilmez. Ben onu sever miyim? Hayır... Çünkü üvey evlât sevilmez. Artık bu fatura üzerine düzülmüş bir aile üyeleri arasındaki samimîliği siz düşünün. O konaktan, o bucaktan iyilik bekleyiniz... Paşa kocamıza, Paşa efendimize, Paşa babamıza gelince onun bizi hiç sevmediği işte meydanda... Bizim için bir muhabbet, bir içtenlik, şefkat kaynağı olması gereken onun kalbinde bu yaşta gençlerin bile yüzlerini kızartacak hava ve hevesten başka bir şey yok. Eğer o adamda bir parçacık babalık duygusu olsaydı, gelini yerine koyduğu bir kızcağıza saldırmağa kalkar mıydı? Gel de böyle adamlardan iyilik bekle, aile geleceği için mutluluk um... Buna koca de... Baba de, Paşa de, de, ne dersen de... Bunlar

nefisleri yoluna her şeyi feda, her şeyi kurban ederler. Başka şey düşünmezler.

Ragıp: — Susunuz Gülizar Hanım, susunuz. Vallahi beni insanlığımdan iğrendiriyorsunuz.

Gülizar: — Ragıp Bey, sizin de şu saattaki lakırdılarınızın hiç birine inanmam. Üç gün sonra siz de Paşa babanızın bir eşi olacaksınız. Bu yaşta odalık almak ne olacak? Bugün Pervin'i alacaksınız. Yarın Fikriyar'ı, öbür gün Ebrukeman'ı, daha öbür gün Çeşmifelek'i... Söyletmeyiniz beni. Yirmi beş yaşına gelmeden döşeğiniz kız oğlan kızların kanlarıyle salhaneye dönecek. Daha sonra siz de evlâtlarınız hakkında aynı şefkatsizliği, aynı duygusuzluğu göstereceksiniz. Onun eşi bir Paşa baba olacaksınız...

Ragıp Bey biraz bozulup kızararak:

— Siz beni bilmiyorsunuz Gülizar Hanım. Ben öyle vicdansızlıkları kabul etmem.

Gülizar: — Ben sizi de, babanızı da, annenizi de, kardeşlerinizi de bilirim. Bizi birbirimizden fazla dışardan kim tanıyabilir? Allah versin de Paşa babanızdan daha değerli bir aile babası olunuz. Fakat şimdi her şeyden önce bize düşen bir görev var, onu yerine getirelim. Pervin'i hapisten kurtaralım. Bu rezaleti kapatalım. Yine zavallıcık kıza sizin odalıklığımızın adaylığı geri verilsin. Her şey örtbas olsun...

Ragıp: — Evet, benim düşündüğüm de tıpkı böyle.

Mebrure Hanımefendi ümitsiz bir şekilde alnını avucunun içinde sıkarak:

— Ne yazık ki, meseleye düşündüğünüz şekli vermek sandığınız kadar kolay değil.

Ragıp Bey sinirli bir telâşla:

— Neden anneciğim?

— Çünkü Paşa baban Pervin için tutuşmuş çıra gibi yanıyormuş. Ta Kalfadan tut da Hoca Hanıma kadar

etrafındaki çanak yalayıcı kadınlara kızı kandırtmak için vaat etmediği şey bırakmamış. İlle de Pervin bana baş eğecek diyormuş. Ve hatta şu saatta size karşı bile adını gizlemek zorunda olduğum bir dost bana dedi ki, Ragıp, Pervin'e olan sevdasından artık vaz geçsin. Çünkü babasıyle böyle bir yarışmaya kalkışması kendi hakkında iyi olmaz. Eğer Daver Senai Paşa olayını bilmiyorsa ona anlatınız. Defalarca en büyük makamları kazanmış ve tastamam babası yaşta koca bir vezir tıpkı böyle genç bir halayığın gönlünü aralarında bölüşememekten dolayı oğlu Fatin Beyi evlâtlığından red ve mirasından mahrum etmiş. Çocuğa memur olarak çalıştığı yerden yol verilmiş. Babasının kinini çekmemek için kimseler zavallıyı korumaya, ona sahip çıkmaya cesaret edememiş, bütün hayatmca babasının tanımadığı, nefret ettiği, haksızlığa uğramış, zulüm görmüş bir insan olarak kalmış.»

Gençlik onurunun tamam can noktasından yaralanan çocuk tiksintiyle sarsılarak:

— Anneciğim, ne söylüyorsunuz? Bu iğrenç haksızlığın önünde hepimiz miskin miskin baş eğip oturacak mıyız?

— Uğraşacağız oğlum, fakat ben babanın huyunu bilirim. Bu hususta hiç söz dinlemez. Dediği dediktir. İş sevda damarına dokununca ne karısını tanır, ne evlâdını, ne de insanlığı...

Ragıp Adnan boşluğa doğru öfkeyle, kinle yumruklarını sıkarak:

— Ah bu babam olacak herif... Vallahi yok mu? Ben o alça...

Mebrure Hanım atılıp oğlunun ağzını tutarak:

— Sus, bugüne bugün babandır. Onun bu adîliğine karşı sen yüksek evlât olmak erdemini korumağa çalış...

Gülizar Hanım bir kahkaha koparark:

— Hanımefendi, boşuna böyle öğütlere kalkışmayınız. Oğlunuzun kalbine bir kere babasına karşı büyük bir kin girdi. Bu düşmanlık onun gönlünden öğütlerle çıkmaz. İş bu meselenin alacağı sonuca, vicdan ve adalete bağlıdır. Babasından bu dersi gören evlâttan büyük erdemler beklemeyiniz. Ragıp Beyin Paşa babasına karşı hıncı var da benim yok mu? Sizin yok mu? Bu meseleden bizim onurlarımız da kanamıyor mu? Ben körpe ve herkesin söylediğine göre güzel bir kadın, gençliğimi yetmişlik bir ihtiyarın tam bir bağlılık ve doğrulukla karılığına adayayım da o bu büyük fedakârlığı hiçe sayarak ve beni arzusunu söndürmeğe yeterli görmeyerek böyle haltlar yemeğe kalkmış, ben de hıncımı öyle bir çıkarırım ki... Hanımefendi, fırsatını bulunca siz de çıkarırsınız. Oğlu da... İşte bunun içindir ki, böyle kırk ortak, bilmem ne kadar birbirine zıt üvey evlâttan meydana gelmiş bir aile fertleri arasında içtenlik, mutluluk ve hatta insanlık olamaz...

26

VEKİLHARÇ Abdullah Neyir Efendi muhabbet tılsımını Ali Bekir'den çalmış ve bu mübarek muskanın felsefesi veyahut tüzüğü hükmünde bulunan: «Utanma, sıkılma, saldır...» dan ibaret üç buyruğu da ezberlemişti. Gönlü hangi kadını severse bu üç buyruğa göre hemen rampa edecekti.

Fakat onun kadından önce sevdiği bir şey vardı: Para... Önce Hanımefendinin gönlünü çalmayı başarırsa sonra küme küme para aşırması kolaylaşacaktı. Hanımefendi Vekilharcın kaba sakalına, badem gözlerine bir vurulsun, Abdullah Neyir Efendi bu sevişmeden alacağı cesaret ve kuvvetle harcamalar defterindeki yüzler, binler sırasına birer sıfır eklemeyle Adnan Şem'i Pa-

şaya, kendi çıkarına, ağır ağır iflâs ettirebilirdi. Hanımefendinin bayat, kuru, buruşuk gönlünde işte böyle bir hazine gömülüydü.

Haremin israfından şikâyet etmek için bazı buluşma ricasında bulunur, Hanımefendi sırmalı maşlahını giyip başına bürümcük örterek Vekilharcını mabeyn odasına kabul eder ve söylediklerini dinlerdi.

Abdullah Neyir Efendi buluşma hazırlığına başladı. Cihan pehlivanlığına çıkan Avrupa boksörleri gibi vücudunu çelikleştirmek için bu önemli güreşten önce biftek, fileto, taze yumurta, havyarla birkaç gün damarlarına kuvvet toplamağa başladı. Niyeti Hanımefendiye ilânı aşk değil onu yere vurmak için âdeta bir savaş açmaktı. Bu bir sevişmeden ziyade düşmanlığa benziyordu' Neye uğradığını anlamadan ilk torpilde kadına teslim bayrağını çektirmek planıyla işe girişecekti. Ve iş tamamıyle tasarladığı biçimde oldu. Hanımefendiyle buluşma şerefinin beşinci dakikasında Vekilharç tılsımın kutsallığına güverenerek utanmadı, sıkılmadı, saldırdı. İlk ravntta Hanımefendi sıfırı tüketti.

İsimce ve kanunca Adnan Şem'i Paşanın nikâhı altında bulunan Hanımefendi o günden sonra Vekilharç Abdullah Efendinin eline geçti.

Vekilharç, Hanımı daha ziyade kendine bağlamak ve düşüşünden dolayı muhabbetinin büyüklüğüyle avutmak için birinci güreşin ertesi günü çiçekli, yaldızlı, kabartmalı bir kâğıdın üzerine:

«Tende canım, gonca ağızlım»la başlar, kendi el yazısıyle Yenicami ağzı bir muhabbet mektubu yazdı. Zavallı kadın, bu mektupta, Paşaya bakınca taptaze bir genç, bir delikanlı sayılabilecek olan bu emrindeki adamın kucağına serilivermiş olmasından dolayı pişmanlığını giderecek, avutacak, içini açacak, bağlılık vaat eden çok sözler buldu.

Vekilharcın bu aşkı şüphesiz haince, korkunç bir iki yüzlülüktü. Fakat Hanımefendinin ona karşı parlayan sevdası içten oldu. Ali Bekir, Kalfa Hanım sevişmesinin ikinci şekli de bunların arasında başladı. Derviş Okyanus'un tılsımı konaktaki yakışık alsın almasın bazı gönülleri birbirine tutuşturuyordu. Vekilharç, Hanımefendinin üstün erkeği, gözdesi yerine geçti. Artık Abdullah Neyir Efendinin bir dediği iki olmuyor, çamaşırları içerde dikiliyor, içerde yıkanıyor, Paşanınkilerle beraber ütüleniyordu. Herif hafif bir nezleye uğrasa ıhlamurunu Hanımefendi kaynatıyor, kaşelerini kendi eliyle ağzına veriyor, terletiyor, çamaşırlarını değiştiriyor, perhiz yemekleri yedirtiyordu. Abdullah'a toz konduran tü kaka oluyordu...

Artık dumanı gizli tütmek ihtimali olmayan bu sevdayı, Hanımefendinin bu son turfanda tutkusunu konağın içinde hissetmeyen, ayıplamayan yoktu. Ayvazdan Paşaya kadar ahlâkça bozuk düzen giden bu süslü, bolluk içinde yüzen düşkünlük yuvasında herkesin birer zaafı, işlemeden duramadığı birer günahı vardı. Fakat yine de birbirlerini tenkitten, ayıplamadan geri duramazlardı.

Zavallı Ragıp babasının halini görüyor, anasının arkasından söylenen üstü kapalı sözleri, dedikoduları işitiyor, ne düşüneceğini, ne yapacağını şaşırıyordu. Anasını, babasını içinden yermekle ne çıkardı? Onları açık açık ayıplıyabilecek, azarlıyabilecek miydi? Hayır... Bu aldığı terbiyeye, evlâtlık görevine pek aykırı, pek adî, pek bayağı bir hareket olurdu. Bu çözümlenmesi çok zor aile meselelerini, tedavisi mümkün olmayan aile yaralarını deşmeğe uğraşarak düşünürken aklına üvey annesi genç Gülizar Hanımın şu sözleri geldi: «Saatı dakikası gelince ben de hıncımı öyle bir çıkarırım ki...

Hanımefendi fırsatını bulunca siz de çıkarırsınız, oğlunuz da...»

Genç kadının bu sözüne göre demek vakti, saatı gelmiş, annesi fırsatı bulmuş, Vekilharçla Paşa babasından hınç çıkarıyordu? Bu fırsata erince Gülizar da çıkaracaktı. Besbelli kendisi de... Öyleyse bu dünya bir fırsat dünyası demekti. Ahlâklı, ahlâksız olmak fırsata bağlı şeylerdi. Kendini gösteren fırsatları kaçırmağa razı olacak kadar ahmak olanlar ahlâklı kalabilirlerdi.

Bu sistem, ahlâk kitaplarının sözleri dışında hemen hemen genellikle izlenen, uygulanan pratik bir şeydi. Gözleri açık olanlar için bu pratik dersler yüz kitap okumaktan daha etkiliydi.

Bu aralık bütün konağın içine bir tılsım hikâyesi yayıldı. Ali Bekir erenlerden bir tılsım muskası almış, bu tılsım kimin üzerinde bulunursa âlem ona âşık oluyormuş. Tılsımı Ali Bekir'den Vekilharç çalmış. Herif, Hanımefendinin gönlünü bu kuvvetle elde etmiş. Ali Bekir, Kalfa Hammla Pervin'i bu büyü ile az daha kendi aşkından çıldırtacakmış...

Konağın içindeki genç, yaşlı bütün kadınlar bu tılsımın büyüsüne tutulmak merakıyle çıldırıyorlardı. Tılsım insanın gönlünü acaba nasıl çekiyormuş? Bizim gönüllerimizi de çekse de anlasak diyorlardı.

Bu tılsım masalına inanmayan, inanamayan yalnız Kalfa Hanımla Pervin'di. Çünk Kalfa Hanım kendi kendine:

— Ali Bekir tılsımı çaldırmış diyorlar. Fakat benim gönlüm hâlâ onda. Zincirlikuyu'daki Hoca bana, «Kendini naza çek!» demeseydi kaç defa gidip oğlanın ayaklarına kapanırdım, diyordu.

Bu söylentiyi hapsedildiği yerde duyan Pervin de:

— Tılsımla muhabbet mi olur? O kaba sakal Vekil-

harç seksen tılsım çalsa gönlümü çelemez!.. sözleriyle bu iddiayı redde uğraşıyordu.

Ali Bekir Pervin'i kurtarmak için Kalfa Hanıma baş vurup çok yalvardı. Fakat kadın oğlanın yalvarmalarını Zincirlikuyu'daki hocanın huddamına bağlayarak bütün direnişiyle kendini naza çekmeğe uğraşıyor, Ali Bekir de Kalfanın büyücü hocalara devamını ve onlardan aldığı öğütleri bilmediğinden bu kendini naza çekişi çaldırdığı muskayla beraber Kalfanın sevdasını kaybetmiş olmasına bağlıyordu. Tılsımı boynundan kaptırmakla Pervin'in de muhabbetini kaybetmiş bulunduğuna şüphesi kalmıyordu. Zavallı delikanlı o kadar üzgün ve ümitsizdi ki, tılsımı tekrar elde etmek için Vekilharca karşı vakit vakit cinayet arzularına düşmekten bile dimağını kurtaramıyordu.

Aziz Sakıp doğru mu söylemiş, şaka mı etmişti? Vekilharcı geçici olarak öldürüp boynundan muskayı geri alacak mıydı? Bu sefer onun işten dönüşü uzamıştı. Dört gözle onu bekliyordu.

Nihayet bir akşam genç eczacı geldi. Ali Bekir onu hemen odasına götürerek kapıyı örttükten sonra:

— Azizim, vaadini unuttun mu?

— Hangi vaadimi?

— Tılsım meselesini...

— Aklımda.

— Herifi nasıl öldüreceksen öldür. Bu işte dakika kaybetmek senin için büyük günahtır.

— Niçin?

— Çünkü vekilharç keratası Hanımefendiyi limanda işe yaramaz bir gemiyi batırır gibi torpilledi. Galiba kadıncağız birkaç dakikada günah deryasının dibine indi. Ne kadar genç bir eczacı, fen adamı, gerçekçi olursan ol, bu tılsımın kuvveti bence denenmiştir. Onu üzerimden aldırır aldırmaz o eski ateşli Kalfa derhal ben-

den yüz çevirdi. Ricalarıma önem vermiyor. Adı lâzım değil, başka bir kız seviyordum. Artık onun da yüzünü göremiyorum. Bu kuvveti Abdullah Neyir'in elinde bırakırsak iyice suyunu çıkarıp Hanımefendiyi posa bıraktıktan sonra, konakta, dışarda başka kadınlara saldıracak, o mendebur herif en güzel kadınlar üzerinde saltanat sürecek. Bu, kendi zararıma karşıdan seyredilebilecek, seyrine dayanılabilecek bir görüntü müdür? Aman kardeşim, vallahi üzüntüden öleceğim. Ne yapacaksan çabuk yap...

— Ali Bey, bu sallapati bir iş değildir. Vekilkarcın bir kulpasını bekleyeceğiz.

27

BU konuşmanın üzerinden ancak beş altı gün geçmişti. Aziz Sakıp Ali Bekir'in odasına koşarak:

— Arkadaş, büyük şansın varmış...

— Ne oldu?

— İş kulpasına geldi. Vekilharcı bugün geçici olarak öldürüp tılsımı kurtaracağım.

— Eğlenme.

— Eğlenmiyorum. Şimdi görürsün.

Genç eczacının konakta ufak bir laboratuvarı vardı. Boş zamanlarında burada bazı kimyasal deneyler yapardı. Ali Bekir'e dedi ki:

— Ben laboratuvara gidiyorum. Sen birkaç karış tel bul. Arkamdan oraya gel.

Ali Bekir teli buldu. Laboratuvara koştu. Aziz Sakıp rafta karıştırmakta olduğu şişeleri bıraktı. Teli aldı. Muayene ederek:

— İnceliği, kalınlığı uygun!.. dedi.

Kıskaçla teli birkaç boy üzerine kesti. Bu telleri yaylandırarak, birbirine bağlayarak yarım yumurta se-

peti gibi bir şey yapmağa çalışıyor, Ali Bekir de hiç bir şey anlayamadığı bu işi merakla seyrediyordu. Vekilharcı sokmak için bir kapan yapıldığına hükmetse o ayı herifin böyle küçücük bir şeyin içine sığabilmesi her türlü ihtimalden uzaktı.

Ali Bekir'in büyük merakını hatta şaşkınlığını gören eczacı:

— Ne o Ali Bey, yaptığımdan bir şey anlayamıyor musun?

— Asla.

— İşte bu küçücük tel kapanın içinde senin koca Vekilharcı öldüreceğim.

— Güm...

— Güm mü, değil mi şimdi anlarsın.

Eczacı yaptığı şeyi tamamladıktan sonra elinde Ali Bekir'e göstererek:

— Buna nikas (narkoz) maskesi derler. Kimin yüzüne geçirirsem derhal bayılır.

— Vallahi eğleniyorsun Sakıp. Bu sekiz tane aralık telin arkasında hiç insan bayılır mı?

— Bu böyle kalmayacak. Üzerine daha neler olacak? Bu maskenin aslı değil. Pek kaba bir taklidi... Fakat bununla da işimi görebilirim.

— Bunu Vekilharcın suratına nasıl geçireceksin? Herif müsaade eder mi? Şüphelenmez mi?

— Evet işte asıl mesele orada... Lâkin iş o kadar bir kulpasına geldi ki bu hususta da Derviş Okyanus'un ermişliği imdadına yetiştiğini görüyorum.

— Nasıl?.

— Abdullah'ın fena halde dişi tutmuş. Geçenlerde de böyle oldu da ben onun ağrısını şıppadak kestimdi. Bugün yine haber göndermiş. Gittim. Ağrıyı dindirmekliğim için yalvarıyor. Peki dedim. Bugün onu tütsüye koyarak esaslı bir tedavi yapacağımı söyleyip maskeyi

suratına geçirivereceğim. Haydi, beş on saniyede Vekilharcı koydunsa bul. Herif geçici olarak cavlağı çekecek. Ona Adnan Şem'i Paşa ailesinin en saygıdeğer kadınına sataşmayı gösteririm. Irz düşmanı edepsiz. Onu bir kere bayılttıktan sonra tılsımı almak değil, hadım etsem vallahi bir şeycik duymaz. Fakat bu istediğim çabukluk yalnız kloroformda yoktur. Etkisini artırmak ve hızlandırmak için ona klorur dethil karıştıracağım. Kloroformu önce, klorür'ü sonra vermeli.

Ali Bekir bu ecza adlarından kesin bir şey anlayamayarak dinledi. Aziz Sakıp tel maskenin üzerini bezlerle, pamuklarla kapladı. Ceplerine ağızları vidalı küçük iki üç şişe koydu. Gülerek:

— Ali, gel kapıdan seyret... Bak ayıyı nasıl bayıltacağım. Çağırdığım vakit hemen içeriye gir. Boynundan tılsımı aşıralım.

Genç eczacı yürüdü. Ali Bekir de pısır pısır, sine sine arkasından gitti. Aziz Sakıp, Vekilharcın odasına girince onu çenesi bir ipekli mendile bağlı, gözlerinden şıpır şıpır yaş damlar bir ıstırap halinde buldu. Adamı avutmak için yarı ciddî, yarı şaka tarzında:

— O o o o Abdullah Efendi, siz de hiç babayiğit değilmişsiniz. O ne o? Gözleriniz yaşarmış?

Hasta, avurdu yutamadığı iri bir lokmayla doluymuş gibi, zor anlaşılır ağır bir söyleyişle:

— Dayanılmıyor Beyim. Aman bu işkenceden beni kurtar.

— Şimdi, şimdi, merak etme...

Eczacı ufak bir pamuk parçasının üzerine ceplerindeki şişelerin birinden bir damla akıttıktan sonra ince bir mille onu ağrıyan dişin kovuğuna yerleştirdi. Biraz sonra sordu:

— Nasıl?

— Çok fark etti.

— Abdullah Efendi, bugün size esaslı bir tedavi yapmak isterim. Çıkartmağa hacet yok. Dişiniz bir daha tutmaz.

— Teşekkür ederim Sakıp Bey.

— Bütün dişlerinizi tütsüye koyacağım. Birkaç dakikalık bir iş. Ağrısı, sızısı, hiç bir yorgunluğu yok. Bana bir dakika teslim olmanızdan başka bir şey istemem.

— Baş üstüne Beyim, emret Paşam...

— Şu mindere arka üstü upuzun yatınız bakayım.

Vekilharç söylenen şekilde mindere uzandı. Aziz Sakıp onun başı altına ufak bir yastık yerleştirdikten sonra maskeyi yüzüne koydu. Cebinden bir şişe çıkardı. Adama yaklaşarak burun hizasına doğru maskenin üzerine sayı ile damlattı. O şişeyi koydu, bir başkasını çıkardı. Yine hesapla akıttı. Biraz bekledikten sonra maskeyi araladı, baktı. Vekilharçta gözler kaymış, renk uçmuş, nefes ve nabız ağırlaşmıştı. Dışarıya seslenerek:

— Ali, içeriye gel.

— Ne oldu?

— Oldu, bitti.

— Bayıldı mı?

— Bayıldı mı ne demek?

— Sakıp yavaş söyle, belki uyanır.

— Korkma... Enayi herif o kadar çabuk gitti ki, gel bak, ölüden farkı var mı? Yanı başında bir bando mızıka çalsa artık duymaz.

Ali Bekir odaya koştu. Yine maskeyi aralayarak ikisi beraber bu geçici ölünün sararmış yüzüne baktılar.

Ali Bekir: — Yamansın be Sakıp... Şimdi şu saniyede Abdullah Neyir Efendi Hazretleri nerededir acaba?

— Dünya ile öteki dünyanın arasında... Onu büsbütün öteye göndermek, yahut hayata geri çevirmek artık bizim elimizde...

— Sakıp, sana bir şey söyleyeyim mi?

— Söyle.

— Senin laboratuvardaki şişelerde de Derviş Okyanus'un tılsımı kadar hünerler var. Bu şişelerden sen bana birkaç tane versen, kullanmasını da öğretsen ben neler yaparım neler...

— Tılsımın yetişmiyormuş gibi bir de kimyasal, tıpça hokkabazlıklar mı yapacaksın? Fakat Ali, geçirecek vaktimiz yok. Herifi az bir süre için bayılttım. Bir ikinci doz vermek istemem. Haydi işimizi çabuk bitirelim.

Hemen Vekilharcın kravatını, yakalığını, göğsünün düğmelerini çözdüler. Ali Bekir elini soktu. Herifin sağ koltuğunun altına sallandırmış olduğu tılsım muskasını buldu. Başından, kolundan dolaştırarak çekti, aldı. Bu pek değerli şeyi saygıyla öperek yüzüne gözüne sürdükten sonra boynuna geçireceği sırada Aziz Sakıp:

— Ali, ver bana bakayım. Nasıl şeymiş o, bir göreyim.

Ali Bekir küçük bir kararsızlık geçirdikten sonra muskayı uzattı. Genç eczacı bu üçgen siyah meşini parmakları arasında bir süre dikkatle evirip çevirdikten sonra:

— Hayırdır inşallah. Bakalım benim üzerimdeki etkisi nasıl olacak? diye muskayı kendi boynuna geçiriverdi.

Ali Bekir'in beti benzi minder üzerinde yatan bayıltılmış herifin yüzü kadar uçarak:

— Sakıp, şakanın sırası değil. Ver muskamı...

— Veririm canım, yiyecek değilim ya... Sen şu herifin ceplerini karıştır. Bu fırsat her zaman ele geçmez. Bakalım son zamanlarda şu konakta çevirdiği ekonomik ve sevdaya ait entrikalara dair bazı belgeler elde edebilir miyiz?

Ali Bekir Vekilharcın yan veplerine elini saldı. Bir hayli kâğıt çıkardı. Minderin üzerine saçtı. Ev harcama-

larına, mutfağa, kilere ait olanlarını yine aldığı ceplere koydu. Bir hatıra defteriyle şüpheli gördüğü bazı kâğıtları seçti, aldı. Bunları kendi ceplerine yerleştirirken:

— Sakıp, bu vekilharç kalleşi beni sarhoş edip nasıl soyduysa ben de onu öyle soydum. Onun üzerinden tılsımla beraber Hanımefendinin gönlünü çaldım.

— Hanımefendinin gönlünü çaldınsa tebrik ederim. Bir sevgilin artmış oldu...

— Bana kocakarı gönlü lâzım değil. Ben Kalfa Hanımın sevgililiğinden nerelere kaçacağını bilmiyorum. Şimdi bu lakırdıları bırak. Ver benim tılsımımı...

— Acelen ne?

— Yok, acele macele bilmem. Tılsımımı vermeli. Bak kalbime, çarpıntıdan bitiyorum.

— Arkadaş, sana bir şey söyleyeyim mi?

— Yok, yok, bir şey... iki şey... Hiç laf dinlemem. Hiç... İlle de tılsımım, tılsımım...

— Ali Bekir, kardeşim. Ben bir fen adamıyım. Bu «occulte» denilen boş inançlar ve gizlilikler üzerinde deney yapmak isterim.

— Ver benim tılsımımı... Sonra istediğin kadar deney yap. Ben onu Vekilharcın göğsünden sana vermek için çalmadım ya...

O anda minder üzerinden bir ses geldi:

— Vekilharcın göğsünden ne çaldınız?

İki delikanlı başlarını çevirince yattığı yerden Abdullah Neyir'in ağır ağır kalkmağa davrandığını gördüler. Aziz Sakıp hemen minder üzerinden nikas maskesini kaparak var hızıyle odadan kaçtı, Ali Bekir de arkasından...

28

VEKİLHARÇ ölüm uykusundan uyanır gibi uyandı. Etrafına baktı. O, bir yere gidip gelmişti. Nereye? Şimdi

onu seçmeğe tuğraşıyordu ve hâlâ kulaklarında: «Vekilharcın göğsünden sana vermek için çalmadım ya!» cümlesi çınlıyordu. Bu vekilharç şüphesiz kendisiydi. Çalanlar kimlerdi? Ve ne çalmışlardı? Dağınık bir zihin, bulanık bir hatıra ve görüşün içinden bu bilinmeyen şeyleri bulmağa çabalıyordu.

Şimdi gözlerinin önünden sinema kişileri çabukluğuyla iki hayal kaçmıştı. Bunlar odasında ne arıyorlardı? Ve kendisi minder üzerinde niçin yatıyordu? Hep bu karışık düşünceler, ilk düğümleri çözüldükten sonra gevşeyen dolaşıklıklar gibi birer birer açılmaya başladı. Evet, ağrıyan dişine Aziz Sakıp Bey ilâç bastırmış, sancıyı kesmiş, sonra esaslı bir tedavi için bütün dişlerini tütsüye koymak gereğinden söz etmiş, suratına kapak gibi bir şey örtmüştü. Ondan sonrası ağır bir uyku düzlüğü, bir yokluk boşluğu... Artık bir şey bilmiyordu. Bütün vücudunda bir kesiklik, hâlâ soluk alışlarında yorucu bir durgunluk vardı.

İki kolunun üzerine dayanarak kalktı. Ta iç fanilasına kadar göğsünün bütün düğmeleri çözülmüştü. Niçin? O anda tılsım aklına geldi. Elini soktu. Muskayı aradı. Sağ tarafında yoktu. Solunu araştırdı, orada da bir şey bulamadı. O anda her şey zihninde aydınlanır gibi oldu. Tılsımı çalmışlardı. Tütsülemenin maksat ve manasını şimdi anlamıştı. Öfke ve üzüntüden vücuduna bir tepki gelerek kalbinin vuruşlarındaki ağırlık birdenbire hızlandı.

— Analarını bilmem ne ettiğimin katırları... Ben size gösteririm!. Küfürüyle ayağa kalktı. Ceketinin cepleri hafiflemiş gibi geldi. Elini soktu. Kâğıtlarını birer birer gözden geçirdi. En önemlisi daha doğrusu o konakça kendisini suçlayabilecek nitelikteki çok müthiş kâğıtlar, kendi eliyle yazılmış reddedilmesine imkân olma-

yan belgeler uçmuştu.

Vekilharç tekrar minderin üzerine yıkıldı. Bu defa kloroformsuz bir daha bayılıverdi. Bütün sinirlerine bir seyirme geldi. Boğazı kurudu. Sesi kısıldı. Ortadan kaybolan düşmanlarına karşı yumruklarını sıkara boğuk boğuk:

— Sizi gidi yediveren asmaları sizi... Ben sizden bir hınç alayım da görünüz! sözleriyle hırladı.

Fakat tılsımla beraber Hanımefendinin muhabbetini de kaybeşmişse bu genç düşmanlarından nasıl hınç alacaktı? Kolları iki yanından sarktı. Başını duvara dayadı. Odanın döşeme tahtaları dalgalı bir denizde yükselip alçalan bir gemi güvertesi gibi sağa sola gidip geliyor, başının üzerinde tavan fırıl fırıl dönüyor, dönüyor, dönüyordu...

Etrafını saran bu fırtınadan yoruldu, sarsıldı. Tekrar uyuşukluğa, gevşekliğe düştü. Sakinleşmek, bir parçacık huzur bulup fikirlerini toplamak istiyordu. Kurnaz olmak için öfkeden, kızgınlıktan, şiddetten kaçınmanın gereğini düşündü. Pratik adam yine yavaş yavaş kendini bulmağa uğraşıyordu. Evet, evet, kör körüne şiddetli hınç alma heveslerine kendini kaptırmadan önce yumuşaklığın, sakinliğin, kurnazlığın bütün perdelerini yoklamak lâzımdı.

Ali Bekir'le Aziz Sakıp'ı bulmak için odadan çıktı. Oraya buraya bakındı. Göremedi. Nihayet laboratuvarın kapısı önüne gitti. İçerden bir mırıltı geliyordu. Kulağını kapıya yapıştırdı. İki genç içerde ateşli ateşli çekişiyorlardı. İş tartışmanın da birkaç ton ilerisine varmıştı. Ali Bekir sesinde bir ağlama ifadesiyle:

— Senden bunu hiç ummazdım Sakıp... Bir çocuk saflığıyle sana her bir sırrımı açtım. Kardeşlik yardımı rica ettim. Yüzüme güldün. İyiliksever göründün. Meğerse tılsımı o melun heriften kendin için kurtarmışsın.

Senin kardeşliğine bunu yaraştırır mıyım?

— Sabret canım... Birkaç deneyden sonra tılsımı geri vereceğim diyorum sana...

— Böyle kutsal şey üzerinde deney olur mu? Bu kimya potası değil. Buna deneysiz inanmak gerekir. İnancın yoksa seni tutmaz.

— Görürüz bakalım, tutacak mı, tutmayacak mı?

— Fakat Sakıp, istemem ki, aramızda böyle ölümlük dirimlik korkunç bir mesele çıksın.

— Ölümlük dirimlik mi?

— Ya ne sandın? O tılsım benim hayatım demektir. Onu benden almak demek, doğrudan doğruya canıma kıymak demektir.

— Ali, eğer bu tılsıma canın kadar önem veriyorsan bırak o bende dursun.

— Amma da tuhaf söylüyorsun.

— Ben tuhaf söylemiyorum. Sen anlamıyorsun. Çünkü bu tılsımın sende durması çok tehlikelidir.

— Neden?

— Çünkü sarhoş marhoş olup onu belki bir daha belki iki üç defa daha elinden kaptıracaksın. Ve son defasında geriye almak kabil olmayaca. Bende durursa Emniyet Sandığı'nın kasasında gibi sağlam bir yerde bulunmuş olur. Yine bana geri vermen şartıyle istediğin zaman sana veririm.

— Sakıp, çocuk kandırır gibi böyle laflar istemem.

— Vallahi kandırmıyorum.

— Öyleyse şimdi bana ver. Ben de sana sonra geri veririm.

— Yoook, işte o olamaz...

— Gördün mü ya?

— Çünkü daha benim elime geçeli yarım saat olma-

dı. Dur bakayım, bir deneyeyim. Tılsım nasıl tutuyor? Benim de içimin yanıp durduğu kadınlar var. Sen gençsin de ben ihtiyar mıyım? Bakayım ben de tılsımı boynuma takayım. Utanmayıp, sıkılmayıp bir saldırayım. Ne olacak anlayayım...

— Ha Sahıp, bak şimdi mesele çok çatallaştı. Galiba biz bugün gırtlak gırtlağa geleceğiz. Ya sen beni boğacaksın, ya ben seni boğacağım. Başka türlü bu iş bitmeyecek. Önce söyle bakayım, hangi kadına saldıracaksın?

— Canım hangisini isterse...

— Yok, adını bildireceksin.

— Pek ileri varıyorsun Ali...

— Başka türlü çaresi yok. Adını açıklayacaksın. Mutlaka, mutlaka... Yoksa o tılsımı senin üzerinde yarım dakika bulundurmak istemem. Aramızda muhakkak kan olur.

— Anlayamıyorum Ali, niçin bu kadar pireleniyorsun? Canımın istediği kadını sevmekte serbest değil miyim? Aşktan önce senden bir izin kâğıdı almak zorunda mıyım? Çıldırıyor musun canım?

— Çıldırıyorum, Sakıp, çıldırıyorum. Bir cinayete sebep olmazdan önce bana acı. Kendine de acı...

— Allah... Allah...

— Bin kere Allah desen beni akıllandıramazsın. Önce merhametine sığınıyorum. Bana acı diyorum. Ondan öteye bütün sorumluluk senindir. Söz anlatamazsam gırtlağına atılacağım. Burada ne şişe kalacak, ne ecza... Ne cam tüp, ne kap, ne kacak... Anlıyor musun? Hiç bir şey, hiç bir şey...

— Ali, görüyorum ki kanın değişiyor. Gözlerin dönüyor. Fenalaşıyorsun. Anlıyorum, elinde değil... Peki, ben de sana kesin bir şey söyleyeceğim. Bu laboratuvarı kırıp geçirmek değil ya dünyanın altını üstüne getirsen bu tılsımı bugün benim elimden alamazsın. Fakat buna

karşılık ben de sana bir şey vaat ediyorum. İsterse kendi sırlarıma ait olsun, ne sorarsan sor, doğru karşılık vereceğim.

— Peki... Önce söyle bakayım, bu sevdiğin kadın konağın içinde midir, dışarda mıdır?

— Ben de sana söyleyeyim ki, sorunu iyi soramadın.

— Neden?

— Sevdiğin kadın deme. Arzu ettiğin, hoşlandığın, arkalarından ah çektiğin kadınlar de... Çünkü bu mübarek tılsımı ele geçirdikten, onun kutsal etkisiyle güzel kadınları büyülemek kuvvetine, mutluluğuna erdikten sonra bir kadınla, iki kadınla, üç kadınla yetinecek değilim. Boyuna seveceğim. Gönlüme bıkkınlık gelinceye kadar, en güzellerinden öööö deyinceye kadar seveceğim. Seveceğim... Seveceğim...

— Ben de sana kardeşçe söyleyeyim ki, bu tılsımın kuvvetini bu derece kötüye kullanmak iyi değildir. Çabuk çarpılırsın. Denemesi başımdan geçti. Nihayet sen de çaldırırsın.

— O bana ait bir mesele...

— Mademki ne sorarsam doğru karşılık vereceğini vaat ediyorsun. İşte yine tekrarlıyorum. Elde etmek istediğin kadınlar konakta mı? Dışarda mı?

— Ne yalan söyleyeyim, konaktan başlayacağım. Haremden...

— Haremden kimler? Adlarını söyle...

— Önce Gülizar sonra Boşnak kızı... Sonra Pervin...

— Önce defterden Pervin'i sil. Ötekilerle ne halt edersen et...

— Demek Pervin'le bir ilişiğin var?

— İlişik değil, ben o kıza perçinlenmiş gibi tutkunum.

— Fakat Pervin'in Ragıp'a ayrılmış olduğunu bilmiyor musun?

— Ne çıkar ondan? Paşanın gözde odalığı olduğu halde sen Gülizar'ı aşk defterine geçirmekte bir sakınca görmüyorsun da...

— Gülizar'da o kadar gönlüm, o kadar büyük arzum var ki, Paşanın odalığı değil a öz babamın bilmem nesi olsa yine dayanamayacağım.

— Pervin'i defterinden, aklından sil de ötekilerle ne yaparsan yap...

— Peki öyleyse, Gülizar benim...

— Pervin de benim...

— Benimki benim, seninkhi senin... Razı mısın?

— Razıyım...

— İş kesin karara bağlandı mı?

— Sen Gülizar'ınla muradına erdikten sonra tılsımı bana geri vermen şartıyle...

— Ona da peki, daha bir diyeceğin var mı?

— Biz Okyanus Hazretlerinin yardımıyle en körpe, en fıkırdak, en ateşli gönülleri büyüledikçe etraftan hasetçiler, düşmanlar çoğalacak. Her türlü düşmanlıklara karşı ikimiz bir ikili anlaşma kurmalıyız. Birbirimize yardımdan ayrılmamalıyız. Hele şu uğursuz Vekilharcı birlikte ezmeliyiz.

— Ermiş gibi bir adamsın be Ali Bekir... Gönlümdekini söylüyorsun. Fakat herifçioğlu Hanımefendiye çatkın... Sırtını kolayca yere getiremeyeceğiz...

— Adam sen de... Paşanın üzerinde Gülizar'ın otoritesi Hanımefendininkinden on kat fazladır. Ahmak herif enayice tütsüye yattı. Tılsımı da boynundan kaçırdı. Üstüne üstlük bizim ona bu üstünlüğümüz de var. Mühür bizde, Süleyman biziz...

29

LABORATUVAR kapısının arkasındaki Vekilharç bu konuşmayı tahtakurusu gibi yapıştığı noktadan yal-

nız kulağıyle dinlemek değil, bütün dimağıyle, bütün sinirleriyle titreye titreye içiyor, âdeta emiyordu. Herifi bitiren şey yalnız tılsımı kaptırmış olması değildi. Konaktaki en önemli, en nazik dalaverelerine ait kâğıtları da ceplerinden çaldırmış bulunması yüreğini cayır cayır yakıp kavuruyordu. Abdullah Neyir Efendinin felâketi büyüktü. Bütün sırlarıyle biri tılsımcı, biri eczacı bu iki yaman gencin ellerine düşmüş, insaflarına kalmıştı. O anda şiddetli acılara, üzüntülere kapılmakta bir fayda yoktu. Aklını başına toplamak, düşmanlarına karşı plan kurmak, strateji yapmak, bütün zekâ ve kuvvetini göstermek lâzımdı. Tılsımla birlikte çok önemli kâğıtlar onların ellerine geçmişti. Fakat vekilharç kendisi düşmanlarına karşı büsbütün boş, büsbütün silâhsız mıydı?

Hayır... İyi kullanabilirse onun elinde de önemli savunma ve hatta saldırma araçları vardı. Şimdi şu anda kapı arkasından dinlediği konuşmalardan neler öğrenmişti, neler!.. Ali Bekir Pervin'i seviyor, Aziz Sakıp Gülizar'ı... Birincisi Ragıp Beyin sözlüsü, ikincisi Paşanın gözü gibi sevdiği odalığıydı. Onları bu namussuzca, alçakça sevdalarında gizli gizli, adım adım izleyerek bir gün işi tavına getirip de suçüstü bastırarak rezaletlerini meydana koyuvermekle kesin bir üstünlük elde etmiş olmaz mıydı? Bu pek önemli hususu bir deneyecekti. Fakat o anda kendi için çok önemli olan şey, çaldırmış olduğu defteriyle kâğıtlarını kurtarmaktı. Bunun için bir teşebbüste bulunmak üzere laboratuvarın kapısını vurdu.

İçerden:

— Kimdir o?

— Vekilharç Abdullah Neyir kulunuz...

— Ne istiyorsunuz?

— Dişimi tedavide gösterdiğiniz yardımlardan dolayı teşekküre geldim.

İçerden bir küçük kahkahadan sonra:

— Bir şey değil...

— Nasıl bir şey değil efendim? Tütsüdeki ustalığınız teşekkürden ziyade tebriklere değer. Rica ederim, açınız. Teşekkür borcumu ödeyeyim.

— Hacet yok. Bizim tedavimiz parasızdır.

— Açınız efendim, açınız. Arada görülecek çok hesaplarımız var.

Ufak bir fısıltıdan sonra kapı açılır. Vekilharç hemen içeri dalar. İşi şakaya bulaştırmak için büyük bir hazım ve iki yüzlülükle:

— Dişinin ağrısı durdu. Fakat şimdi şiddetli yürek çarpıntım tuttu. Yatıştırmak için bir ilâcınız yok mu? Bir daha tütsülenmeğe hazırım. Lâkin ceplerimden aldığınız şeyleri uykum esnasında geri vermeniz şartıyle...

Aziz Sakıp gülerek:

— Vay, kayıplarınız mı var?

Vekilharç boynunu büküp derin bir yalvarış tavrıyle:

— Paşam, etmeyiniz. Tılsım sizin olsun. Yalnız aldığınız kâğıtları geri veriniz. Çünkü onlar konağın hesaplarına, girdisine çıktısına ait önemsiz şeyler. Hiç bir işinize yaramaz.

Ali Bekir ezici bir alayla gözlerini süzerek:

— Vekilharç Efendi, geçen günkü dövüşümüzde tılsımdan katiyen haberiniz olmadığını, her ne şekilde olursa olsun hırsızlık gibi çok kötü bir işin sizden çıkmasına imkân bulunmadığını böbürlenerek söylüyordunuz. Nasıl oldu da aynı tılsım bugün sizin inançsız göğsünüzden çıktı?

— Ali Bey, kul hatasız olmaz.

— Seninki hata değil, hırsızlık, canilik...

— Pek ileri varıyorsunuz.

— Tersine, pek geri kalıyorum. Benimle dövüştüğün gün o halindeki böbürlenmeler, küstahlıklar neydi? Bugün o yukardan atışlar, o namusluluklar, o doğruluk, dürüstlük numaraları bakıyorum şimdi yüzünden silindi. Bugün yüze gülücülük, pohpohlama, iki yüzlülük maskesini takındın. Yerlerde sürünüyorsun. Tabiî bize saygının aşırılığından böyle yapmıyorsun. Hep bu alçalmalar o önemsiz kâğıtları elimizden alabilmek için, değil mi?

— İşinize yarar şeylerse sizde dursun.

— Bakalım inceleyeceğiz... İşimize yarar mı yaramaz mı, ondan sonra anlaşılır.

Ali Bekir Abdullah Neyir Efendiden aşırdıkları hatıra defterinin yapraklarını karıştırır. Ve bir sayfası üzerinde durarak şu garip yazıyı okur: «Bu gece saat birde Mebrure kruvazörü Okyanus sularında Neyir torpidosu tarafından başarılı bir şekilde torpillenmiştir.»

İki genç kasıklarını tutup kıvrana kışrana güldükten sonra Ali Bekir sorar:

— Bir çeşit şifreye benziyor. Bu ne demek olacak Neyir Efendi? Bu adlarda ne bir kruvazör tanıyoruz, ne bir torpido... Vekilharç defterinde böyle bir deniz savaşı kaydı da ayrıca şaşılacak tuhaflıklardandır.

Abdullah Neyir Efendi pek fena bozularak:

— Canım bırakınız Allah aşkına... İçkili haldeyken kalemimden işte bir saçmadır çıkmış. Manasız şeyler...

Aziz Sakıp okunan satırlara Ali Bekir'in omuzundan göz atarak:

— Manasız değil bu satırlar, sembolik... Lâkin içimizde sembolün neyi anlattığını anlamayacak kimse yok. İçkili haldeydim ne demek? Bu deyimi zabıta jurnalından mı ezberledin Vekilharç Efendi? Sarhoşluk kanunca

hafifletici sebeplerden sayılsa da bu gibi edepsizlikler vicdanlar huzurunda nasıl hoş görülebilir?

Vekilharç bu «vicdanlar huzurunda» deyimine karşı küçük dilini yutarcasına bir şaşkınlıkla nefesini içeri çekti. Gırtlağı düdük gibi keskin bir ses verdi. «Vicdanlar huzurunda», bu ne tumturaklı bir sözdü...

Aziz Sakıp, Ali Bekir ve kendisi arasında vicdan sözü ne gülünecek veya ağlanacak bir mana, daha doğrusu manasızlık alıyordu. Lâkin Abdullah bir kuşpalazına uğramış gibi boğazından öterek kırgınlığını yuttu. Düşmanlarına karşı ancak öfkesini gizleyerek üstün gelebilecekti. O susarken Ali Bekir elindeki hatıra defterinin öteki sembollerini taşıyan bir sayfasını daha çevirerek şöyle okudu:

«Okyanus sularında lenger atıp kaldığım fırtınalı gecenin sabahında Kredi Liyone'ye yatırdığı paralar için vekâlet aldım.»

Aziz Sakıp: — Metin yine şifremsi ama bizim için anlaşılmayacak bir noktası yok. Zavallı kadını çabuk soymağa başlamışsın Vekilharç Efendi...

Ali Bekir: — Şuna artık Vekilharç deme. Vekilharem de...

Abdullah Efendi bu alaylara karşılık kapı arkasından duyduklarını yani bu iki yaman gencin Pervin'le Gülizar hakkındaki düşüncelerini yüzlerine vurup onları susturmasın mı? Bunu düşündü. Lâkin saman altından su yürütmeği daha uygun bularak sustu. Onların ellerinden bu çalınmış kâğıtların en küçük bir parçasını alamayacağını anladı. Kızgınlığına yenilerek ağzından bir şey kaçırmamak için hemen oradan savuştu.

O çekildikten sonra Ali Bekir:

— İşte iki yüzlü, yüze gülücü, müzevir, hırsız, edepsiz, uğursuz, melun bir herif... Gün olur ki böbürlenir. Gert gert geğirir. Aslan olur, fil olur. Gerekirse büzülür, köstebekleşir, yerlerde sürünür. Her hakarete katlanır.

Divan durur. Etek öper. Her azarlamaya selâm vererek boyun eğer. İşte en tehlikeli bir tip... Bu sefer kuyruğunu fena sıkıştırdık. Fakat buradan çıkarken gözlerinden anladım. Öyle susarak, aşağıdan alıp defolmasından hissettim. Bize son şiddetiyle diş biliyor. Sakıp, ayaklarımızı tetik alalım...

— Merak etme. Onun dişlerini söktük. Artık bizi ısıramaz. Tılsımla hatıra defteri bizdeyken bir şey yapamaz. Onu karşımızda hırızmalı ayı gibi istediğimiz hava ile oynatabiliriz.

Ali Bekir, Aziz Sakıp'tan ayrılıp odasına çekildiği zaman pencere önüne oturdu. Halini düşünmeğe, kendi kendini yargılamağa başladı. Durumu tuhaflaşmış, nazikleşmiş, pek üzüntülü bir şekil almıştı. Boynunda tılsımı da yoktu. Onu Aziz Sakıp'la artık ortaklaşa kullanacaklardı. Bu ikili kullanış muskadaki kutsallığın, kuvvetin etkisini bozmayacak mıydı? Hem bakalım genç eczacı tılsımın etkisinden memnun kalırsa onu bir daha sahibine geri vermeğe razı olacak mıydı? Ve sonra Pervin'le olan sevda macerası pek endişeli bir döneme girmişti. Kız konağın küçük Beyi Ragıp'a adanmışken sonra ihtiyar Paşa bu güzel Çerkezi odalık almağa kalkışmış, kızın şiddetle karşı koyması üzerine zavallıyı taş odaya kapamışlardı. Bu hapishanenin anahtarı Kalfa Hanımın boynunda asılıydı. Gönül yarışmasına çıkışan bu baba oğul şüphesiz çarpışacaklardı. Kızcağızın geleceği belki bu baba oğul arasındaki düşmanlığın alacağı sonuca göre belli olacaktı. Bu yarış arasında Ali Bekir, kendisi üçüncü oluyordu. Talihi zavallı Pervin'i bu üç kucaktan hangisine atacaktı? Kızı önce Paşanın sevdasından, sonra oğlununkinden, daha sonra kapatıldığı yerden kurtarmak nasıl kabil olacaktı?

30

ABDULLAH Neyir Efendi de odasına çekildi. Fesini önüne koydu, sigara üstüne sigara yakarak düşünmeğe başladı. O, Hanımefendiye çatarak binlerce lira vurup çarpmak, Adnan Şem'i Paşa ailesini soyup soğana çevirmek sevdasındayken bunu başarmak şöyle dursun şimdi o konaktaki yerini, işini bile kaybetmek tehlikelerine düşmüştü. O hatıra defteri öteki birkaç kâğıt o çapkınların ellerindeyken kendine ne isteseler yapabilirlerdi. Bu büyük tehlike karşısında daima atik tetik, son derecede kurnaz, uyanık bulunmak lâzımdı. Müthiş bir hafiye, gözlemelerini cinayete kadar vardırmaktan çekinmeyen en azgın bir casus gibi düşmanlarını gözlemeğe karar verdi.

Ali Bekir Pervin'le, Aziz Sakıp Gülizar'la ne yapıyorlar? Etraflarını saran bunca engellere, duvarlara rağmen yine de birleşip sevişebiliyorlar mı? Onların cinayet sayılabilecek sevdalarına dair ufak bir belge elde edebilse o zaman bu silâhla karşılarına çıkıp onları korkutmağa başlayacaktı. Fakat böyle bir savunma aracını, böyle bir saldırı silâhını nereden ele geçirmeli?

Bu iki genç düşmanı daima laboratuvara kapanıp görüşüyorlar. Bazen akşamları selâmlık bahçesinin ta bir ucundaki viran köşkün önünde, set üzerinde içki içiyorlardı. Hava kararınca Vekilharç gerek laboratuvarın kapısı önüne, gerek viran köşkün arkasına yılan gibi sinip sürünerek sokuluyor, bütün dikkatiyle kulağını verip işitebildiği kadar onları dinliyordu.

Viran köşk kahve ocağı şeklinde bir bodrum katı üzerine yapılmıştı. Bu basık alt katta şimdi ne kahve pişiyor, ne kimse oturuyordu. Buraya eski kerevet, kırık sandalye, masa gibi artık işe yaramayan birtakım

eşya yığılmıştı. Vekilharç kimse yokken bir gün geldi, bu alt katı şöyle bir gözden geçirdi. Pencereleri tamam Beylerin rakı içtikleri sete açılıyordu. Güya içeriye hava aldırmak için bunlardan birini açık bıraktı. O akşam Ali Bekir'le Aziz Sakıp setin üzerine içki tepsilerini kurmazdan önce Abdullah Efendi bodrum katına girdi. Penrecenin arkasındaki kırık dökük eşyanın arasına saklandı. Düşmanları dışarda ne konuşurlarsa hiç birini kaçırmadan bu gözetleme yerinden hemen hemen olduğu gibi hepsini işitecekti.

O akşam Vekilharç bodrum pususuna yattı. Fakat Beyler set üzerine içki içmeğe gelmediler. İki gece sonra Abdullah Neyir Efendi hemen muradına erdi. Genç düşmanları köşk önünde içki sofrasını kurdular. Büyük bir zevkle içtiler, neşelendiler. Tatlı tatlı konuştular. Konakta döndürdükleri fırıldakları, çevirdikleri entrikaları, dalavereleri, sevda sırlarını bütün ince ayrıntılarıyle ortaya döktüler. Vekilharç hepsini belledi. Topladığı bu bilgi ile düşmanlarına karşı gizli bir hücum planı düzenlemeğe başladı.

Öğrendiği son derece önemli sırlar şunlardı:

Tılsım. Gülizar'ı canevi üzerine yapıştırılan aç sülük gibi kavramış. Tılsımı taşıyanı Aziz Sakıp kılavuz Okyanus'un öğüdüne uyarak sıkılmamış, utanmamış, saldırmış, ilk hücumda güzel Gülizar bu genç saldırıcısına pek tatlı bir gülümsemeyle gönlünün iki kanadını birden açmış, onu nefis kokulu, yumuşak, körpe göğsüne bastırmış. Kaynaşmışlar. Birbirleriyle hamur gibi yoğrulmuşlar. Şimdi birbirlerini eşim, cicim hitabiyle çağırıyorlarmış. Birbiri için yanıyorlar, deli divane oluyorlarmış. Fakat bu ateşlerini söndürmek fırsatını pek seyrek ve bin türlü tehlikeler içinde elde edebiliyorlarmış.

Pervin'den istediğini elde edemeyen ihtiyar Paşa bütün tutkusuyle tekrar Gülizar'a sarılmış, onu hiç ya-

nından ayırmıyor, zavallıya göz açtırmıyormuş. Lâkin genç eczacı mesleği sayesinde ve fennin mucizeleriyle bu hale güzel bir çare bulmuş. Paşanın geceleri döşeğe girmezden önce içmek alışkanlığında olduğu şerbete birkaç damla uyuşturucu, uyutucu ilâç akıtıyormuş. O koskoca yıprak adam Kürkçüoğlu macunu yedirilmiş meme yavrusu gibi mışıl mışıl dalıyor, gittikçe uykusu kurşun ağırlığıyla yoğunlaşıyormuş. Sonra odada mızıka ile dans edilse zavallı adamın taş kesilen dimağı hiç bir şey duyınuyormuş.

Aziz Sakıp Bey eczacılıkla beraber sporda, cambazlıkta da usta imiş. Selâmlığın üçüncü kat sofasının beşinci penceresinden çıkarak kaplamalara, oluklara, pencerelere tutuna tutuna evin kat arası bölme pervazı üzerinden pek tehlikeli bir cambaz yolu izleyerek Paşanın yatak odasına bitişik dinlenme salonunun penceresi hizasına gelince içerden uzanan nazik, yumuşak bir elin okşayıcı yardımıyle bulaşma yerine giriyormuş.

İçerden kilitlenmiş yatak odasının anahtarı Gülizar Hanımın cebinde... Paşa döşeğinde eczacılık fenninin son buluşlarından bir ilâçla üç dört saat için kesinlikle garanti edilmiş bir yarım ölüm uykusunda... En gür sesli bir imam kulağına telkin verse uyanmak ihtimali yok. Artık buradan daha güvenli bir sevda köşesi nerede bulunur?

Bu iki cesur sevdalı, Paşanın yatak odasında onun ilâçla kapanmış gözleri önünde alt alta üst üste birleşme zevkinin baygınlıklarını geçiriyorlardı.

Ali Bekir'e gelince, Vekilharcın dinlediğine göre, o da Pervin'le olan sevda işini tıkırına koymuştu. Âşıka taş duvar, demir kapı, sağlam pencere engel olur mu? Tılsımını Aziz Sakıp'a kaptırmış olmasına karşılık o da eczacıdan birkaç şey öğrenmişti. Kalfa Hanımı gerek koklatma gerek mide yoluyla uyutabilecek kadar klo-

rür, bromür dethilleriyle afyon ve yarı kalevileriyle kloraller, sulfanoller, veronaller, güzel avrat otları, bal otları, haşhaşlar gibi maddelerle oynamayı öğrenmişti. Bunlarla çeşitli dozlarda ne şekerlemeler, kurabiyeler, pastalar yapıyordu. Kalfa Hanımı kandırarak kendi kolları arasında uyutuyor, anahtarı boynundan çalıyor, Pervi'in kapatıldığı odaya giriyor, kızla sevdasının ateşini söndürünceye kadar kalıyor, Kalfa uyanmadan yine anahtarı boynuna takıp savuşuyordu.

Viran köşkün bodrumuna gizlenen Vekilharcın büyük bir meclis stenografı ustalığıyle zaptetiği konuşmalardan işte biri... Set üzerinde, bir asma çardağın yapraktan damı altında rakı tepsisini kurmuş iki genç sevdalı birbirine şöyle dert yanıyorlardı:

Aziz Sakıp: — Monşer Ali, biliyor musun, ne tuhaf sevda hayatı geçiriyorum. Paşayı geceleri uyutuyoruz. Gülizar'la benim uykumuzu da zavallı ihtiyara uyutuyoruz. Ömrünün son yıllarında vücudu dinlensin. Rahat etsin... Biz geceyi heyecanlarla, didişmeyle, sevişmeyle geçiriyoruz. Uyku hastalığı mikrobu bulsam Allah günahımı affetsin, Paşayı aşılayacağım. Boyuna uyusun. O da rahat eder, biz de... Uyanıp da ne yapacak?

Ali Bekir: — Gerçekçi bir eczacı bulunduğun halde Sakıp, artık tılsımdaki büyük kuvveti, kutsallığı değerlendiriyorsun ya?

— Ben onun büyüsüne şaşmaktayım. Bunu keskin bir kılıç gibi beline tak, bir kadın ordusu içine dal. Kimini öldür, kimini yarala. Kimini esir et. Güzel kadınlara karşı bir aslan, bir fatih olursun. En dürüst, en dayanıklı sanılan kadın gönüllerinin ilk hücumda teslim bayrağını çektiklerini görmek ne hoş oluyor. Tılsımın sihirliliği kadar onun resmî belgesinde yazılı «Utanma, sıkılma, saldır» emrinin de kadın psikolojisi üzerinde büyük etkisi var. Kadın da erkek de yaratılıştan düşmeğe

o kadar istekli ki! Ara yerde bir de birbirinden hoşlanma meselesi var. Gönül gönüle denk geldi mi en büyük engeller gürül gürül iniyor. Bütün incelikleri, nazik hileleri, etkileri düşünülerek sanatlıca yapılan bir ilânı aşkta bin büyü kuvveti var. Okyanus'un tılsımı onu taşıyana cesaret veriyor. Onun büyüsü işte bu noktada. Aferin dervişe... Senden o birkaç öpücüğü bedava almamış. O birkaç öpücüğe karşılık sana bütün gül yanakların öpülme iznini bağışlamış.

— Tılsımı bana o kadar övme. Şimdi seni yere yatırır, gırtlağına basar, göğsünden alırım ha!..

— Yağma yok... Bir eczacı gırtlağını öyle kolayca düşmanının eline vermez...

— Aziz Sakıp, iyi dikkat et. Eczanendeki ilâçların biriyle bir gün ben seni Eshab-ı Kehf'in Kıtmir'i (1) gibi uzunca uyuturum ha...

— Sakın ha Ali Bekir... İlâçların ölçüsünde ufak bir yanılman olursa ben sonra cavlağı çekerim.

— Kimin umurunda?

— Ulan sana bu kadar şey öğrettim. Kalfayı uyutarak istediğin gece Pervin'in yanına ta kollarının arasına kadar gidebiliyorsun. Bu arzuna erdikten sonra tılsımı ne yapacaksın? Muskanın senin üzerinde bulunmamasından dolayı Pervin'in sana karşı olan sevdasında bir eksiklik var mı?

— Yok... Yine o eski aşk, yine o eski ateş...

— Kalfa Hanımın aşkında?

— Bırak şu acuzeyi canım. O bana bütün tüyleriyle ökseye yapışan bir sığırcık kuşu gibi tutuldu. Uğraşıyorum, uğraşıyorum, başımdan defolur belâ değil... Ne haltlar etmemiş. Beni aşkından çıldırtmak için büyücü-

(1) Yedi Uyuyanlar'a musallat olan ve onlarla beraber uyuyan köpek.

lere gitmiş. Bütün paralarını kaptırmış. Herif buna muskalar, tütsülerle beraber birçok da öğüt vermiş. Bana karşı nazlanmasını söylemiş. Bana yedirmek üzere okunmuş şekerler, meyveler vermiş. Onları haberim olmadan yiyince ben Kalfa Hanım için alevi almışım. Bir hayli zaman benim bu işlerden haberim olmadığından Kalfanın bu nazlarını, bu kendini ağırdan almalarını, benden kaçışlarını tılsımdan uzak kalışıma bağlayıp duruyordum. Pervin'in hapsedilişinden epey bir zaman haberim olmadığı için onun gözükmemesini de aynı sebepten ileriye geliyor sanıyordum. Pervin'i kurtarmak için yüzüne gülerek kendisine baş vurmamı zavallı beyinsiz Kalfa, Hocadaki huddamın kuvvetinden biliyor. İlâçla uyutur uyutmaz ben onun koynundan çıkıp boynundan anahtarı çalarak doğru Pervin'in hapsedildiği odaya gidiyorum. Ahmak karı bu hilenin hiç farkında değil. Benim onu sıkça ziyaretimi kendisine olan ateşimin şiddetine veriyor.

— Bu tehlikeli oyun ne kadar sürecek?

— Paşa bunağı Pervin'i döşeğine almak sevdasından vazgeçinceye kadar.

— Paşa bu sevdadan vaz geçerse yine kız, oğlunun odalıklığına geri verilecekmiş. Çünkü babasının gösterdiği o akıl almaz delice arzudan sonra oğlanın da kıza aşkı büyümüş. Alevi bacadan çıkıyormuş. Bakalım bu yarışmanın sonu ne olacak?

— Ne olacak? Hiç... İkisi de külhan beyi gibi yana dursunlar. Pervin benim olacak. Oldu bile... Dört duvar arasında kapatılmakla bir kızın gönlü değil, tiksintisi kazanılır.

— Ne olursa olsun, Ali Bekir kardeş, senin durumunu tehlikeli, nazik görüyorum. Öyle üç dört ilâcın yapılışını görmekle insan iki günde eczacı olmaz. Bana sormadan sen Kalfayı uyutmak için kuvvetli dozlarda bir

şeyler yapıyorsun. Bir gün kadı senin sevdası hileli ellerinden fazla aldığı ilâçların tehlikeli etkisiyle uyur, sonra bir daha uyanmayıverir. Başımızı belâya sokarsın.

— Açık söyleyeyim, cadıyı çabuk uyutmak için dozları fazlalaştırdığım oluyor. Ben Pervin'in yanında üç dört saat kaldıktan sonra Kalfanın döşeğine dönüyorum. Kadın kollarımın arasında uyanıyor. Gittiğimden haberi yok. Beni hep boyuna, saatlarca koynunda yatıyorum sanıyor. Giderken kollarının arasına bir yastık uzatıyorum. Karı ne kadar derin uykuda olsa Ali Bekir diye sarıldığı yastığı yamyassı ediyor vallahi...

— Ali, bu iş böyle yürümez. Bir gün yakayı ele verirsin. Konağın içi allak bullak olur. Pervin'in aşkı meselesinde Paşa evlâdını tanımıyor. Evlâtlığına acır mı hiç? Vallahi, bak karışmam, sonra gidersin tantuna...

— Ne olursa olsun. Biz Pervin'le kararımızı verdik. Ölüm var, ayrılık yok. İşimiz büsbütün ters giderse senin eczanenden birer kuvvetli doz da biz alırız. Pervin'le kucak kucağa, el ele ölümün kucağına... Zaten birleşme zevkiyle söndürülemeyen aşklar, ya ateşle, ya suyla, ya bıçakla, ya zehirle son bulur... Eyyyy benim işim yolunda gitmiyor da sanki seninki mutluluk raylarının üzerinde hiç sarsıntısız keyifli keyifli kayıp uçmuyor ya... Ben Kalfayı uyutuyorsam siz de Paşayı afyonluyor, belki de gereğine göre kloroformluyorsunuz. Birbirinizin birleşme şarabıyla kendinizden geçtiğiniz, sarhoş ve sersem olduğunuz bir gecede ilâcın ölçüsünde yanılabilecek parmaklarınızla Paşayı öteki dünyaya gönderemez misiniz? Bu hatayı aklı başında eczacılar bile yapıyor.

— Gönderirsek ne olurmuş? Zaten genç kadınlarla uğraşan ihtiyar erkeklerin ölümleri darısı dostlar başına denecek bir tatlılıkla olmaz.

31

VEKİLHARÇ, gençlerin bu konuşmalarını dinliyor, hücum planını ona göre düzenliyordu. Boynundan tılsımı kaptırmakla Hanımefendinin muhabbetini de beraber kaybetmemiş olması onu da düşündürüyordu. Çünkü Hanımın Abdullah Neyir Efendiye olan aşkı eksilmiyor, günden güne artıyordu. Galiba tılsımın bir kalbi bir kere sardıktan sonra olan büyüsü ölünceye kadar sürüyordu. İki gencin set üzerinde rakı tepsisinin verdiği neşeyle kâh samimîleşen, kâh tuhaflaşan konuşmaları bazen şu şekilde devam ediyordu:

Aziz Sakıp: — Kalfa Hanım seninle buluştuğu gecelerde kendini saran olağandışı uykulardan şüphelenmiyor mu? Ve sonra vücudunda, sinirlerinde bu uyuşturucu ilâçların fenalıklarını, yorgunluklarını hissetmiyor mu?

— Onun sinirlerinin düzgün bir zamanı yok ki... Zavallı kadın benim amansız aşkımdan daima hasta... Yalnız bazen diyor ki: «Sensiz kaldığım gecelerde bir türlü uyuyamıyorum. Seninle buluşunca bana, bilmem neden, derin bir uyku basıyor. Seni öpüp sevmeğe doyamadan sarhoş gibi sızıyorum. Acaba düşmanlarımız bize büyü mü yapıyorlar?» Beyinsiz Kalfa Hanım her ne zaman anlamağa, açıklamağa gücünün yetmediği bir hale uğrasa onu derhal hocaya, büyüye bağlar.

— Ona uyku ilâçlarını nasıl yutturuyorsun?

— Onun koynuna girmeğe gittiğim gecelerde ceplerim küçük pastalar, şekerlemeler, bonbonlarla, kurabiyelerle doludur. Bunlar iki kısımdır. İlâçlı, ilâçsız... İlâçlılar sol ceplerimde, ilâçsızlar sağ ceplerimde durur. Onunla

buluşunca ben ilâçsızlardan birkaç tane ağzıma atar, tatlı tatlı çiğnerim. O bana sorar:

«— Ne yiyorsun Ali?»

«— İçim bayılıyor da biraz pasta falan çiğniyorum.»

«— Hep benim yanıma geldiğin zaman mı için bayılır böyle?»

«— Tabiî değil mi ya?»

«— Neden?»

«— Çünkü a elmasım senden ayrı yaşadığım zamanlarda iştahım kesiliyor. Mümkün değil acıkmıyorum. Seni görünce kalbime bir ferahlık, bir mutluluk doluyor. Artık yaşadığımı hissediyorum. Bütün organlarım işleyerek gözlerim görüyor, kulaklarım işitiyor. Midem öğütüyor. Her tarafımda bir faaliyet, bir hareket...»

«— Ali, bana bu kadar diller dökme, fena oluyorum. Sen yokken bende iştahtan eser yok. Ne yiyorsan elinle ağzıma ver.»

«— Al meleğim, içine yağ bal olsun, afiyet şeker olsun.»

Haydi... Kalfaya sol cebimden sunarım. Üç dört saat onu oyalarım. İkinci şekerlemede Kalfamın süzülen gözleri üçüncüde kapanır. Dördüncüde kocakarı, başında telkin verilecek bir ölü olur. Ne çirkinleşir görsen... O zaman bu ağır yükü göğsümün üzerinden tiksintiyle iterim. Boynundan anahtarı alırım. Pervin'ciğimin kapatıldığı odaya koşarım. Bunak karının koynunda çektiğim sıkıntının acısını Pervin'i kucaklayarak onunla kucaklaşarak çıkarırım.

— Bu işin sonu neye varacak Ali?

— Bu besbelli bir şey... Senden saklayacak değilim ya...

— Ne olacak?

— Bir gece Pervin'i kaçıracağım.

— Nereye?

— Önüme neresi rastgelirse...

— Böyle sallapati iş olmaz. İyi düşün Ali.

— Pervin'i besleyecek kadar çalışamadıktan sonra bana da erkek denir mi?

— Yakalarlarsa ikinizi de tutuklarlar.

— Hiç bir zaman. Paşanın ekmeğiyle, nimetleriyle büyümüşsek de ikimiz de resmî olarak hürüz.

— Çok dırıltı, çok dedikodu olur.

— Ne olursa olsun. Adaaam sen de!.. Şimdi beni geç, biraz da senden konuşalım.

— Benim halim de hemen hemen seninkinin bir eşi.. Şu farkla ki, Paşayı ben uyutmuyorum. Gidince onu uyumuş buluyorum. Bu işi Gülizar dikkatle, ustalıkla yapıyor. Ona ilâçları küçücük şişelerle veriyorum. Damlaların sayılarını güzelce anlatıyorum. İhtiyarı bir güzel avutuyor, uyutuyor. Ne yaparsın? Bu dünyada başarıya ulaşmanın iki yolu var: Kuvvet veya hile... Kuvvet çoğu zaman paradan geliyor. Ne yapalım bizde birincisi yok. Elbette ikincisiyle işimizi görmeğe uğraşacağız.

— Sakıp, senin işin benimkinden daha tehlikeli... Konağın dış yüzünden oluklara, silmelere tutunarak bölme pervazının üzerinden yürürken bir gece karanlıkta ayağın kayarsa vallahi aşağıda yoğurt kâsesi gibi sekiz parçaya ayrılırsın...

— Ne yapayım, başka yoldan Gülizar'ın odasına gidemem.

— Böyle ölüm tehlikelerini hiçe sayacak kadar Gülizar'ı seviyor musun?

— Sevmek sözü bizim ateşimizi anlatmağa yetmez. Gün geçtikçe birbirimiz için çılgınlığımız artıyor. Benim o pervazın üzerinden yürümemdeki cesareti, Paşanın en gizli yatak odasına kadar Gülizar'ın bir âşık kabul etmesindeki atılganlığı, pervasızlığı bir düşün. Deliliğimizin

vardığı dereceyi anlarsın. Paşa Istanbullu çıtkırıldım vezirlerden değildir. Taşralı, sert bir adam, Asyalı düşüncesinde, ilkel, müthiş bir kocadır. Karılarının ihtiyarını, gencini Otello'msu bir kıskançlıkla kıskanır. Geceleri yastığının altında dolu tabancayla yatar. Yatak odası onun için kutsal namusla örtülmüş bir aile Kâbe'sidir. Adımlarının değişiyle oranın temizliğini, gizliliğini lekeleyecek bir kimsenin varlığını haber alsa yok mu ya, hani Allah bilir...

— Paşanın halini senin kadar ben de bilirim. Dediklerin doğru. Lâkin Haremde sürüyle güzel kızlar, Selâmlıkta genç erkekler dolu olan böyle bir konakta baş altında çifte tabancasıyla yatmak, olacak fenalıklara karşı etkili bir tedbir sayılmaz. Paşada kocamış bir kurt hali var ki, kuzuların en gevreklerini kendi canı için saklıyor. Her şeyi hakkıyle düşünmeli, yolunda hesaplamalı ki, bacanın dumanı doğru çıksın. Paşa çifte tabancayla yatıyor ama konakta olmadık rezalet yok. Paşa bunları bilmiyor mu? Bilemiyor mu? Hiç hissetmiyor mu?

— İşin orası anlaşılmaz bir bilmecedir. Böyle gidişata benim hiç aklım ermiyor.

— Fakat Aziz Sakıp'çığım, kendini gözet. Bir akşam Paşaya afyonunu eksik yutturursanız o tabancanın kurşunları senin sevdalı alnında patlamasın.

— Benimkinden önce Paşanın kurşunlarıyle delinecek daha iki kafa var.

— Biri Vekilharcınki, öteki seninki...

— Vekilharcınki kalbur gibi delik deşik edilmeğe değer bir kafadır. Onu anlarım. Çünkü Paşanın çok saygıdeğer karısının koynunda yatıyor. Aile namusunu temelinden lağımla havaya uçuruyor. Fakat benim sevda cinayetlerimin aile kütüğüne dokunur yeri yoktur.

— Paşanın zavallı kafasındaki aşkını hor görerek yumruklayıp da yanından kaçan bir kızın seçtiği erkek,

sevgilisi bulunman onun gözünde öldürülmeni gerekli kılmağa yeter. Hem o köpoğlu köpek Vekilharç bizi Paşaya öldürtmek için şimdi kimbilir arkamızdan ne kurnazca planlar düzenlemekle uğraşıyordur...

— O bize zehirini akıtmazdan önce biz bu yılanın başını ezemez miyiz?

— Hah şimdi ona bakalım...

— Onunla karşı karşıya kuvvetlerimizi denkleştirmeliyiz, silâhlarımızı ölçmeliyiz...

— Onun elinde ne var? Bizim elimizde ne var?

— Onun elinde bir Hanımefendi var. Bizim elimizde onun cebinden kaptığımız hatıra defteri var. Tek başına sadece bu defter herifi ezmeğe yeter. Onun Hanımefendisine karşılık bizim de Gülizar'ımız var. Bu da Çerkez kızının güzelliği, aklı, Paşanın üzerindeki sonsuz sözügeçerliği Hanımefendiyi hiç hükmünde bırakır.

— Herife nasıl savaş açalım?

— Yooo sakın ha! Açıktan açığa savaş açmağa gelmez. Onu bu sefer gizliden gizliye bir imiğinden kavrayıp yere çarparak tuz buz edeceğiz. Ne afete uğradığını anlayamayacak...

Uşak geldi. Beyleri yemeğe çağırdı. Tamam can alacak noktasında konuşma kesildi.

32

VEKİLHARÇ kendi hayatına ait bir romanın anlamak istediği en meraklı bir noktasında sözü kestirten uşağın uğursuz ayaklarına bin kere lânet eti. Kendini imiğinden kavrayıp nasıl ve ne suretle yere vuracaklardı? Bunu öğrenebilmiş olsaydı, derhal ona göre tedbirler alır, düşmanlarının gizli ve açık hükümlerini etkisiz bırakırdı. Bununla birlikte kendine yapılacak oyunların, hücumların neler olabileceğini bilmese de her halde boş

durulacak zaman değildi. Böyle çarpışmalarda çabuk davrananın kazanması muhakkak gibiydi. Hanımefendiyi, bu tek silâhını hazır, kuvvetli ve uyanık bulundurmak için tıktı, doldurdu. İlk çarpışmada elinde bir tabanca gibi onu düşmanlarına karşı gümbür gümbür patlatacaktı.

Abdullah Neyir Efendi o gece hiç uyumadı. Hep düşündü. Kendisine yapacakları gizli hücumu onlardan daha önce davranacağı bir gizli hücumla bozamaz mıydı?

Hemen oda kapısını sürmeledi. Masanın başına oturdu. El yazısını mümkün olduğu kadar değiştirerek Paşaya şu mektubu karaladı:

«Paşa Hazretleri,

«Siz devletlimiz, baştan başa canlı bir namussunuz. Bu gerçeği dostunuz da düşmanınız da böyle kabul eder. Fakat dünyanın bazı uğursuzlukları, felâketleri var ki, Tanrı saklasın, bunlara karşı kapı, baca olmuyor. Zamanın ahlâksızlığı (Yazmağa kalemim varmıyor) damınızda açılan bir kiremidin bıraktığı delikten gürül gürül yatak odanıza akıyor. Bu felâketten ancak içeri dolan sular sizi boğacak bir hale geldiği zaman haberiniz olacak. Çünkü sizi ilâçlayıp uyutuyorlar.

«Koca derin uykulara dalınca âşık onun yatağındaki meşru yerini alıyor. Duvarlara tırmanarak, kaplama pervazlarından yürüyerek pencereden ta yatak odanıza giriyor. Her gece gül yanaklı bir kadının dolgun beyaz ellerinden aldığınız güzel kokulu şerbette bir kocanın duygularını uyuşturacak, namusunu uyutacak miktarda uyku ilâcı bulunduğunu haber vermekteki şu cesareti-

min iyi niyetime ve temiz yüreğime bağışlanmasını yüksek kalbinizden, insaf ve adaletinizden rica ederim efendim.»

Sadık bir dost

Bu mektubu zarfladı. Ve üzerine Paşanın pohpohlu, tumturaklı, renk renk unvanlarını dizdi, döktü. Onu bir tarafa koydu. Şimdi ikincisini yazmağa başladı. Bunu Ragıp'a, Küçük Beyefendi Hazretlerine yazıyordu:

«Soylu Huzurlarına:

«Gönüllerin altın kafesi içinde ötmeğe aday olan bülbül, yılan ağzına düştü. Sizinki gibi cömert, iyiliksever bir elin yardımıyle kapatıldığı taş odadan kurtulmak istiyor. Zavallı Pervin o nazik ve ince vücuduyle kuru hasır üstünde yatıyor.

«Kalfa Hanım Ali Bekir'e, bu tılsımlı oğlan da Pervin'e tutkun. Konağın içinde tılsım, büyü, üfürük, buğu, tütsü, eter, kloroform, kokain, morfin, haşhaş, uyutucu ilâçların türlüsü hüküm sürüyor. Geceleri temsil olunan aşk sahnelerine, kurulan sehpalara karşı açık bulunabilecek gözler bu ilâçlarla örtülüyor...

«Ali Bekir adlı hayta, Kalfa Hanımı bonbonlarla tatlı bir uykuya yatırdıktan sonra boynundan hapishanenin anahtarını alıyor. Tutuklu kızın odasına giriyor. Küçük Beyefendi, heyecan veren filmler görmek merakıyla niçin sinema sinema dolaşıyorsunuz? Şeritlerin en iyisi yüce konağımızda cilveleniyor. İnsanın sinirlerini modern heyecanlarla sarsmak için ekstra, gerçek, içten oyunlara aşk, namus, hıyanet, zehir, kama, tabanca, kısası ahlâkla savaşan ve nihayet onu öldüren yok etme, yıkıp geçme araçlarının hiç biri eksik değil.

«Bir gece lütfen sıcak döşeğinizi bırakıp tatlı uykunuzu feda ediniz. Vücudunuzu kimseye hissettirmeden

taş odanın etrafında dolaşınız. Namus hırsızı Kalfa Hanımın koynuna nasıl giriyor, anahtar nasıl çalınıyor, kapalı oda nasıl açılıyor? Öpücükler, antlar, yeminler nasıl alınıp veriliyor? Neler oluyor? Neler söyleniyor? Ne sırlar dönüyor? Gözünüzle görüp kulağınızla işitiniz...

«Tanrı aile namusunuzu tehlikelerden, güzel Pervin'inizi nazardan saklasın. Gözümün nuru efendim...»

Fedakâr bir haberci

Vekilharç bu mektupları semte uzak bir posta şubesine götürdü, kendi eliyle bıraktı.

Beri yanda Ali Bekir'le Aziz Sakıp da boş durmuyorlardı. Onlar da yazılarını değiştirerek Paşanın oğlu Câzim Beye şu ihbar mektubunu kaleme aldılar:

«Büyük Adnan Şem'i Paşanın Büyük Oğlu Beyefendi Hazretleri,

«Aile namusunuzun kökünün ana gövdesine sarılan tehlikeli ejderden haberiniz var mı?

«Vekilharcınız Abdullah Neyir haini aile namusunuzu bir paraya harcıyor. Saygıdeğer anneniz o koskoca Hanımefendiyi kendi kirli bekâr döşeğine düşürünceye kadar dünyada yapmadığı alçaklık, oyun kalmadı. Leşe dönmüş bir vicdanın zehirli, pis kokularını teneffüs ederek yaşayan bir alçaktan, ekmeğini yediği kapıyı kirletmekten başka ne beklenir?

«Anneniz Paşa babanızın kendi hakkındaki hercailiğinden, körpe kadın düşkünlüğünden duyduğu üzüntüyle gözleri kararıp bu kirli kucağa, bu siyah uçuruma yuvarlandı. Bu aile felâketinin tarihinden, psikolojisinden, akışından, devasından söz edecek değiliz. Damar patladı. Kan aktı. Yara kangrene döndü. Onarılması mümkün olmayan noktalardan söz ederek sizi boş yere üzüntülere, sıkıntılara düşürmek istemiyoruz. Zehirin-

yaraya akışını bir an önce önlemekten başka geçmişi unutturacak, şimdiki zamanı avutacak, geleceği kurtaracak bir çare yoktur. Bu da ancak sinirli ve düşünme gücü uyuşmuş kadını, günahının büyüklüğünü anlatarak tövbeye çağırmak, erkeğe lâyık olduğu cezayı vermekle olabilir. Karısını vekilharcının koynunda görmek bu yaştan sonra Paşa babanızm katlanabileceği bir şey değildir. Onun için bu pek acı macerada intikam silâhı sizin elinize yaraşır. Bu ağır noktada kanunun verdiği öldürme yetkisinden babanız adına yararlanabilirsiniz.

«Ailenizinn amusunu en gizli, en hassas, en saygıdeğer bir üyesinde çiğneyen nankör ölmeli ve bu intikam şerefi size nasip olmalıdır. Kanın temizlemeyeceği hiç bir leke yoktur.

«Bu yaz günlerinde havasının serinliği bahanesiyle Hanımefendi anneniz Mabeyn odasının bitişiğindeki daireye çekildi. Mabeyn geçidinin Selâmlık yönü köşesinde herhangi bir gece geç vakit bir gözetleme yeri alırsanız gizli ziyaretçinin geri çekilme yolunu kesebilirsiniz.

«Konağın silme pervazından yürüyerek yatak odasının penceresine kadar gitmeğe cesaretiniz veya panjuru kırmağa yetecek gücünüz varsa dünyadaki suçüstülerin en acısına tanık olursunuz...»

Açıklanan cinayetin iki adaletli tanığı

Bu imzasız mektupta ikiliklerini saklamadılar. Gerekince hemen bu dramın kulisinden ellerinde belgelerle ortaya çıkarak Vekilharcı mahvetmeğe hazırdılar. Onlar da bu ihbar mektuplarını postaya verdiler.

33

PAŞANIN büyük oğlu Câzim Bey otuz beşini geçkin, evli ve iki çocuk babasıdır. Bazı aşırılıkları varsa da

ailenin en ahlâklı adamı o sayılabilir. Yetiştiği çağ, eğitimin, öğretimin, ahlâkın zıvanalarından çıktığı karışık zamandan önce olduğu için yeni vakte bakınca gelenek ve göreneklere bağlı yetiştirilmiştir.

Gittikçe yenilikler doğuran zamanın hiç bir fayda sağlamadan eski iyilikleri yuttuğuna acınmaktadır. Babasının şifa bulmayan aşırı kadıncılık illetinden ve anasının yaşına hiç yaraşmayan hoppalıklarından şikâyetçidir. Dairesi konağın bir köşesinde ayrıdır. Karısı, çocukları, hizmetçileriyle çekilip ayrı ve konağa yabancı bir aile gibi orada oturur. Konakta dönen dedikoduları, ahlâksızlıkları, yaraşıksız maceraları işitmek istemez.

Namus sayfasında, örtünme konusunda yeniden çıkmış şeylere hiç tahammül etmez ve şaka götürmez tutucu bir eski Türktür.

Bir gün, ince ipek çarşaflar dizlerde, baldırlar tene saydamlık veren var yok arası çorapların içinde dımdızlak... Kollar ve göğüs baloya giden madamlar gibi pudralı, süt beyaz meydanda. Peçe yüz örtmek için değil, başta bir çeşit hotoz şeklini almış fazladan bir süs... Birer karış ökçeler ayaklara, yüksek raflardan bir şey almağa uzananların halini vermiş. İşte bu kıyafette aileden birkaç genç sokağa çıkarken daha Harem kapısında Câzim Beye rastlamışlar. Câzim, Hanımları Harem avlusuna çevirerek yüzlerine haykırmış:

— Eğer muradınız gerçekten erkekten kaçmaksa büyükanalarınızın örtünme usulüne, geleneğine dönünüz. Yok eğer sokağa büsbütün çıplak çıkmağa özeniyorsanız işte o da böyle olur...

Öfke ve şiddetle hanımların çarşaflarını, peçelerini, çoraplarını parça parça etmiş. Soygunları birer birer dışarı iterek:

— Haydi bakalım, utanmayınız, çıkınız. Yirminci yüz yılın son moda örneğini âleme gösteriniz. Moda, her şey

dünyada bir tekrarlanmadan ibarettir. Çünkü siz, cennetten de böyle kovulmuştunuz. Çünkü her şeyin eski haline dönüşü başlangıcı olmayan bir zaman kanunudur.

Felsefesiyle bar bar bağırmıştı. Konakta Paşadan ziyade herkes Câzim'den korkar, çekinirdi. Kadınların açık saçıklıklarına karşı görünmek, gelenek ve göreneklere bağlılık, ahlâka, elbiseye, fikre giren yenilikleri hazmedememek bizde milliyetseverliğin, iyilikçiliğin, yurdu, yakınları, aileyi koruma çabalarının yüksek tabakası sayılır. Câzim Bey bu itibarla çetin bir adam görünüyordu. Yoksa gerçek ahlâk kendine iyi dedirterek âlemin saygısını kazanmak için birtakım göz boyayıcı hareketlerle herkese karşı kendinde olmayan erdemlerin, iyiliklerin varlığını ispata uğraşmak değildir. Câzim de özel çıkarları için çok gerçekleri feda edenlerden biriydi. Daha babasının sağlığında, miras mselesinde, kardeşleri ve üvey anaları, akrabaları zararına pek adî fırıldaklar düşünmekten kendini alamazdı...

Aile arasında Câzim Beye «Bilmem nesi cinli» derlerdi Ali Bekir'le Aziz Sakıp cinlerini başına sıçratmak için imzasız mektubu onun adına yazmayı uygun görmüşlerdi. Câzim bütün kusurlarıyle beraber öteki aile fertlerine bakınca güzel kokulu bir çiçek gibiydi.

Tuhaf bir raslantıyla bu üç mektup hemen aynı günde sahiplerinin eline geçti. Bu ihbar edilen gizli sevdalar, namussuzluklar, kötülükler, cinayetler birer gerçek miydi? Yoksa adını saklayan bir düşmanın uydurmaları, iftiraları eseri miydi?

Pervin'den gördüğü isteksizlik üzerine ona sevdası birkaç kat artan Ragıp Bey bu imzasız bilmeceyi baştan aşağı döne döne bidüziye okuyor, bir türlü sağlam bir kaba kotaramıyordu. Böyle acıklı şeyleri haber vermek için bu mektubu yazan gerçek bir dost olsa «Feda-

kâr bir haberci» takma adının arkasına saklanmazdı. Bu bir düşmandı. Lâkin kendi düşmanı mıydı? Yoksa Ali Bekir, Kalfa veya Pervin'den birinin düşmanı mıydı? Kalfa Ali Bekir'i, Ali Bekir Pervin'i seviyormuş. Tılsımlarla gönüller çalınıyormuş. Kloroformlar, morfinlerle insanlar uyutuluyormuş. Anahtarlar çalınıyormuş. Kapalı odalar açılıyor, sevdalılar kavuşuyormuş. Geceleri konakta neler oluyormuş neler... Bu karmaşık muhabbetler, bu haşhaşlar, morfinler, bu Bin Bir Gece Hikâyeleri doğru muydu acaba? Aile yurdunun damı altında oynanan bu gerçek, samimî, aşk, namusa hıyanet fecialarını görmek, bir gece sıcak döşekten çıkarak tatlı uykuyu feda etmekle mümkün olabilirmiş. Gerçeği anlamak böyle küçük bir fedakârlıkla mümkün olabilecekse bu, zor bir iş değildi. Zaten Pervin meselesiyle aile ağız tadının ve Ragıp Beyin neşesi kaçalı beri geceleri zavallının rahat uyuduğu yoktu. Hep Çerkez kızının güzel hayaliyle uğraşıyordu. Bu uykusuz, ıstıraplı zamanını aile sinemasının gizli filmlerini seyre, incelemeğe, gözetlemeğe ayırabilirdi. Çünkü kardeş gibi beraber büyüdüğü Ali Bekir'in kendine ait bir kıza pervasızca aşkını bildirmesini, Pervin'in de Ragıp'tan üstün tutarak bu sevdayı kabulünü, her ikisinin de bu açık nankörlük ve hıyanetlerini bir türlü hazmedemiyordu.

O gece Ali Bekir adlı utanmazın, gönül altın kafesindeki bülbüle hücumunu, Kalfanın afyonlanmasını görmek için koca konakta el ayak çekilip de farelerin gezindikleri, kurtların tahtaları kemirdikleri işitilecek kadar her tarafın sessizliğe gömüldüğü bir anda Ragıp Adnan odasından çıktı. Karanlıkta hırsız adımlarıyle sofalardan yürüdü. Gıcırdatmamağa uğraşarak merdivenlerden indi. Ta konağın bir ucundaki taş odanın yolunu tutturdu.

Kalfanın, Pervin'in kapatıldığı taş odanın bitişiğin-

de bir odada yattığını öğrenmişti. Tamam bu odanın önüne geldi. Kapının aralık olduğunu gördü. İçerisi karanlıktı. Kulak verdi. Hiç ses yoktu. Acaba sinema kendi gelmezden önce başlayarak Kalfa ilâçlanıp uykuya mı yatmıştı? Bütün dikkatiyle tekrar tekrar dinledi. Ne çıtırtı, ne pıtırtı, ne bir nefes, ne bir şey duymadı. Bir kibrit çakarak odanın içini görmek istedi. Lâkin bir küçük alevle oradaki varlığını belli etmiş olacaktı. Bundan vaz geçti. Fakat başka türlü ne yapmalıydı? Odada ne var ne yok, mutlaka anlaması gerekti. Uyku ilâçlarıyle uyutulmuş bir kimse böyle hayattan hiç eser göstermez, bir ölü sessizliğiyle mi yatardı? El yordamıyla içeriye girmeğe cesaret etti. Etrafı yokladı. Bir şey anlayamadı. Odanın ortasına doğru yürüdü. Ayağının ucuna yumuşak bir şey dokundu. Eğildi, eliyle yokladı. Bunun yere serilmiş bir döşek olduğunu anladı.

Fakat içinde kim vardı? Bu merakını çözmek için tekrar bütün dikkatiyle ve çekine çekine eğildi. Bu ölü uykusu uyuyanın vücudunu en hafif bir dokunuşla anlayabilmek için döşeğin ortasına doğru elini uzattı. Lâkin eli hiç bir şeye değmedi. Yatak tamamıyle boştu. Aldanıyor muydu? Yahut yatan kimse, odaya biri girdiğini hissederek döşeği bırakıp bir kenara mı çekilmişti?

Ragıp Adnan'ın zihni bu düşünceler arasında bocalarken dışarıdan gittikçe odaya yaklaşan bir pıtırtı duydu. Geliyordu. Yahut geliyorlardı. Kim? Kimler? Kim olursa olsun saklanmak lâzımdı. Ragıp Adnan odanın yükünden başka sığınacak bir yer düşünemedi. Hemen oraya kaçtı. Adım sesleri hafif bir mırıltıyla odaya girdi. Gelenler iki kişiydi. Alçak sesle konuşuyorlardı. Birkaç saniye sonra kibrit ucunun zımpara kâğıdı üzerindeki sert hışıltısı odanın sesizliği içinde epey bir ses çıkardı. Derhal odada kırmızımtırak bir ışık titredi. Bir kenarda al çuha örtülü küçük bir mum iskemlesi üze-

rinde duran pirinç şamdan yakıldı. Geniş odanın içine bu küçük ışık bir türbe kandili hüznü serpti.

Bir taraf boydan boya eski usulde makatlı bir minderdi. İçeri girenlerin Kalfa ile Ali Bekir olduklarını yük kapısı aralığından Küçük Bey gördü. Besbelli bu ikisi, bu uğursuz suçun etrafında bir nöbetçi kolu gibi dolaşarak zabıta hizmeti görmek için konağın karanlık sofa, merdiven ve koridorlarını teftişe çıkmış olacaklardı.

Ali Bekir yorgun, üzgün bir yüz, kırık bir vücutla boylu boyuna minderin üzerine uzandı. Yüreğinin tiksintilerini hazmedemez ve gizleyemez yüz buruşuklarıyle ortada serili döşeğe bakarak Kalfayı uyutuncaya kadar galiba dokunuşundan iğrenerek sarsıldığı, boğulduğu bir vücutla geçireceği işkenceyi düşünüyordu.

Kalfanın dantelli, tüllü, ajurlu bir gecelik gömleği içindeki kuru, kara vücudu kurdelerle süslenmiş ramazan sucuklarına dönmüştü.

Ali Bekir minder üzerinde bir süre sinirli sinirli sağma soluna yuvarlandıktan sonra yerinden fırladı. Oda kapısını içerden sürmeledi. Mumu üfledi. Galiba aydınlıkta Kalfayı hazmedemiyordu. Bu bayat çöreği fare gibi karanlıkta kemirecekti...

İki mırıltının birleşerek bir örtü altında derinleşir gibi olmasından döşeğe girdikleri anlaşıldı.

34

BİR hayli zaman onlar döşekte yattılar. Adnan Ragıp yükte kaldı. Bir saat mı, iki saat mı? Karanlıkta hiç bir araçla bunu anlamak kabil değildi. Nihayet tekrar kibrit çakıldı. Mum yakıldı. Ali Bekir şamdanı yatağın başına götürdü. Arka üstü ölü gibi hareketsiz upuzun yatan Kalfanın solmuş yüzüne doğru tuttu. Bütün tiksintisiyle:

— Uğursuz karı, iğrenç yaratık!.. diyerek durdu, baktı. Besbelli iyice bayılıp bayılmadığını anlamak istiyordu. Kalfanın boylu boyunca kaskatı yatışında arka üstü vurulmuş bir heykel sessizliği, bir kadavra görünüşü vardı.

Ali Bekir kadını böyle bir ceset haline nasıl getirdi? Suratına kloroformlu kompres mi koydu? Açık duran kollarından birine şırınga mı yaptı? İlâçlı pasta, kurabiye mi yedirdi? Karanlıkta ne yaptığı anlaşılamadı. Ne yaptıysa yaptı, işte istenen olmuştu. Şamdanı mum tepsisinin üzerine bıraktı. Tekrar döşeğe yanaştı. Cesedi biraz yan üstüne yuvarlayarak boynundan kırmızı kordona geçirili anahtarı aldı. Muma püf dedi. Oda kapısının sürmesini açtı. Dışarı fırladı. Nereye gidiyordu? Şüphesiz Pervin'in yanma... Ragıp Adnan için bu pek nazik bir andı. Yapacağı şeye enstantane bir karar vermesi gerekti. Adnan Şem'i Paşanın oğlu gerçekten şimşek hızıyle bu kararını verdi. O da Ali Bekir'in arkasından saldırdı. Fakat adımlarının seslerini ve göğsü üzerinden avuçlarının içine aldığı kalbinin gümbürtülerini boğarak sessizce koştu.

Ali Bekir, Pervin'e kavuşacağı anın verdiği telâş ve heyecanla izlendiğinin farkına varamadı. Pervin'in oraya uzak olmayan odasının önüne kadar koştu. Anahtarı kapıya soktu. Çatır çatır iki defa çevirdi. İçeriye adımını atacağı saniyede Ragıp Adnan yaydan kurtulmuş ok hızıyle Ali Bekir'in üzerine kapıya doğru öyle bir atılış atıldı ki, ikisi de upuzun odanın ortasına yüz üstü yere kapandılar.

Ali Bekir neye uğradığını anlayamadı. Yastığının yanına koymuş olduğu ufak bir lambanın aydınlığında bir roman okuyan Pervin elinden kitabı bir tarafa fırlatarak kendini döşekten üç arşın öteye attı.

Yerdekiler ayağa kalktılar. Bir sevgiliyle iki âşık

şimdi üçü yüz yüze geldiler. Yürek çarpıntılarıyle bir süre birbirlerinin yüzlerine baktılar. Nihayet Ali Bekir Pervin'le kendi arasına başka bir vücudun girmesine dayanamayarak Ragıp Adnan'ın üzerine bütün kuvvetiyle çullandı, onu omuzlarından iterek dışarı çıkarmak istedi. Ragıp olanca direnişiyle karşı gelerek:

— Beni nereye itiyorsun?

Ali Bekir soluyarak:

— Dışarıya...

— Çekil ahmak karşımdan... Konak benim, oda benim, kız benim... Kimi nereden çıkarıyorsun? Şimdi şurada kendini bilmez bir saldırgan, bir edepsiz, bir nankör varsa o da sensin. Babamın evinden beni nasıl kovuyorsun? Besleme... Yanaşma... Artık yemeklerimizle büyüyen, eskilerimizi giyinen, uyuz, mundar, bitli, keloğlan...

Ali Bekir bu hakaret yağmurunun altında sersemledi. Lâkin düşmanının omuzlarını bırakmadı. İki delikanlı birbirini dut ağacı gibi silkiyorlardı.

Ragıp Adnan titremeler içinde:

— Sersem yaratık... Budala köylü! Çekil karşımdan...

— Hayır... Seni dışarı defedeceğim.

— Kudurmuş köpekten farkın yok Ali... Vah beyinsiz vah... Aptal oğlan, beni dışarı çıkartacaksın da aklın sıra kendin bu kızla içerde mi kalacaksın? Burası neresi olduğunu, benim kim olduğumu, kendinin ne olduğunu bilmiyor musun? Hatırlamıyor musun? Bu eşekçe dik kafalılığından, bana el kaldırmak nankörlüğünden ne fayda, ne üstünlük bekliyorsun? Ulan melun, şimdi kapının aralığından dışarıya bir bağırsam sesime bütün konak halkının koşacağını, seni ayaklarının altında tahtakurusu gibi ezeceğini akıl edemiyor musun?

Ali Bekir bu ağır sözlerin mantıkları önünde aklını

başına toplamağa uğraşarak:

— Hafiye Paşanın casus evlâdı... Bu gece beni saat kaçtan beri izliyordun?

— Sen bu konağa geldiğin vakit pis bir dilenci kadar bitli, sümüklüböcek gibi iğrençtin. Üzerine sürtünmeğe değil yamndan geçmeğe tiksinirdik. Her türlü nimetiyle büyüdüğün Paşayı bugün hafiyelikle suçlamağa utanmıyor musun? Benim babam hafiye değildi. Asla, asla... Padişahının gözünü budaktan sakınmayan fedakâr bir kuluydu.

— Evet, evet... Biliyorum. Abdülhamit gibi bir despotun kulu, sen de onun oğlusun...

— Evet, sen de bizim ekmeğimizle büyüyen bir köpek yavrusu... Bir kuçu kuçu... Bir edepsiz, bir rezil, bir saldırgan, bir alçak...

— Evet, doğru söylüyorsun. Sizin haram ekmeğinizle bir yiğit, bir yüce insan, bir iyi ahlâk sahibi adam yetişmez. Konağınızın ekmeği, suyu, havası benim gibi edepsizler yetiştirir. Bu aile içinde gördüğüm örneklere benzeyerek büyüdüm. Sizin gibi oldum. Keşke köyümde kalaydım, sizin ekmeğinize karşılık tezekle karnımı doyuraydım, belki bir insan olurdum. Bitli, sümüklü bir köylü çocuğu olmayı senin gibi paşaoğlu doğmaya bin defa üstün sayarım. Babanı, seni, kardeşlerini, ananı, beni böyle yapan işte o yediğimiz ekmektir. Bugünü felâketini hazırlayan, kanlarını döken işte o ekmekteki istibdat mayasıdır. Paşa baban yedi. Ve ona benzeyen zamanın paşaları yediler. Millete hakkını vermiyorlardı. Onun adını ağıza almak bile yasaktı. O açtı. Düşkündü. Hakkı yenmişti. Zulüm görmüştü. Onlar konak üstüne konak, köşk üstüne köşk, yalı üstüne yalı, apartman üstüne apartman, çiftlik üstüne çiftlik, gelir

getiren şeyler üstüne daha da fazlasını yaptırmakla uğraşıyorlardı. Fil gibi yerlerdi. Onlar deve idi. Millet, ayaklarının altında karınca... Sürünürdü... Ezilirdi. Bu yarı ümmî adamlar konaklardan, iratlardan ve kaparozluk, oburluk hikâyelerinden başka politik, bilimsel alanlarda ortaya ne anıt diktiler? Millete ne yadigâr bıraktılar? Evet, topladıklarım kendileri de rahat yiyemediler. Evlâtları, torunları da... Aralarında intiharlar, delirmeler, cinsel azgınlıklar, kumar, eğlence, bin türlü kötülük... İşte Ragıp Adnan Beyefendi sen de bu ailelerden birine bağlısın. Ben de bir kötü talihle bu lağıma düşmüş bulunuyorum.

— O halde lağımda niçin oturuyorsun? Seni burada tutan kim?

— Ben buraya kendi isteğimle gelmedim.

— Kendi isteğinle gelmedinse şimdi isteyerek gidemez misin?

— Gideceğim...

— Haydi defol... Bu derece aşağı gördüğün babamın evinden seni kovuyorum. Başın, gözün yarılmadan, kolun budun, bir tarafın kırılmadan yallah bakalım.

Ali Bekir Pervin'e dönerek:

— Bu lağımı içinde yaşayanlara bırakıp bu kokmuş yerden hemen çıkalım.

Pervin sinirli bir hareketle çekip aldığı döşek çarşafına bürünerek:

— Hazırım Ali, haydi yürü...

Ragıp Adnan kızın bu hiç beklenmedik davranışından şaşırıp ikisinin arasına girmeğe uğraşarak:

— Ali, yalnız sen defolacaksın. Pervin benimdir. O burada kalacak.

Çerkez kızı, büyük bir gurur ve inatla göğsünü şişirip başını havaya dikerek:

— Hayır paşaoğlu, anan senin, baban senin, konak

senin, her şey senin... Yalnız Pervin senin değildir ve senin olamaz...

Ragıp Adnan solgunluklar içinde titreyerek:

— Yaaaa Pervin, bu soysuzu benden üstün mü tutuyorsun?

— Beyefendi, hepimiz Âdem Peygamber soyundanız. Bu dünyada soysuz yoktur. Yalnız insan olarak doğanlarla insan olmayanlar vardır.

Ragıp Adnan: — Bana bakınca Ali Bekir'i insan adam mı sayıyorsun?

Pervin: — Hiç şüphesiz Beyefendi...

Ragıp: — Bu tercihindeki sebebi, düşünceyi anlayabilir miyim?

Pervin: — Bunda ne sebep vardır, ne bir art düşünce. Bu tercihimdeki illeti ben de bilmiyorum. Gönlüm sizden hoşlanmıyor. Ali Bekir'i seviyor. Neden? Nasıl? Niçin? Bunu ben de anlayamıyorum.

— Fakat benim karılığıma aday olduğunu unutuyor musun Pervin?

Pervin: — Bu adaylığın hiç bir önemi yok Beyefendi.

Ragıp: — Niçin?

Pervin: — Çünkü bu laftan ibaret bağlantımızı Paşa babanız bile hiçe saydı. Gelinliğine saldırmakla bu bağı çözdü.

Ragıp: — O bağın düğümü benim kalbimdedir. Çözülmez.

Pervin: — Kalbinizde varlığını kabul ettiğiniz düğüm bence hiç hükmündedir.

Ragıp: — Söyle Pervin, neden?

Pervin: — Zira gönlünüzdeki düğümün sağlam olması için bir ucu da benim yüreğimde bulunması gerekir. Oysa ki ben kendimde öyle bir şey hissetmiyorum. Sebebi de açık açık görünüyor.

Ragıp: — Ben bu sözlerinde hiç bir açıklık göremiyorum.

Pervin: — Bu adı geçen düğümle ikimizi birbirimize bağlarlarken benim fikrimi sormamışlardı. Bilmem şimdi nasıl bir unutkanlık ve sonradan meydana çıkan bir iyi niyetle karım deyimini kullanıyorsunuz. Ben sizin karınız değil odalığınız olacaktım. Bu iki kelime arasındaki açıklığı düşününüz. Odalığınız yani adî bir oyuncağınız... Döşek halayığınız... Benim kocam, efendim, sahibim, emeredenim, hükmedenim, sınırsız hesapsız bir üstünlükle her şeyim olmanıza karşılık benim size karşı kullanabileceğim en ufak bir kadınlık hakkım bile olmayacaktı. Beni istediğiniz dakikada konağınızdan, odanızdan, döşeğinizden, gönlünüzden kovabileceksiniz. Çocuklarımız doğmuş olsaydı bile bir inek gibi, bir koyun gibi, bir keçi gibi beni onlardan ayırabilecektiniz. Bu acı gerçekleri bana söyletmeğe ne lüzum var Beyefendi? Konağınızda zenginliğinizle, devletinizle kalınız. Bu şartlarla size yatak hizmetçiliği edecek başka kızlar bulabilirsiniz. Biz Ali Bekir'le birbirimizi sevdik. Birbirimizin olduk ve daima böyle kalacağız...

Ragıp Adnan kalbinde kıvranan kıskanç yılanının başını avucunun içine almış gibi yumruğunu sıkıp gözlerini açarak Pervin'e atılır:

— Birbirinizin oldunuz mu? Bir sokak orospusu gibi bunu benim önümde açığa vurmağa, söylemeğe cesaret ediyor musun?

Ali Bekir kalkan yumrukla Pervin'in arasına girerek:

— Çekil Beyim, çekil. Burada üstünlük istibdadın değil hakkındır. Zorbalığın değil, aşkındır. Seni istemiyor. Beni seviyor. Zorla değil ya... Zenginlikle, soylulukla, konakla gönüller üzerinde saltanat kurmak izni alınabilir mi?

Ragıp Adnan: — Tılsımla alınmış olabilir, değil mi?

Ali Bekir: — Şu anda üzerimde tılsımdan eser yok.

Ragıp Adnan: — O uğursuz şeyi ne yaptın?

Ali Bekir: — Annenizin üzerinde üstünlüğü sağlamak için Vekilharç Efendiye verdim. O işini gördü. Şimdi muska Aziz Sakıp'tadır. O da Gülizar Hanımla sevda deneyleri yapıyor.

Ragıp Adnan yumruğunu Ali Bekir'in beynine savurup:

— Sus melun... (Kapıyı göstererek) Seni kovuyorum. Yıkıl karşımdan... (Pervin'i işaretle) Bu namussuz kız burada kalacak. Onun terbiyesini vereceğim.

Ali Bekir yumruğu Beyinin suratına geri çevirerek:

— O namussuz kız bu namuslu konakta kalamaz. Gidersek beraber gideriz. Kalırsak beraber kalırız.

Ragıp Adnan arka cebinden bir tabanca çıkararak:

— Ben şimdi sana namusluyu, namussuzu gösteririm. Alçak, mayası bozuk.

Pervinle Ali Bekir hemen Küçük Beyin silâhlı eline atılarak kolunu büküp tutulduğu aşırı öfkeden can kalmamış parmakları arasından tabancayı almağı başarırlar.

Pervin: — Beyefendi, kendinize geliniz. Hâlâ Beylik, hâlâ, Paşalık, hâlâ, öfke, hâlâ şiddet, hâlâ dövmek, hâlâ vurmak... Karşınızda eşit haklarla söz söyleyen bir kimsenin varlığına katlanamıyorsunuz. Daima huzurunuzda her haksızlığınıza, her türlü baskınıza, her emirinize karşı evet diyecek, yerlere eğilecek esirler arıyorsunuz. Sizi sevmiyorum. Ali Bekir'e varacağım. Babanızın vezir olmasını, seksen odalı konağınız, gelirleriniz, çiftlikleriniz bulunmasını benim gönlüme sahip olmak için bir hak sanıyorsanız aldanıyorsunuz. O ne satılır, ne alınır, ne de hiç bir emre boyun eğer. Canı hangi dalı isterse oraya konar. Size varıp da şu eski konağın geniş, loş odalarında bir ortaçağ hayatı geçirmek istemem. Kaç za-

mandır bu taş odada tutukluyum. Niçin gelip de beni kurtarmadınız? Kaçıncı yüzyılda ve nerede yaşıyoruz? Söyleyiniz, rica ederim. Biz de insanız. Sizin zevklerinize hizmet ederek ölünceye kadar mutsuz kalmak için yaratılmadık. Bırakınız bizi gidelim. Size devlet olan konağınız bizim için bir cehennemdir. Onu bu dakikada bırakıp gitmeğe hazırız.

Tabancayla olan saldırısının etkisiz kalmasıyla üzüntüsü ve öfkesi büsbütün artan Ragıp Adnan Bey:

— Biriniz ahretliğimiz, biriniz halayığımızsınız. Babalarınızın evinde ekmek bulamadığınız için buraya geldiniz. Yediniz. içtiniz, ders, terbiye gördünüz. Paramızdan, kesemizden aldığınız kuvvet ve değerlerle şimdi ekmeğini yediğiniz kimsenin üzerine çıkıyorsunuz. Ali Bekir adındaki bu alçak yaratık defolsun gitsin. Fakat sen Pervin, burada kalacaksın. Her günahını bağışlıyorum. Benim odalığım değil karım olacaksın.

Ali Bekir: — Ne mankafaymışsın Beyefendi. O benim karım oldu.

Ragıp Adnan: — İmamsız, nikâhsız...

Ali Bekir: — Evet, bu sistem evlenmeleri sizlerden öğrendik.

Ragıp Adnan: — Alçak ırz düşmanı...

Ali Bekir: — Asıl ırz düşmanı sizsiniz. Çünkü elinize geçirdiğiniz kadınları zorla, baskıyla, korkutmalarla arzularınıza boyun eğdiriyorsunuz. Nitekim şimdi hâlâ işte şu anda da öyle oluyor. Kız seni istemem diyor. Sen zorluyorsun. Pervin kendi arzusuyle benim oldu.

Ragıp: — Senin gibi ahlâksızlığın en aşağı tabakalarına inmiş bir uğursuzdan terbiye, felsefe öğrenecek değilim.

Ali: — Ne kadar ahlâksız olsam baban kadar olamam. Anan kadar olamam. Senin kadar olamam.

Ragıp: — Kötü yaratık... İnsan şeklinde yılan... Şim-

di şurada anan yerinde bir kadını tatlı dillerle aldatarak, cinayet işleyen ellerinle şekerli zehiri yedirerek kollarının arasında zehirleyerek uyuttun. Boynundan anahtarı çaldın. Buradan beş on adım ötede ahlâksızlığınla kirlettiğin o murdar döşekte ölü gibi yatıyor.

Ali: — Bu maceradaki o kadının günah payı benimkinden büyüktür. Çünkü sizin terbiyenizle yetişmiştir. (Pervin'in kolundan çekerek) Haydi gidelim. Bu iğrenç ahlâk hocasından ders almak işkencesine bundan fazla katlanamam.

Ragıp: — Kız gidemez... Gitmeyecek...

Ali: — Gider... Gidecek...

Ragıp: — Ali, alçaklığın da bir sınırı var. Soylulukla soysuzluğun en açık bir imtihanı karşısında bulunuyoruz. Şimdi şuradan iki polisle bir doktor getirterek yatağında ölü uykusu uyuyan Kalfanın muayenesinden sonra seni ceplerindeki zehir kutuları, kurabiyelerinle adalete teslim etsem, en azgın, kötü kişiler gibi o hain ellerine kelepçe vurarak seni buradan götürürler ya... İşte insanlık ediyorum, bunu yapmıyorum. Beni günaha sokma, haydi defol...

Ali: — Senin insanlığını kabul etmem. Yapabileceğin fenalığı geri korsan alçakların alçağısın...

Ragıp: — Peki öyleyse...

Adnan Şem'i Paşanın küçük oğlu kapıya doğru saldırır. Fakat o anda konağın derin uykusunu sarsan bir gümbürtüyle birbiri arkasına iki el silâh patlar.

Ragıp Adnan heyecan ölçüsünün son derecesine çıkan bir sararma ile dayanacak bir yer arayarak:

— Konağın içinde silâh patlıyor.

Ali: — Evet...

Ragıp: — Ne oluyor?

Ali: — Ne olacak? Ya babanızın, ya annenizin odasında bir cinayet oluyor.

Paşaoğlunun büyük bir heyecana düşüp üstüne çöken şaşkınlığından yararlanarak Ali Bekir'le Pervin aralarında küçük bir işaretleşmeden sonra hemen odadan dışarı fırlayarak kapıyı Ragıp Adnan'ın üzerine kaparlar. Ve anahtarı dışardan iki kere çevirerek onu içerde kapalı bırakırlar. Onlar sofada üç dört adım yürür yürümez bir silâh daha gümler...

35

CÂZİM BEY öğle yemeğinden sonra ne ile vakit geçireceğini düşünüyordu. Sigara, kahve, sigara kahve... Bir süre uyku... Sonra yine sigara, kahve... Günlerin bu uzunluğunda daha sonra ne yapmalıydı? Bu onun için günlük, sıkıcı, çözümlenemeyen bir meseleydi. Yiyecek, içecek, giyecek düşünmemek, elini hangi dolabına, çekmecesine atsa tomarla para bulmak, ne emretse dakikasında yapılmak... Bunun için elde etsin diye üzülecek bir aile ihtiyacı olmamak ne büyük felâketti. Bu bol bulamaç varlıkta hiç yoklukla sıkıntıca omuz öpüşen bir ıstırap, birleşen iki uç gibiydi.

Beyefendinin bütün eğlencesi konağın işlerini, iç yönetimini küçümsemek, hizmetçileri, azarlamak, terbiye diye zamanın ahenge uymaz her çeşit sistemden dışarı çocuklarına kendi kafasına göre acayip, tuhaf birtakım şeyler öğretmek... İpsiz sapsız, tatsız nutuklar çekmekti...

Hizmet edenlerden birini boğazının bağırmak ihtiyacını tatmin edecek şiddetle azarlar, yahut kolları yoruluncaya kadar döverse sinirlerinin birikmiş öfkelerini boşaltarak rahat ederdi. Kısası üzmek, üzülmek ister, işsiz kafasını yormak için incir çekirdeği doldurmaz manasız, boş şeylerden deve yükü gürültüler çıkarmağa uğraşırdı.

O günü yemekten kalktı. Birinci kahve ve sigarayı içti. Gözleri ağır ağır kapanıp da kestireceği sırada is-

kemlesinin üzerine bir mektup koydular. Bu kapalı zarf aralık gözlerinden akan bakışını çekti. Her saklı şeye duyulan merak kalbini gıcıkladı. Zarfı aldı. Üzerinde kendi adına biçimsiz bir yazıyla yazılmış dalkavuk ağzı pohpohlu unvanları okudu. Yazıyı tanıyamadı. Fakat bu manasız, şişkin, kof kelimelerin gülünç aşırılıklarından bir zevk, bir gurur duydu. Zarfı yırttı. İlk satırlara göz attı. Aile namusunun kökünün ana gövdesine sarılan tehlikeli ejderi okuyunca: «Ne bok yer?» şaşkınlığıyle yerinden fırladı. Ejder lafından aldığı coşuşla mektubu ayakta gezine gezine okuyordu:

«Vekilharcınız Abdullah Neyir haini aile namusunuzu bir paraya harcıyor. Değerli anneniz o koskoca Hanımefendiyi kendi kirli bekâr döşeğine düşürünceye kadar ve...»

Bu satırları görünce kaç zamandır üzülmek ve tamam sinirlerinin köklerinden sarsılmak için aradığı büyük heyecanı tutuşturacak uğraşma maddelerini buldu. Yüreğinde patlayacak bir volkan varmış gibi bütün vücudu titremeğe başladı. Zaten vekilharcı sevmezdi. Onun kaba sakalıyle örttüğü iki yüzlülüğü, yüze gülücülüğü, hileyi sezmişti. Kendisini tiksindiren bu yaratık annesinin bu derece gözdesi, sevgilisi olsun... Aile namusu bir para, bir mal mıdır ki, harcolunsun?

Büyük Adnan Şem'i Paşanın büyük oğlu, okudukça kanlanarak büyüyen gözleriyle satırları izliyordu.

Aman Tanrı'm... Damar patlamış, kan akmış. Yara kangren olmuş, neler olmuş, neler olmuş, neler olmuş da henüz kendisi bir şey duymamıştı. Zehirin yaraya akışını bir an önce engellemek için çaresine bakmasını salık veriliyordu. Bu da ancak sinirleri ve düşünme gücü uyuşmuş kadını, günahının büyüklüğünü anlatarak tövbeye çağırmak, erkeğe lâyık olduğu cezayı vermekle kabil olabileceği anlatılıyordu.

Bu günahı işleyen büyük kadın kimdi? Annesi... Onu o yaştan sonra azdıran kimdi? Bir vekilharç parçası... Aman Allah, akıl kabul edecek şek değil.

Şu aşağıdaki satırlar ateşten birer çivi gibi Câzim Beyin dimağına cazır cazır bir sıraya çakıldı:

«Karısını vekilharcının koynunda görmek, bu yaştan sonra Paşa babanızın tahammül edebileceği bir şey değildir. Onun için bu pek acı macerada intikam silâhı sizin elinize yaraşır... Bu ağır noktada kanunun verdiği öldürme yetkisinden yararlanabilirsiniz...»

Mektup doğru söylüyordu. Lâkin bu öğüdü fazla buldu. Kendisi bu korkunç gerçeğe erdikten sonra ne yapacağını bilirdi. O, soyluluk görevini kimseden öğrenmeğe muhtaç değildi.

Bu iki günahlının hangi odayı buluşma yeri yaptıkları da haber veriliyordu. Hele mektubun şu «Konağın silme pervazından yürüyerek yatak odasına kadar gitmeğe cesaretiniz varsa dünyadaki suçüstülerin en acılısına tanık olursunuz...» Satırlarını bitirince Câzim Bey yaralı bir canavar gibi bağırdı:

— Ne demek? Küstah heriflerin sorularına bakınız... Öyle acıklı bir anda benden cesaret, kuvvet sorulur mu? Pervazın üstünde de yürürüm, saçağın kenarından da koşarım. Panjuru da kırarım. Kapıyı da paralarım. Konağı da temelinden çatısına kadar alt üst ederim. Lakırdı mı bu? Pöhh... Anamı bilmem ne etsinler de ben gözümü çöpten sakınayım, öyle mi?

Ve yine mektubun şu: «Kanın temizlemeyeceği hiç bir leke yoktur.» cümlesini tesbih gibi çekiyordu. Anasını mı öldürecekti? Vekilharcı mı? İkisini birden mi? Bilmiyordu. Her halde bir, iki ve gerekirse daha ziyade kan olacak, böyle korkunç namus meselelerinde kanunun verdiği öldürme yetkisinden tamamıyle yararlanacaktı.

Mektubun sonundaki: «Uğradığınız cinayetin iki adaletli tanığı» imzası üzerinde durdu. Düşündü. Adaletli oluşları kendileri tarafından söylenen macera tanıkları bir değil de iki idi. (İki tanıkla bir adam asarlar) sözünü hatırladı. Peki ama takma bir iki kelimeden başka meydanda bu tanıkların ne adları vardı, ne kendileri... Bunun için zihni bu işte hile, hiyanet, iftira olmak ihtimaline saplandı. Meselenin enini boyunu ölçümeğe girişti. Lâkin kendilerini gizleyen adaletli tanıklar durumu cascavlak meydana kokuyorlar, zaman, yer, ad bildirerek tam bir açıklıkla şimdiye kadar işlenmiş ve işlenmekte olan birleşme cinayetlerini noktası noktasına bir kesinlikle haber veriyorlardı. Bu ihbara hiç yalan dolan sığamazdı. Bir iki gecelik gözetlemeden sonra gerçek meydana çıkacaktı.

Câzim savaşa gitmiş, adam vurmuş, silâh kullanmış bir adam değildi. O, silâh atmak yasak olan bir çağda yetişmişti. İftarları, bayramları müjdeleyen topların kutsal, tatlı, barışçı gümbürtülerinden başka yakıcı, patlayıcı silâhların gürültüsüyle kulak sarsıntısına uğramamıştı. Lâkin odasında, dolabında silâhın, tabancaların, kamaların, hançerlerin türlüsü vardı. Pantolonunun arka ve iki yan ceplerine üç dolu tabanca yerleştirdi. Beline bir o kadar da gümüş kabzalı ve savatlı kama soktu. Kısası her ne kadar kullanmasını iyi bilmese de üzerindeki silâhların çokluğu ile düşmanına üstün gelebilir sanıyordu.

Gece yarısını bekledi. Odasından hırsız gibi çıktı. Mabeyn geçidinin selâmlık yönü köşesine, koyu karanlığa gömüldü. Selâmlıktan hareme geçen koridorun önünde paravana işini gören camları buzlu bir bölme vardı. Selâmlıktan biri gelirse bu bölmenin harem tarafı duvarına sokulacak, harem yönünden gelen olursa ters tarafa saklanacaktı.

Câzim Bey gözetleme yerinde çok beklemedi. Ha-

rem sofasında, cam dolap içinde, eşit aralıklarla pandülü zamanı sayan büyük yerli saat nezleli bir göğüs gibi ince hareketlerle gece yarısından sonra henüz biri çalmıştı. Sofanın yan taraf kapılarından biri açıldı. Hafif bir mum ışığı belirdi. Aydınlık gittikçe koridora yaklaşıyor, o yaklaştıkça Câzim Bey camlı bölmenin arkasına siniyordu. Nihayet elinde fiske şamdanla bu geleni tanıdı. Annesinin özel cariyesi Bahtınev'di. Halayık yürüdü. Koridordan geçti. Tamam mabeyn kapısının önünde durdu. Kulağıyle dışarıyı dinler gibi gözetleyici bir tavır aldı. İş o kadar saat gibi tıkırındaydı ki, az bir süre sonra dışardan kapıya çekingen, ince bir fiske vuruldu. Bahtınev aynı çekingenlikle yavaşça sordu:

— Kimdir o?

— Tilki...

— Ne tilkisi?

— Haramidere...

— Ananın adı?

— Kavacık.

— Gir içeri, kapı açık...

Besbelli bu bir tür parolaydı. Kapı açıldı. Fiske şamdanının titreyen zayıf, sarımtırak ışığı altında Vekilharcın çekik gözlü, kaba sakallı Âsurîleri andıran yüzü göründü

Bahtınev önde Haramidere tilkisi arkada koridordan geçtiler. Hanımefendinin dairesi tarafına doğru yürüdüler.

Câzim Beyin şimdi şu gördüğü sahnenin kaba ve safça bir ortaoyunundan farkı yoktu. Neredeydi? Babasının konağında mı, zuhuri kolunda mı? Şimdi önünden geçen vekilharçları Abdullah Neyir miydi? Ortaoyunu zamparası mı? O önündeki kadın Bahtınev'in şekline girmiş bir zuhuri zennesi miydi? Bu gördüğü gerçek sahne eski zamanın o ünlü oyununa o kadar benziyordu ki,

zavallı Câzim, içinde bulunduğu zamanı geçmişle karıştırdı. Karagöz'le zuhurinin eski hayatımızdan alınma temsillerden olduğuna şüphesi kalmadı. Onun şimdi küçükken karagöz perdesi önünde seyrettiği Zampara oyunu aklına geliyordu. Top saçlı, eli çiçekli genç zamparanın çekingen bir yürüyüşle Şeyh Küşteri meydanına çıkıp da yerden aldığı bir fiske taşını «tık» sevgilisinin cumbasına fırlattığı ve içerden ince kadın sesiyle:

— Kimdir o?

— Çivi...

— Ne çivisi?

— Lofca...

— Gir içeri usulca...

Looop, zampara evden içeri dalar.

İşte bu konuşma tamamıyle aklına geldi. Küçüklüğünde Karagöz'ün bu oyununa ne kadar gülmüştü. Karagöz de aynı eve zamparalıkla girmek ister. Fakat kabul olunmaz. O da direnmekten vaz geçmez. Yapmadığı tuhaflık, gülünç hile bırakmaz. Yine bir türlü başaramaz. Nihayet perdenin bir köşesinden bu çivi konuşmasını dinler. Artık eve girmenin yolunu öğrenmiş olduğu için sevincinden çıldırır. Yerden bir taş alır. Eve fırlatır. Yine aynı ince kadın sesi işitilir:

— Kimdir o?

Karagöz boğuk ve kaba sesiyle:

— Çivi...

— Ne çivisi?

Karagöz hafızasının çok zayıf olması yüzünden çivinin çeşidini unutmuş bulunur. Üzüntüsünden sıçrayarak, yerlerde sürünerek düşünür. Nihayet sallapati şu cevabı verir:

— Karfiçe çivisi...

— Gerine batsın en irisi... Bilemedin.

Karagöz parola imtihanını veremediği için içeri alın-

maz. Kapının önünde üzgün, ümitsiz, öfkeli arsızlanır durur...

36

CÂZİM Bey halayıkla vekilharcın arasında geçen bu parola konuşmasını zuhuri, karagöz komedilerine benzetmekteyken Bahtınev bu sorulu cevaplı gece misafirini Hanımın yanına uçurduktan sonra yine elinde şamdanı ve o sırlı edasıyle mabeyn kapısının yanma geri döner. Yine kulağı kirişte, gözleri belli olmayan bir süzülüşle dalgın, koridorun ucuna oturur. Acaba yine ne var? Çok geçmez. Kapı dışardan yine gizli fiskelerle vurulur. Yine parola soruşturması başlar:

İçerden: — Kimdir o?

Dışardan: — İki dirhem bir çekirdek...

— Muradın ne?

— Gerdek...

— İnanmam.

— İnan... Gerçek söylüyorum gerçek...

Kapı açılır. Paşanın genç ve gözde uşaklarından Ferdi, karagözün Narçil Beyi gibi bir tuvalet ve elinde bir demet çiçekle içeri girer:

— Aşkı yârân, muhabbet-i canan, ben de gittim nazeninimin aşkına ala ala heyyyy... (1)

Der, içeri dalar.

Bu ikinci zamparanın kimin adına ve hesabına alındığının Câzim Bey pek farkına varamaz. Fakat haremle selâmlık arasındaki kapının bu kadar işlek bir hale gelmiş bulunduğuna şaşar. Şaşkınlıkla öfkesi bütün şiddet-

(1) Dostlar aşkı, sevgili muhabbeti, ben de gittim sevgilimin askına.

leriyle birbirine karışır. Zavallı Bey nasıl şaşmasın? Nasıl kızmasın? Paşa Efendimiz konağın ırz ve namusa dair kilit küreğine o kadar meraklıdırlar ki, içerden dışarıya, dışardan içeriye gece vakti kuş uçurtmak istemezler. Her gece uyku vaktinden birkaç saat önce haremin avludaki büyük kapısı bir eski piştov kadar büyük, koskocaman bir anahtarla kilitlenir. Her kattaki mabeyn kapıları da aynı dikkat ve titizlikle kapanır. Toplamı birkaç okkalık bir demir yığını meydana getiren bu anahtarlar bir ipe dizilerek Paşanın odasına getirilir. Onun gözü önünde bir çiviye asılır. Ertesi sabah kapıların açılma zamanı gelmedikçe ve Paşanın emri olmadıkça çivideki bu anahtar dizisine kimse el uzatamaz. Meğerse bunlar ne boş yere göze alınan zahmetlermiş... Bu anahtarların birer çifti mi yaptırılmış? Yoksa diğer kapılarınkiler bunlara mı uyuyor? Bu rezalet nedir? Paşa bu anahtar dizisi karşısında haremle selâmlığın bağlantısı kesilmiş olduğundan emin, büyük bir kalp rahatlığıyle uyuyor. Fakat içten içe konağın içinde ne kepazelik anaforları dönüyor...

Câzim Bey felâketin büyüklüğünden dönen başını sanki durdurmak için elini alnına vurdu. Düşünmeğe vardı. O andaki durumunu korkunç ve tehlikeli bir nezaket içinde buldu. Ne yapacaktı? Ne yapmalıydı? Gidip Paşa babasım uyandırmalı mıydı? Yoksa kendi kendine mi hareket etmeliydi? Uzun boylu düşünmeğe de vakti yoktu. Çiftehaneler doluyken hemen baskını yapmalıydı. Babasını uyandırmakla işin korkunçluğunu büsbütün artırmış oldacaktı. Üzerinde kamalar, tabancalar vardı. Nesi eksikti? Cesareti, yürekliliği, namusu ve onuru hepsi mükemmeldi.

Bekledi. Ferdi ile giden Bahtınev geri gelmedi. Karanlıkta mabeyn kapısına kadar yürüdü. Eliyle yokladı. Açıldıktan sonra kapı kilitlenmiş, anahtar üzerinden alın-

mıştı. Paşa babasının odasından asıl anahtarı almadıkça selâmlığa çıkamayacağını anladı. İki adaletli tanığın ihbar mektubundaki şu sözler yine aklına geldi: «Konağın silme pervazından yürüyerek ta yatak odasının penceresine kadar gitmeğe cesaretin varsa...»

Evet, evet, bu adaletli tanıklar doğru söylüyorlardı. Onlar da bu panoramayı pencereden seyretmişe benziyorlardı. Anasının Vekilharca kavuşma yeri olan odasına kapıdansa pencereden hücum etmek birkaç noktadan daha uygun düşecekti. Koridorun yandan bir penceresi vardı. Onun önünde durdu. Ağır ağır camı sürdü. Panjurun tek kanadını açtı. Yavaşça bir adımını dışarıya attı. Silme pervazının genişliğiyle sağlamlık derecesini denedi. Onu üzerinde yürüyebilecek kadar enli ve kendi ağırlığından fazlasını kaldıracak kadar sağlam buldu. Kaplamanın kenarına yapışa yapışa yürüdü. İri su borusuna dokunarak köşeyi döndü. Hep dikkat ederek ve çekinerek yürüdü. Birinci odanın iki penceresi vardı. Onlardan sonra annesinin odası geliyordu. İki eliyle sıkı sıkıya kavradığı panjurlar bu tehlikeli yolunu hayli kolaylaştırdı. Tastamam annesinin penceresi önüne geldi. Panjurun yaprakları örtülüydü. Bunları hafif hafif araladı. Hanımefendi kandil ışığını pek loş bulduğu ve petrol lambasından göğsü için korktuğu için bu buluşma gecesini aynanın önünde yanan bir üçüzlü ispermeçet fanusuyla nurlandırmıştı.

Câzim Bey kanının bütün coşkunluğuyle aralıktan içeri baktı. Hep eşya yerli yerinde, oda tam bir sessizlik içinde uyuyor. Yalnız kanapenin üzerine düzenli bir şekilde serpilmiş fesinden pantolonuna kadar bir kat erkek elbisesi görünüyor. Kameriyeli sarı pirinç karyolanın, menekşe ile kumral kızı saçı renginin karışımından yapılmış ipek cibinliği, sayvanları yerlere dağılarak her taraftan örtülmüş. Bu suretle annesinin Vekilharçla olan

sevda sırları ipekten bir mahfaza içine alınmış.

Câzim Bey, bu aşk ejderhasının kolları arasından anasını ayırmakla aile namusunu kurtarmış olacak mıydı? Hayır... İhbar mektubunda yazıldığı gibi bu bozulmuş ahlâkın konaktan dışarıya yayılan pis kokularını ancak kan temizlerdi. Bu kire kandan başka leke sabunu olmazdı. Kimin kanı? Her halde koyun, kuzu, tavuk, hindi kanı değil. Kendi kanı... Anasının kanı... Vekilharcın murdar kam... Veyahut o anda konağı tutuşturmalıydı. Kolera zamanında yangının yaptığı dezenfeksiyon gibi bu kirli ev ta kiremidinden temeline kadar yansın, kül olsun... Bu ipek cibinliğin örttüğü cinayetin günahlıları kavrulsunlar, kara kütük olsunlar...

Açmak için panjuru sarstı. Fakat kanatlar kapalı. İspanyolet gayetle sağlamdı. En alt yaprağın arasından elini soktu. Küçük kanadın sürgüsünü çekti. Panjurun dörtte bir bölümü açıldı. Cam kalkıktı. Yavaşça başım soktu. Bütün vücuduyle süzüldü. İçeri girdi. Yataktakiler ya pek meşgul veya derin uykudaydılar. Hiç bir şey duymadılar.

Günahların en büyüğünü, en korkuncunu saklayan bu örtülü döşek gözleri önünde bir cehennem kümbeti gibi duruyordu. Cibinliği açıp Karagöz'ün Hamam Oyunu cavlaklığındaki Vekilharcı kulağından tutarak kaba sakalıyle annesinin koynundan dışarıya aldıktan sonra ona üçüzlü fanusun önünde dünyadaki hesapların en derinini sormdak, dehşetine dayanılabilir bir yüzleşme değildi. Ya ne yapmalıydı? Tabancayı cibinliğe doğru çevirip dan dan dan çekmeliydi.

Fakat o anda birden bire cibinliğin ipek kanatları bir sıtmalının gömleği gibi titreyerek açıldı. Göğsünün uzun, sık kılları kaba sakalına karışmış, yaban adamını andı-

rır tüylü, kalın, kaba bir vücut, suda yılan görmüş banyo haliyle dışarı fırladı.

Bu görüntü Câzim'i bitirdi. Sanki yıldırım isabetiyle beyni yandı. Başı döndü. Gözleri karardı. Önünden her şey silindi. Yalnız dimağında değişmez ve hâkim bir fikir vardı. Zihninden o çıkmıyordu. O odaya ateş ederek öldürmek için, belindeki kamaları cani bir kalbe saplamak için girdiğini unutmuyordu. Tabancasının birini çekti. Siyah, zehirli, boğucu bir dumanın yoğunluğu içinde bunalmış, bir cehennem sahnesine, bir günah âlemine, bir hedef göremeden, bir yön çizemeden belli olmayan bir boşluğa doğru bir iki el boşalttı. Fakat kurşunların nereyi deldikleri belli olmadı. Muhakkak olan şey Vekilharcın ölmediği, hatta vücudundan iğne ucu kadar kan akmadığı idi.

Herif düşmanının elindeki silâhın bütün ateşlerini kusmasına meydan vermeden arkasından iki kolunu birden kavrayıverdi. Câzim'in elinden tabanca sarktı. Adnan Şem'i Paşaoğlunun silâhı kullanılmaz hale gelince şimdi ağzı açıldı:

— Kaba sakalına köpekler yestehliyesice melun, sen annemin koynunda ha?

— Ne yapalım? Ben Paşa babanın ihmalini tamamlıyorum. Annenin imdadına yetişmesem kadıncağız ya aşçının kolları arasına düşecek ya ayvazın...

Vekilharcın bu pek arsızcasına sözlerine karşı Câzim nasıl etti etti, elinden sarkan tabancanın tetiğini çekebildi. Kurşun tuhaf bir yön izliyerek ikisini de bacaklarından yaraladı. Câzim bir taşla iki av vurmuştu. Hem kendini, hem düşmanını... İkisi de yere devrildiler.

Döşekte sapsarı kesilmiş Hanımefendi yürek çarpıntısından ölmemek için yelpaze gibi mendil sallayarak ağzına hava vermeğe uğraşırken gümbürtü olur olmaz olğluyle âşıkının yere düştüklerini gördü. Acaba ikisi bir-

den mi öldü? Hangisinin ölümü kendi sevgili veya ana kalbine teselli kabul etmez bir yara açmış olacaktı?

Kadın, emrinde çalışanlardan biriyle işlediği sevda cinayetinden dolayı oğluna karşı bir utanç duyuyor ve uğrattığı felâket yüzünden sevgilisinin düştüğü zor duruma döşeğinde ağlıyor, birbirinin kanına susamış bu iki öfkeli adamı ayırmak için ortaya fırlasın mı? Ah ne yüzle? Galiba artık kan döküldü. Olan oldu. Fakat can damarından vurulan hangisi? Öyle bir gümleyiş, öyle bir devriliş ki, yere yuvarlananlar bile kendilerinin ölüp ölmediklerinden haberli değiller. Fakat gecenin sessiz, durgun havası içindeki barutun patlaması konağın her tarafını öyle inletir ki, kendini döşeğinden dışarıya atmayan insan kalmaz. Silâh hangi odada patladı? Evde intihar mı var? Hırsız mı? Yoksa bir kaza mı oldu? Fakat Hanımefendinin yatak odasına yakın odalarda yatanlar gümbürtüsünün oradan geldiğini yeminlerle söylerler. Konak halkının büyük kısmı oraya dolar. Kapıyı güm güm vurarak sorarlar:

— Hanımefendimiz, ne var? Ne oldu? Açınız kapıyı... Meraktan ölüyoruz...

Kapıyı kim açacak? İki yaralı yahut ölü yerde yatıyor. Hanımefendi döşekte baygın... İçerde o patlamadan sonra bu mezar sesizliği devam ettikçe dışardakilerin merakı büsbütün büyür. Heyecanlar artar. Yerde yatanlardan önce Vekilharç davranır. Arkasından Câzim Bey... Hanımefendi bu ölülerin ayağa kalkışını tuhaf bir memnunlukla döşeğinden seyreder. Ohhh çok şükür ölen yok... Fakat birinin sağ, ötekinin sol bacağından kanlar akıyor. İkisi de safrası yana kaçmış duba gibi birer kalçaları üzerine çarpık duruyorlar. İkisinin de yüzleri şiddetli birer ağrı ürperişleriyle buruşuk...

Dışardan yalvarmalar gittikçe perdesi yükselen bir direnişle devam edi or:

— Hanımefendimiz, Paşa Efendimizin başı için olsun açınız.

Nasıl açsınlar? İçerde rezalet var. Cinayet var... Bu mahalle baskını değil ki, zinacıları halkın kızgınlığına bırakarak karakola göndersinler. Bu konak içinde, çok yerde benzeri örtbas edilen bir aile olayı... Bunu kedinin kabahati gibi dört elle örtmekten, örtmeğe uğraşmaktan başka çare yok... Bu çok gerekli işi, durumun olağanüstü nezaketini o üzüntü, ümitsizlik ve korku çırpınışlarında bile Vekilharç da kavramıştır, Câzim Bey de, yarı baygın Hanımefendi de...

Hem iki erkeğin öfkeleri şiddetlerini kaybetmiş, gevşemiş gibiydi. Âdeta öfkeleri piç olmuştu. Zedelenen bacak kemiklerinin sızılarıyle ikisinin de gözlerinden ateş çıkıyordu. Tabanca ile vurup vurulmanın kolay bir şey olmadığını, bunun daha ileri derecesine, daha ağır, daha tehlikeli yara almağa vücutlarının takatı kalmamış olduğunu anlamışlardı. Can acısı, ölüm korkusu akıllarını biraz başlarına topladı. Fakat dışardan kapıya indirilen yumruklara, devam eden yalvarışlara cevap vermek lâzımdı.

Câzim, Vekilharcın kanepe üzerinde duran elbiselerini aldı. Herifin suratına fırlatarak bir facianın son perdedeki bitimini andırır derin bir hakaret ve korkutan bir elle açık panjuru gösterdi. Kendi girmiş olduğu yerden ona çıkış emrini veriyordu. Vekilharç anladı. Yaralı bacağıyle bölme pervazının üzerinden yürümekteki tehlike ve ıstıraba bir hükümlü zorunluğuyla katlanarak urbaları omuzunda inleye puflaya pencereden dışarı çıktı.

Câzim Bey panjuru kapadı. Geldi, kapıyı açtı. İçeri doldular. Soruyorlardı:

— Ne var? Ne oldu? Silâh niçin atıldı? Kim attı?

Beyefendi şu cevabı buldu:

— Sofada bir gölge gördüm. Hırsız sanarak üzerine silâh boşalttım. Hayalet miydi, bilmem? Gözümün önünden kayboldu...

Hayaletin dehşetinden hâlâ titreyen Hanımefendiye su, limon yetiştirdiler. Nefes etmek için Hoca Hanım geldi. Zavallının korku damarım aradı, aradı bulamadı. Çanak yalayıcı ağzının bütün yüze gülücülüğüyle:

— Vah Hanımefendilerin Hanımefendisi... Gönlümün bir tanesi, yediğim ekmeğin, nimetlerin sahibi... İyi saatta olsun, hayalet nazik vücudunuzu o kadar sarsmış ki, korku damarınızı da kaparak beraber götürmüş...

Bu sırada Paşa Efendinin dairesinden şiddetle patlayan beş altı el tabanca konağın iri çerçevelerini zangırdatır. Hemen kulaklar bu yeni gümbürtüye verilir. Yine yüzler korku ve merakla sararır. Ne o? Hanımefendinin odasından kaçan hayalet Paşa Efendinin dairesine mi saldırdı? İşte buna hiç kimsenin hatta hayaletin yaratıcısı Câzim Beyin bile aklı ermez. Herkes şimdi o gece korku damarlarına okunacak çok hastalar bulunduğunu anlayarak Hoca Hanım da kalabalığa karışır.

37

RAGIP'ın, Câzim'in kendilerini uyanıklığa, gözetlemeye çağıran şu bilinen ihbar mektuplarını aldıkları günü zavallı Paşanın da kağşamış dimağı içinde böyle korkunç bir bomba patlamıştı. O iğrenç, o belâlı gerçeği bir cehennem azabı çektiren ateşten cümlelerle anlatan ve haber veren satırlar Paşanın sulanmağa yüz tutmuş beynini son derece harekete getirmişti. Koca bunak, mektubu birkaç kere lânetlerle, ayıplamalarla elinden atıp tiksintiyle tekrar yine alarak ancak sonu-

na kadar bir defa okuyabildi. Duyduğu üzüntünün şiddetiyle tıkanmaktan, inmeden, delirmekten korktuğu için ikinci defa okumağa cesaret edemedi. Bu uğursuz belgeyi görmek istemiyor, öneminden ötürü de yok edemiyor, fakat onu dokunduğu yeri veba gibi yakalayan bir dehşet saydığı için bir yerlere koyamıyor, üstünü başını birdenbire tutuşturacak bir yanıcı maddeymiş gibi cebine de sokamıyordu.

Zavallı Paşa boğazından aşağı süzülerek midesine birkaç kulaçlık bir yılan kaçıp da hayvanın karnında depreşerek vücudunu soktuğunu, zehirlediğini hisseden bir adam ıstırabıyle kıvranıyor, öksürüyor, ürküyor, ölüyordu.

Mektubun birçok satırları içinde yalnız şu cümle kızgın ateş haline gelmiş kızıl harflerle beyninde bir felâket donanması gibi yanıyordu:

«Her gece gül yanaklı bir kadının dolgun beyaz ellerinden aldığınız güzel kokulu şerbette bir kocanın hissini uyuşturacak, namusunu uyutacak miktarda uyutucu ilâç bulunduğunu...»

Gülizar, onu kundakta çocuk uyutur gibi ilâçlasın... Duygusuz bir yastık haline getirsin... Sonra onun ak saçları huzurunda, görmez gözleri önünde dünyadaki komedyaların en utanç verenini oynasın. Konağın en gizli bir köşesini bir rezalet sahnesi yapsın, bıraksın...

Odalığı korkunç tehlikelere karşı meydan okutacak kadar kızgınlığa düşürerek ayartan o genç âşık, o uğursuz kimdir? İşte bu zihin yakan, beyin kavuran gerçeğe o gece erecek, bu şeytanla yüz yüze gelecek... Tabancasıyle onun kafasını birçok yerinden delecekti. Bu intikamını tasarlanabilecek bütün şiddetiyle, dehşetiyle alabilmesi için şimdilik hazım, suskunluk, idare gerekti. Kalbindeki bu dertlerin en ağırını, en acısını yüzünün tatlı gülümsemeleriyle örtmek, ona işkencelerin en

dayanılmazı, en can alıcısı gibi geliyordu. Fakat katlanmaktan başka çare yoktu.

Gece oldu. Şerbet ve yatmak zamanı yaklaştı. Gülizar yırtıcı, hain pençelerine kadife yumuşaklığı vermeğe uğraşan bir dişi kaplan kandırıcılığıyle ve her emrini anında yapmak için Paşanın etrafında dolaşıyor fakat gözlerinde iki kızgın mum gibi yanan aşkının özlemlerini ihtiyar kocası artık pek büyük bir açıklıkla seziyordu.

Paşa yerinden biraz kımıldansa:

— Rahatsız olmayınız efendim, diyerek acele arkasına, koltuklarının altına kuştüyü ipekli yastıklar sıkıştırıyor. İhtiyar kocası yıldızlara baksa onları hemen gökyüzünden kaparak önüne getirmek imkânına çabalar bir koşuşturmayla etrafında pervaneler gibi fırıl fırıl dönüyordu.

Birini aldatacağımız, bir hiyanetle ezeceğimiz, bir hakkını yutacağımız zaman onun daha ziyade güvenini kazanmak için fazlaca yüzüne güleriz. Hele karı koca arasındaki aldatışlarda, hiyanetlerde bazen aldatanlar aldattıklarının hakkında acıma duyacak kadar kalp inceliği gösterirler. Onlara için için acırlar. Fakat bu tuhaf merhametleri aldatmakta devam etmelerine engel olamaz. Onlara acımakla beraber kendi zevklerini yerine getirirler...

Aldanan taraf önce bu cinayetin, sonra da pek belli izlerinden bu yararsız garip acımanın farkına varırsa üzüntüsü birkaç kat artar. Ümitsizlik ve acıdan deliye döner. Şiddetli bir hınç alma hevesine düşmekten kendini alamaz.

İşte zavallı Paşa da böyle olmuştu. Bu bencil adamda, öyle kadınlığın en kaynar çağında bir afeti, kendi kocamış, yumuşak aşkının çelimsiz kucağına almak düşkünlüğüyle bu felâkete yarı yarıya sadece kendisinin

sebep olduğunu düşünebilecek kadar insaf ve anlayış yoktu. O, bütün cinayeti Gülizar'a yüklüyordu. Vefasız genç kadını boğazından tutup yere yatırarak, kafasını taşlara çarparak parçalasa yine öfkesini, hıncını çıkarmış olmayacaktı.

Nihayet zamanı geldi. Kısa bir kayboluştan sonra Gülizar etrafına en şekerli gülümsemelerini saçarak, Paşayı en kandırıcı bakışlarıyle okşayarak, elinde gümüş tepsiyle, endamının bütün güzelliklerini kırıp dökerek içeri girdi. Kapaklı elmastıraş bardağı yatağın yanındaki küçük dolabın mermeri üzerine koydu.

İhtiyar Paşa kendini yarı ölü haline getirmeğe yetecek kadar zehiri içinde bulunduran bardağa baktı. Belli etmemeğe uğraşarak tepeden tırnağa bir titreme geçirdi.

Gülizar gözlerini büyüleyiciliğin incelikleriyle süzerek:

— Hizmetçilere, kimseciklere inanamıyorum. Şerbetinizi kendi elimle yapıyorum. Belki şuruba sinek kondururlar. Belki kapları, kaşıkları şartıyle şurtuyla temizlemezler...

Paşa gerçeği bildiğini, öğrenmiş olduğunu anlatmamak için odalığının bu haince kandırıcı şaklabanlığına karşı teşekkür etmek zorunda kaldı. Fakat bu teşekkür elinde olmadan somurtkanca oldu.

Paşada ağrısını saklayan bir hasta kurtun zoraki sakinliği vardı. İkisi de birbirini aldatmaktaki bütün hünerlerini harcıyorlardı.

Kadın gösterebileceği cilvelerin en yürek gıcıklayıcılarıyle yaltaklanarak gül menevişleriyle taze bir güzellik taşıyan yanağını Paşanın muşmula dudaklarına uzatarak:

— Gönlümün varı efendiciğim... Bu akşam neşesiz gibisiniz. Midenizde bir ağırlık, kalbinizde bir sıkıntı

var. En ufak bir rahatsızlığınız derhal elektrik gibi ruhuma yansır. Bu geceki şerbetinizi çiçek suyu karıştırarak o kadar özenerek yaptım ki, âdeta bir kordiyal oldu. Birkaç yudumuyla kalbinizin ferahlayıp sinirlerinizin rahat edeceğinden eminim.

Paşa süzük süzük bakarak:

— Teşekkür ederim Gülizar'cığım... Senin temiz ellerinle yapılan şerbette zehir bile olsa yine bana cennet suyu şifası verir.

Bu zehir kelimesinin ağzından isteği dışında fırlamasına ihtiyar koca pek pişman oldu. Ama bir kere ok yaydan çıkmıştı. Gülizar kelimeden ürkerek:

— Ah aziz Paşa, sahibim, benim size olan tatlı sevdama bu acı sözü niçin kattınız?

— Bağışla Gülizar... Vallahi ben de bilmem. İşte nasılsa ağzımdan çıktı. Kötü bir niyetle söylemedim. Haniya bir şarkı vardır:

«Zehir olsa içerim gerdandan akan teri»

İşte onun gibi bir şey benim söylediğim de...

Bir süre sustular. Paşa kendinin bir an önce uyutulmak istendiğinin farkına vardı. Belki gelecek âşıkın şeref verme vakti yaklaşıyordu. Paşa zihninden kurduğu plana göre hareket etmek için:

— Şimdi aklıma geldi. Belki yine unuturum. Ben Câzim'e bir iş vermiştim. Onu ne yaptı acaba? Şimdi onu buraya çağırsam sinirli oğlandır. Ağzı açılırsa bir alay zevzeklik eder. Dinleyecek vaktim yok. Haydi gülüm, başkasına güvenemem. Sen lütfen büyük oğlumun dairesine kadar git, anla, gel...

Gülizar Paşanın emrini yerine getirmek için odadan çıktı. Aldatan genç kadının gerçekten gidip gitmediğini anlamak için yavaşça kapıya kadar yürüdü. Arkasından baktı. Gülizar kaybolduktan sonra hemen tepsiden şerbeti aldı. İçindekini başka bir kaba boşaltıp karyolanın

arkasına sakladıktan sonra bardağı dolabın içine hazırlamış olduğu yine o renkte başka bir şerbetle doldurdu. Kapağı kapayarak tepsinin üzerine koydu. Gülizar geldi. Büyük oğlundan «Hiç merak buyurmasınlar. Emirleri noktası noktasına yerine getirilecek.» haberini getirdi. Havadan sudan bir iki şey konuştular. Paşa kızgınlığını gizleyerek neşeli ve tabiî bir halde görünmek için son gayretini harcamakla beraber bu sahteciliği tamamıyle de başaramıyordu. Bu içten içe acı, yüz yüze konuşma devam edip söz uzadıkça işin potu belli olur tehlikesini düşünerek ihtiyar adam loşça bir koltuğa çekildi. Bir yorgunluk tıkanması geçirir gibi birkaç uzun, iri soluk aldıktan sonra hep o zoraki neşeyle:

— Gülizar'cığım, meleğim... Ver şerbetimi, içeyim... dedi.

Şuh kadın bir şeyden şüphelenmeyerek gümüş tepsiyi Paşanın önüne getirdi. Son ömrünün önemli bir dramını oynayan ihtiyar aktör elmastıraş kapağı kaldırdı. Gülizar'ın gözü önünde bardağın içindekini her geceki alışkanlığı üzere ağır ağır içti, bitirdi. Hem baygın gözleriyle hem peltekleştirdiği diliyle güzel odalığa teşekkür etti.

38

KARA yılan çöreklenir, pusuya yatar. Avını görünce zemberek gibi birden açılarak üzerine atılır, sokar, hemen yine kaçarak uzaktan zehirin etki süresini beklermiş. İşte Gülizar tıpkı öyle kalbinde hiyanet, damarlarında genç âşıkı için yanan dayanılmaz, karşı durulmaz bir aşk, fakat gözlerinde sahte şefkat okşamalarıyle onun uyuşacağı anı bekleyerek ihtiyar Paşanın etrafında dolaşıyor.

Koca kurt bu önemli ve zor rolünü bunaklığından umulmaz bir ustalıkla oynuyor. Koltuğun üzerinde ağır

ağır köngürleyerek önce göz kapaklarını eski dükkân kepenkleri gibi sarkıtıyor, sonra başını göğsü üzerine düşürüyor, yavaş yavaş göçüp külçelenmekte iken Gülizar fıkır fıkır kaynar edalar ve:

— Haydi efendiciğim, döşeğinize... Koltukluda rahatsız olacaksınız. Hayatımın neşesi, gönlümün bir tanesi...

Gibilerden nazlı davranışlarla ihtiyarın koltuğuna giriyor. Onu şefkatli bir anne dikkatiyle yatağına yatırıyor. Zavallı adamın hayatla ölüm arasındaki tarafsız bölgeye geçmesi için bir saat, iki saat bekliyor. Bir gözü saatta, öteki gözüpek sevgilisinin pervazlardan yürüyerek geleceği pencerede... Kâh aynanın önünde saçlarını düzelterek kâh bahçenin karanlıklarına bakarak iki eliyle kalbinin çarpıntılarını bastıra bastıra dolaşıyor, sinirli adımlarla geziniyor, tatlı bekleyiş üzüntüleri geçiriyor, o genç, çevik vücudun adımları altında olukların kopabileceğini, pervazların göçeceğini düşündükçe titriyordu.

Kurt uyudu. Fakat koç gelmedi. Vakit gece kabulü için keşiştirilen zamanı geçiyordu.

Paşa uyanıklık hilesini belli etmemek için yüzünü duvardan tarafa dönmüş, hiç kıpırdamıyor, ölü gibi yatıyordu.

Gülizar eline şamdanı aldı. İlâçlı ihtiyarın yüzüne baktı. Ak kıllar içine gömülmüş, yılların çektiği hesapsız katmerler, çetelelerle çizik çizik sıkıntılı bir surat... İlâcın ona bir ölü duygusuzluğu vermiş olduğuna inanç getirerek:

— Ah, bu ak sakalına ölüm ne kadar yaraşacak. Sense gençlerin sevdalarına engel olmak için dünyaya kazık kakmak istiyorsun. Bir gencin sıcak saldırışıyle avunmasam senin takma dişli çökmüş ağzının öpüşlerine dayanamam. Artık seni Azrail öpsün, sen de onu...

Paşa bu zakkumlu sözleri dinlerken zehirli şerbeti içerek duygusuz yatmadığına pişman oldu.

Genç odalık yine sevgilisinin geleceği pencereye koştu. Yarı beline kadar dışarı sarktı. Karanlığın sırlarını seçmeğe uğraştı. Gece ona Aziz Sakıp'ın varlığına dair bir fısıltı ve pıtırtıyla cevap vermedi. Ruhunda ürpertiler duyarak içeri çekildi.

Dolabın aynası önünde boylu boyunca durdu. Tatlı eğilimlerle sağma soluna eğilerek toz gibi ince müslin içindeki piliç eti vücudunun çizgilerine, omuz ve kalçaların pek tatlı yuvarlaklıklarına baktı. Sonra birden bire incelenen belinin Sakıp'ın genç, körpe, çevik kolları arasına ne kadar yaraşacağını düşündü. Fakat dakikalar geçiyor, sevgilisi gelmiyordu. Acaba ne oldu? Talihin pek çok uğursuzluğu, gecenin bin türlü hiyaneti olabilirdi.

Paşanın sızdığı odanın kapısını kilitledi. Anahtarı cebine soktu. Ona bitişik dinlenme salonuna geçti. Yine açık pencereden uzanarak geceye sitemler yağdırmağa başladı.

— Ah, diyordu, ah!.. Onu karanlık kucağından salıver. Artık gelsin... Bunak geçici ölümüne daldı. Kurt, kuş uyudu. Neredesin Sakıp? Bir dakikalık gecikmen beni sonsuz üzüntülere düşürüyor.

Gülizar gözü karanlıklarda, eli kalbinin üstünde bekleyiş sancısıyla kıvranmaktayken odanın dış kaplama tahtalarına bir sürtünme hışırtısını işitir, bir heyecanlı soluk alışın sıcaklığını hisseder gibi oldu. Evet geliyordu. İşte o... Sevgilisi Sakıp... Aşağı düşmek tehlikesini hiçe sayarak pencereden yarı çıplak vücuduyle sarktı, sarktı. Çekim kanunu gereğince uzay içinde uzak boyutlardan birbirinin asıl mayalarını zerre zerre hisseden iki cisim gibi birbirinin yakınlıklarını vücutlarında ve ruhlarında duydular. Titreşmeye tutuldular. Birbirinin üzerine düşerek kaynaşacak, birbirinin varlığında eriyecek iki gökyüzü cismi şiddetiyle vücut vücudu çekiyordu. Nihayet Sakıp pencerenin önüne geldi. Baygın, derin bir özlem içinde,

ateşle dolu birbirinin kolları arasına düştüler. Vücut vücudu yiyor, emiyordu.

Bitişik odadan ilâçlı sanılan Paşa mutsuz koca, başını yarım ölüm taklidi yaptığı döşekten kaldırdı. İçerden esen can çekişme nefeslerini dinledi. Baş yastığı altından dolu tabancalarının birini kavradı. Hazret, ömründe böyle heyecanlı, boğucu, korkunç bir an yaşamamıştı. Davranmağa çabalıyor, fakat her tarfı titriyor, bütün kasları kesiliyor, beyninde yuva yapmış ateşten karıncalar kaynıyor, gözlerinin önünde şimşekler çakıyor, etrafına yıldırımlar düşüyor, kendinin bir cehennem içinde pek zorlukla nefes alabildiğini görüyordu.

Paşanın bu uyanık, bu gözleri açık gerçek âleminde geçirdiği kâbus içinde zaman durmuş, yaratılıştan beri işleyen kum saatının deliği tıkanmış, saniyeler dönüşlerinden kalmış, dünya varlığını cehennemle değiştirmiş, yıldızları yutan bir ejderin kangalları arasında sıkışıyor, eziliyor, yanıyor, zehirleniyor, can çekişiyor, ölüyor, Paşanın mahvolan namusuyle beraber dünya bütün yaratıklarıyle, madenleriyle her şey eriyerek bir yokluk uzayına doğru buharlaşıyor, hiç oluyordu.

Davranmak istedi. Döşekten çıkmak için üzerlerine dayandığı iki kolunun kuvveti vücudunu kaldırmağa yetmedi. Kalkacağı yere düştü, uzandı. Nefesi nefesine yetişmiyordu. Paşa artık yaşamak ve hiç kimsenin yaşadığını görmek istemiyor, insan, hayvan, önüne kim çıkarsa gebertmekte şifasını arıyor, bu felâketinden bütün evreni sorumlu tutuyordu.

Bitişik odada Paşayı artık cansız sayarak sözlerinin perdesini alçaltmağa, cümlelerinin acılığını gizlemeğe lüzum görmeden konuşan sevdalıların şu ekstra konuşmalarını işitiyordu:

Aziz Sakıp — Paşa Hazretlerini yatırıncaya kadar çok üzülüyor musun?

Gülizar — Hiç...

— Çabuk mu sızıyor?

— Bir bardak şerbetle iki binlik içmiş kadar...

— Artık o senin kocan değil, oğlun...

— Evet, yedi yaşında Adnan Şem'i'cik. Yakında peynir dişlerini çıkaracak.

— Yaratılışın tuhaf bir isteğiyle hayatı tersine dönmüş bir yavrucak. Gittikçe büyüyeceğine günden güne küçülüyor.

— Yakında altına bez koyacağım.

— Ağzına çiğnemik vereceksin.

— Kucağıma alıp attâya götüreceğim.

— Amin'le okula başlatacaksınız.

— Çalgıyla, hokkabazla sünnet ettireceğiz.

— Yakında arkasından lokma dağıtsanız daha uygun olmaz mı?

— Azrail'e çağrı mektubu nasıl yazılır, bilsem...

— Merhametli, Yardımsever Efendim Hazretleri...

— Şu ihtiyarı al, cennete götür.

— Her halde emir ve ferman sizindir.

— Sakıp...

— Ah elmasım.

— Ah şekerim.

— Şekerden daha tatlım.

— Ah kaymağım.

— Kaymaktan daha yumuşağım, daha beyazım. Daha tatlım... Daha nefisim.

— Canımın içi...

Paşa bu konuşmanın yanı sıra aşkın şiddetini, ateşini belirten öyle ahlar, oflar, iniltiler duyuyordu ki, bundan ziyadesini dinlemeğe takatı kalmadı. Kendisinin bir ölü olmadığını ispat edecek anın gelmiş olduğuna artık

karar verdi. Elinde tabancayla kendini yavaşça döşekten aşağı bıraktı. Tutulduğu karabasan, dinlediği konuşma dimağına öyle bir sarhoşluk vermişti ki, Gülizar'ın söylediği gibi iki binlik içmiş kadar başı dönüyor, iki tarafına sendeliyor. beyni, vücudundaki bütün kanı cıva haline gelmiş de biraz sarsıldığı tarafa akıverecek gibi oluyordu.

Fakat bütün yaşadığı sürece erkekliğine, metinliğine, babayiğitliğine, nişancılığına bu kadar muhtaç olduğu bir anı hatırlayamıyordu. Elindeki tabancanın etten, kemikten hedef üzerine altı kurşunu boşaltacak kadar Tanrı'dan kuvvet isteyerek yeni ayak çocuk gibi sarsak sursak bitişik odanın kapısına doğru yürüdü. Eşiğe gelince gözüne canlı tablo, evreni öldürüp dirilten aşk adlı o sonsuz kuvvetin Âdem'le Havva arasındaki o can çekişme anı —elindeki silâh kendi beynine atılmış kadar— Paşanın görüşteki açıklığı sildi. Önünü cehennemden dünyaya savrulan yoğun bir duman kapladı.

Zangır zangır titreyen koluyla silâhını uzattı. Sokak sulayıcıların ellerindeki suyun vuruşundan dört yana savrulan hortumlar gibi namlusu odanın içinde çemberler çeviren tabancasının kurşunlarını birbiri arkasına ve hemen gelişigüzel dünyayı görmez bir heyecanla boşalttı. Bir tehlike olabileceği ihtimalinden kesinlikle uzak, sevda yastığında mutlu, rahat yatan çiftin kabadan, inceden keskin birer çığlıkları işitildi. Birtakım şangırtılar da duyuldu.

Kim öldü? Kim yaralandı? Burası belli değildi. Bir savaş paniği gibi ilk kargaşalığı izleyen sessizlik anında Paşanın yerde yattığı görüldü. Elinden bir tarafa fırlayan tabanca bütün kurşunlarını kusmuştu.

Gülizarla Sakıp yarasız beresiz, sapasağlam büyük bir telâşla geziniyorlardı. İlk korkunç anını atlatmış oldukları tehlikenin arkası vardı. Şimdi bütün konak halkı

odanın kapısına dolacaklar, kopan gürültü üzerine bin türlü soru soracaklardı. Yerde yatan Paşa yaralı mıydı? Sağ mıydı? Ölü müydü? Gözleri kendisinin hangi dünyada olduğunu anlatmaktan âciz bir belirsizlikle süzülüp gitmişti. Bakıyordu ama görüyor muydu? Bu belli olmayan halinin tersine bir daha davramp ikinci dolu silâhıyle bir gürültü daha çıkartabilir miydi? Bu ihtimalden yana yahut bu ihtimalin karşısında karar verdirecek ortada olumlu bir şey yoktu.

Gülizar üst baş açık saçık, saçlar dağınık, zihin darmadağın ortada dolaşıyordu:

— Sakıp, haydi durma... Başımızın çaresine bakalım.

Aziz Sakıp şaşkın, ürkmüş:

— Ne yapalım?

— Bilmem, çabuk söyle.

Bu esnada yatak odasının kapısı dışardan değişik ellerin yumrukları altında güm güm gümler. İnceli kalınlı sesler sorar:

— Açınız. Ne var? Hırsız mı? Yoksa Hanımefendinin odasından kaçan hayalet mi?

Aziz Sakıp yavaşça:

— Kaçalım... Zaten kararımız günün birinde buradan kaçmak değil miydi? İşte o gün geldi, bir anda çattı.

— Kaçalım. Fakat nasıl? Nereden?

— Su borusundan aşağı inebilir misin?

— Kendini pencereden at desen atarım. Çünkü kaçmak zorundayız.

— Hiç bir tarafta uzunca ip var mı?

— Yok.

— Birkaç tane döşek, yorgan çarşafı?

— Var... İstediğin kadar.

Gülizar derhal bir dolap açar. Yıkanmış, ütülenmiş bir bohça çarşaf çıkarır. Hemen sıkı sıkıya düğümlerle

bu çafşarları birbirine eklerler. Burarlar. Uzun, sağlam bir ip olur.

Paşa karaya oturmuş bir salapurya gibi koca vücudu hareketsiz ve kıpırtısız, ölgün bir bakışla bu kaçış hazırlığını seyreder. Biraz yana çarpılmış ağzı işlemez.

Gülizar çabucak arkasına bir palto geçirir. Başına örttüğü bir krepin uçlarını çene altından bağlar. Ökçeleri kısa iskarpinler giyer. Şık bir maun dolap açarak sekiz on tane irili ufaklı mahfaza çıkarır. Bunları bir çıkına sarar. Sonra ağlamaklı ağlamaklı etrafı seyreder gibi görünen el ermez, güç yetmez, dil söylemez bir durumda kalmış yarı ölü ihtiyara seslenerek:

— Öyle dik dik ne bakıyorsun? Kendime ait elmasları alıyorum. Kaç yıldır senin kokmuş koynunda gençliğimi çürüttüm. O fedakârlığım bu kadar bir ücrete değmez mi? Şurada kasanda on bin lira hazır paran var. Anahtarın nerede olduğunu, kasanın nasıl açıldığını biliyorum. Fakat Tanrı nasip etmesin. Tenezzül etmem. Yalnız kendi mücevherlerimi alıyorum. Bunu da hırsızlık sayacak kadar vicdansızlık edersen onu da sen bilirsin. Konağın, malın, paran, her şeyin başından kalsın. Bana gereği yok. Bizi kurşunlarla devirmek istedin. Fakat görüyorsun işte Tanrı korudu. Tanrı'nın izniyle sen kendin vuruldun. Benden yana hepsi helâl olsun. Çerkez kızıyım. Kalbim temizdir. Dilin açılırsa soruşturmaya gelecek olanlara gördüğün gibi anlat... Allah'a ısmarladık.

Aziz Sakıp burulmuş çarşafların ucunu sevgilisinin ince beline sıkıca bağlar. Bu çok değerli yükü ayakları yere değinceye kadar yavaş yavaş pencereden aşağı sarkıtır.

Yatak odasının kapısı birçok yumrukların altında çatırdar ve ağızlardan türlü aceleci sorular yağarken bu

gürültü ve şaşkınlık arasında genç eczacı su borusundan aşağı süzülür. Gece, bu iki kaçağı siyah kollarıyle sarar, saklar...

39

HANIMEFENDİNİN odasından kaçan hayaleti kovalamak isterken Paşanın da dairesinden patlayan silâh seslerine koşan konak halkı kapının açılması için hayli süre dışardan rica etti durdu. Ne kapı açıldı, ne içerden bir cevap geldi. Meraklar, heyecanlar arttı. Gece yarısından sonra Paşanın odasından birbiri ardına beş altı el silâh gümlemesi, sonra bu sessizlik her halde iyi bir manaya yorumlanmazdı.

Kırmak istediler, fakat kapı pek sağlamdı; gördüğü zorlara dayandı. İçerdeki sessizliğin aslı bilinmediği için acıklı bir hale sebep olmaktan çekinerek tekmeler, baltalarla devirmeğe de cesaret edemediler. Vakitsiz çilingir getirmek zorunda kaldılar.

Kapı açıldı. İçeri doldular. Yatak odasında büyük bir karışıklık yoktu. Fakat onun bitişiğindeki dinlenme salonu alt üst olmuş, ortaya birtakım eşya saçılmış, iskemleler devrilmiş, ayna ve camlar kırılmış, Paşa vücudunun bir kısmı bir odada, yarısı ötekinde olarak eşiklik üzerinde yıldırımlanmış koca bir kütük gibi yatıyordu. Bütün soluklarını alıp vermiş olan tabanca da biraz öteye uzanmıştı.

Annesinin düşüşünün verdiği acılarla zihin ve düşünce gücünün bütün yetilerini kaybedip kafası çoraklığa dönmüş bulunan Câzim Bey bu görüntü karşısında birdenbire ne düşüneceğini şaşırdı. İlk anda herkesin aklına gelen bir şey bir hırsızlık olayı oldu. Pencerenin önüne gidince bir ucu aşağı sarkan birbirine bağlanmış çarşafları gördüler. Şimdi zihinlerde hırsızlık ihtimali daha da kuvvetlendi. Fakat içlerinden birisi ortaya:

— Haniya Gülizar Hanım? sorusunu fırlattı.

Şaşkın, durumun açıklanmasını istiyen herkes birbirine bakıştı. Ortada dönen gece sırlarının içyüzünü bulmakla o kadar uğraşıyorlardı ki, yerde yatan Paşanın yaşayıp yaşamadığını anlamak kimsenin aklına gelmiyordu.

Bir ikinci ses derhal ulu orta şöyle bir suçlamada bulundu:

— Gülizar âşıkını içeri almış. Paşanın kasasını soyup pencereden kaçmışlar... Paşa arkalarından kurşun sıkmış. Galiba yetiştirememiş. Kendine baygınlık gelmiş. Yere yuvarlanmış.

Üçüncü bir ses:

— Kaçakların izlenmesi için hemen zabıtaya haber yetiştirmeli.

Bir dördüncü ağız:

— Ayol her şeyden önce şu Paşanın haline bir bakalım. Zavallı adam ölü mü, diri mi, anlayalım... Para, mal, her şey feda olsun. Hemen doktor getirtelim. Onu kurtaralım.

Kadınlar, ellerinde mendiller, üzerinde bulundukları dram sahnesinin hüznüne uygun bir üzüntüyle gözlerini silerek Paşanın başına toplandılar.

Mosmor bir yüz ve şişkin iri vücuduyle yerde yatan devletlinin gözlerinden başka bir tarafında hareket görülmüyor, pek acıklı ve can çekişmesi yaklaşan bir hasta bitkinliğiyle bakıyordu.

Şimdi bütün gözler bir şeyler anlamak için bu inmeli surata dikildi. Geçen acıklı olayı yalnız o biliyor, fakat o korkunç hastalıkla kilitlenmiş ağzı bir şey söylemiyor, maceranın felâketi olanca yoğunluğuyle gözlerinde toplanmış duruyordu.

Hekimlere haberler koşturuldu. Câzim Bey dinin bü-

tün buyruklarına uyar bir şekilde secde eder gibi babasının önüne kapanarak:

— Velinimet babacığım ne oldu? Zabıtaya haber gönderelim mi?

İhtiyar felçlinin ağzından anlaşılmaz hafifçe bir mırıltı, dilsizlerin konuşmasına benzer bir ses çıktı. Ve aynı zamanda sağ göz kapağıyle sağ elinde birer olmaz anlamında hareket görüldü.

— Demek göndermiyelim...

Hasta aynı olumsuz hareketle cevap verdi:

— Hırsızlık yok mu?

Felçli, yok olduğunu anlatı.

— Ya ne oldu?

İnmelinin gözleri cevap vermek istemediğini anlatır bir gizlilikle başka tarafa kaydı.

— Gülizar nerede?

Bu adın ağza alındığı anda ihtiyarın sönük bakışlarında birdenbire iki öfke alevi parladı. İkinci defa inme inermiş gibi bir titremeye, çırpınmaya tutulunca Câzim korktu. Bu acıklı soruşturmayı kesti.

Hekimler yetişti. Hemen odanın bütün pencerelerini, kapılarını açtırdılar. İçerdeki kalabalığı savdılar. Paşayı başı yukarı durmak üzere bir şezlonga yatırdılar. Üstünde kuşak, düğme gibi ne kadar bağ varsa çözdüler. Elbisesini bütün gevşettiler, açtılar. Başına soğuk kompresler, bacaklarına lapalar vurdular. Müshiller, lavmanlar ve bütün ön tedaviyi hızla ve üst üste yaptıktan, dikkatle muayene ettikten sonra durumun tehlikeli olmadığını müjdelediler.

Doktorlar hastayla uğraşırken odadan dışarı savulan kalabalık sofalara yayıldı. Konakta henüz döşeklerinden kalkmayanlar varsa hep uyandılar. Haremde, selâmlıkta işin aslını peri, cin işine benzeterek dönen bu sırlara dair herkes zekâ veya ahmaklığı ölçüsünde yorumla

duyduklarını, gördüklerini, benzettiklerini birbirine anlatıyordu.

Hanımefendinin odasından çıkarak Câzim Beyin tabancası önünden kaçan hayaletin çarçabuk Paşanın odasına saldırması çok dedikoduya sebep oldu.

Konokta ara sıra kopan böyle gürültülerde açılan bütün ağızların torba gibi bağlarını çekmeğe, gürültüleri, heyecanları yatıştırmağa, ortalığı dulrultmağa uğraşan, herkesi terbiye ve saygıya çağıran, kısacası ev içinde polis görevini gören Kalfa Hanımın böyle önemli bir anda meydanda bulunmaması başka bir olay şeklinde tuhaf ve dikkat çekici göründü.

Birkaç kişi yatağından kaldırmak için Kalfanın odasına koştular. Fakat onu uykuların en derinine dalmış buldular. Renk sararmış, kollar iki yanına uzanmış, kadıncağız âdeta sonu gelmez bir mumya uykusu uyuyor gibiydi.

Kulağına seslenmek, dürtmek, tartaklamakla ona hayatını geri getirmek kabil olmadı. Bir iki doktor da bu tabiî olmayan uykunun incelenmesi ve gizliliğin meydana çıkması için konağa çağırıldı.

Biraz ötede Ali Bekir'le Pervin'in kaçtıkları taş odanın kapısı güm güm vuruluyor, içerden bir ses geliyordu. Bir kısım halk da oraya koştu. Kapının anahtarını üzerinde buldular. Bu akşam konakta dönen sırlar neydi? Adnan Şem'i Paşa yurdunun her odası tuhaflıklarla dolu birer sinema sahnesine dönmüştü.

Üzerindeki anahtarı çevirince kapı açıldı. Ragıp Adnan öfkeden terlemiş, morarmış, kudurmuş bir yüzle dışarı fırladı. A aaa bu ne? Küçük Beyefendiyi oraya kim kapatmıştı? «Bu ne küstahlık? Bu ne cesaret?» şaşkınlık sözleri ağızdan ağıza dolaştı. Hanımefendinin odasından fırlayan hayalet Paşa Efendiyi felce uğrattıktan sonra Kalfa Hanımı ölüm uykusuna yatırmış, Pervin'i

kapatıldığı yerden azat ve onun yerine Küçük Beyi hapsetmişti. Besbelli Gülizar'ı pencereden kaçıran da oydu. Bu insan işi değildi. İşe şeytan karıştığı apacık görünüyordu.

Hoca Hanım: «Emlina, mislina, mernuş, tebernuş, kefe tataynuş. Dışarı, dışarı, dışarı...» diye sözde dualar mırıldanarak karanlıklara üflemeğe, destursuz yere basmamalarını herkese salık vermeğe başlamıştı.

Ragıp Adnan:

— Nerede o edepsiz, utanmaz caniler? fırlamasıyle sofaların, merdivenlerin karanlıklarına daldı. Bahçıvanlara, arabacılara varıncaya kadar bütün hizmetliler elde fenerler, tabancalar, sopalar, kamalarla bahçeye kaçakları, canileri aramağa çıktılar. Bakmdık ağaç kovuğu, duvar deliği bırakmıyorlardı.

Vekilharç Abdullah Neyir Efendi bacağının yarasına kendi kendine sade suya pansıman yaparak odasının penceresi arkasından bahçedeki bu gürültüye bakıyor, cinayetinin büyüklüğüne bakınca pek ucuz kurtulmuş olduğuna bin teşekkür ediyordu.

Bu pek dikkatli ve şiddetli aramaların tersine kaçakların vücutlarına değil, en hafif bir izlerine bile rastlanmadı. Sanki kuş gibi uçup gözden kaybolmuşlardı. Konağın köşe bucak, delik deşik her yerini herkesten iyi tanıyan Ayvaz, nihayet onların nereden kaçtıklarını ortaya çıkardı. Bahçenin bir ucunda bırakılmış tek kanatlı küçük bir kapı vardı. İşte buranın her zaman takılı duran eski usul kol demirinin indirilmiş olduğunu, şu halde oradan çıkıp gitmiş olduklarına şüphesi kalmadığını haber verdi.

Ragıp Adnan Beyin taş odadaki tutukluluğu bir saatı geçmiş olduğu hesaplandı. Bu süre içinde kaçakların izlerini kaybettirecek bir yolu almış olacakları anlaşılıyordu.

Hemen o saatta izlemelere başlatmak için tekrar Paşanın iznini almağa kalkıştılar. Fakat doktorlar böyle sorular, cevaplarla hastayı yormanın asla doğru olmadığını anlattılar.

O gece hekimlerin ustalıklarına muhtaç olanlar çoktu. Derin uykudan uyandırılacak bir Kalfa, Hoca Hanımın bilgisince korku damarı çatlamış bir Hanımefendi, bacağının kurşun yarası tedavi edilecek bir Câzim Bey vardı.

Zavallı Vekilharç odasından dışarıya burnunu çıkarmağa cesaret edemeyerek deliğinden ayrılamayan yaralı bir fare gibi kendi kendini tedaviye uğraşıyordu.

Ağızlarda beş on türlü söylenti dolaşıyor, hastaların hali doktordan ziyade başkaca tedaviye muhtaç olduğu söyleniyordu. Ruhça bakımları gerekti. Çünkü Paşanın çarpılması, Kalfanın ölüm uykusuna yatması. Hanımefendinin damarına şeytan kaçması öyle günlük, olağan hastalıklardan sayılamazdı. Bunun için doktorların teşhislerinden ziyade Hoca Hanımın sözü dinleniyordu. Çünkü mübarek kadın başında örtüsü, elinde tesbihiyle odaları, sofaları dolaşarak o gece konağı birbirine katan hayaletin izlerini arıyor, orada burada bazı kan lekeleri bularak:

— İşte, işte! diyordu, bu hayalet Karakoncolos cinsindendir. Girdiği yerden kan dökmeden çıkmaz. Bu kadarcıkla hepimize geçmiş olsun. Ucuz kurtulduk. Verilmiş sadakalarımız varmış...

40

PAŞANIN felci gittikçe hafifledi. Vekilharç Abdullah Neyir Efendi olayın sabahı konaktan kayboldu. Câzim Beyle nasıl uzlaştılar? Hanımefendiyle nasıl vedalaştılar? Paşa ile nasıl helâllaştılar? Bunlar anlaşılamadı.

Bir süre Paşanın ağızı kelimeden kelimeye kaydı. Zihninden geçirdiği şeyle söylemesi arasında fark görülüyordu. Meselâ kuyruk diyeceğine koruk, kürk diyeceği yerde körük diyor, dilini çeviremiyordu. Sonra sonra epeyce düzeldi. Akıl ve düşünce yetisini biraz toplayabildi. Ali Bekir'le Pervin'i, Aziz Sakıp'la Gülizar'ı izletmeğe kalkışmak şöyle dursun bunların sözlerini etmeyi bile konakta yasakladı. Eski çağda alışıldığı gibi idarecilik tutumuyla çıktığı anda hastalığı derhal kökünden tedaviye dikkat göstermek değil, üstten, şöylesine ele alıp örtbas etmek usulüyle kapatmak yoluna gitti. Yara işliyor, ağrısı, yıkıcılığı artıyor, fakat örtülmekten, sözü yasaklanmaktan başka iyileştirme çaresi düşünülmüyordu. Deşilmek isteyen fena kokular, çürümüş etler, yaralar örtülünce cerahatlerin bir gün en sağlam sargıları da çürüterek en acı, en çirkin görünüşleriyle kıpkızıl meydana çıkacaklarına şüphe yoktur.

★

Birkaç ay sonra biraz daha iyileşince Paşa Adapazarı'ndan, daha içerlerden kendine körpe ve güzel kızlar derleyen madrabazlara dolgun paralarla yeni siparişler verdi. Pervin'le Gülizar'ın konakta ve kendi viran kalbinde bıraktıkları hüzünlü boşluğu bu suretle dolduracak ve onların hiyanetleri üzüntüsünü başka tazecik güzel yüzlerin karşısında, onları seyrederek, onların okşamalarıyle hafifletmeğe çalışacaktı.

★

Olayın üzerinden ancak iki ay kadar geçmişti. Postacı, Paşa Hazretlerinin adına ağzı mühürlü ufak bir kutuyla bir mektup getirdi. Bunları velinimete sundular.

İhtiyar Paşa, devletli şahsına gelen mektuplarda zarfın üzerini okur, eski pırıltılı unvanlarını hep sayılmış dökülmüş bulursa pek hoşlanır ve durup durup içilen bir cennet suyu ve şifalı bir avuntu gibi o kof kelimeleri dinlenir, dinlenir yine okurdu.

Zarfın üzeri Paşanın bu büyüklenme illetini bilen gayet dalkavuk, yüze gülücü ve alaycı bir el tarafından yazılmışa benziyordu. Çünkü içi yel dolu bu özentili, bu kof deyimlerin tuhaflıkları artırıldıkça artırılmıştı.

Mektup bir satır süren cicili bicili lakaplardan sonra şöyle başlıyordu:

«Sizin sayenizde rahat, mutlu ve bolluk içinde yaşıyoruz. Her işimizde yüce isteğinize uygun hareketle emirlerinize boyun eğmeği bir kutsal görev biliriz. Ancak velinimetimizin rızasına aykırı olarak yaptığımız bazı işler akıl ve irademiz dışında bir tür gönül faciası, önüne geçilmesi kabil olmayan bir sevda isyanıdır. Gençlik ve aşkın zulmünü görmüş ve her halde yüce merhametinize lâyık görülecek zavallılarız.

Affınıza ve bağışlamanıza erişebilmek için ne derece gücümüzün üstünde olursa olsun yapılması gerekeni yapmak için göze aldırmayacağımız hiç bir fedakârlık düşünülemez.

Dünyada tek varlığımızı meydana getiren bir hazinemiz var: Muhabet Tılsımı.

Okyanus Hazretlerinin bu değerine paha biçilmez, mucizeler yaratan uğurlu muskasını bir kutu içinde saklı olarak velinimetimize sunuyoruz. Bu kutsal tılsımı kutlu ve mutlu olması dileğiyle göğsünüze asıp Adapazarı' na sipariş edilen yeni güzeller kafilesi üzerinde büyülü etkisi denenecek olursa Allah'ın izniyle bu peri yüzlü bakireler arasında başarı kazanarak büyüleyici bir âşık, çok mutlu ve şanslı olacağınıza şüphe yoktur.

Büyük bir fedakârlık eseri olarak sunduğumuz bu armağanın sağlayacağı zevk, aşk mutluluğu ve başarı hürmetine yüce affınıza uğrayacağımızı ümitle sonsuz saygılarımızı iletmeğe cesaret ederiz. Bu konuda emir ve ferman yüce efendimizindir.»

Çok küçük kullarınız
Ali Bekir Aziz Sakıp

Paşaya o hafif inme sarsıntısından sonra iyilik şeklinde derin bir bunaklık gelmişti. Mektubu okuduktan sonra etkisini denemek için tılsımı sevinçle hemen boynuna geçirdi.

O aralık içeriye Câzim Bey girer. Babasının önünde açık bir mektup olduğunu görünce:

— Efendim, müsaade buyurulur mu? diye izin alır. Fakat bunu söyler söylemez babasından alacağı olumlu veya olumsuz karşılığı beklemeğe önem vermeden hemen mektubu kapar, okumaya başlar...

Ali Bekir'le Aziz Sakıp'ın bu son küstahlıklarına pek ziyade tutularak babasından sorar:

— Tılsım muskasını ne yaptınız efendim?

Paşa bunakça gülerek göğsünün gösterir.

— Aman efendimiz, bu konakta sebep olduğu felâketleri, rezaletleri unutarak o uğursuz şeyi boynunuza nasıl taktınız?

Paşa tılsımın kutsallığına karşı duyduğu derin inancı gösterir ahmakça bir sırıtışla:

— Kadınların gönüllerini çekme hususundaki uğurunu, büyüsünü denemek istiyorum...

— O, gerçekten uğurlu bir şey olsaydı çapkınlar bunu size armağan ederler miydi? Melunlar, aralarında bin türlü kötülüklere, yarışmalara, hırsızlıklara, cinayetlere sebep olan uğursuz etkisinden kurtulmak için tılsımı böyle yaranma suretinde üzerlerinden defetmek istemiş-

ler. Çıkarınız efendim o uğursuz muskayı boynunuzdan...

— Câzim, bırak bir kere deneyim.

— Efendim, onun kötü etkisiyle bu defa uğrayacağınız felâketin pek korkunç olacağına şüphe etmeyiniz. Hem onun size geçtiği duyulursa uğrayacağınız tehlikelere son, sınır düşünülemez. Çünkü bu cehennem muskası bir insanda durmuyor. Göğüsten göğüse geziyor. O boynunuzdayken en yakın, en candan akrabanıza bile güvenmeniz doğru olmaz. Önce bunu sizden annem çalmaya kalkacaktır. Ondan kardeşim ve ondan da daha kimbilir kim?.. Bu konuda bana bile güvenmeyiniz. Çünkü etkisinde en ahlâklı kimseleri cani etmek uğursuzluğu var.

Câzim Bey hemen zora varan bir direnişle muskayı babasının boynundan çeker alır.

Bunak dimağının güzel kızlarla kurduğu birleşme hayallerinden aşk mutluluklarından ümitsiz kalan ihtiyar Paşa üzgün, ağlamaklı sorar:

— Şimdi o kutsal tılsımı ne yapacaksın?

— Ateşe atacağım. O, evimizi, canımızı büsbütün yakmadan biz onu kül edelim.

— Çarpılmaz mısın?

— Bir şey olmam. Tanrı bütün zararlı ve günahlı yaratıklarını ateşe mahkûm etmiyor mu?

Câzim Bey birdenbire aklına gelen önemli bir şeyi belirtircesine alnına vurarak:

— İçinde ne katakulli var? Muskayı söküp bakacağım... Sonra yakacağım.

Küçük bir üçgen içinde gönülleri birbirine çeken büyük bir kuvvet sıkıştırılmış olan muskanın siyah meşinini Câzim Bey çakıyla yavaş yavaş söker. İçinden muşamba sarılı iri bir azı dişi, bir horoz mahmuzu, yedi buğday tanesi, bir şeker parçası, bir çil altın çeyrek ve birkaç satırlık üçe katlanmış küçük bir kâğıt çıkar.

Şu satırları okurlar:

«Kurt gibi dişlek ol, horoz gibi işlek ol. Havva kızları, buğday bereketiyle aşkından beslensin. Şeker gibi sevişiniz. Muhabbetiniz ağdalansın. Her kadın, yüzünde çil altın çekiciliği görerek sana sevdalansın. Yansın... Yansın... Yansın... Amin... Amin... Amin... Amin...»

Kara meşinin içinde saklı olan bütün sırları kurt dişiyle, horoz mahmuzuyla, buğdayıyla, şekeriyle, çil altınıyla, uydurma duasıyla, aminleriyle meydana dökülen bu tılsım kırıntılarını Câzim Bey avucunun içine toplayınca bir koşu odadan dışarı fırladı. Bir süre sonra eli boş olarak geri dönünce Paşa babası sordu:

— Tılsımı ne yaptın?

— Mutfakta cehennem gibi yanan yemek sobasına attım, kurtuldum.

İhtiyar Paşa kurt dişiyle horoz mahmuzunun faaliyet üstünlüklerine ererek Adapazarı'nın güzel kızları üzerinde son turfanda zevkli bir deneyde bulunamadığına üzülür. Somurtkanlığından ihtiyar yüzü büsbütün buruşarak:

— Ah Câzim, hain evlât... Bana tılsımın şekerli, ağdalı aşk tadından, amin, aminlerinden yararlanma fırsatını vermedin...

— Ah babacığım, pek çok dualarımızda mutluluk sanarak felâketlerimize amin deriz de böyle oluruz...

Heybeliada, 11 Ağustos 1337

BİTTİ

HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR

Doğumunun 100. yıldönümünde, bugünün diliyle seri halinde yeniden yayınlamaya başladığımız romanlarından ilk çıkan kitaplar şunlardır:

NİMETŞİNAS	6	Lira
ŞIPSEVDİ	12,5	„
METRES	10	„
GULYABANİ	5	„
KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA BİR EVLENME	5	„
BEN DELİ MİYİM?	10	„
İFFET	4	„
KADINLAR VAİZİ	2,5	„
MÜREBBİYE	6	„
İKİ HÖDÜĞÜN SEYAHATİ	2,5	„
CEHENNEMLİK	10	„
EFSUNCU BABA	3	„
MEZARINDAN KALKAN ŞEHİT	6	„
ACI GÜLÜŞ	10	„
CADI	6	„
TESADÜF	8	„
BİLLÛR KALP	10	„
ŞIK	4	„
CAN PAZARI	10	„
TUTUŞMUŞ GÖNÜLLER	8	„
SON ARZU	6	„
KOKOTLAR MEKTEBİ	8	„
HAZAN BÜLBÜLÜ	5	„